

-26 40/100
Chloroform

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Γεν. αριθ. ~~1575~~
Κατηγορία ~~Κ~~
Σιδ. αριθ. ~~48~~

~~ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Γεν. αριθ. ~~1575~~
Κατηγορία ~~Κ~~
Σιδ. αριθ. ~~48~~~~
ΣΤ
22

~~ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Γεν. αριθ. ~~1575~~
Κατηγορία ~~Κ~~
Σιδ. αριθ. ~~48~~~~
367
2,181

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΙΔΑΓ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθ. 2, 63

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθ. 3/492

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΕΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΗΡΜΗΝΕΥΜΕΝΑΙ

ΥΠΟ

Α. Ξ. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Πρώην γυμνασιάρχου

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

16 — Ὀδὸς Περικλέους — 16

1917

Τοκί ραϊβέρ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ Οἰδίπους, τυφλὸν ὄργανον τοῦ πεπρωμένου, ἀγνοῶν ἀπέκτεινε τὸν πατέρα Λαίον καὶ ἔγημε τὴν μητέρα Ἰοκάστην. Ἐκ τοῦ μαιροῦ τούτου γάμου ἐγεννήθησαν τέσσαρα τέκνα, ὁ Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, ἡ Ἀντιγόνη καὶ Ἰσμήνη. Ἀποκαλυφθείσης δὲ τῆς ἀληθείας ἡ μὲν Ἰοκάστη ἀπήγγεστο, ὁ δὲ Οἰδίπους τυφλώσας ἑαυτὸν ἀπέθανεν (50). Τούτου οἱ υἱοὶ περὶ τῆς βασιλείας ἤρισαν, καὶ ὁ μὲν Ἐτεκλῆς ἀπῆλασε τὸν Πολυνείκη, οὗτος δὲ γαμβρὸς γενόμενος Ἀδράστου τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄργους ἐπανῆλθε μετὰ στρατοῦ Ἀργείων. Ἐπτὰ ἡγεμόνες ἤγον αὐτόν, ὧν εἷς ὁ Πολυνείκης. Ἐκαστος τούτων ἐτάχθη ἀπέναντι μιᾶς τῶν ἑπτὰ τῶν Θηβῶν πυλῶν, ἃς ἑπτὰ Θηβαῖοι ἦρωες ὑπερήσπιζον. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἦσαν περὶ τὴν αὐτὴν πύλην, καὶ μάχης γενομένης ἀπέκτειναν ἀλλήλους. Μετὰ τοῦτο τὴν ἀρχὴν ἀνέλαβεν ὁ Κρέων ἀδελφὸς τῆς Ἰοκάστης. Οὗτος, ἀφοῦ ὁ υἱὸς Μεγαρεὺς προσήνεγκεν ἑαυτὸν θῦμα τῷ Ἄρει κατὰ συμβουλήν τοῦ Τειρεσίου, ἐνίκησε τοὺς Ἀργείους. Ἐντεῦθεν ἀρχεται ἡ προκειμένη τραγωδία περιέχουσα τὸν πρόλογον, πέντε ἐπεισόδια καὶ τὴν ἔξοδον. Μεταξὺ τούτων ὑπάρχουσιν ἕξ χορικά, δηλ. ἡ πάροδος καὶ πέντε στάσιμα. Ὑπάρχουσι καὶ δύο κομποί.

Ἀριστοφάνους¹ γραμματικοῦ ὑπόθεσις.

Ἀντιγόνη παρὰ τὴν πρόσταξιν τῆς πόλεως θάψασα τὸν Πολυνείκη, ἐφοράθη καὶ εἰς μνημεῖον κατάγειον ἐντεθεῖσα παρὰ τοῦ Κρέοντος ἀνήρηται· ἐφ' ἣ καὶ Αἴμων δυσπαθήσας διὰ τὸν

¹ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος, σοφὸς γραμματικὸς, ἐπιστάτης τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας, ζῶν περὶ τὸ 240 π. Χ., ἔγραψεν ὑποθέσεις τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ σωζομένων τραγωδιῶν.

εἰς αὐτὴν ἔρωτα ξίφει ἑαυτὸν διεχειρίσατο· ἐπὶ δὲ τῷ τούτου θανάτῳ καὶ ἡ μήτηρ Εὐρυδίκη ἑαυτὴν ἀνεῖλεν.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτικαῖς· ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων γερόντων. προλογίζει Ἄντιγόνη. ὑπόκειται δὲ τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν Κρέοντος βασιλείων. τὸ δὲ κεφάλαιόν ἐστι τάφος Πολυνείκους καὶ Ἄντιγόνης ἀναίρεσις καὶ θάνατος Αἴμονος καὶ μόρος Εὐρυδίκης, τῆς Αἴμονος μητρὸς. Φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἠξιῶσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας, εὐδοκμήσαντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἄντιγόνης.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΙΣΜΗΝΗ

ΧΩΡΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΚΡΕΩΝ

ΦΥΛΑΞ

ΑΙΜΩΝ

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Ὁ μὲν πρωταγωνιστὴς ὑπεδέετο τὴν Ἄντιγόνην, τὸν Τειρεσίαν καὶ τὴν Εὐρυδίκην, ὁ δὲ δευτεραγωνιστὴς τὴν Ἰσμήνην, τὸν φύλακα, τὸν Αἴμονα, τὸν ἄγγελον καὶ τὸν ἐξάγγελον, ὁ δὲ τριταγωνιστὴς τὸν Κρέοντα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ᾧ κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἄρ' οἶσθ' ὅ,τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν
ὁποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζῶσαιν τελεῖ ;

οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν οὔτ' ἀτήρ' ἄπερ
οὔτ' αἰσχρὸν οὔτ' ἀτιμον ἔσθ', ὁποῖον οὐ
τῶν σῶν τε καμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.

καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασὶ πανδήμῳ πόλει
κῆρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως ;
ἔχεις τι κείσῃκουσας ; ἢ σε λανθάνει

πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά ;

ΙΣΜΗΝΗ

ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἄντιγόνη, φίλων
οὔθ' ἠδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἔκετ', ἐξ ὅτου
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερηθήμεν δύο,

μᾶ θανόντων ἡμέρα διπλῆ χειρὶ·

ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον
οὔτ' εὐτυχοῦσα μάλλον οὔτ' ἀτωμένη.

ANT. ἤδη καλῶς, καὶ σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν
τοῦδ' οὐνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνῃ κλύοις.

ISM. τί δ' ἔστι ; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

ANT. οὐ γὰρ τάφου νῶν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει ;
Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκῃ
χρησθεὶς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς

ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς·
 τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνεΐκους νέκιν
 ἀστοῖσί φασιν ἔκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
 τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκυσαί τινα,
 ἔαν δ' ἄταφον, ἀκλαυτον, οἰωνοῖς γλυκὺν
 θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.
 25
 τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
 κᾶμοί, λέγω γὰρ κᾶμέ, κηρύξαντ' ἔχειν
 καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
 σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
 οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ,
 30
 φόνον προκειῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
 οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτα, καὶ δεῖξεις τάχα
 εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.
 35
 τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
 λύουσ' ἂν εἴθ' ἄπτουσα προσθείμην πλέον;
 40
 εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει σκόπει.
 45
 ἸΣΜ. ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῖ γνώμης ποτ' εἶ;
 ΑΝΤ. εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφίεις χερί.
 ἸΣΜ. ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρητον πόλει;
 ΑΝΤ. τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς,
 45
 ἀδελφόν· οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἀλώσομαι.
 ἸΣΜ. ὦ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηγός;
 ΑΝΤ. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἵργειν μέτα.
 ἸΣΜ. οἴμοι· φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατῆρ
 ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπόλετο,
 50
 πρὸς αὐτοφάρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
 ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί·
 ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
 πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
 τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
 55
 αὐτοκτονοῦντε τὸ ταλαιπώρω μόρον
 κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιν χεροῖν.
 νῦν αὖ μόνα δὴ νῶ λειμμένα σκόπει

ὅσῳ κάκιστ' ὀλοόμεθ', εἰ νόμου βία
 ψήφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
 60
 ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μέν, γυναῖχ' ὅτι
 ἔφυμεν ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα·
 ἔπειτα δ' οὐνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρείσσωνων,
 καὶ ταῦτ' ἀκούειν κᾶτι τῶνδ' ἀλγίονα.
 65
 ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
 ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
 τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
 περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.
 70
 οὐτ' ἂν κελεύσαιμ' οὐτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι
 πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἠδέως δροφῆς μέτα.
 ἀλλ' ἴσθ', ὅποιά σοι δοκεῖ· κείνον δ' ἐγὼ
 θάψω. καλὸν μοι τοῦτο ποιούση θανεῖν.
 φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα,
 ὅσια πανουργήσασ', ἐπεὶ πλείων χρόνος,
 75
 ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.
 ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι. σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
 τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσασ' ἔχε.
 ἸΣΜ. ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιούμαι, τὸ δὲ
 βία πολιτῶν δρᾶν ἔφυν ἀμήχανος.
 80
 ΑΝΤ. σὺ μὲν τάδ' ἂν προῦχοι· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον
 χάσους' ἀδελφῶ φιλάτῳ πορεύσομαι.
 ἸΣΜ. οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.
 ΑΝΤ. μή μου προτάρβει· τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.
 ἸΣΜ. ἀλλ' οὖν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενὶ
 85
 τοῦργον, κρυφῆ δὲ κεῦθε, σὺν δ' αὐτως ἐγώ.
 ΑΝΤ. οἴμοι, καταύδα· πολλὸν ἐχθίων ἔσει
 σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.
 ἸΣΜ. θεομήν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.
 ΑΝΤ. ἀλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ', οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χρὴ.
 ἸΣΜ. εἰ καὶ δυνήσει γ'· ἀλλ' ἀμηγάνων ἐρᾶς.
 90
 ΑΝΤ. οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.
 ἸΣΜ. ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τἀμήχανα.

ANT. εἰ ταῦτα λέξεις, ἔχθαρεῖ μὲν ἔξ ἐμοῦ,
 ἔχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκίσει νέκυι.
 ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἔξ ἐμοῦ δυσβουλίαν 95
 παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο· πείσομαι γὰρ οὐ
 τοσοῦτον οὐδέν, ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.
 IΣM. ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, στείχε· τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι
 ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

ΧΟΡΟΣ

Στροφή α'.

ἄκτις ἀελίου, τὸ κάλ- 100
 λιστον ἑπταπύλω φανέν
 Θήβα τῶν προτέρων φάος,
 ἐφάνθησ' ποτ' ὦ χρυσέας
 ἄμερας βλέφαρον, Διρ-
 καίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα, 105
 τὸν λεύκασπιν Ἄργόθεν
 φῶτα βάντα πανσαγία
 φυγάδα πρόδρομον δ' ξυτέρῳ
 κινήσασα χαλινῶ·

ὄν ἐφ' ἡμετέρα γὰ Πολυνείκης, 110
 ἄρθεις νεικέων ἔξ ἀμφιλόγων,
 ἦγαγε· κείνος δ' ὀξέα κλάζων
 αἰετὸς εἰς γὰν ὡς ὑπερέπτα,
 λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,
 πολλῶν μεθ' ὄπλων 115
 ἔξυν θ' ἵπποκόμοις κορύθεσσι.

Ἀντιστροφή α'.

στάς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώ-
 σαισιν ἀμφιγανῶν κύκλω
 λόγχαις ἑπταπύλω στόμα
 ἔβα, πρὶν ποθ' ἄμιτέρων 120
 αἰμάτων γένυσιν πληρω-

θῆναι καὶ στεφάνωμα πύργων
 πενκάενθ' Ἥφαιστον ἔλσειν.
 τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη
 πάταγος Ἄρεος, ἀντιπάλου 125
 δεισχείρωμα δράκοντος.

Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
 ὑπερχθαίρει, καὶ σφας ἐσιδὼν
 πολλῶ ῥεύματι πρᾶσνισσομένους
 χρυσοῦ, Καπανῆ στυγερώπην 130
 παλτῶ ῥίπτει πυρὶ βαλβίδων
 ἀπ' ἄκρων, ἦδη
 νίκην ὀρμώντ' ἀλαλάξει.

Στροφή β'.

ἀντιτυπεῖ δ' ἐπὶ γὰ, πέσε τ' αἰθαλωθεῖς
 πυρφόρος ὅς τότε μαινομένα ξὺν ὀρμῇ 135
 βακχεύων ἐπέπνει
 ῥίπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων·
 εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν·
 ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας Ἄρης
 δεξιόσειρος. 140
 ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις
 ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον
 Ζηνὶ τροπαίῳ πάγγελκα τέλη,
 πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὃ πατρὸς ἐνὸς
 μητροῦς τε μιᾶς φύντε καθ' αὐτοῖν 145
 δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχետον
 κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.

Ἀντιστροφή β'.

ἀλλὰ γὰρ ἃ μεγαλόνυμος ἦλθε Νίκα
 τῇ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,
 ἐκ μὲν δὴ πολέμων 150
 τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν,

θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
 παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν, ὃ Θήβας δ' ἐλελίχθω
 Βάκχιος ἄρχοι.
 ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ Κρέων ὁ Μενοικέως 155
 βασιλεὺς χώρας τῆσδε νεοχιμὸς
 νεαραῖσι θεῶν ἐπὶ συντυχίαις
 χωρεῖ, τίνα δὲ μήτιν ἐρέσσω,
 ὅτι σύγκλητον τήνδε γερόντων
 προύθετο λέσχην, 160
 κοινῶ κηρύγματι πέμψας ;

ΚΡΕΩΝ

ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοί,
 πολλῶ σάλῳ σείσαντες, ὄρθωσαν πάλιν·
 ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα 165
 ἔστειλ' ἰκέσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαίου
 σέβοντας εἰδῶς εὐ θρόνων αἰεὶ κράτη,
 τοῦτ' αὖθις, ἠνίκ' Οἰδίπους ὄρθου πόλιν,
 κάπει διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
 παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.
 ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν 170
 καθ' ἡμέραν ὄλοντο, παῖσαντές τε καὶ
 πληγέντες, αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
 ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
 γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.
 ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν 175
 ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
 ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆς φανῆ.
 ἔμοι γάρ, ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν
 μὴ τῶν ἀρίστων ἀπτεται βουλευμάτων,
 ἀλλ' ἐκ φόβου του γλώσσαν ἐγκλήσας ἔχει, 180
 κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ.
 καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
 φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.

ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὃ πάνθ' ὄρων αἰεὶ,
 οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι, τὴν ἄτην ὄρων 185
 στείχουσιν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
 οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς
 θείμην ἔμαυτῶ, τοῦτο γιγνώσκων, ὅτι
 ἦδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι
 πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα. 190
 τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν.
 καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
 ἀστοῖσι παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίου περὶ·
 Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν
 ὄλωλε τῆσδε, πάντ' ἀριστεύσας δόρει, 195
 τάφῳ τε κρῦψαι καὶ τὰ πάντ' ἀφαγῆσαι,
 ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς·
 τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω,
 ὃς γῆν πατρῶαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
 φυγὰς κατελθὼν ἠθέλησε μὲν πυρὶ 200
 πρῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
 κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,
 τοῦτον πόλει τῆδ' ἐκκεκήρυκται τάφῳ
 μήτε κτερίζειν μήτε κωκυῖσαι τινα,
 ἔἴαν δ' ἀθαπτον, καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας 205
 καὶ πρὸς κυνῶν ἀδεστὸν αἰκισθῆν τ' ἰδεῖν.
 τοιονδ' ἔμὸν φρόνημα, κοῦποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ
 τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.
 ἀλλ' ὅστις εὐνοὺς τῆδε τῆ πόλει, θανὼν
 καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμῆσεται. 210
 ΧΟΡ. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέων
 τὸν τῆδε δύσνον καὶ τὸν εὐμενῆ πόλει.
 νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντί που γ' ἐνεστί σοι
 καὶ τῶν θανόντων χάποσοι ζῶμεν περὶ.
 ΚΡ. ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων. 215
 ΧΟΡ. νεωτέρῳ τῷ τοῦτο βαστάζειν πρόθεος.
 ΚΡ. ἀλλ' εἴσ' ἐτοῖμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

XOP. τί δῆτ' ἄν ἄλλω τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι ;
 KP. τὸ μὴ πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.
 XOP. οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρᾷ. 220
 KP. καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος· ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων
 ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

ΦΥΛΛΞ

ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ, ὅπως τάχους ὑπο
 δύσπνους ἰκάνω, κοῦφον ἐξάρας πόδα.
 πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις, 225
 ὁδοῖς κυκλῶν ἑμαυτὸν εἰς ἀναστροφὴν.
 ψυχὴ γὰρ ἠῦδα πολλά μοι μυθουμένη·
 τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολῶν δώσεις δίκην ;
 τλήμων, μένεις αὖ ; κεῖ τὰδ' εἴσεται Κρέων
 ἄλλου παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνεῖ ; 230
 τοιαῦθ' ἐλίσσων ἦνυτον σχολῆ βραδύς,
 χοῦτως ὁδὸς βραχεῖα γίνεταί μακρά.
 τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν
 σοί. κεῖ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως·
 τῆς ἐλπίδος γὰρ ἐρχομαι δεδραγμένος, 235
 τὸ μὴ παθεῖν ἄν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.
 KP. τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν ;
 ΦΥΛ. φράσαι θέλω σοι πρῶτα τὰμαυτοῦ· τὸ γὰρ
 πρᾶγμα οὐτ' ἔδρασ' οὐτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρῶν,
 οὐδ' ἄν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμί τι. 240
 KP. εὔ γε στοχάζει κάποφράγνυσαι κύκλω
 τὸ πρᾶγμα· δηλοῖς δ' ὡς τι σημανῶν νέον.
 XYΛ. τὰ δεινὰ γὰρ τοι προστίθησ' ὄκνον πολύν.
 KP. οὐκουν ἐρεῖς ποτ', εἴτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει ;
 ΦΥΛ. καὶ δὴ λέγω σοι· τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως 245
 θάψας βέβηκε κἀπὶ χρωτὶ διψίαν
 κόνιν παλύνας κἀφαγιστεύσας ἃ χρῆ.
 KP. τί φῆς ; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε ;
 ΦΥΛ. οὐκ οἶδ'· ἐκεῖ γὰρ οὔτε που γενῆδος ἦν

πλήγμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ 250
 καὶ χέρσος ἀρρῶξ οὐδ' ἐπημαξευμένη
 τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐρογάτης τις ἦν.
 ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκοπὸς
 δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν.
 ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὐ, 255
 λεπτή δ', ἄγος φεύγοντος ὡς, ἐπῆν κόνις,
 σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν
 ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.
 λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,
 φύλαξ ἐλέγχων φύλακα, κἂν ἐγίγνετο 260
 πληγὴ τελευτῶσ' οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν·
 εἷς γὰρ τις ἦν ἕκαστος οὐξεργασμένος,
 κοῦδεὶς ἐναργής, ἀλλ' ἔφευγε μὴ εἰδέναι.
 ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους αἴρειν χεροῖν
 καὶ πῦρ διέροπειν καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν, 265
 τὸ μῆτε δρᾶσαι μῆτε τῶ ξυνειδέναι
 τὸ πρᾶγμα βουλεύσαντι μῆτ' εἰργασμένω.
 τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
 λέγει τις εἷς, ὃς πάντας ἐς πέδον κᾶρα
 νεῦσαι φόβω προὔτρεψεν· οὐ γὰρ εἶχομεν 270
 οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὐθ' ὅπως δρῶντες καλῶς
 πράξαίμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
 σοὶ τοῦργον εἶη τοῦτο κοῦχι κρυπτέον.
 καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κἂμὲ τὸν δυσδαίμονα
 πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τὰγαθὸν λαβεῖν. 275
 πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἐκοῦσιν, οἶδ' ὅτι·
 στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.
 XOP. ἄναξ, ἐμοί τοι, μὴ τι καὶ θεήλατον
 τοῦργον τόδ', ἡ ξύννοια βουλεύει πάλαι.
 KP. παῦσαι πρὶν ὀργῆς καὶ με μεστῶσαι λέγων. 280
 μὴ φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρον ἄμα.
 λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτά, δαίμονας λέγων
 πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.

- πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην
 ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας
 ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα
 καὶ γῆν ἐκείνων, καὶ νόμους διασκεδῶν,
 ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεοὺς ;
 οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλοι πόλεως
 ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοί,
 κρυφῆ κἀρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ
 λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
 ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
 παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.
 οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν, οἷον ἄργυρος,
 κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε· τοῦτο καὶ πόλεις
 πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων,
 τόδ' ἐκιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
 χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν,
 [πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν]
 καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.
 ὅσοι δὲ μισθαροῦντες ἦνυσαν τάδε,
 χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.
 ἀλλ' εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,
 εὖ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω,
 εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
 εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,
 οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μῦθος ἀρκέσει, πρὶν ἂν
 ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσηθ' ὕβριν,
 ἵν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθιεν οἰστέον
 τὸ λοιπὸν ἀρπάζητε καὶ μάθηθ', ὅτι
 οὐκ ἔξ ἄπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
 ἐκ τῶν γὰρ αἰσχροῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
 ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.
 ΦΥΛ. εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω ;
 ΚΡ. οὐκ οἶσθα, καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις ;
 ΦΥΛ. ἐν τοῖσιν ὡσὶν ἢ ἐπὶ τῇ ψυχῇ δάκνει ;

- ΚΡ. τί δὲ ῥυθμίσεις τὴν ἐμὴν λύπην ὄπου ;
 ΦΥΛ. ὁ δρῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὄτ' ἐγώ.
 ΚΡ. οἴμ' ὡς ἄλλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.
 ΦΥΛ. οὐκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.
 ΚΡ. καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδοῦς.
 ΦΥΛ. φεῦ·
 ἢ δεινόν, ᾧ δοκεῖ γε, καὶ ψευδῆ δοκεῖν.
 ΚΡ. κόμπευε νῦν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ
 φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ' ὅτι
 τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.
 ΦΥΛ. ἀλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστα· εἰ δὲ τοι
 ληφθῆῖ τε καὶ μὴ, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.
 καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς
 σωθεῖς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν
Στροφή α'.
 ΧΟΡ. πολλὰ τὰ δεινὰ, κοῦδὲν ἀν-
 θρώπου δεινότερον πέλει·
 τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν
 πόντου χειμερίῳ νότῳ
 χωρεῖ, περιβρυχίοισιν
 περῶν ὑπ' οἴδμασιν,
 θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν,
 ἀφθιτον ἀκαμάταν ἀποτρέεται,
 ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος,
 ἰππεῖῳ γένοι πολεύων.
Ἀντιστροφή α'.
 κουφονόων τε φῦλον ὀρ-
 νίθων ἀμφιβαλὼν ἄγει
 καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη
 πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν
 σπείραισι δικτυοκλώστοις
 περιφραδῆς ἀνήρ·

κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου
θηρὸς ὄρεσσιβάτα, λασιαύχενά θ'
ἵππον ὀχμάζεται ἀμφιλόφω ζυγῷ
οὔρειον τ' ἀκμηῆτα ταῦρον.

Στροφή β'.

καὶ φθέγμα καὶ ἀνεμόεν
φρόνημα καὶ ἀστυνόμους
ὄργας ἐδιδάξατο, καὶ δυσαύλων
πάγων ὑπαίθρεια καὶ
δύσομβρα φεύγειν βέλη, παντοπόρος.
ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται
τὸ μέλλον· Ἄιδα μόνου
φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται·
νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς
ξυμπέφρασαι.

Ἀντιστροφή β'.

σοφόν τι τὸ μηχανόεν
τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων
τοτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει·
νόμους γεραίρων χθονὸς
θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν ὑπίπολις·
ἄπολις, ὅτω τὸ μὴ καλὸν
ξύνεστι τόλμας χάριν.
μήτε μοι παρέστιος
γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν
ὅς τάδ' ἔρδει.

ἔς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
τόδε ; πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω
τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην ;
ὦ δύστηνος
καὶ δυστήνου πατρὸς Οἰδιπόδα,
τί ποτ' ; οὐ δὴ που σέ γ' ἀπιστοῦσαν

τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις
καὶ ἐν ἀφροσύνη καθελόντες ;
ΦΥΛ. ἦδ' ἔστ' ἐκείνη τοῦργον ἢ ξειργασμένη·
τήνδ' εἴλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων ;
ΧΟΡ. ὄδ' ἐκ δόμων ἄψορρος εἰς μέσον περᾶ.
ΚΡ. τί δ' ἔστι ; ποία ξύμμετρος προύβην τύχη ;
ΦΥΛ. ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδὲν ἔστ' ἀπώμοτον·
ψεύδει γὰρ ἢ πίνουα τὴν γνώμην. ἐπεὶ
σχολῆ ποθ' ἤξειν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγὼ
ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε·
ἀλλ', ἢ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ
ἔοικεν ἄλλη μῆκος οὐδὲν ἠδονῆ,
ἦκω δι' ὄρκων καίπερ ὦν ἀπώμοτος,
κόρην ἄγων τήνδ', ἢ καθευρέθη τάφον
κοσμοῦσα. κλήρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,
ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θυόρμαιον, οὐκ ἄλλου, τόδε.
καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ' αὐτός, ὡς θέλεις, λαβὼν
καὶ κρῖνε κατέλεγχ' ἐγὼ δ' ἐλεύθερος
δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν.
ΚΡ. ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβὼν ;
ΦΥΛ. αὕτη τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε· πάντ' ἐπίστασαι.
ΚΡ. ἦ καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς, ἃ φῆς ;
ΦΥΛ. ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν, ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
ἀπειπας. ἄρ' ἐνδηλα καὶ σαφῆ λέγω ;
ΚΡ. καὶ πῶς ὀράται κάπιληπτος ἠρέθη ;
ΦΥΛ. τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'· ὅπως γὰρ ἤκομεν,
πρὸς σοῦ τὰ δαίν' ἐκείν' ἐπηπειλημένοι,
πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἢ κατεῖχε τὸν
νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὔ,
καθήμεν' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι,
ὁσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ, πεφευγότες,
ἐγερετὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνήρ' ἐπιρρόθοις
κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀκηδῆσοι πόνου.
χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι

μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος
καὶ καῦμ' ἔθαλπε· καὶ τότε' ἐξαίφνης χθονὸς
τυφῶς ἀείρας σκηπτὸν, οὐράνιον ἄχος,
πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην
ἕλης πεδιάδος, ἐν δ' ἔμεστώθη μέγας 420
αἰθῆρ· μύσαντες δ' εἶχομεν θείαν νόσον.
καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακροῦ,
ἢ παῖς ὁράται, κᾶνακωκύει πικρᾶς
ὄρνιθος ὄξυν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς
εὐνῆς νεοσσῶν ὄρφανὸν βλέψη λέχος· 425
οὕτω δὲ χαῦτη, ψιλὸν ὡς ὄρᾳ νέκυν,
γούοισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἄρας κακὰς
ἦρᾶτο τοῖσι τοῦργον ἐξειργασμένοις.
καὶ χερσὶν εὐθύς διψίαν φέρει κόνιν,
ἐκ τ' εὐκροτήτου χαλκίας ἄρδην πρόχου 430
χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.
χῆμεις ἰδόντες ἰέμεσθα, σὺν δέ νιν
θηρώμεθ' εὐθύς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,
καὶ τὰς τε πρόσθεν τὰς τε νῦν ἠλέγχομεν
πράξεις· ἀπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο, 435
ἅμ' ἠδέως ἔμοιγε κἀλγεινῶς ἅμα·
τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι
ἠδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν
ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἦσσω λαβεῖν
ἔμοι πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας. 440

ΚΡ. σέ δῆ, σέ τὴν νεύουσαν εἰς πέδον κάρρα,
φῆς ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε ;

ΑΝΤ. καὶ φημί δρᾶσαι κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ.

ΚΡ. σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαυτόν, ἢ θέλεις,
ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον. 445
σὺ δ' εἰπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ συντόμως,
ἦθδης τὰ κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε ;

ΑΝΤ. ἦθδῃ· τί δ' οὐκ ἔμελλον ; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

ΚΡ. καὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους ;

ΑΝΤ. οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε 450
οὐδ' ἢ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη
τοιούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὄρισεν νόμους·
οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον φόβην τὰ σὰ
κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν
νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455
οὐ γὰρ τι νῦν γε κἀχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε
ζῆ ταῦτα, κοῦδεις οἶδεν ἐξ ὅτου ἴφρανη.
τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
φρόνημα δεῖσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
δώσειν. θανουμένη γὰρ ἐξήθη, τί δ' οὐ ; 460
καὶ μὴ σὺ προουκήρυξας. εἰ δὲ τοῦ χρόνου
πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω.
ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς
ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανῶν κέρδος φέρει ;
οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρός, θανόντ', ἀθαπτον ἠνσχόμην νέκυν,
κείνοισ ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρωῶσα τυγχάνειν,
σχεδόν τι μῶρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω. 470

ΧΟΡ. δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμον ἐξ ὠμοῦ πατρὸς
τῆς παιδός· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

ΚΡ. ἀλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα
πίπτειν μάλιστα, καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ 475
θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις·
σμικρῶ χαλινῶ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέει
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.
αὕτη δ' ὕβριζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο, 480
νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
ὑβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα,
τούτοις ἐπανχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.

- τῆ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνὴρ, αὐτὴ δ' ἀνὴρ,
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῆδε κείσεται κράτη. 485
ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς εἴθ' ὀμαιμονεστέρας
τοῦ παντός ἡμῖν Ζηγὸς ἐρκείου κυρεῖ,
αὐτὴ τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
μόρου κακίστου· καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου. 490
καὶ νιν καλεῖτ'· ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
λυσσῶσαν αὐτὴν οἷδ' ἐπήβολον φρενῶν.
φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἠρῆσθαι κλοπεύς
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κατοῖσί τις 495
ἀλούς, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.
ANT. θέλεις τι μειζρον ἢ κατακτεῖναί μ' ἐλών ;
KP. ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.
ANT. τί δῆτα μέλλεις ; ὡς ἔμοι τῶν σῶν λόγων
ἀρεστὸν οὐδὲν μηδ' ἀρεσθείη ποτέ· 500
οὕτω δὲ καὶ σοὶ τὰ μ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.
καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
τιθεῖσα ; τούτοις τοῦτο πᾶσι ἀνδάνειν
λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήοι φόβος. 505
ἀλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἀλλ' εὐδαιμονεῖ,
κἄξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται.
KP. σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρας.
ANT. ὄρωσι χούτοι, σοὶ δ' ἐπίλλουσιν στόμα.
KP. σὺ δ' οὐκ ἐπαιδεῖ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς ; 510
ANT. οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγγους σέβειν.
KP. οὐκουν ὀμαιμος χῶ καταντίον θανάων ;
ANT. ὀμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταυτοῦ πατρός.
KP. πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν ;
ANT. οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς.
KP. εἴ τοί σφε τιμᾶς ἔξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.
ANT. οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὄλετο. 515

- KP. πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστάς ὑπερ.
ANT. ὄμως ὁ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.
KP. ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστός τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσους. 520
ANT. τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε ;
KP. οὗτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνη, φίλος.
ANT. οὗτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφην.
KP. κάτω νυν ἔλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525
XOP. καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἰσμήνη,
φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη·
νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ αἵματόεν
ῥέθος αἰσχύνει,
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν. 530
KP. σὺ δ', ἢ κατ' οἴκους ὡς ἔχιδν' ὑφειμένη
λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
τρέφων δύ' ἄτα κἀπαναστάσεις θρόνων,
φέρ' εἰπέ δὴ μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
φήσεις μετασχεῖν, ἢ ἔρομεῖ τὸ μὴ εἰδέναί ; 535
ISM. δέδρακα τοῦργον, εἶπερ ἦδ' ὁμορροθεῖ,
καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.
ANT. ἀλλ' οὐκ ἐάσει τοῦτό γ' ἢ δίκη σ', ἐπεὶ
οὔτ' ἠθέλησας οὔτ' ἐγὼ κοινωσάμην.
ISM. ἀλλ' ἐν κατοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι 540
ξύμπλουν ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.
ANT. ὦν τοῦργον, Ἄιδης χοῖ κάτω ξυνίστορες.
λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.
ISM. μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ
θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι. 545
ANT. μή μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἂ μὴ ἴθιγες,
ποιοῦ σεαυτῆς· ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγὼ.
ISM. καὶ τίς βίος μοι σοῦ λειψιμένη φίλος ;
ANT. Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.
ISM. τί ταῦτ' ἀνίγς μ' οὐδὲν ὠφελουμένη ; 550
ANT. ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.

- ΙΣΜ. τί δῆτ' ἄν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ ;
 ΑΝΤ. σῶσον σεαυτήν· οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.
 ΙΣΜ. οἶμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου ;
 ΑΝΤ. σὺ μὲν γὰρ εἴλρου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 555
 ΙΣΜ. ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρητοῖς γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.
 ΑΝΤ. καλῶς σὲ μέντ' οὐ τοῖσδ' ἐγὼ ὀδόκουν φρονεῖν.
 ΙΣΜ. καὶ μὴν ἴση νῶν ἔστιν ἡ ἕξαμαρτία.
 ΑΝΤ. θάρσει· σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
 τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν. 560
 ΚΡ. τὼ παῖδέ φημι τῶδε τὴν μὲν ἀσπίως
 ἄνουν πεφάνθαι, τὴν δ' ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ' ἔφου.
 ΙΣΜ. οὐ γὰρ ποτ', ὄναξ, οὐδ' ὅς ἄν βλάβστη μένει
 νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.
 ΚΡ. σοὶ γοῦν, ὅθ' εἴλου σὺν κακοῖς πράσσειν κακά. 565
 ΙΣΜ. τί γὰρ μόνη μοι τῆσδ' ἄτερ βιώσιμον ;
 ΚΡ. ἀλλ' « ἦδε » μέντοι μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.
 ΙΣΜ. ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου ;
 ΚΡ. ἀρώσιμοι γὰρ χιτῶνων εἰσὶν γυαί.
 ΙΣΜ. οὐχ ὡς γ' ἐκείνῳ τῆδέ τ' ἦν ἡμοσμένα. 570
 ΚΡ. κακὰς ἐγὼ γυναῖκας υἱέσιν στυγῶ.
 ΙΣΜ. ὦ φίλταθ' Αἴμων, ὡς σ' ἀτιμάζει πατήρ.
 ΚΡ. ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.
 ΧΟΡ. ἦ γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαυτοῦ γόνον ;
 ΚΡ. Ἄιθης ὁ παύσων τούσδε τοὺς γάμους ἔφου. 575
 ΧΟΡ. δεδογμέν', ὡς ἔοικε, τήνδε κατθανεῖν.
 ΚΡ. καὶ σοί γε. καὶ μοι μὴ τριβὰς ἔτ', ἀλλὰ νιν
 κομίζετ' εἴσω, δμῶες· ἐκ δὲ τοῦδε χροῦ
 γυναῖκας εἶρξαι τάσδε μῆδ' ἔαν μόνας.
 φεύγουσι γὰρ τοι χοῖ θρασεῖς, ὅταν πέλας 580
 ἦδη τὸν Ἄιθην εἰσορῶσι τοῦ βίου

Στροφή α'.

- ΧΟΡ. εὐδαίμονες, οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰών.
 οἷς γὰρ ἄν σεισθῆ θεόθεν δόμος, ἄτας 583-4

- οὐδὲν ἐλλείπει γενεᾶς ἐπὶ πληθὺς ἔρπον. 585-6
 ὅμοιον ὥστε ποντίαις
 οἶδμα δυσπνόοις ὅταν
 Θρηῆσαισιν ἔρεβος ὑφαλον ἐπιδράμη πνοαῖς,
 κυλίνθει βυσσόθεν κελαινὰν 590
 θῖνα καὶ δυσάνεμον,
 στόνῳ βρέμουσι δ' ἀντιπλήγες ἀκταί.

Ἄντιστροφή α'.

- ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὀρῶμαι
 πῆματα φθιτῶν ἐπὶ πῆμασι πίπτοντ', 595
 οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἐρεῖπει
 θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν.
 νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπὲρ
 ῥίζας ἐτέτατο φάος ἐν Οἰδίου δόμοις· 600
 κατ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν
 νεωτέρων ἀμῆ κοπίς,
 λόγου τ' ἄνοια καὶ φρενῶν ἐρινύς.

Στροφή β'.

- τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀν-
 δρῶν ὑπερβασία κατάσχοι, 605
 τὰν οὐθ' ὑπνος αἰρεῖ ποθ' ὁ πάντ' ἀγρῶν οὐτ'
 ἀκάματοι θεόντες
 μῆνες ; ἀγήρῳ δὲ χρόνῳ δυνάστας
 κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἴγλαν· 610
 τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον
 καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει
 νόμος ὅδ'· οὐδὲν ἔρπει
 θνατῶν βιότῳ παντελὲς ἐκτὸς ἄτας.

Ἄντιστροφή β'.

- ἄ γὰρ δὴ πολὺπλαγκτος ἐλ-
 πὶς πολλοῖς μὲν ὄνασις ἀνδρῶν, 615

πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων·
 εἰδότε δ' οὐδὲν ἔρπει,
 πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσαύση.
 σοφία γὰρ ἔκ του κλεινὸν ἔπος πέφανται, 620
 τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν
 τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας
 θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν.
 πράσσει δ' ὀλίγιστον χρόνον ἐκτὸς ἄτας. 625

ὄδε μὴν Αἴμων, παιδῶν τῶν σῶν
 νέατον γέννημ'. ἄρ' ἀχνύμενος
 τῆς μελλογάμου τάλιδος ἦκει
 μόρον Ἀντιγόνης
 ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν 630

ΚΡ. τάχ' εἰσόμυσθα μάντεων ὑπέρτερον.
 ὦ παῖ, τελείαν ψῆφον ἄρα μὴ κλύων
 τῆς μελλονύμου πατρὶ θυμαίνων πάρει ;
 ἦ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῆ δρωῶντες φίλοι ;
 ΑΙΜ. πάτερ, σός εἰμι, καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων 635
 χρηστάς, ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέπομαι.
 ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξίως ἔσται γάμος
 μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἠγουμένου.

ΚΡ. οὕτω γάρ, ὦ παῖ, χρῆ διὰ στέρων ἔχειν,
 γνώμης πατροφῆς πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι. 640
 τούτου γὰρ οὐνεκ' ἄνδρες εὐχονται γονὰς
 κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
 ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς,
 καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.
 ὅστις δ' ἀναφέλητα φιτύει τέκνα, 645

τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόνους
 φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων ;
 μή νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας ὑφ' ἠδονῆς
 γυναικὸς οὐνεκ' ἐκβάλλης, εἰδὼς, ὅτι
 ψυχρὸν παραγάλισμα τοῦτο γίγνεται, 650

γυνὴ κακὴ ξύνευνος ἐν δόμοις. τί γὰρ
 γένοιτ' ἂν ἔλκος μείζον ἢ φίλος κακός ;
 ἀλλὰ πτύσας ὥσει τε δυσμενῆ μέθεσ
 τὴν παιδ' ἐν Ἄιδου τήνδε νυμφεύειν τινί.
 ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγὼ 655
 πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,
 ψευδῆ γ' ἔμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
 ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφρυνεῖτω Δία
 ξύναιμον· εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φύσει
 ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους· 660
 ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνήρ
 χρηστός, φανεῖται κἂν πόλει δίκαιος ὢν.
 ὅστις δ' ὑπερβᾶς ἢ νόμους βιάζεται
 ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατύνουσιν νοεῖ,
 οὐκ' ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665
 ἀλλ' ὃν πόλις στήσεις, τοῦδε χρῆ κλύειν,
 καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
 καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοῖην ἐγὼ
 καλῶς μὲν ἄρχειν, εὐ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
 δορὸς τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
 μένειν δίκαιον κἀγαθὸν παραστάτην.
 ἀναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν.
 αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἢδ' ἀναστάτους
 οἴκους τίθησιν, ἦδε συμμαχου δορὸς
 τροπὰς καταρρήγνυσι. τῶν δ' ὀρθουμένων 675
 σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
 οὕτως ἀμυντέ' ἔστι τοῖς κοσμουμένοις,
 κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἦσσητέα.
 κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν,
 κοῦκ ἂν γυναικῶν ἦσσονες καλοῖμεθ' ἂν. 680

ΧΟΡ. ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
 λέγειν φρονούντως ὦν λέγεις δοκεῖς πέρι.

ΑΙΜ. πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,
 πάντων, ὅσ' ἔστι, κτημάτων ὑπέρτατον.

ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685
 οὔτ' ἂν δυναίμην μήτ' ἐπισταίμην λέγειν·
 γένοιτο μέντ' ἄν χατέρω καλῶς ἔχον.
 σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν, ὅσα
 λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει.
 τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ 690
 λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψη κλύων.
 ἔμοι δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,
 τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,
 πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιοτάτη
 κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει, 695
 ἥτις τὸν αὐτῆς αὐτάδελφον ἐν φοναῖς
 πεπτῶτ' ἀθῆαπτον μήθ' ὑπ' ὤμηστων κυνῶν
 εἷασ' ὀλέσθαι μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινος·
 οὐχ ἦδε χρυσοῦς ἀξία τιμῆς λαχεῖν ;
 τοιάδ' ἔρεμνῆ σίγ' ἐπέροχεται φάτις. 700
 ἔμοι δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
 οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον.
 τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
 ἀγαλμα μείζον, ἢ τί πατρὸς παιδῶν πατρί ;
 μὴ νυν ἐν ἦθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει, 705
 ὡς φῆς σύ, κοῦδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
 ὅστις γὰς αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
 ἢ γλῶσσαν, ἦν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν
 οὔτοι διαπτυχθέντες ὠφθησαν κενοί.
 ἀλλ' ἀνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
 πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
 ὄρῃς παρὰ ρεῖθροισι χεიმάρροις ὅσα
 δένδρων ὑπεῖκει, κλώνας ὡς ἐκώζεται·
 τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
 αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατῆ πόδα 715
 τείνας ὑπεῖκει μηδὲν, ὑπτίους κάτω
 στρέφας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
 ἀλλ' εἶκε θυμοῦ καὶ μετὰστασιν δίδου.

γνώμη γὰρ εἴ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου
 πρόσσεσι, φῆμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ 720
 φῦναι τὸν ἀνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
 εἰ δ' οὖν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,
 καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.
 ΧΟΡ. ἀναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καιρῖον λέγει,
 μαθεῖν, σέ τ' αὐτὸ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλῆ. 725
 οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ
 φρονεῖν ὑπ' ἀνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν ;
 ΑΙΜ. μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
 οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰργα σκοπεῖν.
 ΚΡ. ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν ; 730
 ΑΙΜ. οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν εἰς τοὺς κακοὺς.
 ΚΡ. οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπιλείπεται νόσω ;
 ΑΙΜ. οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὀμόπτολις λεώς.
 ΚΡ. πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμὲ χρὴ τάσσειν ἔρει ;
 ΑΙΜ. ὄρῃς, τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος ; 735
 ΚΡ. ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθινοῦς ;
 ΑΙΜ. πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἢ τις ἀνδρός ἔσθ' ἑνός ;
 ΚΡ. οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται ;
 ΑΙΜ. καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἀρχοῖς μόνος.
 ΚΡ. ὄδ', ὡς ἔοικε, τῆ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740
 ΑΙΜ. εἶπερ γυνὴ σύ· σοῦ γὰρ οὖν προκῆδομαι.
 ΚΡ. ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί ;
 ΑΙΜ. οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρῳ.
 ΚΡ. ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων ;
 ΑΙΜ. οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν πατρῶν. 745
 ΚΡ. ὦ μιᾶρον ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.
 ΑΙΜ. οὐ τὰν ἔλοις ἦσσω γε τῶν αἰσχρῶν ἐμέ.
 ΚΡ. ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὄδε.
 ΑΙΜ. καὶ σοῦ γε καμοῦ καὶ θεῶν τῶν νεωτέρων.
 ΚΡ. ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμείς. 750
 ΑΙΜ. ἦδ' οὖν θανεῖται καὶ θανούσ' ὀλεῖ τινα.
 ΚΡ. ἢ κάπαπειλῶν ὄδ' ἐπεξέρχεται θρασύς ;

- ΑΙΜ. τίς δ' ἔστ' ἀπειλή πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν ;
 ΚΡ. κλαίων φρενώσεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός.
 ΑΙΜ. εἰ μὴ πατήρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν. 755
 ΚΡ. γυναικὸς ὧν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.
 ΑΙΜ. βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μὴδὲν κλύειν.
 ΚΡ. ἄληθες ; ἀλλ' οὐ τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὅτι,
 χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεινάσεις ἐμέ.
 ἄγαγε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα 760
 παρόντι θνήσκη πλησία τῷ νυμφίῳ.
 ΑΙΜ. οὐ δῆτ' ἔμοιγε, τοῦτο μὴ δόξης ποτέ,
 οὐθ' ἦδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμὰ
 τοῦμὸν προσόψει κρᾶτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρων,
 ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνη ξυνών. 765
 ΧΟΡ. ἀνὴρ, ἀναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·
 νοῦς δ' ἔστι τηλικούτος ἀλγήσας βαρύς.
 ΚΡ. δράτω, φρονεῖτω μείζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·
 τὰ δ' οὐκ ὄρα τάδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.
 ΧΟΡ. ἄμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς ; 770
 ΚΡ. οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν· εὖ γὰρ οὐκ ἔλεγες.
 ΧΟΡ. μόρω δὲ ποίω καὶ σφε βουλεύει κτανεῖν ;
 ΚΡ. ἄγων, ἔρημος ἐνθ' ἄν ἦ βροτῶν στίβος,
 κρύψω πετρῶδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι,
 φορβῆς τοσοῦτον, ὅσον ἄγος μόνον, προθεῖς, 775
 ὅπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφυγή πόλις.
 κἀκεῖ τὸν Ἄιδην, ὃν μόνον σέβει θεῶν,
 αἰτουμένη που τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,
 ἢ γνώσεται γοῦν ἀλλὰ τηρικαῦθ', ὅτι
 πόνος περισσός ἐστι τᾶν Ἄιδου σέβειν. 780

Στροφή

- ΧΟΡ. Ἔρωσ ἀνίκατε μάχαν.
 Ἔρωσ, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις,
 ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς
 νεάνιδος ἐννυχεύεις·

- φουτᾶς δ' ὑπερπόντιος ἐν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς, 785
 καὶ σ' οὐτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδεὶς
 οὐθ' ἄμερίων σέ γ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμνηεν. 790

Ἀντιστροφή

- σύ καὶ δικαίων ἀδίκους
 φρένας παρασπᾶς ἐπὶ λώβῃ,
 σύ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν
 ξύναιμον ἔχεις ταραξας.
 νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἕμερος εὐλέκτρου 795
 νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς
 θεσμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαίζει θεὸς Ἀφροδίτα. 800

- νῦν δ' ἦδη γὰρ καὶ τὸς θεσμῶν
 ἔξω φέρομαι τὰδ' ὄρων, ἴσχειν δ'
 οὐκέτι πηγὰς δύναμαι δακρύων,
 τὸν παγκοίταν ὄθ' ὄρω θάλαμον
 τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. 805

ΚΟΜΜΟΣ

Στροφή α'.

- ΑΝΤ. ὄρατ' ἐμ', ὃ γὰς πατρίας πολῖται,
 τὰν νεάταν ὁδὸν
 στείχουσαν, νέατον δὲ φέγ-
 γος λεύσσουσαν ἀελίου,
 κοῦποτ' αὔθις· ἀλλὰ μ' ὁ παγ- 810
 κοίτας Ἄιδας ζῶσαν ἄγει
 τὰν Ἀχέροντος
 ἀκτάν, οὐθ' ἕμεναίων
 ἔγκληρον, οὐτ' ἐπινυμφίδιος
 πώ μέ τις ὕμνος 815
 ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.
 ΧΟΡ. οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἐπαινον ἔχουσ'
 ἐς τόδ' ἀπέρχει κεῦθος νεκύων,

οὔτε φθινάσιν πληγεῖσα νόσοις
οὔτε ξιφέν ἐπίχειρα λαχοῦσ'·
ἀλλ' αὐτόνομος, ζῶσα μόνη δὴ
θνατῶν Ἀΐδαν καταβήσει.

Ἀντιστροφή α'.

ANT. ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι
τὰν Φρυγίαν ξέναν
Ταντάλου Σιπύλῳ πρὸς ἄ-
κρω, τὰν κισσὸς ὡς ἀτενῆς
πετραία βλάστα δάμασεν·
καὶ νιν ὄμβροι τακομέναν,
ὡς φάτις ἀνδρῶν,

χιῶν τ' οὐδαμὰ λείπει,
τέγγει δ' ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις
δειράδας· ᾗ με

δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάζει.

XOP. ἀλλὰ θεὸς τοι καὶ θεογεννῆς,
ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς·
καίτοι φθιμένα μεγ' ἀκοῦσαι
τοῖς ἰσοθέοις ἔγκληρα λαχεῖν
ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.

Στροφή β'.

ANT. οἴμοι, γελῶμαι· τί με, πρὸς θεῶν πατρῶων
οὐκ οἰχομέναν ὑβρίζεις, ἀλλ' ἐπίφαντον ;
ὦ πόλις, ὦ πόλεως

πολυκτῆμονες ἄνδρες·

ἰὼ Διρακαῖαι κρηναί

Θήβας τ' εὐαρχιάτου ἄλσος, ἔμπας

ξυμμάρτυρας ἕμ' ἐπικτῶμαι,

οἷα φίλων ἄκλαντος, οἷοις νόμοις

πρὸς ἔργμα τυβόχωστον ἔρχομαι τάφου ποταινίου·

ἰὼ δύστανος,

οὔτ' ἐν βροτοῖσιν οὔτ' ἐν νεκροῖσι

μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσιν.
XOP. προβᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους
ὑψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον
προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολὺ·
πατρῶον δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον.

Ἀντιστροφή β'.

ANT. ἔψαυσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον τοῦ τε πρόπαντος
ἄμετέρου πότμου
κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.

ἰὼ ματρῶναι λέκτρων

ἄται, κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'

ἐμῶ πατρὶ δυσμόρου ματρός,

οἶων ἐγὼ ποθ' ἄ ταλαίφρων ἔφυν·

πρὸς οὓς ἀραῖος, ἄγαμος, ἄδ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι .

ἰὼ δυσπότημον

κασίγνητε γάμων κυρήσας,

θνατῶν ἔτ' οὐσαν κατήναρές με.

XOP. σέβειν μὲν εὐσέβειά τις·

κράτος δ', ὅτῳ κράτος μέλει,

παραβατὸν οὐδαμᾶ πέλει.

σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὄργα.

Ἐπιδόξ.

ANT. ἄκλαντος, ἀφίλος, ἀνυμέναιος ταλαίφρων ἄγομα
τάνδ' ἐτοίμαν ὀδόν.

οὐκέτι μοι τόδε λαμπάδος ἱερὸν ὄμμα

θέμις ὄραν ταλαίνα,

τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον οὐδεὶς φίλων στενά-
[ζει.

KP. ἀρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν
ὡς οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτ' ἂν, εἰ χρῆν λέγειν ;

οὐκ ἄξεν' ὡς τάχιστα ; καὶ κατηραφεῖ

τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἴρηκ' ἐγώ,

ἄφετε μόνην ἔρημον, εἴτε χρῆ θανεῖν,
 εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγη.
 ἡμεῖς γὰρ ἄγνοι τοῦπι τήνδε τὴν κόρη
 μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται. 890

ΑΓΓ. ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς
 οἴκησις ἀείφουρος, οἱ πορεύομαι
 πρὸς τοὺς ἑμαυτῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
 πλεῖστον δέδεκται Φερσέφασσ' ὀλωλότων·
 ὧν λιοισθία ἔγω καὶ κάκιστα δὴ μακροῦ
 κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου. 895
 ἐλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω
 φίλη μὲν ἦξιεν πατρί, προσφιλῆς δὲ σοί,
 μήτηρ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·
 ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ 900
 ἔλουσα κἀκόσμησα κἀπιτυμβίους
 χοὰς ἔδωκα· νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν
 δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρνημαι.
 καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα, τοῖς φρονοῦσιν, εὖ.
 οὐ γὰρ πότ' οὔτ' ἂν εἰ τέκν', ὧν μήτηρ ἔφυν, 905
 οὔτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,
 βία πολιτῶν τόνδ' ἂν ἠρόμην πόνον.
 τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω ;
 πόσις μὲν ἂν μοι κατθανόντος ἄλλος ἦν,
 καὶ παῖς ἅπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἠμπλακον' 910
 μητρὸς δ' ἐν Αἰδοῦ καὶ πατρὸς κακευθότοι
 οὐκ ἔστ' ἀδελφούς ὅστις ἂν βλαστοῖ ποτέ.
 τοιῶδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἐγὼ
 νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἁμαρτάνειν
 καὶ δεινὰ τολμᾶν, ὦ κασίγνητον κάρα. 915
 καὶ νῦν ἄγει με δι' Ἀχέρονθ' οὕτω λαβὼν
 ἅλετρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου
 μέρους λαχοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς·
 ἄλλ' ἄδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δύσμορος
 ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς, 920

ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην ;
 τί χρῆ με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι
 βλέπειν, τίν' αὐδᾶν ξυμμάχων ; ἐπεὶ γε δὴ
 τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦς' ἐκτησάμην.
 ἄλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλά, 925
 παθόντες ἂν ξυγγνοῖμεν ἡμαρτηκότες·
 εἰ δ' οἶδ' ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ
 πάθοιεν, ἢ καὶ δρωσιν ἐκδίκως ἐμέ.
 ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ
 ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν. 930

ΧΟΡ. τοιγάρτοι νιν τοῖσιν ἄγουσιν
 ΚΡ. κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὑπερ.
 ΧΟΡ. οἴμοι θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω
 τοῦπος ἀφίκεται.
 ΚΡ. θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῖμαι,
 μὴ οὐ τάδε ταύτη κατακυροῦσθαι. 935
 ΑΝΤ. ὦ γῆς Θήβης ἄστρ' πατρῶον
 καὶ θεοὶ προγενεῖς,
 ἄγομαι δὴ κοῦκέτι μέλλω.
 λεύσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι,
 τὴν βασιλεῖδᾶν μούνην λοιπήν,
 οἷα πρὸς οἶον ἀνδρῶν πάσχω,
 τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα

Στροφή α'.

ΧΟΡ. ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς
 ἀλλάξει δέμας ἐν χαλκοδέτοις αἰλαῖς· 945
 κρυπτομένα δ' ἐν τυμβῆρει θαλάμῳ κατεξεύχθη.
 καίτοι καὶ γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ παῖ,
 καὶ Ζηγὸς ταμιεύεσκε γονὰς χρυσορύτους. 950
 ἀλλ' ἅ μοιριδία τις δύνασις δεινὰ.
 οὔτ' ἂν νιν ὄλβος οὔτ' Ἄρης,
 οὐ πύργος, οὐχ ἀλίκυπτοι
 κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν.

Ἀντιστροφή α'.

ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος, 955
 Ἡδωνῶν βασιλεὺς, κερτομίοις ὀργαῖς,
 ἐκ Διονύσου πετρῶδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῶ.
 οὕτω τὰς μανίας δεινὸν ἀποστάζει
 ἀνθηρόν τε μένος· κείνος ἐπέγνω μανίαις 960
 ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίοις γλώσσαις.
 παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους
 γυναῖκας εὐίον τε πῦρ,
 φιλαύλους δ' ἠρέθιζε Μούσας. 965

Στροφή β'.

παρὰ δὲ κυανέων πελαγέων διδύμας ἄλως
 ἀκταὶ Βοσπόρῃαι ἰδ' ὁ Θρηκῶν ἄξενος 970
 Σαλμυδησός, ἴν' ἀγχίπολις Ἄρης
 δισσοῖσι Φινεΐδαις
 εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος
 τυφλωθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
 ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις,
 ἀραχθέντων ὑφ' αἵματηραῖς 975
 χεῖρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν.

Ἀντιστροφή β'.

κατὰ δὲ τακόμενοι μέλει μελέαν πάθαν
 κλαῖον ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν· 980
 ἃ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων
 ἄντασ' Ἐρεχθεϊδᾶν,
 τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις
 τράφη θυέλλαισιν ἐν πατρώαις
 Βαρεὰς ἄμιππος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου 985
 θεῶν παῖς· ἀλλὰ κἀπ' ἐκείνη
 Μοῖραι μακροαῖνες ἔσχον, ὧ παῖ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Θήβης ἄνακες, ἤκομεν κοινήν ὁδὸν
 δὴ ἐξ ἐνὸς βλέποντε· τοῖς τυφλοῖσι γὰρ
 αὕτη κέλευθος ἦκ προσηγητοῦ πέλει· 990
 ΚΡ. τί δ' ἔστιν, ὦ γεραιῆ Τειρεσία, νέον ;
 ΤΕΙΡ. ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.
 ΚΡ. οὐκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτου φρενός.
 ΤΕΙΡ. τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδ' ἐναυκλήσεις πόλιν.
 ΚΡ. ἔχω πεπονθῶς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα. 995
 ΤΕΙΡ. φρόνει βεβῶς αὐτὸν νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.
 ΚΡ. τί δ' ἔστιν ; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.
 ΤΕΙΡ. γνώσει, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
 εἰς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκοπὸν
 ἴζων, ἴν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμήν, 1000
 ἀγνώτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῶ
 κλάζοντας οἴστρω καὶ βεβαρβαρωμένῳ·
 καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς
 ἔγνω. περῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.
 εὐθύς δὲ δείσας ἐμπύρων ἐγευόμην 1005
 βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων
 Ἡφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ
 μυδῶσα κηκὶς μηρίων ἐτήκετο
 κᾶτυφε κᾶνέπτυε, καὶ μετάρσιοι
 χολαὶ διεσπείροντο καὶ καταρρευεῖς 1010
 μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.
 τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα,
 φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα·
 ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἠγεμὼν, ἄλλοις δ' ἐγώ.
 καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις. 1015
 βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάραι τε παντελεῖς
 πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς
 τοῦ δυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίου γόνου.
 κᾶτ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἔτι

- θεοὶ παρ' ἡμῶν οὐδὲ μηρίων φλόγα
 οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορροιβδεῖ βοάς,
 ἀνδροφθόρου βεβρωῶτες αἵματος λίπος.
 ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον· ἀνθρώποισι γὰρ
 τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοῦξαμαρτάνειν·
 ἐπεὶ δ' ἁμάρτη, κείνος οὐκέτ' ἔστ' ἀνήρ
 ἄβουλος οὐδ' ἀνολβος, ὅστις ἐς κακὸν
 πεσῶν ἀκείται μηδ' ἀκίνητος πέλει.
 αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.
 ἀλλ' εἶκε τῷ θανόντι μηδ' ὀλωλότα
 κέντει· τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν ;
 εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'
 ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.
 ΚΡ. ὦ πρέσβυ, πάντες, ὥστε τοξόται σκοποῦ,
 τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κοῦδὲ μαντικοῖς
 ἀπρακτος ὑμῖν εἶμι, τῶν ὑπαὶ γένους
 ἐξημπόλημαι ἀμπεφόρτισμαι πάλαι.
 κερδαίνετ', ἐμπολᾶτε τὰπὸ Σάρδεων
 ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἴνδικὸν
 χρυσόν· τάφω δ' ἐκείνον οὐχὶ κρύψετε.
 οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορᾶν
 φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,
 οὐδ' ὡς μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ
 θάπτειν παρήσω κείνον· εὖ γὰρ οἶδ', ὅτι
 θεοὺς μαιίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει.
 πίπτουσι δ', ὧ γεραῖε Τειρεσία, βροτῶν
 χοῖ πολλὰ δεινοὶ πτόματ' αἴσχρο', ὅταν λόγους
 αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.
 ΤΕΙΡ. φεῦ·
 ἀρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἀρα φράζεται—
 τί χρῆμα ; ποῖον τοῦτο πάγκοινων λέγεις ;
 ΤΕΙΡ. ὄσφ κρᾶτιστον κτημάτων εὐβουλία ;
 ΚΡ. ὄσφπερ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.
 ΤΕΙΡ. ταύτης σύ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς.

- ΚΡ. οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.
 ΤΕΙΡ. καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων.
 ΚΡ. τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.
 ΤΕΙΡ. τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.
 ΚΡ. ἀρ' οἶσθα ταγούς ὄντας, ἀν' λέγῃς, λέγων ;
 ΤΕΙΡ. οἶδ'· ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.
 ΚΡ. σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τὰδικεῖν φιλῶν.
 ΤΕΙΡ. ὄρσεις με τὰκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι.
 ΚΡ. κίνει, μόνον γε μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.
 ΤΕΙΡ. οὕτω γὰρ ἦδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος ;
 ΚΡ. ὡς μὴ 'μπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.
 ΤΕΙΡ. ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι
 τρόχους ἀμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν,
 ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγγνων ἕνα
 νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδούς ἔσει,
 ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω,
 ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφω κατῳκίσας,
 ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὐθιῶν
 ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.
 ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν, οὔτε τοῖς ἄνω
 θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.
 τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι
 λοχῶσιν Ἄιδου καὶ θεῶν Ἐρινύες,
 ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.
 καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηγορημένος
 λέγω· φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ
 ἀνδρῶν, γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.
 ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις ;
 ὅσων σπαράγματ' ἦ κύνες καθήγισαν,
 ἢ θῆρες, ἢ τις πτηνὸς οἰωνός, φέρον
 ἀνόσιον ὄσμην ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.
 τοιαῦτά σου, λυπεῖς γὰρ, ὥστε τοξότης
 ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα
 βέβαια, τῶν σὺ θάλπος οὐχ ὑπεκδραμεῖ.

- ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῆ
καὶ γινῶ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν
τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν ἢ νῦν φέρει. 1090
- XOP. ἀνήρ, ἀναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας.
ἐπιστάμεθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ
τὴνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
μή πώ ποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν.
- KP. ἔγνωκα καὐτὸς καὶ ταράσσομαι φρένας· 1095
τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ
ἄτη πατάξει θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.
- XOP. εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοιτιάδης Κρέον.
- KP. τί δῆτα χρῆ δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.
- XOP. ἔλθῶν κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης 1100
ἄνες, κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.
- KP. καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς καὶ δοκεῖς παρεικαθεῖν;
XOP. ὅσον γ', ἀναξ, τάχιστα· σεντέμνουσι γὰρ
θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας Βλάβαι.
- KP. οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι 1105
τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.
- XOP. δρᾶ νυν τάδ' ἐλθῶν μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.
- KP. ὦδ', ὡς ἔχω, στείχοιμ' ἄν· ἴτ' ἴτ' ὀπάονες,
οἳ τ' ὄντες οἳ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν
ὀρμᾶσθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον. 1110
- ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῆδ' ἐπεστράφη,
αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρῶν ἐκλόσομαι.
δέδοικα γάρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους
ἄριστον ἢ σώζοντα τὸν βίον τελεῖν.

Στροφή α'.

- XOP. πολυώνυμε, Καδμείας νύμφας ἄγαλμα 1115
καὶ Διὸς βαρυβρομέτα γένος,
κλυτὰν ὅς ἀμφέπεις
Ἴταλίαν, μέδεις δὲ

- παγκοίνοις Ἐλευσινίας 1120
Δηοῦς ἐν κόλποις,
ὦ Βακχεῦ, Βακχᾶν ματρόπολιν Θήβαν
ναιετῶν παρ' ὑγρῶν
Ἴσημοῦ ρεῖθρων ἀγρίου τ'
ἐπὶ σπορῷ δράκοντος· 1125

Ἀντιστροφή α'.

- σὲ δ' ὑπὲρ διλόφου πέτρας στέροψ ὄπωπε
λιγνύς, ἔνθα Κωρύκται νύμφαι
στείχουσι Βακχίδες,
Κασταλίας τε νᾶμα, 1130
καὶ σε Νυσαίων ὀρέων
κισσήρεις ὄχθαι
χλωρά τ' ἀκτὰ πολυστάφυλος πέμπει,
ἀμβρότων ἐπέων
εὐαζόντων, Θηβαίας 1135
ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς·

Στροφή β'.

- τὰν ἐκ πασῶν τιμᾶς ὑπερτάταν πόλεων
ματρὶ σὺν κεραυνία·
καὶ νῦν, ὡς βιαίας ἔχεται 1140
πάνδαμος πόλις ἐπὶ νόσου,
μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνασίαν
ὑπὲρ κλιτῶν ἢ στονόεντα πορθμόν. 1145

Ἀντιστροφή β'.

- ἰὼ πῦρ πνεόντων χοράγ' ἄστρον, νυχίων
φθεγμάτων ἐπίσκοπε,
παῖ Διὸς γένεθλον, προσφάνηθ',
ὦναξ, σαῖς ἅμα περιπόλοις 1150
Θυαίαισι, αἳ σε μαινόμεναι πάννηχοι
χορεύουσι, τὸν ταμίαν Ἰαχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Κάδμου πάροιχοι καὶ δόμων Ἀμφίονος, 1155
οὐκ ἔσθ' ὅποιον στάντ' ἄν ἀνθρώπου βίον
οὐτ' αἰνέσαιμ' ἄν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.
τύχη γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταρρέπει
τὸν εὐτυχοῦντα τὸν τε δυστυχοῦντ' αἰεί,
καὶ μάντις οὐδείς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς. 1160
Κρέων γὰρ ἦν ζήλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ,
σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα
λαβῶν τε χώρας παντελῆ μοναρχίαν
αὐτῆς δὲ θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σποροῦ·
καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα. καὶ γὰρ ἡδοναὶ 1165
ὄτου ἴποδρῶσιν ἀνδρός, οὐ τίθημ' ἐγὼ
ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἐμψυχον ἠγοῦμαι νεκρόν.
πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων· ἐὰν δ' ἀπῆ
τούτων τὸ χαίρειν, τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς 1170
οὐκ ἄν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.
τί δ' αὖ τὸδ' ἄχθος βασιλέων ἦκεις φέρον ;
ΧΟΡ. τεθναῖσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.
ΑΓΓ. καὶ τίς φονεύει, τίς δ' ὁ κείμενος ; λέγε.
ΧΟΡ. Αἴμων ὄλωλεν· αὐτόχειρ δ' αἰμάσσειται. 1175
ΑΓΓ. πότρεα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερός ;
ΧΟΡ. αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μηνίσας φονῶ.
ΑΓΓ. ὦ μάντι, τοῦπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἠήνυσας.
ΧΟΡ. ὡς ὦδ' ἐχόντων τᾶλλα βουλευεῖν πάρα.
ΑΓΓ. καὶ μὴν ὀρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ, 1180
ΧΟΡ. δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων
ἦτοι κλύουσα παιδὸς ἢ τύχη πάρα.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ὦ πάντες ἄστοί, τῶν λόγων ἐπησθόμην
πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
ὅπως ἰκοίμην εὐγμάτων προσήγορος. 1185

καὶ τυγγάνω τε κληῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης
χαλῶσα, καὶ με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
βάλλει δι' ὄτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι
δεῖσασα πρὸς δμωαῖσι κάποπλήσσομαι.
ἀλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὐτῆς εἵπατε· 1190
κακῶν γὰρ οὐκ ἀπειρος οὕσ' ἀκούσομαι.
ΑΓΓ. ἐγὼ, φίλη δέσποινα, καὶ παρῶν ἐρῶ
κοῦδὲν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος.
τί γὰρ σε μαλθάσσοιμ' ἄν ὧν ἐξ ὕστερον
πρεῦσαι φανοῦμεθ' ; ὀρθὸν ἀλήθει' αἰεί. 1195
ἐγὼ δὲ σῶ γ' ὀπαδὸς ἐσπόμεν πύσει
πεδῖον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεές
κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι·
καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν
Πλούτωνα τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχεθεῖν, 1200
λούσαντες ἀγνὸν λουτρόν, ἐν νεοσπάσιν
θαλλοῖς, ὃ δὴ ἔλελειπτο, συγκατήθομεν,
καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς
χάσαντες, αὐτῆς πρὸς λιθόστρωτον κόρης
νυμφεῖον Ἄιδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν. 1205
φωνῆς δ' ἀπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων
κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,
καὶ δεσπότη Κρέοντι σημαίνει μολῶν.
τῶ δ' ἀθλίας ἄσημα περιβαίνει βοῆς
ἔρποντι μᾶλλον ἄσσον, οἰμῶξας δ' ἔπος 1210
ἦσι δυσθρήνητον· ὦ τάλας ἐγὼ,
ἄρ' εἰμὶ μάντις ; ἄρα δυστυχεστάτην
κέλευθον ἔρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν ;
παιδὸς με σάινει φθόγγος· ἀλλά, πρόσπολοι,
ἵτ' ἄσσον ὠκεῖς, καὶ παραστάντες τάφω 1215
ἀθρήσαθ', ἄρμον χάματος λιθοσπαδῆ
δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἴμωνος
φθόγγον συνήμ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.
τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότη κελεύσασιν

- ἤθροῦμεν· ἐν δὲ λοιθίῳ τυμβεύματι
 τὴν μὲν κρεμαστὴν αὐχένος κατείδομεν,
 βρόχῳ μιῶδει σινδόνος καθημμένην,
 τὸν δ' ἄμφι μέσση περιπετῆ προσκαίμενον,
 εὐνῆς ἀποιμῶζοντα τῆς κάτω φθορὰν
 καὶ πατρὸς ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος. 1225
 ὁ δ' ὡς ὄρᾳ σφε, στυγνὸν οἰμῶξας ἔσω
 χωρεῖ πρὸς αὐτὸν κἀνακωκύσας καλεῖ·
 ὦ τλήμον, οἶον ἔργον εἴργασαι· τίνα
 νοῦν ἔσχες; ἐν τῷ συμφορᾶς διεφθάρης;
 ἔξελθε, τέκνον, ἱκέσιός σε λίσσομαι. 1230
 τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
 πτύσας προσώπῳ κοῦδὲν ἀντειπῶν, ξίφους
 ἔλκει διπλοῦς κνώδοντας· ἐκ δ' ὄρωμένου
 πατρὸς φυγαῖσιν ἤμπλακ'· εὔθ' ὁ δύσμορος
 αὐτῷ χολωθείς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεῖς 1235
 ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὕγρον
 ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπτύσσεται·
 καὶ φυσιῶν ὄξειαν ἐκβάλλει ῥοὴν
 λευκῆ παρειᾶ φοίνιου σταλάγματος.
 κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῶ, τὰ νυμφικὰ 1240
 τέλη λαχὼν δαίλαιος ἐν γ' Ἄιδου δόμοις,
 δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν,
 ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.
 τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἢ γυνὴ πάλιν
 φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον. 1245
 ΑΓΓ. καὐτὸς τεθάμβηκ'· ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι,
 ἄγῃ τέκνου κλύουσας ἐς πόλιν γόους
 οὐκ ἐξαύσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγῃς ἔσω
 δμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκείον στένειν.
 γνώμης γὰρ οὐκ ἀπειρος ὥσθ' ἁμαρτάνειν. 1250
 ΧΟΡ. οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἦ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ
 δοκεῖ προσεῖναι χῆ μάρτην πολλὴ βοή.
 ΑΓΓ. ἀλλ' εἰσόμεθα, μή τι καὶ κατάσχετον

- κρυφῆ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη,
 δόμους παραστείχοντες. εὖ γὰρ οὖν λέγεις· 1255
 καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἔστι που σιγῆς βάρος.
 ΧΟΡ. καὶ μὴν ὄδ' ἀναξ αὐτὸς ἐφήκει
 μνημ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,
 εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἀλλοτριᾶς
 ἄτης, ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτῶν. 1260
 ΚΟΜΜΟΣ
 Στροφή α'·
 ΚΡ. ἰὼ
 φρενῶν δυσφρόνων ἁμαρτήματα
 στερεὰ θανατόεντ'·
 ὦ κτανόντας τε καὶ
 θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους.
 ὦμοι ἐμῶν ἀνολβα βουλευμάτων. 1265
 ἰὼ παῖ, νέος νέφ' ξὺν μόρῳ,
 αἰαῖ αἰαῖ,
 ἔθανες, ἀπελύθης,
 ἐμαῖς οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίας.
 ΧΟΡ. οἴμ', ὡς ἔοικας ὄψε τὴν δίκην ἰδεῖν. 1270
 ΚΡ. οἴμοι,
 ἔχω μαθὼν δαίλαιος· ἐν δ' ἐμῷ κάρῳ
 θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων
 ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,
 οἴμοι, λακπάτητον ἀντρέπων χαράν. 1275
 φεῦ φεῦ, ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.
 ΑΓΓ. ὦ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος,
 τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις
 ἔοικας ἦκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά. 1280
 ΚΡ. τί δ' ἔστιν αὖ; κάκιον ἢ κακῶν ἔτι;
 ΑΓΓ. γυνὴ τέθνηκεν τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ
 δύστηνος ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.
 Ἄντιστροφή α'·
 ΚΡ. ἰὼ
 ἰὼ δυσκάθαρος Ἄιδου λιμὴν,

- τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις ;
ὦ κακάγγελτά μοι
προπέμπας ἄχη, τίνα θροεῖς λόγον ;
αἰαῖ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξεργάσω.
τί φῆς, ὦ παῖ ; τίνα λέγεις μοι νέον,
αἰαῖ αἰαῖ,
σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ
γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον ;
ΑΓΓ. ὄρᾶν πάρεστιν· οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.
ΚΡ. οἴμοι,
κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας.
τίς ἄρα, τίς με πότιμος ἔτι περιμένει ;
ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσσιν ἀρτίως τέκνον,
τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσβλέπω νεκρόν.
φεῦ φεῦ μᾶτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον.
ΑΓΓ. ἦδ' ὄξυθήκτω βωμία περὶ ξίφει
λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν
τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,
αὐθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς
πράξεις ἐφρμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ.
Στροφή β'.
ΚΡ. αἰαῖ αἰαῖ,
ἀνέπταν φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταίαν
ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτω ξίφει ;
δειλαιοσ ἐγώ, φεῦ φεῦ,
ΑΓΓ. δειλαία δὲ συγκέκραμαι δύα,
ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κακείνων ἔχων
πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.
ΚΡ. ποίῳ δὲ ἀπελύσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ ;
ΑΓΓ. παίσασ' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὐτήν, ὅπως
ΚΡ. παίδος τόδ' ἦσθετ' ὄξυκώκυτον πάθος.
ΚΡ. ἰὼ μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν
ἑμᾶς ἀρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας.

- ἐγὼ γὰρ σ', ἐγὼ ἔκανον, ὦ μέλεος,
ἐγώ, φάμ' ἔτυμον. ἰὼ πρόσπολοι,
ἄγετέ μ' ἐκποδῶν, ἄγετέ μ' ὅ τι τάχος,
τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα.
XOP. κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς·
βράχιστα γὰρ κράτιστα τᾶν ποσὶν κακά.
Ἀντιστροφή β'.
ΚΡ. ἴτω, ἴτω,
φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἐμῶν
ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἀμέραν
ὑπατος· ἴτω, ἴτω,
ὅπως μηκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω.
XOP. μέλλοντα ταῦτα τῶν προκειμένων τι χρῆ
πράσσειν· μέλει γὰρ τῶνδ', ὅτιοι χρῆ μέλιν.
ΚΡ. ἀλλ' ὦν ἐρῶ, ταῦτα συγκατηξάμην.
XOP. μή νυν προσεύχου μηδέν· ὡς πεπρωμένης
οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγῆ.
ΚΡ. ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδῶν,
ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἐκὼν κατέκτανον
σέ τ' αὖ τάνδ', ὦμοι μέλεος, οὐδ' ἔχω
πρὸς πότερον ἴδω, πᾶ κλιθῶ· πάντα γὰρ
λέχρια τᾶν χερσῶν, τὰ δ' ἐπὶ κρατὶ μοι
πότιμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.
XOP. πολλῶ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
πρῶτον ὑπάρχει· χρῆ δὲ τὰ γ' εἰς θεοὺς
μηδὲν ἀσεπτεῖν· μεγάλοι δὲ λόγοι
μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων
ἀποτίσαντες
γῆρα τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.

ΣΧΟΛΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

. . . . Τὰ μὲν σχόλια ἀνθολογῶ παρὰ πολλῶν ἐκδοτῶν ἢ ἀμετάβλητα ἢ διαμορφῶν αὐτά, δὲν λείπουνσι δὲ καὶ γινῶμαι ἔμοῦ ἴδιαι· ἀκολουθῶ δ' ἐν τούτοις γνώμην μίαν, ἐρμηνεῖαν μίαν, ἀδιαφορῶν περὶ τῶν διαφόρων ἐκδοχῶν. Τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς· δηλ. δὲν εἰσέρχομαι εἰς συζητήσεις περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ σιγῶν ἀποδέχομαι μίαν τὴν κατ' ἐμὲ ἀρίστην. Τοῦτο μόνον ἰδιαιτέρως ἀναγράφω ἐνταῦθα, ὅτι ἐν τῇ Ἀντιγόνη ἀπεδεξάμην διορθώσεις τινὰς τοῦ μακαρίτου Σεμιτέλου καὶ πλείστας τῶν ἐρμηνεῶν αὐτοῦ καὶ παρατηρήσεων. Τοῖς σχολίοις δ' ἔπεται καὶ ἐρμηνεῖα οὐχὶ ἐλευθέρα ἀλλὰ πιστὴ κατὰ τὸ δυνατόν, οἷα μάλιστα χρησιμεύει τῷ μαθητῇ.

1-9 Πρόλογος

Ὁ πρόλογος ἐκτίθησι τὰ πρὸ τοῦ δράματος γεγονότα καὶ προαγγέλλει τὴν δέσιν καὶ καταστροφὴν τοῦ δράματος· διότι ἐν αὐτῷ προαγγέλλεται ὁ σκοπὸς τῆς ἡρώιδος (44 ἐξ.), ὅστις προκαλεῖ τὴν δέσιν καὶ τὴν καταστροφὴν.—Αἱ δύο ἀδελφαὶ εἰσέρχονται ἐκ τῆς δεξιᾶς θύρας τῶν ἀνακτόρων.—Ἡ Ἀντιγόνη προσφωνεῖ τὴν Ἰσμήνην, ἢ ἀδηλώσῃ τοῖς θεαταῖς τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡσαύτως καὶ ἡ Ἰσμήνη ἐν 11. Προσφωνεῖ δὲ μετὰ πολλῆς στοργῆς, τὸ μὲν διότι μόνη τῶν στενῶν συγγενῶν ἐπέζη, τὸ δὲ ἵνα δι-

καιολογήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κοινῶν καθηκόντων, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ καλέσῃ αὐτήν. Ἡ στοργὴ διαφαίνεται ἐν τῇ σωρείᾳ τῶν δηλώσεων τῆς συγγενείας καὶ δὴ ἀσυνδέτως ἐξηννηγεμένων. Καὶ οὕτως εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἔχομεν ἀρίστην τοῦ ἥθους τῆς Ἀντιγόνης εἰκόνα. Ἦν δ' ὁ Σοφοκλῆς δεινὸς ἐν τῇ δι' ἐλαχίστων ἡθοποιῶν.

1—10. Πᾶν κακὸν καὶ αἰσχρὸν ἔχει συμβῆ εἰς ἡμᾶς τὰς θυγατέρας τοῦ Οἰδίποδος· νῦν δὲ ἀπειλούμεθα ὑπὸ νέου.

1. Τὸ μὲν κοινὸν εἶναι γενικώτερον καὶ δηλοῖ τὸ κοινὸν γένος(=ὁ-

μαιμον, συγγενικόν. OK 535.) τὸ δὲ ἀντάδελφον εἶναι εἰδικώτερον καὶ δηλοῖ τοὺς κοινούς γονεῖς· συνώνυμον δὲ καὶ ὁμοίως ἐσχηματισμένον εἶναι πρὸς τὸ ὁμηρικὸν αὐτοκασίγνητος.—κᾶρα] μόνη ἡ ὁμοι. καὶ αἰτ. κᾶρα ὑπάρχει, καὶ ἡ δοτ. κᾶρα. Συχνὰ μετὰ γενικῆς μάλιστα χρησιμεύει εἰς περιφρασιν προσώπου· «Ἰοκάστης κᾶρα. Οἰδίπου κᾶρα.» OT, 40, 950, Ἰλ. Θ 281 «Τεῦκρε φίλη κεφαλῆ». Καὶ παρά πεζοῖς. Ἀλλὰ καὶ ἄνευ γενικῆς 899, 915 «κασίγνητον κᾶρα».

2,3. Ἡ σύνταξις οἶσα ὅ,τι (ἔστι) τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν, ὁποῖον οὐχὶ Ζεὺς τελεῖ νῦν ἔτι ζῶσαι· — Εἰς τὸ ὅ,τι ἐννοεῖται ἔστι.—Τὸ Ζεὺς ἀνῆκει εἰς τὸ τελεῖ. Ἡ θέσις αὐτοῦ αὕτη εἶναι βλ. ἀπὸ ἀθήνης. Ἰρ. Αὐλ. 521 «οὐκ ἔστ' Ὀδυσσεὺς ὅ,τι σὲ κάμει πημανεῖ.» — ὁποῖον] ἐτέθη ἀντὶ τοῦ ὅ,τι, διότι ὑπάρχει ἤδη ἡ λέξις αὕτη ἐν τῇ πλαίγιᾳ ἐρωτήσεως.—τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν] τῶν προελθόντων ἀπὸ τῆς πατροκτονίας καὶ αἰμομιξίας τοῦ Οἰδίποδος. ἐννοεῖ τὴν αὐτοκτονίαν τῆς μητρός, τὴν μετὰ βαρείας συμφορᾶς θάνατον τοῦ πατρός, τὴν ἀλληλοκτονίαν τῶν ἀδελφῶν. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους δι' ἀμαρτήματα γονέων κολάζονται τὰ τέκνα, ὅπως διὰ τὰ βασιλείων οἱ λαοί.—νῦν εἰ ζῶσαι]=ἐπιζῶσαι, λειπομέναιν. Αὐταὶ μόναι περιεσώζοντο ἐκ τοῦ γένους τοῦ Λαίου.—Αἱ κοιναὶ δυστυχίαι συνδέουσι τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ Ἀντιγόνη ζητεῖ διὰ τούτων ἀ προσεταιρισθῆ τὴν Ἰσμήνην.

4. ἀτηρᾶ ἄπερ]=ὅσα ὑπάρχουσιν ἀτηρᾶ. Ἀτηρᾶ=πρόξενον ἀτης, δηλ. βλάβης, δυστυχίας. Οὕτω διώρθωσεν ὁ Σεμιτέλος, ἀντὶ τῶν τοῦ χειρογράφου ἀτης ἄπερ, ὃ ἔχει σημασίαν ἀντίθετον τῆς ἀπειτουμένης.

5. αἰσχρὸν ἄτιμον] πρόξενον αἰσχύνης ἀτιμίας.

6. οὐκ] πρὸς ἔμφατιν ἐπαναλαμ-

βάνει τὸ οὐ. Τρ. 1014. Φιλ. 416 — κακῶν] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ νοουμένου ὄν.=οὐκ ὄν μέρος τῶν σῶν τε κάμων κακῶν=ἀπὸν ἀπὸ τῶν ἡμετέρων κακῶν.

7. Ἐρωτᾷ ἡ Ἀντ. οὐχὶ ἀγνοοῦσα ἀλλὰ θαυμάζουσα.—καὶ νῦν τί...]=καὶ νῦν τί ἐστὶν αὐτὸ τὸ κήρυγμα τοῦτο, ὃ φασὶ θεῖναι ἀρτίως τὸν στρατηγὸν πανδήμω πόλει.—καὶ νῦν] ταῦτα τὴν ἡγουμένην γενικὴν παρατήρησιν ἐφορμῶζουσιν εἰς τὴν νῦν παρούσαν περίστασιν.—πανδήμω πόλει] ποιητικῶς ἀντὶ τοῦ πάσης τῆ πόλει, τῆ πόλει μεθ' ἀπάντων τῶν δημοτῶν αὐτῆς. «πάνδημος στρατὸς» Αἴ. 844.

8. κήρυγμα θεῖναι]=κηροῦξαι, προκηροῦξαι.—Τὸν ἡγεμόνα, τὸν ἀρχοντα λέγει στρατηγόν. οὕτω τὸ στρατὸς καὶ τὸν λαὸν ὄλον σημαίνει (Ἰλ. 749, Τραχ. 795), ὅπως παρὰ Ῥωμαίους τὸ exercitus· διότι παρ' ἀρχαίοις οἱ πολέται ἦσαν ἅμα πάντες καὶ στρατιῶται.

9. ἔχεις κεισήμενος] πρῶτος τερον. Πολλάκις τὸ ἔχω=οἶδα, ἔμαθον. Οὕτω τὸ habeo=ονόμι, καὶ παρ' ἡμῶν τὸ κατέχω.

10. τοὺς φίλους=τὸν Πολυεῖκη, τὸ δὲ τῶν ἐχθρῶν=τοῦ Κρέοντος. Συχνὰ οἱ τραγικοὶ περὶ ἐνὸς προσώπου ἔχουσι πληθ. ἀριθμὸν. 60, 99, 276, 565. Ἐχθρὸν λέγει τὸν Κρέοντα, διότι τὸ κήρυγμα αὐτοῦ ὑπολαμβάνει ἐγθρικήν πρᾶξιν κατὰ τῶν στενῶν συγγενῶν τοῦ Πολυεῖκου.—σειχόμενα] πρὸβλ. 186. Ἰλ. 374.—ἐχθρῶν] ἀνῆκει εἰς τὸ κακὰ καὶ σημαίνει τὰ ἐκ τῶν ἐχθρῶν προσερχόμενα κακά, δηλ. τοῦ Κρέοντος τὴν κακὴν πρᾶξιν.

11. Πλήρης ἀντιθέσεων ὁ τῆς Ἰσμήνης λόγος.—μὲν] δὲν ἔχει ἀπόδοσιν. Ἐννοεῖται· σοὶ δέ, ἢ ἀλλῶ δέ τι νῦν ἴσως ἴκετο, 498, 634, 681.—Ἀντιγόνη] μόνος ὁ πρῶτος πρὸς δέχεται ἀνάπαιστον, ἐπὶ δὲ κυρίων ὀνομάτων πάντες πλὴν τοῦ

τελευταίου.—*φίλων*] ἐκ τοῦ μῦθος.
Ἄντικ. γεν.—περὶ φίλων 633.

13. *δοῦν' ὄσο*] ἢ τοιαύτη ἐπαλληλία συχνῇ παρά Σοφοκλεῖ. 73, OT. 222. Αἴ. 267, 620.

14. *μῆ διπλῆ*] ἀγαπῶσιν οἱ τραγικοί τὴν ἀντίθεσιν τῶν ἀριθμῶν 170, 989.—*θανόντων*] *θανόντων* ἔπρεπεν, ἵνα συμφωνήσῃ πρὸς τὸ *ἀδελφοῖν*. πολλάκις ὁμοως συνάπτεται πληθυντικὸς ἀριθμὸς πρὸς εὐκλόν.—*διπλῆ χειρὶ*] = *δυσὶν χειρσὶ*, μῆ μὲν τῷ Ἐτεοκλέως, ἑτέρα δὲ τοῦ Πολυνείκου. Συνηθίζουσι οἱ ποιηταὶ ἀντὶ τοῦ *ὄσο* νὰ μεταχειρίζονται τὰ ἐπίθετα *διπλοῦς*, *δισσός*, *δίδυμος*, *δίπυχος*.

15. *φροῦδός ἐστιν*] = ἐκποδῶν ἐγένετο, ἀπῆλθεν, ἔφυγεν. Ἐκ τοῦ πρὸ *ὄδος*, ὅπως *φροῖμιον*, *φρουράς*, ἐκ τῶν *προοίμιον*, *προρός*.

16. *ἐν νυκτὶ τῇ νῦν*] ἔγλ. τῇ παρεληλυθυῖα. Εἶπε ἀντὶ πάρος, διότι τὸ δῖρα ὑποτίθεται ἀρχάμενον ἅμα παρεληούσης τῆς νυκτός. πρβλ. 100 ἐξ., 253, — *ὑπέτερον*] = πλέον. Ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν *παραπάνω*.

17. Ἡ ἔννοια : οὐδὲν πλέον γινώσκω, οὔτε ὅτι εὐτυχεστέρα οὔτε ὅτι δυστυχεστέρα εἶμαι, δηλ. οὐδὲν ἔμαθον γινόμενον, ἐξ οὗ θὰ μετεβάλλετο ἡ τύχη μου ἐπὶ τὸ βέλτιον ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον. — *ἀτάομαι* (ἄτη) = πάσῳ κακόν, εἶμαι δυστυχής.

18. *ἦδη καλῶς*] μετὰ τινος μομφῆς λέγονται διότι ἀνωτέρω ἢ Ἰσμ. παρίσταται οὐλάδελφος μὲν, ἀλλ' ἀπράγμων. Ἡ δ' ἀπραγμοσύνη τῇ πολυπράγμονι Ἄντι. δὲν ἀρέσκει ἐν τῷ παρόντι καιρῷ μάλιστα. Ἐννοεῖται : μηδὲν σε ὑπέρτερον εἰδυῖαν. Τὸ *ἦδη* ἀντὶ τοῦ ἦδειν εἶναι τῆς παλαιᾶς ἀττικῆς.— *ἀδελφῶν πυλῶν*] αὐταὶ ἦγον εἰς τὴν ὁδόν. Ταῦτα δηλοῦσι τοὺς ἀκραταῖς τὸν τόπον τοῦ δράματος.

19. τοῦδ' *οὐνεκα*] ἀναφέρεται

εἰς τὰ «ὡς μόνῃ κλύοις.» = πρὸς τοῦτο Ὁ Σοφοκλῆς δὲν ἔχει *ἐνεκα εἴνεκα*, ἀλλὰ *οὐνεκα*, προσελθὼν ἐκ τοῦ οὗ *ἐνεκα*, ὅπως *ὀθούνεκα* ἐκ τοῦ *ὄτου ἐνεκα*. Τὸ *οὐνεκα* λαμβάνεται ἀλῶς σύνδεσμος = οὗ *ἐνεκα*, διότι, ἐπεὶ, ἢ ὅτι ὅς ὡς πρόθεσις, ἔπος ἐνταῦθα.— *ἐξέπεμπον*] ἀντὶ τοῦ μέσου *ἐξεπεμπόμην* = ἐκάλουν ἔξω. πρβλ. 161 «πέμφας» καὶ 165 «ὑμᾶς ἔστειλ' ἰκέσθαι.» Καὶ ὁ Θουκυδίδης τὰ *μεταπέμπο* μεταπέμπομαι ἔχει ἴσα.—Τὰ ἐν στίχ. 18, 19, λέγονται, ἵνα αἰτιολογηθῇ ἡ χάριν τοῦ δράματος εἰς τὴν ὁδὸν ἕξοδος τῶν παρθένων, ἡ ὁποία ἄλλως ἦν ἐπιφογος (Ἡλ. 515), καὶ ἵνα δηλωθῇ ὁ τόπος τοῦ δράματος.— Ἡ Ἄντι. μέγρι τοῦδε *προπαρασκευάζει* τὴν ἀδελφὴν εἰς σοβαρὰν ἀνακοίνωσιν εἴτα πειράται νὰ ἐξεγείρῃ τὴν ὀργὴν αὐτῆς κατὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Κρέοντος (21-36), προκαλέσασα δ' αὐτὴν ἔπειτα κατ' ἀρχὰς ἡρέμα καὶ εἴτα σφοδρότερον εἰς κοινωπραγίαν, ἀποκαλύπτει τέλος τὴν ἀμετάκλητον αὐτῆς ἀπόφασιν.

20. *δηλοῖς καλχαίνουσα*] δηλ. εἰ καλχαίνουσα, δηλόν· ἐστὶ ὅτι καλχαίνεις, = ὀρμαίνεις, βυσοδομεῖς, τεταραγμένως φροντίζεις, ἀνήσυχως ἀνακυχᾶς, ἀνακινεῖς. Κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῆς τεταραγμένης θαλάσσης, ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς ψυχῆς ταραχὴ παραβάλλεται πρὸς τὸν σάλον τῆς θαλάσσης. Οὕτω τὸ πορφόρω παρ' Ὀμήρῳ κεῖται ἐπὶ ἀμφοτέρων. Ἰλ. Ε 16, Φ 551.— *ἔπος*] λόγον, ἀγγελίαν. Ἀντικείμενον τοῦ καλχαίνουσα.

21, 22. Πρὸς τὴν ἐρώτησιν δι' ἐρωτήσεως μετὰ πάθους ἀποκρίνεται.— *γάσῃ*] ἐν ἀρχῇ λόγου αἰτιολογεῖ ἀποσιωπηθεῖσαν ἀπόκρισιν = ναί, βέλαια. OT 118.— *τάφου*] ἀνήκει εἰς τὸ ἀτιμάσας, ἐννοεῖται δὲ κατὰ δοτικὴν παρὰ τῷ *προίτας*. = *ταφῆς*, ὅπως ἐν 203, 306, 490, 534.

Καὶ ἀντιθέτως οἱ τραγικοὶ τὴν *ταφὴν* ἔχουσιν ἀντὶ τοῦ *τάφου*. Αἴ. 1090, 1109.— *γῶν*] = ἡμῖν.— *τῷ κασιγνήτῳ τὸν μὲν τὸν δὲ*] ὄλον καὶ μέρη ὁμοιοπτώτως.— *προτίσας* = πρὸ τοῦ ἀδελφοῦ τιμήσας, δηλ. *ταφῆ*.— *προτίσας ἔχει*] περιφρασίς παρακειμένου. Σπανίως γίνεται διὰ μετοχῆς παρακειμένου. OT 701.— *τάφου ἀτιμάσας*] ἀποστερήσας τῆς ἐκ τῆς ταφῆς τιμῆς. Ἐλαβε γενικὴν διὰ τὸ στερητικὸν α. Τοῦτο εἶναι τὸ κύριον, δι' ὃ ἀγανακτεῖ ἡ Ἄντι., τὰ δὲ «τὸν μὲν προτίσας», ἀπλῶς χάριν ἀντιθέσεως κεῖνται διὰ μέσου. Τὸ διὰ μέσου τοῦτο σχῆμα σύνθηες τοῖς παλαιῶς. Εὐρ. Ἰων 699 «ἢ μὲν ἔρρει συμφοραῖς ὁ δ' εὐτυχεῖ, πολὶον εἰσπεσοῦσα γῆρας.» Ξεν. Ἑλ. 1, 39 «ὄρκους ἔλαβον καὶ ἔδοσαν παρὰ Φαρνάβάζου.» Ὀμαλῶς θὰ εἶχεν ὡδε: ὅς Ἐτεοκλέα ταφῆ ἐτίμησεν, ἢ εἰ καὶ Ἐτεοκλέα ταφῆ ἐτίμησε.

23, 24. Ἐτεοκλέα] *υυ' υυ'*. — *χρησθεῖς*] ἀντὶ τοῦ μέσου *χρησάμενος*. Τοιαῦτα τὰ μνησασθαι-θῆναι, διαλέξασθαι-θῆναι, στρατεύσασθαι-θῆναι, δυνήσασθαι-θῆναι. Ἐννοεῖται ὡς ἀντικ. ἢ δοτικῆ αὐτῶ.— ὡς *λέγουσι*] δὲν ἀνήκει εἰς τὸ *ἐκουσμεν* ἀλλ' εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν: *σὺν δικῇ χρησθεῖς δικαίᾳ*. Ταῦτα λέγουσα ἡ Ἄντι. ἔχει ἐν τῷ νῷ: ἐγὼ δὲ θεωρῶ ἀδικον τὴν ὡς πρὸς τὸν Πολυνεῖκα διάφορον διαταγὴν.

25. *κατὰ χθονὸς ἐκουσμε*] = ἔκρυψε ὑπὸ τὴν γῆν, ἔθαψε, δηλ. διέταξεν ἢ ἔδοκε τὴν ἄδειαν νὰ θάψωσιν. Εἶναι διάμεσον. Συνετέλεσε δὲ ἡ Ἄντι. πολὺ εἰς τὴν ταφὴν. 899 ἐξ.— *Τὸ ἐνερθε(ν)* ἢ μόνον ἢ μετὰ τοῦ *γῆς* ἢ *χθονὸς* συχνὰ ἔχουσιν οἱ τραγικοὶ ἐπὶ τῶν ἐν Ἄδου δαιμόνων ἢ νεκρῶν. Τίθεται δὲ α) ἐπὶ στάσεως ὅπως ἐνταῦθα, Ἡλ. 1069, καὶ ὅπως τὸ *κάτωθεν* ἐν 1070, β) ἐπὶ κινήσεως ἢ ἀπὸ τόπου (=κάτωθεν ἐξ Ἄδου. Εὐρ. Ἄλκ. 985) ἢ εἰς

τόπον = πρὸς τοὺς κάτω, εἰς Ἄδου. Εὐρ. Φοίν. 505.— *ἐντιμον*] = *κατηγορ.* κατὰ πρόληψιν = ὥστε εἶναι ἐντιμον. Ἐπιστεύετο ὅτι ὁ ἄταφος ἢ μὴ τυχόν τῶν νενομισμένων τιμῶν ἠτιμάζετο καὶ ἐν Ἄδου. Ἰλ. Ψ 71. Λέγεται *ἐντιμός τινι* καὶ *ἐντιμος παρὰ τινι*. ὥστε τὰ ἐνταῦθα = ἐντιμον παρὰ τοῖς κάτω νεκροῖς

26. Ἐν 23-30 ἡ Ἄντι. προσπαθεῖ ν' ἀποδώσῃ τὸ κήρυγμα τοῦ Κρέοντος ἀν μὴ αὐτολεξεί, πιστῶς ὅμως ὅσον τὸ δυνατόν κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν φράσιν. Καὶ τὸ *ἄθλλως ἐτέθη* ἐκ τοῦ κήρυγματος. = ἄθῆως, ἀδόξως, προδοτικῶς θανόντα, διότι ἀπέθανε μαχόμενος κατὰ τῆς πατρίδος. Ὡστε τὰ *ἄθλλως θανόντα* συντόμως προεφέρουσι τὰ ἐν 199-202.— *τὸν θανόντα Πολυνεῖκου νεκρῶν*] ἀντὶ τὸν τοῦ θανόντος Πολυνεῖκου νεκρῶν. Συνῆθης τοῖς τραγικαῖς ἡ ἐναλλαγὴ αὐτῆ τῶν ἐπιθέτων. Πρὸς τὸν πλεονασμὸν *θανόντα νεκρῶν*, Ἡλ. 515, Ὀδυσ. Α 37. Εὐρ. Ἰκετ. 588 «τοὺς ὀλωλότας νεκρούς».

27. *ἐκκηρυχθῆαι*] ἰσχυρότερον τοῦ *κηρυχθῆαι* ἐξαιρεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς δημοσιότητος = ἔξω, κοινῇ κηρυχθῆαι.— *τὸ*] σχηματικοὶ σπανίως δὲ οἱ πεῖοι ἀντὶ ἀνάρθρου ἀπαρεμφάτου ἐχούσης θέσιν ὑποκειμένου ἢ ἀντικειμένου ἔχουσιν αὐτὴν ἐναρθρον. 78, 236, 266.

28. *κοκῦσαι*] ὁ κλαυθμὸς καὶ θρηγὸς ἦν οὐσιώδες μέρος τῆς κηδείας. Καὶ σήμερον ὁ πολὺς λαὸς θέλει, ὅταν ἀποθάνῃ, ἀνὰ τὸν κλάψουν.

30. Τὸ *εἰσορᾶν* ἐνίοτε σημαίνει : εὐαρέστως θεωρεῖν, ἐδῶ δὲ : μετὰ πόθῳ θεωρεῖν. Τὸ ἀτενὲς καὶ λαίμαργον βλέμμα τῶν ἀρπακτικῶν πτηνῶν, ὧν μεγάλη ἡ ὀξύδερκεια, ἐπιτυχῶς διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐξαιρεται : τὰ ὁποῖα καιραφυλακοῦντα ἀποβλέπουσιν πρὸς αὐτὸν χάριν βοράς.— *πρὸς χάριν*]

σκοπὸν δηλοῖ, ὅπως τὸ ἀπλοῦν χά-
ρι=ἐνεκα.

31, 32. ἀγαθὸν] εἰρωνικῶς.
«Ἀνρείδα· ἀγαθὸν στρατηλάται»
Φιλ. 873.—Τὸ κήρυγμα ἦν γενικὸν
πρὸς πάντας τοὺς Θηβαίους. Ἄλλ'
ἢ Ἄντ. εἰδικεύει αὐτὸ διὰ τῶν «σοὶ
κάμοι.» διότι αὐταὶ μάλιστα ὡς
πλησιέσταται συγγενεῖς ὤφειλον νὰ
θάψωσι τὸν Πολ.—λέγω γὰρ κἀμέ|
ἢ ἔννοια : διότι καὶ ἐμὲ περιέλαβε
διὰ τοῦ κηρύγματος, ἀγνοῶν τὰ
φρονήματά μου, ἢ σφαλῆς ἐν τοῖς
περὶ ἐμοῦ ὑπολογισμοῖς αὐτοῦ. Ταῦ-
τα ἅμα μὲν ἀπὸ τοῦδε ὑποδηλοῦσι
τὸν ἥρωϊκὸν χαρακτῆρα τῆς Ἄντ.,
καὶ προεικάζει ὁ θεατὴς τὴν ἐπικαι-
μένην σύγκρουσιν, ἅμα δὲ ἀντιδια-
στέλλει ἢ Ἄντ. ἐαυτὴν πρὸς τὴν Ἴσ-
τὴν κεντήσῃ τὴν φιλοτιμίαν αὐτῆς
πρὸς δράσιν.—Κυρίως ἔπρεπε νὰ
εἴπῃ : λέγω γὰρ κάμοι τοιαῦτα
Κρέοντα κηρύξαντ' ἔχειν. Ἄλλ'
ἐπανελάβε μίαν μόνην λέξιν, καὶ
ταύτην συνέταξε πρὸς τὸ ῥῆμα
τοῦ παρενθέτου λύου. Ἡδύνατο
νὰ εἴπῃ : *κάμοι, ἀλλ' ἐκώλυε τὸ
μέτρον.—κηρύξαντ' ἔχειν] 22.

33. δεῦρο...] προαγγέλλει τὴν
ἐμφάνισιν τοῦ χοροῦ καὶ τοῦ Κρέ-
οντος.—ρεῖσθαι] τοῦ νέουμαι=πορευ-
ομαι, ἔρχομαι.—τοῖσι μὴ εἰδῶσι] εἶ-
ναι ὑποθετικὴ ἀοριστολογικὴ,=οἱ
ἂν μὴ εἰδῶσι. Δὲν ἔννοεῖ λοιπὸν ὠρι-
σμένως τὸν χορὸν τῶν γερόντων. Τὸ
μὴ μετὰ τοῦ εἰ τοῦ εἰδέναι, μετὰ
τοῦ α τῆς ἀπὸ καὶ μετὰ τοῦ οὐ
συνίζάνεται.

34. σαφῆ=ὥστε γενέσθαι φανε-
ρά.—προηρῶντα=δημοσίᾳ κηρύ-
ξοντα.—ἀγειν=ἠγεισθαι.

35. οὐχ' ὅς παρ' οὐδὲν] οὐχὶ ὡς
πάρερρον, ἀλλ' ὡς μέγα. Ἡλ. 1327
«παρ' οὐδὲν τὸ βίον κῆδεσθ' ἔτι.»
Ἡ παρὰ μετὰ ῥημάτων ἐκτιμήσεως
καὶ ἀξίας παραβολὴν καὶ σύγκρισιν
ἐκφράζει.—ὅς ἂν δρᾶ=τῷ δρῶντι.
Συχνὰ ἀναφορικὴ πρῶτασις ἀναπλη-
ροῖ δοτικὴν.—τούτων] τῶν ἐν 28.

36. δημόλευστος=ὑπὸ τοῦ δήμου
λευστός, ὑπὸ τοῦ δήμου καταλευον-
τος ἦτοι λιθοβολούτος πεπονημέ-
νος. Αἴ. 254 «πεφθῆναι λιθλευ-
στον Ἄρη.»—ἐν πόλει] ἐνώπιον τῆς
πόλεως δημοσίᾳ.

37. οὕτως ἔχει σοι ταῦτα] «τοιαῦ-
τά σοι ταῦτ' ἐστὶ.» Ἡλ. 761.—σοί]
ἠθικὴ δοτικὴ.—τάχα] συχνὸν παρὰ
Σοφοκ. σημαίνει α) ταχέως, β) ἴσως.

38. εὐγενῆς] γενναία τὸ ἦθος.—
ἐσθλῶν=ἐξ ἐσθλῶν δηλονότι γο-
νέων. Τὰ γίνεσθαι, εἶναι, πεφυκέ-
ναι λαμβάνουσι πρὸς δήλωσιν κα-
ταγωγῆς ἢ γενικὴν ἀπλήν ἢ μετὰ
τῆς ἐξ ἢ ἀπὸ. Φιλ. 1284.—κακῆ]
ἔννοεῖται πέφυκα. Ὑπομιμνήσκει
τὴν ἀρετὴν τῶν γονέων, ἵνα εἴτι
μᾶλλον ἐμβάλῃ τῇ Ἰσμήνῃ φιλοτι-
μίαν πρὸς κοινοπραγίαν.

39, 40. εἰ πλέον προσθεῖμην ἂν
ἐγῶ=εἰ πλέον ποιήσασμαι ἂν ἐγώ ;
—εἰ τὰδ' ἐν τούτοις=εἰ τὰδ' ἐν
τοιαύτῃ ἐστὶ καταστάσει.—λύουσα*
ἂν εἴθ' ἄπιστος]=εἴτε λύουσα εἴτε
δεσποῦσα τ. ἔ. οὐδὲν ἴσοι' ἂν κά-
μνω, καθ' οἰονδήποτε τρόπον. Πα-
ρομοιωδῆς φράσις δηλοῦσα τὴν παν-
τελῆ περι τοῦ πρακτέου ἀμηχανί-
αν. Αἰ ἔννοιαί τῆς λύσεως καὶ
δέσεως συχνὰ κεῖνται μεταφορικῶς,
λ. χ. ἐπὶ τῆς δραματικῆς πλοκῆς.
Αἴ. 1316 «εἰ μὴ ξυνάψων ἀλλὰ
συλλύσων πάροι.»

41. Ἡ ἔννοια : σκέπτου ἂν θὰ
συμμετάσχῃς τοῦ κόπου καὶ τοῦ
ἔργου (δηλ. τῆς ταφῆς τοῦ νεκροῦ)
ἢ οὐχί. Ἡ Ἄντ. θεωροῦσα τὴν πρᾶ-
ξιν ἀνεπίδεκτον συζητήσεως ὁμιλεῖ
ἀμέσως περὶ συμπράξεως.—Τῶν μ-
νοήσεις εἶναι γενικώτερον τοῦ συν-
εργάσει.

42. Τὸ πλήρες : ποῖόν τι κινδύ-
νευμα λέγεις σκοπεῖν με εἰ ζυμπο-
νήσω καὶ ξυνεργάσομαι. Μικροψυ-
χοῦσα ἢ Ἰσμ. κινδύνευμα εἶπεν ἀντὶ
ἔργου.—εἰ] τοῦ εἶμι.—ποῖ γνώμη-
εἰ] πρὸβλ. ΟΚ. 170 «ποῖ τις φρον-
τίδος ἔσθῃ» 310 «ποῖ φρονεῖν ἔσθῃ».

43. Ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ σκόπει
41. Δὲν εἶναι ἀποκρίσις πρὸς τὴν
ἐρώτησιν τῆς Ἰσμ. ἀλλ' ἐξακολού-
θησις τῶν ἐν 41, τὰ ὅποια ἐπεξη-
γοῦνται καὶ εἰδικεύονται.—Τῆς Ἄντ.
ἢ ἡρεμος ἀπορασιςτικότης ἀποτελεῖ
ἴσχυράν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ περιδεῆς
τῆς Ἰσμ.—ἐὼν τῆδε χειρὶ]=σὺν τῇ
ἐμοὶ χειρὶ, σὺν ἐμοί. ΟΤ 814 «τυ-
πεῖς ἐκ τῆσδε χειρός». Ὁ ὑποκρι-
νόμενος τὴν Ἄντ. ταῦτα λέγων προσ-
τήκωντος ὑπήγειρε τὴν δεξιάν.—Τὸ
βαστάζειν καὶ κουφίζειν (Αἴ 827)
ἔχει ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ νεκρῶν, διότι
ὁ κοσμῶν τὸν νεκρὸν ὑπεγείρει αὐ-
τόν, ὅπως πλῆνη καὶ ἐνδύσῃ. Αἴ.
1411 «πατὴρς πλευράς σὺν ἐμοὶ
τάσδ' ἐπικουφίξει.» Κεῖνται μεθ' ἧς
σημασίας καὶ τὸ πεζολογικὸν ἀναι-
ρεῖσθαι. Πάντα ταῦτα προηγῶνται
τοῦ θάπτειν.

44. Τὸ σφέ καὶ τὸ δωρικὸν νῖν
ἔχουσι οἱ τραγικοὶ ἐπὶ ἀρσενικοῦ
καὶ θηλυκοῦ, ἐνικοῦ καὶ πληθυντι-
κοῦ, τὸ δὲ νῖν καὶ ἐπὶ οὐδέτερου,
τὸ σφέ καὶ ἀντὶ αὐτοπαθοῦς.—ἀπόρ-
ρητον=ἀπόρρητον ὄν. Ἡ τομὴ γε-
νομένη ἐπὶ τὸν τρίτον πόδα καὶ τὸν
στίχον εἰς δύο ἴσα χωρίσασα δικαι-
ολογείται ὑπὸ τῆς ἐκθλίψεως. Συ-
χνὰ τὰ τοιαῦτα τρίμετρα.

45. Ἐννοεῖται : νοῦ θάπτειν.—
Πρὸς τὴν ἐρώτησιν τῆς Ἰσμ. καὶ δὴ
τὸ ἀπόρρητον ἀποκρίνεται ἢ Ἄντ.
«τὸν γοῦν ἐμὸν ἀδελφόν,» ὡσεὶ ἔλε-
γεν, ὅτι οὐδεὶς ἔχει δικαίωμα νὰ
μοὶ ἀπικουρήσῃ τὴν ταφὴν τοῦ ἀ-
δελφοῦ, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐν 48.
Προσέθηκε δὲ τὸ «καὶ τὸν σόν» ὡσεὶ
ἔλεγε : θὰ ἐκτελέσω τὸ ἐμὸν ἀδελ-
φικὸν καθήκον καὶ τὸ σόν.—ἦν σὺ μὴ
θέλῃς] ὡς ἐξάγει ἐκ τῆς ἐν 44 ἐρω-
τήσεως.—Διὰ τούτων ἢ Ἄντ. τὴν
Ἰσμ. ἀποξενοῖ τοῦ ἀδελφοῦ, ἵνα
συγκινήσῃ αὐτήν.

46. οὐ στροδοῦσ' ἀλύσομαι=οὐκ
ἐλεγχθήσομαι προδοῦσα.

47. Ἡ μὲν Ἰσμ. ἀντιλέγουσα ἀ-
ποβλέπει εἰς τὰ πράγματα, ἢ δ'

Ἄντ. εἰς τὰ καθήκοντα τῆς συγγε-
νείας. Ἐννοεῖται : νοῦς θάπτειν.—
Τὸ σφέλιος (σχεῖν) κυρίως σημαίνει
τὸν δεινὰ τολμώντα, εἶτα δὲ καὶ
τὸν δεινὰ πάσχοντα, δρε=τλήμων,
ἄθλιος, ὅπως ἐδῶ.

48. Ἀπλῶς τῶν ἐμῶν λέγει,
σφετερίζουμένη τὸν κοινὸν ἀδελφόν,
διότι ἐκ τῶν ἐν 47 ἐνόησε τὴν ἄρ-
νησιν τῆς Ἰσμ.—τῶν ἐμῶν] εἶναι ἢ
οὐδέτερον (=τοῦ ἐμοῦ κτήματος) ἢ
ἀρσενικόν. Κατ' ἀμφότερα καίπερ
πληθυντικὰ (ὄρα 10) ἔννοησάντων τὸν
Πολυεῖκη. —μετα = μέτεστι. Τὸ
μέτεσσι τι ποιεῖν τι=δικαίον ἐστὶ,
δικαιοῦται, ἔχει δικαίωμα νὰ...

49. Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν συμφο-
ρῶν χρησιμεῖται τῇ τε Ἰσμ. πρὸς
ἀπατροπήν τῆς ἀδελφῆς καὶ τῷ
ποιητῇ παρέχοντι ἀπαιτήτους προ-
γενεστέρους τοῦ δράματος εἰδήσεις.

50. νῶν] ἠθικὴ δοτικὴ ἐκ τοῦ
ἀπώλετο.—ἀπεχθῆς] δηλ. τοῖς ἀν-
θρώποις.—ἀπεχθῆς δυσκλήης] ταῦτα
κατὰ τὰς θηβαϊκὰς παραδόσεις (Ὁδ.
Λ 275 ἐξ) ἄλλως ὅμως περιγρά-
φει ὁ Σοφοκλῆς τὸ τέλος τοῦ Οἰδί-
ποδος ἐν τῷ πολὺ μεταγενεστέρῳ
ΟΚ. ἀκολουθῶν τὰς ἀττικὰς παρα-
δόσεις.—ἀπώλετο]=κατεστράφη, ἐ-
χάθη, οὐχί=ἀπέθανε] διότι δὲν
ἀπέθανεν ἅμα τῇ τυφλώσει.

51. πρὸς ἀμπλακ. =ἐνεκα ἀμαρ-
τημάτων. ΟΤ 1236. Προσδιορίζει
τὸ ἀράξας.—ἀμπλακημάτων] φόνου
πατρός, γάμου μητρός καὶ παιδο-
ποιίας ἐξ αὐτῆς. Ταῦτα λέγει αὐτόσ-
φορα, διότι ἠλέγχθησαν ἐπ' αὐτο-
φάρῳ, ἐν αὐτῇ τῇ πράξει, δηλ. ἐνῶ
ἀκόμη εἶχε γυναῖκα τὴν μητέρα ὁ
Οἰδίπους, ἀπεκαλύφθη αἴφνης ἡ πα-
τροφονία καὶ ἡ αἰμομιξία. Ὁδ. Λ
273. Ἡ λέξις ἀρμύζει καὶ τῇ πα-
τροφονίᾳ, διότι ἐν μέσῳ τῆς ἀπο-
λαύσεως τῆς ἐξ αὐτῆς εὐτυχίας ἀ-
πεκαλύφθη ὁ Οἰδίπους.

52. ὄφρα ἀράξας=κρούσας, τυ-
φλώσας τὰ ὄμματα. Ἡ τύφλωσις
τοῦ Οἰδ. δὲν συμπίπτει τῷ θανάτῳ

αὐτοῦ· ὥστε τὸ ἀράξας εἶνε παρε-
ληλυθὺς ὡς πρὸς τὸ ἀπώλετο.— αὐ-
τουεῖν χεῖρ=ἰδία χεῖρ. Εἶπεν αὐ-
τουεῖν χάριν ἐμφάσεως καὶ χάριν
τῆς ἐπαλληλίας τῆς αὐτός. Ἀγαπᾷ
ὁ Σοφοκλῆς τὴν ἐπαλληλίαν.

53. ἔπειτα] δὲν ἐκφράζει χρονι-
κὴν ἀκολουθίαν, διότι προηγήθησαν
τὰ τῆς Ἰοκάστης πάθη, ἀλλὰ τὴν
τάξιν τῆς διηγήσεως. εἰπούσα δηλ.
πρῶτον τὰ τοῦ πατρὸς, λέγει ἔπει-
τα τὰ τῆς μητρὸς καὶ τρίτον τὰ
τῶν ἀδελφῶν. Ἄλλ' ἐνῶ τὸν Οἰδί-
ποδα καὶ τὸν Ἐτεοκλῆ καὶ Πολυ-
νεῖκην ἀναφέρει ὡς πατέρα καὶ ἀ-
δελφούς αὐτοῦ καὶ τῆς Ἰσμήνης,
τὴν Ἰοκάστην δὲν ἀνοφέρει ὡς μη-
τέρα αὐτῶν, ἀλλ' ὡς μητέρα καὶ
γυναῖκα τοῦ Οἰδίποδος.— διπλοῦν
ἔπος] παράθεσις τῶν μήτηρ καὶ γυνή.
Διπλοῦν ὄνομα συνήθως κευχρισμέ-
νον καὶ θμῶς νῦν παραδόξως συνυ-
πάρχον ἐν τῇ αὐτῇ γυναικί εἰς τὰς
πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα σχέ-
σεις αὐτῆς.=ἡ διπλοῦν ὄνομα ἔ-
χουσα μήτηρ τε καὶ γυνή, τ. ἔ. τὸ
τῆς μητρὸς καὶ γυναικός.

54. λωβᾶται βίον = ἀτίμως τε-
λευτᾷ.

55. δύο μίαν] 14.

57. ἐπι] ἐγθρότητα δηλοῖ. Ἰλ.
Γ 132.—χεροῖν] δοτική ὄργαν. Συ-
χνά τὰ χεῖρ, ποῦς κτλ. τίθενται
κατὰ δοτικὴν ὀργανικὴν πρὸς μεί-
ζονα γραφικότητα τῆς προκειμένης
πράξεως.

58. νῶ] κατὰ πρόληψιν τὸ ὑπο-
κείμεν. τοῦ δλοῦμεθα ἐτέθη ὡς ἀντικ.
τῆς κυρίας προτάσεως σκόπει.

59. κάμισια] διότι ἐπέκειτο θά-
νατος διὰ λιθοβολίας.—νόμου βία]
παραβιάζουσαι τὸν νόμον. 79, 907.

60. Ἡ ἔννοια : ἐὰν παραβῶμεν
τὴν ψῆφον (πρόσταγμα) τοῦ τυρά-
νου ἢ περιφρονήσωμεν τὴν ἀρχὴν
αὐτοῦ.—ψῆφος μὲν δηλοῖ διαταγὴν
μίαν ὠρισμένην, κράτη δὲ τὴν κα-
θόλου κυριαρχικὴν δύναμιν.—τυράν-

νων] ἀντί : τυράνου. 10. Ἄντικει
εἰς τὸ ψῆφον καὶ εἰς τὸ κράτη.

61. τοῦτο μὲν] ἀνακλιθεὺς πως
ἔπεται ὄχι τοῦτο δὲ ἀλλὰ ἔπειτα δέ·
167 τοῦτο μὲν-τοῦτ' αὖθις. ΟΤ.
605 τοῦτο μὲν-τοῦτ' ἄλλο. Φιλ.
1345 τοῦτο μὲν-εἶτα.

62. ὡς οὐ μαχομένα] περὶ ὧν τις
προσδοκᾷ ὅτι δὲν θά πολεμήσῃσι.

63. οὕνεκα=ὅτι. Ὅρα 19.—ἐκ]
συχνά μετὰ παθητικῶν.

64. ἀκούειν] ἀπαρ. ἀκολουθίας.
=ὥστε ὑπακούειν.—Ἐν τῷ αὐτῷ
στίχῳ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος
λέγει ταῦτα καὶ τῶνδε.—ἀλύλοτα=
λυπηρότερα, χεῖρονα.

65. τοὺς ὑπὸ χθονός] τὸν Πολ.
ἐννοεῖ καὶ τοὺς χθονίους θεούς.

66. ἐγγυνοῖαν ἴσχειν] περιφρασις
τοῦ ἐγγυνοῖαν ἴσχειν. Χάριν ἐμφάσεως
συχνά ἔχουσιν οἱ τραγικοὶ τὰς τοι-
αύτας περιφράσεις, ἐν αἷς ἀντὶ ῥή-
ματος κεῖται τὸ σύστοιχον ὄνομα
μετὰ τῶν ἔχειν, ἴσχειν, τρέφειν, τῆ-
θεσθαι, νέμειν.—βιάζομαι ἰάδε=βία
πράσσω ταῦτα, βιάζομαι ἀκούειν
ταῦτα, δηλ. μὴ θάπτειν τὸν νεκρῶν.
—βεβῶσι] ἀντί οὔσι. Μεταχειρί-
ζονται συχνά οἱ τραγικοὶ ἀντὶ τοῦ
ἀγρόου γλῆνεσθαι καὶ εἶναι τὰ τῆς
κινήσεως καὶ στάσεως ῥήματα. 996.
Ἰλ. 1056, 1094, 166.

68. περισσὰ] ὑπέμετρα, ὑπερ-
βαίνοντα τὴν δύναμιν τινος.—οὐκ
ἔχει νοῦν οὐδένα=δὲν ἔχει κανὲν
νόημα, εἶναι ὄλως ἀνόητον.

69. Ἡ δελία καὶ φιλοψυχία τῆς
Ἰσ. κατέπληξε τὴν Ἄντ. Ὑποθέ-
τουσα αὐτὴν τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ἔ-
χουσαν ἠλπίζεν, ὅτι ἐνθους θά ῥη-
σπάζετο τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς. ψευ-
σθεῖσα τῶν ἐλπίδων γίνεται ψυχρὰ
πρὸς τὴν Ἰσ. τὴν ἀγενῆ φρονήματα
ἔχουσαν καὶ ἐπιλήσιμονα τῶν καθη-
κόντων αὐτῆς, καὶ ἀντιπάθειαν αἰ-
σθάνεται πρὸς αὐτὴν. —εἶ] τῶρα
πλέον δηλ. μετὰ τοὺς τελευταίους
λόγους σου. ἐξ ὧν ἔμαθον τί φρονεῖς.

70. Πράσσειν, δεῶν, ποιεῖν (72)]

προσφιλῆς τῷ Σοφ. ἡ ἐναλλαγὴ τῶν
συνωνύμων. 83, 99, 835, 1067.—
ἠδέως] ἐκ τοῦ ἐμοῦ μετὰ ἐννοεῖται
ἐμοί.=ἡ σύμπραξις σου τῶρα πλέον
δὲν εἶναι εὐπρόσδεχτος παρ' ἐμοί.

71. Μετὰ πικρίας ἀποκρούει τὰς
συμβουλάς τῆς Ἰσμ.: ἔχε τὰς ἰδέας
σου, φύλαττε τὴν φρόνησίν σου.—
ἴσθι] τοῦ οἶδα.—δοκεῖ ἐννοεῖται :
εἰδέναι.—κεῖνον δ' ἐγῶ] ἔπρεπε
«ἐγὼ δ' ἐκείνον» διότι τὰ ὑποκειμ.
εἶναι ἀντίθετα ἀλλήλοισ καὶ αἰ
πράξεις αὐτῶν, οὐχὶ δὲ τὰ ἀντικεί-
μενα : σύ μὲν ἴσθι, ἐγὼ δὲ θάψω.
Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ὑπέθεσις συχνὴ
παρὰ Σοφοκλεῖ. 557, 1101, 1297.

72. Διὰ τούτων ἀποκρίνεται ἡ
Ἄντ. πρὸς τὰ ἐν 59.—Τὸ ἐν προ-
εχοῦσῃ θέσει μεμονωμένως κείμε-
νον θάψω, καὶ τὸ ἀσύνδετον τῶν
δύο ἐπομένων προτάσεων πολλὴν
ἐμφασιν ἐνέχουσι καὶ τὴν στα-
θεράν τῆς ἡρώιδος ἀπόφασιν.

74. ὅσα πανουργήσασα] ὀξύμω-
ρον, οἷον καὶ ἐν 363, 514. Αἱ δύο
δέσειν τοῦ δράματος· διότι ἡ Ἄντ.
θάπτουσα τὸν Πολυνεῖκην παραβαίνει
μὲν τὸν νόμον, ὅπερ ἐφαίνετο πανούρ-
γημα, ἀλλὰ τελεῖ ἔργον εὐσεβές.
ἐνταῦθα δὲ κεῖται τὸ τραγικόν.

75. τοῖς κάτω] τοῖς κάτω θεοῖς,
τοῖς χθονίοις δαίμοσι.—τῶν ἐνθάδε
=ἡ τοῖς ἐνθάδε. Ἐννοεῖ τοὺς ἐπὶ
γῆς ἀνθρώπους, δηλ. τὸν Κρέοντα.
Κατὰ βραχυλογίαν ἐξηγέθη. Τὸ
πλῆρες: τοῦτου, ὅν δεῖ μ' ἀρέσκειν
τοῖς ἐνθάδε.

76. κείσομαι = ἔσομαι, διάξω.
διότι τὸ κείσθαι λέγεται οὐ μόνον
περὶ τῶν πεπτωκότων καὶ ἐπὶ γῆς
κειμένων νεκρῶν καὶ θεθαμμένων
ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν παρ' Ἄδη ὄν-
των καὶ διαγόντων. Ηλ. 463.—σοὶ
δὲ] περιεμμένετο σύ δέ, ἀλλ' εἰλικύ-
σθη πρὸς τὴν δευτερεύουσαν πρότα-
σιν.—δοκεῖ] ἐννοεῖται : ἀτιμάσαι
τὰ τῶν θεῶν ἔντιμα.

77. τὰ τῶν θεῶν ἔντιμα=τὰ

παρὰ τοῖς θεοῖς (νομιζόμενα) τίμια·
τιμῶσι δὲ οἱ θεοὶ τὸ θάπτειν νεκρούς·
—ἀτιμάσας] ἔχε] 22.

78. Ἐννοεῖται : τὰ τῶν θεῶν
ἔντιμα.

79. τὸ δεῶν] πλεονάζει τὸ ἄρ-
θρον. ὅρα 27. Ἐξαργατᾶται ἐκ τοῦ
ἀμήχανος=ἄπορος, οὐχ ἰκανή, ἀ-
δύνατος.—βία πολιτῶν] 59.

80. προῦχοιο] προέχομαι=προφα-
σίζομαι. πρόσχημα=πρόφασις. Ἄντι
προστακτικῆς κεῖται ἡ μετριώτερα
δυνητικὴ εὐκτικὴ=προφασίζου. Ἡ
Ἄντ. ἀποδίδει τῇ Ἰσμ. προσποίη-
σιν, ὑπόκρισιν.

82. ταλαίνης] σοῦ, τῆς Ἀντιγό-
νης. Γενικὴ αἰτίας. Ὅταν τὰ μετὰ
τὸ οἶμοι ἐπίθετα καὶ ἀντωνυμῖαι
ἀναφέρονται εἰς β'. ἢ γ'. πρόσω-
πον, ἔχουσιν οἱ τραγικοὶ αὐτὰ κατὰ
γενικὴν, ἐννοεῖται δὲ τὸ ἕνεκα, κατ'
ὄνομαστικὴν δ' ὅταν εἰς α'. (554).
Οὕτω καὶ παρ' Ὀμήρῳ Ὀδ. Τ 363.

83. Ἡ ἔννοια : ὑπὲρ σεαυτῆς
φρόντιζε μὴ δυστυχῆματί τιμι ἐμ-
πέσης.

84. ἀλλ' οὐν-γε=ἀλλὰ γοῦν.

85. κρυφῆ κεύθε] πλεονασμός.—
σὺν δ' αὐτοῖς ἐγὼ=ἕμα δὲ ὡσαύ-
τως ἐγὼ, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐγὼ, δηλ.
κεύσω. Ἡ σὺν μετὰ τοῦ δὲ ἢ τε τί-
θεται ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ ἕμα
ἢ ὁμοῦ. Αἴ. 959, 1288. Τὸ αὐτῶς ἢ
αὐτῶς εἶναι συχνὸν παρ' ἐπικοῖς,
σπάνιον παρὰ τραγικοῖς. Ὅρα 715.

86. Ἡ Ἰσμ. νομίζει, ὅτι προσφέ-
ρει ὑπηρεσίαν τῇ Ἄντ. σιγῶσα. Ἄν-
τιθέτως ἡ Ἄντ. τὴν σιωπὴν ὑπολαμ-
βάνει ὕβριν διότι ταπεινοῦται ἢ ἐ-
πιχειρήσεις αὐτῆς, ὡς τι κακούρ-
γημα. Διὰ τούτων καὶ ἄλλων τοι-
ούτων τῶν ἀπὸ 82-100 θαυμασίως
χρωματίζει τὸν χαρακτῆρα τῆς Ἄντ.
ὁ Σοφοκλῆς μάλιστα διὰ τῆς πρὸς
τὸν συνηθὲ καὶ τετριμμένον χαρα-
κτῆρα τῆς Ἰσμ. ἀντιθέσεως.

87. σιγῶσα, ἐὰν μὴ κηρύξῃ] κα-
ταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς ἡ αὐτὴ
ἔννοια ἐξηγέθη χάριν ἐμφάσεως.

88. ἐπι]=έν. Ἐν 317 ἐναλλάσσονται.—ἐπι ψυχροῖσι]=έν δεινοῖς, ἃ τὴν Ἄντ. ἀπειλοῦσι θάπτουσαν τὸν Πολ. Εἶπε ψυχρὰ τὰ δεινὰ χάριν ἀντιθέσεως πρὸς τὸ θεομήν. Τὸ ψυχρὸς τίθεται α) ἐπὶ ἀηδῶν ἢ δυσαρέστων β) ἐπὶ ματαιῶν ἢ ἀνοφελῶν γ) ἐπὶ φοβεῶν ἢ φρικτῶν, ὅπως ἐνταῦθα. πρβλ. Ἰλ. Ν 48, Ι 2. Ἡ Ἰσ. λέγει ταῦτα μετὰ τινος εἰρωνείας ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ (99) τῆς Ἄ.

89. οἷς] τοῖς χθονίοις θεοῖς καὶ τῷ Πολ.—ἀδεῖν] ἀβρ. τοῦ ἀνδάνω.

90. Ὁ καὶ δηλοῖ συμφωνίαν τῆς δυνάμεως τῆς Ἀντιγόνης πρὸς τὴν πρόθεσιν αὐτῆς.—Ἡ ἔννοια : ὁ ἀρέσσης, ἐὰν δουηθῆς ν' ἀρέσσης θάπτουσα τὸν Πολυεῖχην.

91. πεπαύσομαι]=εὐθὺς ἢ βεβαίως παύσομαι δηλὸν ὅτι τῆς ἐπιχειρήσεως.

92. ἀρχὴν οὐ]=εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐ, οὐδαμῶς. Ἐπὶ τοιαύτης χρήσεως αἰεὶ ἀρνητικῶς κεῖται τὸ ἀρχήν. Φίλ. 1239.

93. Ἐν 86 ἐξ. ἡ Ἄντ. κελεύουσα τὴν Ἰσμ. νὰ κηρύξῃ πᾶσι τὸ ἔργον αὐτῆς ἤθελε νὰ δηλώσῃ τὴν πρὸς τὴν ποιήν περιφρόνησιν αὐτῆς. Ἄλλ' ἤδη φοβουμένη μὴ πρόωρος κήρυξις ματαιώσῃ τὴν ἐπιχειρήσιν, λέγει τὰ ἐνταῦθα. ὥστε ἡ ἐνταῦθα διάθεσις τῆς Ἄντ. οὐδὲν μάγεται πρὸς τὴν ἐν 86.—ταῦτα] ἃ προτίθεται νὰ κάμῃ.—ἐχθαρεῖ] μέσ. μέλλ. ἀντιπαθητικοῦ.

94. προσκεῖσι] δηλ. ὅταν ἀποθάνῃς. Ἐχει ἦν σημασίαν καὶ ἐν 73.

95. εἶ] πάσχει συνίζησιν ΟΤ. 1451, 1513.—καί] πρὸς τὸ ὅλον συναπτεται τὸ μέρος, ἢ μᾶλλον πρὸς τὸ πρόσωπον ἢ ἰδιότης αὐτοῦ, περὶ τῆς νῦν πρόκειται. ΟΤ. 905, ΑΓ. 1147, ΟΚ. 750, Δημ. 26, 4.

96. τὸ δεινὸν τοῦτο] δηλ. ὡσπερ σὺ λέγεις (59, 88).

97. Ἡ ἔννοια : οὐδὲν δεινὸν πείσομαι, ὅπερ με τῆς εὐκλείας τοῦ καλοῦ θανάτου ἀποστερήσει.—μὴ

οὐ] συνίζονται. 33.—Τὰ χρυσᾶ βήματα «πέισμαι γὰρ οὐ τοσοῦτον οὐδὲν, ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν» γράφον ἀνεξίτηλα ἐν τῇ σῆ ψυγῇ. Ταῦτα ἐνθυμουμένοις οὐδὲν αἰσχροῦν θὰ πράξῃς ποτέ.—Ἡ Ἄντ. ἐξέρχεται τῆς σκηνῆς διὰ τῆς παρά τὴν ἀριστερὰν περιὰκτον παρόδου, ὅπως ἐξελθούσα τῆς πόλεως θάψῃ τὸν ἐκτὸς κείμενον Πολυεῖχην.

99. στείχε ἔρχει] ὅρα 70. Τὸ ἔρχεσθαι καὶ ἤκειν τίθενται ἐπὶ τὴν ἐρχομένου καὶ ἐπὶ ἀπερχομένου, ὡς ἐνταῦθα.—ἄνοσις εἶναι νὰ ὑπάγῃς.—τοῖς φίλοις]=τῷ Πολ. Περὶ τοῦ πληθ. ὅρα 10.—δρόσως] ἀληθῶς, εἰλικρινῶς.—φίλη] ἐνεργητικόν : εἰλικρινῶς ἀγαπᾷ τοὺς συγγενεῖς. Ἄναγνωρίζει λοιπὸν ἡ Ἰσμ. τὴν εὐγένειαν τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς Ἄντ., ἃν καὶ κηρύσσει αὐτὴν ἄνου. Οὕτως ἐν τέλει τοῦ προλόγου καὶ αἱ ἀδελφαὶ ἐχαρακτηρίσθησαν δι' ὀλίγων καὶ ἡ ἄληθῆς τῶν δράματος ἐδηλώθη.—Ἡ Ἰσμ. διὰ τῆς δεξιᾶς θύρας τῆς σκηνῆς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν γυναικωῖτιν.

100—161 Πάροδος.

Κενωθείσης τῆς σκηνῆς εἰσέρχεται διὰ τῆς δεξιᾶς ἀψίδος ὁ ἐκ δέκα πέντε ἐπιστήμων γερόντων Θηβαίων χορὸς καὶ μεγαλοπρεπῶς βαδίζει πρὸς τὴν ὀρχήστραν, σιωπηλὸς ἀλλὰ περιχαρής. Ἡ χαρὰ δ' αὐτοῦ κατὰδῆλος ἐγίνετο διὰ σχημάτων. Ἀφικόμενος εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἔνθα μέγρι τέλους τοῦ δράματος διαμένει, καὶ προσηκόντως σταθεῖς ἀρχεται τῆς ᾠδῆς. Καὶ πρῶτον μὲν (100 109) περιχαρής καὶ ἐν στάσει εὐχομένων προσαγορεύει τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον καὶ εὐχαριστεῖ, ὅτι φωτίζει πάλιν τὰς Θῆβας ἀπῆλλαγμένας τῶν πολεμίων.—Πολλὴν θὰ εἶχον ταῦτα χάριν ἀδόμενα τὸ πάλα κατὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου.—Ἀκολούθως περιγράφει ὁ χορὸς τὰ

τῶν Ἀργείων καὶ τὴν μάχην (110 147). εἶτα προτρέπει νὰ τελέσωσιν εὐχαριστήρια τοῖς θεοῖς (148-154). καὶ τέλος αἰτιολογῶν, ὡς ἀπῆται ἡ αὐστηρὰ δραματικὴ τέχνη, τὴν προσοδὸν αὐτοῦ λέγει ὅτι ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Κρέοντος (155 ἐξ.).

100, 101. Ὁ σωρὶς τῶν συνωνύμων «ἀκτίς ἀελίου, τὸ κάλλιστον φῶς, ἀμέρας βλέφαρον» εἰς τὴν χαρὰν τῶν ἁδόντων ὀφείλεται.—ἀκτίς] ἀντὶ πλοῦ. ΟΚ. 1251 δάκρυον, Εὐρ. Βαχχ. 264 στάχυν, Φοιν. 78 πολλὴν ἀσπίδα, 442 μυρίαν λόγγην.—Τὸ ἀέλιος (ἐκ τοῦ ἐπιτροπῆ ἡλίου) καὶ τὸ δωρικὸν ἄλιος οἱ τραγικοὶ ἔχουσιν ἐν μόνον τὰς μέλεισι.—ἀκτίς ἀελίου] περίφρασις=ἀκτινοβόλε ἥλις. Ὅμοιαι περίφρασις «ἡλίου φῶς, ἡλίου σέλας, ἡλίου φέγγος, ἡλίου κύκλος, ἡλίου αὐγαί.»—Τὸ ἄβρον τὸ ἀνήκει εἰς τὸ φανέν φῶς, τὸ ὅποιον εἶναι κατ' ὀνομαστικὴν παράθεσιν τῆς κλητικῆς ἀκτίς. Συγγῶν τοῦτο. 1109.—κάλλιστον] κατηγ. τοῦ ὑποκ. τοῦ φανέν.

102. Θῆβη καὶ Θῆβαι ἐκαλεῖτο ἡ πόλις. Τὸ ἐπάτυλος διέκρινεν αὐτὴν τῶν ἑκατομύλων Θηβῶν τῆς Αἰγύπτου. Ἐπῆρχον καὶ ἄλλαι, λ. χ. ἡ ἐν Τροίᾳ ὑπολακίη Θῆβη.—κάλλιστον τῶν προτέρων] προήλθεν ἐκ συγχύσεως τῶν φράσεων : κάλλιον τῶν προτέρων καὶ κάλλιστον πάντων. 1212, Φίλ. 1171.

103. φανέν φῶς ἐφάνθη] παρήχησι πολλὴν ἔμφασιν περιέχουσα.—φανέν ἐφάνθη] ἐναλλαγὴ τύπων τοῦ μέτρον χάριν.—ποτῆ] δηλοῖ ὅτι, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἐπίθησαν οἱ Θηβαῖοι τὴν ἡμέραν τῆς ἀπότῶν πολεμίων ἀπαλλαγῆς, τέλος ἐφάνη αὐτῇ.

104, 105. ἀμέρας βλέφαρον] περίφρασις οἷα ἐν 879 «λαμπάδος ἕμμα.» Εὐρ. Φοιν. 543 «νυκτὸς ἀφεγγές βλέφαρον.» Ἰφ. Τ. «νυκτὸς ἕμμα.» Κατὰ ταῦτα τὸ βλέφαρον ἐνταῦθα κεῖται ἀντὶ τοῦ ὄμμα, δ-

φθαλμός, τὸ μέρος δηλ. ἀντὶ τοῦ ὄλου.—μολούσα κινήσασα] συνεφάνθησαν πρὸς τὸ κύριον ὑποκείμενον τοῦ λόγου ἀκτίς. Ἡ μετοχὴ κινήσασα προσδιορίζει τὴν μολούσα.—Διρκαίων ἔπερ ῥεῖθρον] καὶ ὅμως ἡ Διρκὴ ἦν πρὸς δυσμῆας τῶν Θηβῶν, ὁ δ' Ἰσμητὸς πρὸς ἀνατολάς. ἔρρεον δὲ πρὸς βορρᾶν καὶ ἀρκτικῶς τῶν Θηβῶν ἦνόντο. Τὸ σφάλμα τοῦτο ἦτο αἰσθητὸν τοῖς Ἑθναίοις ἀλλ' οὐχὶ τοῖς Ἀθηναίοις. Τὴν Διρκὴν προετίμησεν ὁ Σοφ. ὡς ἐπισημοτέραν ἐν τοῖς μύθοις. Ἦν θυγάτηρ Ἠλίου καὶ γυνὴ Δύκου βασιλέως τῶν Θηβῶν. διὰ τὴν σκληρότητα αὐτῆς πρὸς τὴν Ἀντιόπην πρώτην γυναῖκα τοῦ Λύκου προσεδέθη ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Διὸς υἱῶν ταύτης Ζήθου καὶ Ἀμφιότος εἰς κέρατα ἀγρίου ταύρου, ὑφ' οὗ κρημνισθεῖσα εἰς τὴν κρήνην ἔδωκεν αὐτῇ τὸ ὄνομα.

106. λευκάσπιν φάτι] περιληπτικόν εἶναι καὶ ὅλον τὸν στρατὸν ἐννοεῖ. Αἱ ἀργολικαὶ ἀσπίδες ἦσαν λευκαὶ διὰ παρ' Αἰσχύλου ὁ ἀργεῖος στρατὸς λέγεται «λευκοπρεπῆς λεώς.» Ἐπτ. Θ. 80.

107. πανσαγία] ἐκ τοῦ πᾶν καὶ σάγη, ὁ=δπλοῖς. ὥστε πανσαγία=παντελής σάγη, πανοπλία.

108, 109. Ἡ ἔννοια : ποιήσασα φεύγειν προτροπάδην σὺν ταχυτέρῳ χαλινῷ.—φυγάδα κινήσασα]=φεύγειν ποιήσασα.—φυγάδα] κατηγ. κατὰ πρόληψιν = ὥστε εἶναι φυγάδα, φεύγειν.—πρόδρομον] λέγει τὸν πρῶτον, σπᾶδην φερόμενον καὶ ἀνεπιστρεπτεῖ. δηλ. πρόσω σπεύδοντα καὶ οὐδέποτε ἐπιστρεφόμενον. Συναπτεῖον τὰ φυγάδα πρόδρομον=φεύγοντα προτροπάδην.—δευτέρῳ χαλινῷ] ἀντὶ τοῦ σὺν δευτέρῳ χαλινῷ=γρόμενον ταχυτέρῳ χαλινῷ. Ἄνχει εἰς τὴν φυγάδα. Ἰδιότης προσήκουσα εἰς τὸ ὅλον δηλ. τὸ δεμα, ἀπεδῆθη ποιητικῶς εἰς τὸ μέρος δηλ. τὸν χαλινῷ. ὥστε τὸ δευτέρῳ χαλινῷ=σὺν ταχυτέρῳ ἄρματι, ἐπὶ

ταχύτερου ἄρματος· διότι διὰ τοῦ χαλινῶ τὸ ἄρμα διευθύνεται. Τὸ *δευτέρω χαλινῶ* τοὺς Ἀργεῖους παριστάνει ἵπποτας ἧτοι ἄρματηλάτας, οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν ἡρωικῶν χρόνων. — *δευτέρω*] δηλ. ταχύτερω, διότι μετὰ τὴν ἀνατολὴν οἱ Ἀργεῖοι ἔφυγον ταχύτερον ἢ τὴν νύκτα, σφοδρότερον διωκόμενοι. — Ἐν 108, 109 ἐκάστη ἐπομένη λέξις σφοδρότεραν τὴν φυγὴν παριστάνει, ἧτις αἰσχυρότερα γίνεται ἀντιτιθεμένη πρὸς τὰ ἐν 106, 107. — *κινήσασα*] ἀποδίδουσιν οἱ ἄνθρωποι τῷ χρόνῳ ἢ τῇ ἡμέρᾳ, ὅσα ἐν αὐτοῖς συμβαίνουσι. Ἥλ. 179, Αἴ. 131 646, 714.

110. δν] τὸν λεύκασπιν φῶτα, τὸν Ἀργεῖον στρατὸν.

111. νεικέων] ὑπαινίσσεται τὸ ὄνομα τοῦ Πολυνεΐκου. Τοιοῦτων ἐτυμολογιῶν ἀρχὴν ἔκαμεν ὁ Ὀμηρος (Ὀδ. Τ. 406), προσφιλεῖς δ' ἦσαν τοῖς τραγικοῖς. Αἴ. 430, Αἰσχ. Ἔπτ. Θ. 658, 829. Εὐρ. Φοιν. 636. — *νίκη ἀμφίλογα*] εἶναι αἱ ἀμφίβολοι ἔριδες, καθ' ἃς δηλ. οἱ ἄνθρωποι διαφωνοῦσιν ἐρίζοντες περὶ τινος, ὅπως ὁ Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνεΐκης ἤριζον ἀμφισβητοῦντες περὶ τῆς ἀρχῆς.

112. ἦγαγε κείνος δ'] ἐλλείπουσιν ἐν τοῖς χειρογράφοις. προστέθησαν κατὰ τι σχόλιον «ὅν τινα στρατὸν Ἀργεῖων, ἐξ ἀμφιλόγων νεικέων ἀρβείας, ἦγαγεν ὁ Πολ.» — *κείνος*] ὁ Ἀργεῖων στρατὸς. — *δέξα κλάζων*] Ἥλ. Μ 125, Π 428. — Ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ἐξῆς δὲν κάμνει διάκρισιν τῆς εἰκόνας καὶ τοῦ παραβαλλόμενου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μεταβαίνει εἰς τὸ ἕτερον, ὅτε μὲν εἰκονικὴν ὅτε δὲ κυριολεκτικὴν ἔφρασιν ἔχων. Ἐντεῦθεν αἱ δυσχερεῖαι τῶν ἐπομένων.

114. Ταῦτα εἶναι περίφρασις τοῦ ἐν 106 *λεύκασπιν*. — Ἡ ἔννοια: ἐστεγαζόμενος δηλ. πεφραγμένος ἀσπίδι λευκοτάτῃ. Τὰς ἀσπίδας παραβάλλει πρὸς πτέρυγα μὴ λησμονῶν τὴν ἀε-

τὴν τῆς παραβολῆς. — *κίονος*] ἀντὶ ἐπιθέτου χιονώδει ἢ χιονόχρῳ, οὕτως ἐν Ἥλέκτρᾳ 19 «ἄστρων εὐφρόνη» ἀντὶ ἀστερόεσσα.

115. ἐξ. Ἐνταῦθα τοὺς στρατιώτας καὶ τὸν ὄπλισμον ἔχει ὑπ' ὄψει ἀφείς πρὸς στιγμὴν τὴν εἰκόνα τοῦ αἰετοῦ.

116. ἵππόκομος (κόμη) = ὁ κομῶν ἵππῆσις θριξίν, ἵππιω λόφω κεκομημένος. Λέξις ἐκ τοῦ Ὀμήρου, παρ' ᾧ ἡ κόμη λέγεται καὶ ἵππουρις καὶ ἵπποδάσεια. Τὸ δὲ ἵπποκόμος = ὁ κομῶν (= περιποιούμενος) τοὺς ἵππους.

117. ἐξ. Ἡ σύνταξις: στάς δ' ὑπὲρ μελᾶθρων φονώσασι λόγχοις, ἀμφιχανῶν στόμα κύκλω ἐπταπύλω, ἔβα. — *στάς*] ὁ πρὸς αἰτὸν παραβαλλόμενος Ἀργεῖων στρατὸς. — *στάς ὑπὲρ μελᾶθρων*] ἀντὶ τοῦ προσκαθίσας τῇ πόλει, διότι προσκαθεζόμενοι τὴν πόλιν οἱ Ἀργεῖοι ἐφαίνοντο ὑπεριστάμενοι αὐτῆς ἄτε ὑπερκαθήμενοι ἐπὶ τῶν πλησίον λόφων λ. χ. τοῦ Ἰσμηγίου· καὶ διότι συγχρόνως τὸ *στάς ἀρμόζει* εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ αἰετοῦ, ὅστις περιυπτάμενος ὑψηλὰ ὑπὲρ τὴν λείαν καὶ τὸν καιρὸν τὸν ἀρμόδιον εὐρῶν ἡρμεῖ (*στάς*) ἐπὶ μικρῶν καὶ αἴφνης ἐξ ὕψους καθορμᾷ. Ἡ μετοχὴ *στάς* προσδιορίζει τὴν ἀμφιχανῶν διὸ δὲν συνεδέθησαν. — *φονώσασι λόγχοις* = φόνου ἐρώσασι. Προσωποποιεῖα. Ἥλ. Δ 574 «δοῦρα λιλαίόμενα χροδὸς ἄσαι» Φ 70 «ἐγγεῖλι ἱεμένη χροδὸς ἄσαι». Ἀνήκει εἰς τὸ *στάς*, ὥστε *στάς ὑπὲρ μελᾶθρων φονώσασι λόγχοις* = προσκαθίσας τῇ πόλει σὺν λόγχοις ἐπιθυμούσασι φόνου = κυκλώσας τὰς Θήβας ταῖς φονικαῖς λόγχοις. — Λέγεται φόνος καὶ φονή, ἐξ οὗ φονάω. — ἀμφιχανῶν κύκλω ἐπταπύλω στόμα = ἀνοίξας τὸ στόμα περὶ τὸν ἐπτάπυλον τῶν Θηβῶν περίβολον, δηλ. δεῖνὰ τῷ τείχει καὶ τοῖς Καδμείοις ἀπειλήσας. — ἔβα] πρὶν δηλονότι τελεσθῆ τὰς ἀπειλίας. Ἐν προ-

χούση θέσει μετ' ἐμφάσεως κεῖται.

121. γένυσιν] ἀντὶ τῆς αἰτ. γένυς = κατὰ τὸ στόμα. γένυς κυρίως εἶναι ἡ κάτω σιαγών, ὅθεν τὸ γένυσι γένυες δὲ καὶ συνηρ. γένυς εἶναι ἀμφότεραι αἱ σιαγόνες, ἢ καὶ τὸ στόμα μετὰ τῶν ὀδόντων. Ἀνωτέρω εἶπε στόμα, ἐδῶ δὲ ποικιλίας χάριν γένυσι.

122. στεφάνωμα πύργων = πύργους τὴν πόλιν στέφοντας. Οὕτω λέγει τὸν περίβολον τῶν Θηβῶν. Εὐριπ. Ἔκ. 910 «ὦ πατρίς ἀπὸ στεφάναν κέκαρσαι πύργων.» Πλούτ. Λυκ. σελ. 95 «οὐκ ἂν εἴη ἀτειγιστος πόλις, ἧτις ἀνδρείοις καὶ οὐ πλίνθοις ἐστεφάνονται.»

123. πεινήεις (πεική) καὶ πεινάεις = ἐκ τῆς πείκης ἐγειρόμενος. — Ἡφαιστον = πῦρ. Μετωνομία. Ἥλ. Β 426 «σπλάγγνα δ' ἄρ' ἀμπεύραντες ὑπέριεχον Ἡφαίστοιο.» Οὕτως Ἄρης = πόλεμος, Ἀφροδίτη = ἔρωσ, Ἀχιλλεύς = ὕδωρ, Ἀμφιπόλη = θάλασσα. Ὡστε πεινάειντα Ἡφαιστον = τὸ ἐκ πεινῶν δάδων πῦρ. Δηλαδή περὶ τοῦ θεοῦ λέγει ὅτι εἰς τὸ δῶρον αὐτοῦ ἀρμόζει.

124. ἐξ. Τοῖς τοῖς μεταχειρίζεται αἰεὶ ὁ Σοφ. ἐπὶ αἰτιολογίας τῶν προηγουμένων. Ἐνταῦθα αἰτιολογεῖ τὴν φυγὴν τῶν Ἀργεῖων. = τῷ αὐτῷ γὰρ κρατερὰ μάχη ἐγένετο. — *ἐτάθη*] οὐχὶ ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ ἐγένετο κεῖται ἀλλὰ καὶ τὸ σύντονον δηλοῖ τῆς μάχης. Ἥλ. Ρ 543 «τέτατο κρατερὴ ὑσμίνη.» 736 «πτόλεμος τέτατο ἄγριος» — *νῶτα*] τοῦ αἰετοῦ.

Ἡ κρατερὰ μάχη ἢ τοὺς Ἀργεῖους τρέψασα δὲν συνέθη ὅπισθεν αὐτῶν, διὸ προσκρούει τις εἰς τὸ ἀμφὶ νῶτα. Ὑποθέτομεν, ὅτι ὁ ποιητὴς εἰπὼν ἀνωτέρω ἔβα καὶ ἐξακολουθῶν νὰ ἔχη ἐν αὐτῷ παροῦσαν τὴν εἰκόνα τοῦ φεύγοντος προσέθηκε τὸν προσδιορισμὸν τοῦτον, ὅστις κατὰ πρόληψιν τινα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης ἐκφέρει: τοιοῦτος πάταγος ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ στρέψῃ τὰ

νῶτα. — *δυσχεῖρωμα*] ὅ,τι τις δυσχερῶς κατανακᾷ, ἀκαταγώνιστος ἔφοδος τοῦ δράκοντος. Εἶναι παράθεσις τοῦ πάταγος /ρωσ. — *δράκοντες*] μετὰ τὴν πρὸς αἰτὸν παραβολὴν τῶν Ἀργεῖων ἦδη οἱ Θηβαῖοι παραβάλλονται πρὸς δράκοντα, τὸ μὲν διότι δράκων καὶ αἰετὸς εἶναι πολέμιοι (Ἥλ. Μ 200) τὸ δὲ διότι κατ' ἀρχαῖον μῦθον οἱ Θηβαῖοι ἦσαν δρακοντογενεῖς. — *ἀντίπαλος* = ἐναντίον παλαιῶν, ἀνταγωνιστῆς, μαχόμενος ἐναντίον τοῦ αἰετοῦ δηλονότι.

127. Λυγικῶ τῷ τρόπῳ ὁ ποιητὴς τὰ κατὰ τὴν μάχην κεφαλαῖο δι' ὀλίγων καὶ οὐχὶ διὰ μακρῶν ἐπικῶ τῷ τρόπῳ. Τὴν δὲ νίκην καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει μετ' εὐσεβείας ταῖς θεοῖς ἀποδίδει ἀποφεύγων τὸ τῆς μεγαλαυχίας ἀμάρτημα τῶν ἡττηθέντων Ἀργεῖων. — *μεγάλης γλώσσης*] ἀντὶ μεγάλου λόγου ἢ μεγάλων λόγων, ὡς ἐν 1350, = *μεγαλαυχιῶν*. — Οἱ τε ἐπικοί ποιηταὶ (Ἥλ. Δ 409) καὶ οἱ τραγικὸι τούτους ἀκολουθοῦντες τὴν ἤταν τῶν ἐπῶν ἐπὶ Θήβας εἰς τὰ κομπάματα αὐτῶν ἀναφέρουσι. — *κόμπους* = κτύπους, πάταγον.

128. *ὑπερσχεθαίρει καὶ ῥιπτεῖ*] παρὰ τακτικῶς ἐξηγήθησαν. Λογικώτερον θὰ ἦτο τὸδε: Ζεὺς γάρ, ὅς μεγάλῃς γλώσσης κόμπους ὑπερσχεθαίρει, ῥιπτεῖ. Τὸ *ὑπερσχεθαίρει* λογικῶς εἶναι αἴτιον τοῦ *ῥιπτεῖ*. — *σφᾶς* = αὐτοὺς, τοὺς Ἀργεῖους. Ἀναφέρεται εἰς τὸ περιληπτικὸν φῶτα 107.

129. *προσνισσομένους* = προσιώντας, προσφερομένους, δηλ. πρὸς τὸ τεῖχος.

130. *χρυσῶν*] ἀντὶ χρυσοῦν ὀπλων. — *ρέματι χρυσοῦ*] = σὺν ρέματι χρυσοῦ. Τὰ ὄπλα μὴ ὑποθέσης χρυσοῦ (143 «πάγγαλκ») ἀλλὰ χρυσοποικίλτα. Ὡς ταυτα τοῦ στρατοῦ κινουμένου, παρεῖχον ὄψιν χρυσοῦ ρέματος. Χάριν τῆς γενικῆς ὄρα 114. — *Καπαρεύς*] υἱὸς Ἰππονόου καὶ

Λαοδίκης, πατήρ Σθενέλου ενός τῶν Ἐπιγόνων. — *στουγερώπης* = καίσι-
γερωπός-όν. = *στουγερός* (φοβερός)
 τῆν ὄψιν.

131. *παλὸν πῶ* εἶναι ὁ κεραυ-
 νός ὁ ἄνωθεν παλθεῖς. — *βαλβίς* καὶ
βαλβίδες ἐλέγετο τὸ μέρος τοῦ στα-
 δίου, ὅθεν ἤρχοντο τοῦ δρόμου οἱ
 ἀγωνιζόμενοι. τοῦτο ἐν τῷ ἵππο-
 δρόμῳ ἐλέγετο ἄφρασις ἢ *ἀφρηρία*.
 "Ὅθεν καὶ παντὸς πράγματος ἢ ἀρ-
 γῆ ἡδύνατο νὰ λεχθῆ μεταφορικῶς
 βαλβίς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ διαυλον ἀγω-
 νιζόμενοι ἐπανήρχοντο εἰς τὰς βαλ-
 βίδας, αὐταὶ ἦσαν οὐ μόνον ἀρχὴ
 ἀλλὰ καὶ τέρμα τοῖς διαυλοδρόμοις.
 διὸ ἐνόησε μεταφορικῶς βαλβίς ἐλέ-
 γετο καὶ τὸ τέρμα παντὸς πράγμα-
 τος. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα *βαλβίδες* ἄ-
 κραι εἶναι τὸ ἄκρον τοῦ τείλους τ. ἔ.
 τὰ γέισα ἢ αἱ ἐπάλλξεις, εἰς ἃς διὰ
 κλίμακος ἀνέβη ὁ Καπανεύς.

134. *ἀντικτυπεῖ* = ἀντικτυπεῖ,
 δηλ. ἀντιβροντᾷ, ἀντηγεῖ. Κτύπος
 τῆς γῆς εἶναι ἡ ἀντήχησις τοῦ κτύ-
 που τοῦ κεραυνοῦ. — *ἐπι*] ἐπιρρημα-
 τικῶς. — *αἰθαλος* = *καπνιά*, *αἰθαλώ*
 = *κατακαίω*. ἐπομένως τὸ *αἰθαλω-*
θεῖς = *αἰθαλος* καὶ τέφρα γενόμε-
 νος, τεφρωθεῖς. Καθ' ὑπερβολὴν εἴ-
 ρηται ἀντὶ τοῦ κατακαυθεῖς.

135. *πυρφόρος*] πῦρ ἐν ταῖς χερσὶ
 φέρων ὅπως ἐμπρήση τὴν πόλιν. —
πυρφόρος ὅς] ἀντὶ τοῦ δε *πυρφόρος*
 καθ' ὑπέρθεσιν, ἢ *συχνή*-182.1148.

136. *ἐπέπνει*] ἐννοεῖται: *τῆ πό-*
λει. Μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἀνέμων
 εἴρηται ἀντὶ τοῦ ἐφόρμα, ἐπήρχετο.
 Ὁ Καπανεύς παραβάλλεται πρὸς
 θύελλαν.

137. *ἐπέπνει θιπαῖς ἀνέμων* = ἐπέ-
 πνει ἅμα ῥιπαῖς ἀνέμων, τ. ἔ. με-
 τὰ τῆς αὐτῆς καὶ οἱ ἀνεμοὶ δυνά-
 μως καὶ ταχύτητος. Ἰλ. Μ. 207.
ἐχθίστων] *χαλεπῶν*, ἀργαλῶν.

138. ἄλλῃ] ἄλλως ἢ ὅπως ἤλπι-
 ζεν ὁ Καπανεύς. — *τὰ μὲν*] τὰ ἀρτι-
 μνημονευθέντα, ἢ ὑπεροψία τοῦ Κα-
 πανεύς. — Ὁ στίχος νοσεῖ.

139 ἐξ. ἄλλα] δηλ. κακὰ Ἄντι-
 τίθεται πρὸς τὰ κακὰ τοῦ Καπα-
 νέως. — *ἐπι*] ἐπιρρηματικῶς. — ἄλλοις]
 δηλ. Ἀργείοις. — *ἐπινομῶ* = ἐπινέ-
 μω, παρέγω, προξενῶ. — *στουφείλων*
 ἐννοεῖται: αὐτοῦς. = *πλήσων*, πα-
 τάσσω. — *δεξιόσειρος*] μεταφορικῶς
 ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἄρμασι δεξιῶν πα-
 ρασείρων ἵππων. δηλ. ἐν τοῖς τε-
 θρίπποις οἱ μὲν δύο μέσοι ἵπποι οἱ
 ὑπὸ τῷ ζυγῷ ἐκαλοῦντο ζύγιοι, οἱ
 δ' ἐκατέρωθεν τούτων καὶ ἕξω τοῦ
 ζυγοῦ *παρήγοροι*, *παράσειροι*, *σειρα-*
φόροι καὶ *σειραῖοι*. Ἐν τοῖς ἀγῶσιν
 οἱ δεξιοὶ *σειραῖοι* ἵπποι (οἱ δεξιό-
 σειροι) ὄφειλον κάμπτοντες τὸ τέρμα
 ἐπ' ἀριστερὰ μέγιστον πάντων κύ-
 κλον νὰ διατρέχωσι. διὸ ὡς τοιοῦτοι
 ἐξελέγοντο οἱ γενναϊότατοι καὶ ἰ-
 σχυρότατοι. Ἀπὸ τούτων τῶν ἵππων
 ὁ Σοφοκλῆς λέγει τὸν Ἄρη *δεξιό-*
σειρον τ. ἔ. ἰσχυρότατον καὶ γε-
 ναιότατον βοηθόν.

141. Ὡς δηλοῖ ὁ γὰρ, ὁ ποιητὴς
 ἐσοκπεῖ νὰ ἀναπτύξῃ τὰ δεινὰ τὰ
 ὑπὸ τοῦ Ἄρεως γενόμενα τοῖς λο-
 ποῖς ἐξ παρα τὸν Καπανέα *λοχα-*
γοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀργείοις. Καὶ
 ὁμοῦ διὰ τοῦ *ἐπὶ λοχαγοῖ* περιέ-
 λαβε καὶ τὸν Καπανέα, περὶ πάν-
 των κοινὸν τὸν λόγον ποιοῦμενος.
 Ὁμοία σύγχυσις καὶ κατωτέρω εἰ-
 πῶν δηλ. «ἐπὶ λοχαγοῖ ἔλιπον
 τέλη» ἐπάγει: «πλὴν τοῖν *στουγε-*
ροῖν,» ὥσπερ ὁ Ἔτεοκλῆς ἦν εἰς
 τῶν ἐπτά Ἀργείων *λοχαγῶν*. πε-
 ριέμενε δὲ τις: πλὴν τοῦ Πολυνεί-
 κους, ὅς κτλ. Ἀλλὰ διὰ τὸ κοινὸν
 γένος καὶ τύχην τῶν δύο ἀδελφῶν ὁ
 Σοφ. κοινὸν περὶ αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς
 ἐσχημάτισε τὸν λόγον. — *ἐπιτά*] Ἀμ-
 φιαραός, Τυδεύς, Ἐτεόκλος, Ἄρ-
 γεῖος, Ἴππομέδων, Καπανεύς, Παρ-
 θενοπαῖος, Πολυνείκης.

142. Ἐπτά ἦσαν αἱ πόλαι, ἐ-
 πτά οἱ Ἀργεῖοι ἡγεμόνες, ἐπτά καὶ
 οἱ Θηβαῖοι ἀρχηγοί. Ἐκάστην πό-
 λην εἰς Ἀργεῖος προσέβαλλε καὶ
 εἰς Θηβαῖος ὑπερήσπιζεν.

143. *τέλη*] πλὴν ἄλλων σημαίνει
 καὶ τοὺς πρὸς τὴν πολιτείαν φόρους
 καὶ τὰς τοῖς θεοῖς προσφοράς, ὡς
 ἐνταῦθα. — *πάγκαλα τέλη*] λέγει τὰς
 τῶν σκυλευθέντων *χαλκῶν* ἔπων
 τῶν Ἀργείων ἡγεμόνων θυσίας, ἃς
 οἱ Θηβαῖοι τῷ Διὶ τῷ δόντι αὐτοῖς
 τὴν νίκην ἐτέλεσαν, στήσαντες δη-
 λονότι τρόπαιον. — Ἐἱρωνικῶς ὁ χο-
 ρὸς λέγει περὶ τῶν Ἀργείων, ὅτι
 κατέλιπον τὰ ὄπλα, ὅπως προσενη-
 χθῶσι τῷ Διὶ θύματα, ἀντὶ νὰ εἴπῃ
 ἀπόλωντο ἡττηθέντες. — *τροπαῖος*
 (τροπῆ) = τὴν νίκην (τροπὴν τῶν
 πολεμίων) παρέγων.

144. Ὁ Πολυνείκης ἀπέθανεν
 οὐχὶ ἡττηθεὶς ἀλλ' ἐξίσου τῷ ἀν-
 τιπάλῳ καὶ νικῆσας ὥστε ἡ πα-
 νοπλία αὐτοῦ δὲν ἡδύνατο νὰ κο-
 σμήσῃ τὸ τρόπαιον τῶν Θηβαίων.
 Καὶ ὁ Ἀδραστός δὲν ἀπέθανεν ἀλλ'
 ἐσώθη ἀλλ' οὕτος δὲν συναριθμεῖται
 τοῖς ἐπτά. Καὶ ὁ Ἀμφιάραος δὲν
 ἐφονεύθη ἀλλὰ κατεπέθη ὑπὸ τῆς
 γῆς ἐν τῷ Πρωϊτικῷ Ἄρματι. ἀλλὰ
 φαίνεται. ὅτι φεῖγων ἀπέβαλε τὰ
 ὄπλα. — *στουγεροῖν* = *ταλιπύροι*, ἄ-
 θλιον. — *ἐνός, μῆς, δικρατεῖς, κοι-*
νοῦ, ἀμφοῖ] ταῦτα τὴν ταυτότητα
 τῆς γενεᾶς καὶ τύχης τοῦ Ἔτεο-
 κλέους καὶ Πολυνείκους ἐξαιρουσιν,
 ὅπως συγχρόνως ἡ μεγίστη ἀθλιό-
 της αὐτῶν δηλωθῆ. — *ἐνός μῆς*] ἀντὶ
 τῶν ταυτοῦ, τῆς αὐτῆς.

145. *φύνη*] ὄρα 38. *παραχωρη-*
τικῆ. — *αὐτοῖν*] ἀλλήλοιν.

146. *δικρατεῖς*] ἀμφοτέρας κα-
 τησάσας, ἀμφοτέρας νικητρίας. —
 Λέγει, ὅτι ἕστησαν κατ' ἀλλήλων
 λόγους ἀμφοτέροι νικηφόροις, με-
 ταφορικῶς ἀπὸ τοῦ τροπαίου. Ὅσπερ
 ἔλεγον *ἰστίαν τροπαίων τῶν ἀντιπά-*
λων ἢ ἀπὸ τῶν *ἀντιπάλων* ἢ κατὰ
 τῶν *ἀντιπάλων*, οὕτως ἐνταῦθα ὁ
 Σοφ. βραχυλογῶν εἶπεν, ὅτι ἀπέ-
 θανον στήσαντες ἀμφοτέροι κατ' ἀλ-
 λήλων νικηφόρους λόγους, ἀντὶ νὰ
 εἴπῃ, ἀποκτείναντες ἀλλήλους ταῖς
 λόγχοις καὶ τρόπαιον ἐπὶ τῆ νίκῃ

κατ' ἀλλήλων στήσαντες αὐτάς.

147. *ἔχετον*] ἱστορικὸς ἐνεστώς.
 — *ἔχετον θανάτου μέρος*] ἀντὶ τοῦ
μετέχετον μέρος ἢ ἀπλῶς *μετέχετον*
θανάτου.

148. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀντιστροφῇ,
 τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ ὅλου χορικοῦ ἄρμα-
 τος, ὁ χορὸς ἐπανέρχεται εἰς τὴν
 ἐν ἀρχῇ χαρὰν, ἀφοῦ ἐν τῷ μέσῳ
 κεφαλατωδῶς ἐξέθηκε τὰ τοῦ πολέ-
 μου, καὶ προτρέπει τοὺς Θηβαίους
 νὰ προσφέρωσι τοῖς θεοῖς εὐχαρι-
 στήρια. — *ἀλλὰ γὰρ*.] ὁ γὰρ αἰτιολο-
 γεῖ τὴν διὰ τοῦ ἀλλὰ εἰσαγομένην
 ἔννοιαν εἶτε ἐκπεφρασμένην, ὡς
 ἐνταῦθα, εἶτε εὐκόλως ἀναπληρου-
 μένην. — *μεγαλόννομος*] μέγα ἔχουσα
 ὄνομα ἦτο δόξαν, ἢ μεγάλην περι-
 ποιούσα δόξαν.

149. Ὁ Ὀμηρος καλεῖ τοὺς
 Θηβαίους «κέντορας ἵππων.» Ἰλ.
 Δ 391. ὑπὸ δὲ Πινδάρου καλοῦνται
 αἱ Θῆβαι, *φιλάρματοι*, *πλάξιπποι*,
εὐάρματοι, *χρυσάρματοι*. — *ἀνιχα-*
ρεῖσα] ἴσον αὐτῇ *χαρεῖσα*. πρὸς χαί-
 ρουσαν γὰρ αὐτὴν καὶ αὐτῇ *χα-*
ρεῖσα ἦλθεν. Εὐδὴλον δὲ διατὶ ἡ τε
 νίκη καὶ οἱ νικηταὶ εἶναι *χαροποί*.
 — *Θῆβα*] εἰς τὸ *ἀνιχαρεῖσα* ἀνήκει
 ἢ εἰς τὸ ἦλθε.

150 ἐξ. *πολέμων τῶν νῶν*] τοῦ
 προσφάτου πολέμου. ὄρα 16. — *θέ-*
σθε λημοσύναν] = ἐπιλάβεσθε. Πε-
 ρίφρασις ὄρα 66. Τὸ *ἐκ-θέσθε λη-*
μοσύναν ἐξήνεχθη κατὰ τμησιν
 ἀντὶ τοῦ ἐκλάθεσθε ἢ ἐκλήσιν θέσθε.

152. Ὁ χορὸς προτρέπει νὰ τε-
 λέσωσι παννυχίδας τοῖς θεοῖς, ἐν
 αἷς οἱ παλαιοὶ πλείστον χρόνον διη-
 γρῦπνον χορευόντες. Ταῦτα δὲ μά-
 λιστα συνηθίζοντο εἰς τὰς ἐορτάς
 τοῦ Διονύσου καὶ διὴ ἐν Θῆβαις τῇ
 πατρίδι αὐτοῦ, γεννηθέντος ἐκ Σε-
 μέλης τῆς θυγατρὸς Κάδμου τοῦ
 ἰδρυτοῦ τῶν Θηβῶν.

153. *παννύχως* καὶ *πάννοχος* =
 διὰ πάσης τῆς νυκτὸς διαρκῶν.
 Ἀντίθετον τὸ *πανημέριος*. — *ἐλελι-*
χτων = *κινησίχτων*, τ. ἔ. ἐλελιζων,

ἤτοι σείων καὶ κινῶν τὴν γθόνα. Οὕτω καὶ ὁ Ποσειδῶν παρ' Ὀμήρω λέγεται ἐισέλθων. Ὁ Βάκχος λέγεται Θήβας ἐλελήθων ὡς σείων καὶ κινῶν ταῖς χορείαις τὴν γῆν τῶν Θηβῶν.—Ἐνῶν ἐν τῷ ἐλελήθων περιέχεται ἡ ἔννοια τῆς γῆς, τὸ ἀντικείμενον δηλονότι τοῦ ἐλελήθων, ὅμως πλεοναστικῶς προσετέθη τὸ Θήβας. Πρβλ. 1155 πάροικοι δόμων. Ἡλ. 1386 δωμάτων ὑπὸ στεγοί. Τρ. 1021 λαθίπονον ὄδυναν.

154. Βάκχος ἀντὶ τοῦ Βάκχος. —ἄρχοι] ἀντὶ τοῦ ἐξάρχοι, ἐξάρχος εἶη, δηλονότι τῶν χορῶν διότι ἐπιστεύετο, ὅτι ὁ θεὸς συνεχόμενος ἐξάρχων καὶ εὐθύνων τοὺς χορούς, ὅπως ἐπὶ πολλῶν ἔργων τέχνης παρίσταται.

155. Οἱ ἀνάπαιστοι οὗτοι χρησιμεύουσιν εἰς εἰσαγωγὴν νέου προσώπου, τοῦ Κρέοντος, ὅπως μεγαλοπρεπέστερον ὁ εἰσερχόμενος βαίνει πρὸς τὸν ἀξιοματικὸν ρυθμὸν τῶν ἀναπαιστων, ἅμα δὲ καὶ τὴν πάροδον τοῦ χοροῦ αἰτιολογοῦσι. Τούτους ἐξηγγέλλεν ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ ἄνευ ὠδῆς.—ἀλλὰ γὰρ=ἀλλ' ὅμως. Κυρίως δὲ=ἀλλὰ σπῶμεν(ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον) Κρέων γὰρ χωρεῖ.—Κρέων Μενουμέως] τὰ εἰς συνιζάνονται.

156. νεοκμὸς νεαρῶν] σκόπημα ταῦτα, αἰτιολογοῦντα τὸν ὑπερβολικὸν ζῆλον καὶ τὸ δέυθμον τοῦ Κρέοντος, οἷος ἐν ταῖς ἐξῆς παρίσταται. Τοιοῦτον δ' ἦθος ἀρμόζει βασιλεῖ νεωστὶ ἀναλαβόντι τὴν ἀρχήν. Αἰσχ. Προμ. 35 «ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῆ.»

157. νεαρῶν θεῶν ἐπὶ συντυχίαις] δὲν ἀνίχει εἰς τὸ χωρεῖ, ἀλλ' εἰς τὸ βασιλεὺς νεοκμὸς, τ. ἔ. νεωστὶ γενόμενος βασιλεὺς μετὰ τὰς νεαρὰς τῶν θεῶν συμπτώσεις καὶ τύχας, ἧτοι κατ' ἀκολουθίαν τῶν νεωστὶ συμβάντων ἐκ τῶν θεῶν. Τὸν πρόσφατον θάνατον τῶν ἀδελφῶν λέγει νεαρὰς συντυχίας, αἱ ὅποισι καὶ μὲν ἦσαν καθ' ἑαυτὰς καὶ τῷ

οἴκῳ τῶν Λαβδακιδῶν, ἀλλ' εὐμενεῖς τῷ Κρέοντι.—θεῶν συντυχίαις=ταῖς ἐκ θεῶν συντυχίαις.

158. ἴνα...] ζωνῆρα ἐκφρασις δι' ἐρωτήσεως, εἰς ἣν ἀποκρίνεται τρόπον τινὰ ὁ ἐπόμενος τοῦ Κρέοντος λόγος. Πολὺ ἄψυχος θὰ ἦτο ὁ δι' ἀορίστου ἀντωνυμίας ἴνα ἄνευ ἐρωτήσεως λόγος.—μῆτιν=βουλῆν, βούλευμα.—ἐρέσσω] ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν ἐρεσσόντων, διότι κυρίως=κωπηλατῶν. ὅθεν=ἐν αὐτῷ στρέφων καὶ κινῶν, ἀναλογιζόμενος. Αἰ. 251. «τοῖας ἐρέσσουσιν ἀπειλάς Ἀτρεΐδαι».

159 ἐξ. λέσχη κυρίως εἶναι ἡ ὀμιλία ἧτοι αἱ λόγοι, εἶτα καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ οἱ σχολάζοντες διέτριβον περὶ λόγους μόνον δαπανῶντες τὸν χρόνον. Πολλοὶ τοιαῦτα λέσχαί ἦσαν ἐν Ἀθήναις. Ἐνταῦθα λέσχη λέγει τὴν σύνοδον καὶ ἐκκλησίαν, ἣν καὶ σύγκλητον καλεῖ κατ' ἀττικὸν ἔθος. διότι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐκκλησίας τακτικάς κατὰ μῆνα, τὰς κυρίας, καὶ ἐκτάκτους ἐν ἐπιεργασίᾳ ἀνάγκῃ, ἃς συγκλήτους ὠνόμαζον.—προὔθετο] ὁ Σοφοκλῆς ἀγαπᾷ τὴν μέσην φωνὴν κατὰ ζῆλον ὁμηρικόν. Ἡλ. Α 54 «ἀγορήνδ' ἐκαλέσατο λαὸν Ἀχιλλεύς.»

161. πέμψας] μεταπεμφόμενος αὐτοῦς.—κοινὸν κήρυγμα=δημόσιον κήρυγμα, διότι ἀπευθύνεται πᾶσι τοῖς γέροντι τοῖς ἐκπροσωποῦσι τὸν λαὸν καὶ ἡ συνάθροισις εἶναι οὐχὶ ἰδιωτικῆ ἀλλὰ δημοσια ἐπέγρουσα τόπον συγκλήτου ἐκκλησίας τοῦ δήμου.

162—331. Πρῶτον ἐπεισόδιον Ἀπαγγελλομένων τῶν ἀνωτέρω ἀναπαιστων ὁ Κρέων ἐξελεθὼν ἐκ τῆς μέσης τῶν τριῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς μεγαλοπρεπῶς ἐχωρεῖ πρὸς τὸ προσκήνιον, βασιλεῖον στολῆν φορῶν, σκηπτρον κρατῶν, ὑπὸ δύο δορυφόρων ἀκολουθούμενος, ὡς εἰθιστο ἐν τῇ τραγωδίᾳ. Στάς δὲ κατὰ τὸ λογεῖον πρὸς τὸν χορὸν ἀποτεινόμε-

νος ἀπαγγέλλει λόγον, ἐν ᾧ ἐκτίθησι τὰ ἐπὶ τῆς διαδοχῆς τοῦ θρόνου δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἀρχὰς καθ' ἃς ἐννοεῖ νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τούτους ἀνακοινεῖ τὸ πρῶτον αὐτοῦ διάταγμα καὶ δικαιολογεῖ αὐτό.—Ἐπὶ τῶν ἡρωικῶν χρόνων ὁ λαὸς συνεργόμενος ἤκουε μόνον τὰς γνώμας τῶν ἀρχόντων, ἀλλὰ δὲν συνεζήτει.—Ἐν τῷ προλόγῳ διεγράφη ὁ χαρακτήρ τοῦ πρωταγωνιστοῦ τοῦ δράματος, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἐπεισοδίῳ ὁ τοῦ ἀντιπάλου τοῦ πρωταγωνιστοῦ.—Διήρηται τὸ ἐπεισόδιον εἰς δύο ἐν τῷ πρώτῳ (162—222) βλέπομεν, ὅτι ὁ Κρέων δὲν εἶναι ἀνὴρ ὑποχωρήσεων, καὶ μαντεύομεν, ὅτι ἀφευκτος μὲν ἢ πρὸς τὴν γνωστὴν ἤδη ἐκ τοῦ προλόγου Ἀντιγόνην σύγκρουσις, ἀφευκτος δὲ καὶ τὸ τραγικὸν τέλος τῆς συγκρούσεως. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ (223—331) ἄρχεται ἡ σύγκρουσις, διότι ἀγγέλλεται τῷ Κρέοντι ἡ παράβασις τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὁ παραβάτης. Ἐντεῦθεν ἐπιτείνεται τὸ δραματικὸν διαφέρον περὶ τῆς συναντήσεως τῶν δύο ἐχθρῶν.

162. Ὁ Κρέων παρίσταται ἐν ἐξάψει. διὸ βραχέως καὶ ἀλαζονικῶς προσαγορεύει τοὺς γέροντας ἀπλῶς διὰ τοῦ ἄνδρος. τουναντίον ὁ Τειρεσίας ἐν 988 διὰ τοῦ «Θήβας ἀνακτες» καὶ ἡ βασίλισσα ἐν 1183 διὰ τοῦ «ὦ πάντες ἀστοί.» Ὁ δὲ Οἰδίπους τοὺς ἰκέτας «ὦ τέκνα Κόδμου τοῦ πάλοι νέα τρεψή.» ΟΤ. 1.

163. σάλα] συχὰ οἱ παλαιοὶ πόλιν ἐν κινδύνῳ παραβάλλουσι πρὸς πλῆθον κλυδωνιζόμενον.—σάλα σείσαντες] ἐν τῇ ἐπαλληλίᾳ τοῦ σ κατὰ τινὰς εἰκονίζεται ὁ ῥόγθος τῆς θαλάσσης.—Βύσεβές τὸ ἦθος τοῦ Κ. ἀποδιδόντος τὴν σωτηρίαν τῆς θεοῖς.

164. Ἐν στ. 164—169 ἐξηγεῖ διατὶ ἐκ πάντων τῶν Θηβαίων τοὺς παρόντας γέροντας προκρίνας μετεπέμψατο. Οὕτω δὲ ἅμα μὲν αἰτιολογεῖ ὁ Κ. τὴν ἐμφάνισιν τῶν γε-

ρόντων, ἅμα δὲ ἐγκωμιάζει αὐτούς· ἀνάγκη δὲ ὁ ἀρχὴν ἀναλαμβάνων εὖνους πρὸς ἑαυτὸν νὰ καταστήσῃ τοὺς ὑπηκόους. Δηλοῖ δὲ διὰ τούτων καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν ἀνδρῶν τοῦ χοροῦ, ἀφοῦ καὶ ἐπὶ λαοῦ ἐπιτελούντο.—διχα] πλεονασμὸς ἐπιτείνων τὸ ἐκ πάντων=ἐκ πάντων χωρὶς, ἐκ πάντων μόνους.

165. ἐστεῖλα=παρήγγειλα, ἐκέλευσα.—ἐστεῖλ' ἰκέσθαι] ἀντὶ τοῦ ἀπλουστερότερου: ἐστεῖλάμην, μετεπεμψάμην. Ἡ σύνταξις: ἐστεῖλ' ἰκέσθαι, εἰδὼς εὖ τούτο μὲν σέβοντας... τοῦτ' αὖθις μένοντας.

166. θρόνον κρατῆ] πληθυντικῶς χάριν μεγαλοπρεπείας. 173, ΟΚ. 367, 425, 448.

167—169. τοῦτ' αὖθις] ὅρα 61.—ἔρ' ου=ἀνῶρθου, ἔσῳζε.—μένοντας] κοινὴ ὁπόσοις τοῦ ἦνικα ἔρθου καὶ τοῦ κἀπεὶ διώλετο. Ὁ Σοφοκλῆς ἐσκόπει νὰ εἴπῃ: τούτο δὲ, ἦνικ' Οἰδίπους ὄρθου πόλιν, μένοντα ἐμπέδοις φρονήμασιν ἀμφὶ τὸν παῖδα κείνου (τοῦ Λαίου), κἀπεὶ οὗτος (ὁ Οἰδίπους) διώλετο, ἀμφὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ (τοῦ Οἰδίποδος). Ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ τὴν πρώτην χρονικὴν πρότασιν «ὄρθου» ἐπήγαγεν ἀμέσως τὴν δευτέραν «διώλετο», διὰ τοῦτο ἐπήνεγκε μίαν κοινὴν ἀμφοτέρων ἀπόδοσιν, συμπεριλαμβῶν ἐν μὲν τῷ κείνων τὸν Λαίον καὶ Οἰδίποδα, ἐν δὲ τῷ παῖδας τὸν Οἰδίποδα (τοῦ Λαίου), Ἐπεικλή καὶ Πολυνείκη (τοῦ Οἰδίποδος).—Καὶ ἐνταῦθα (πρβλ. 50) ὁ Σοφοκλῆς ἀκολουθεῖ τὰς θηβαϊκὰς παραδόσεις, καθ' ἃς οἱ παῖδες τοῦ Οἰδίποδος παρέλαβον τὴν ἀρχὴν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.—ἐμπέδοις φρονήμασιν] μὲ σταθερὰ φρονήματα, δηλ. εὖνοι καὶ πιστοί.

170. Ἐι στ. 170—191 ἐκτίθησιν ὁ Κ. πῶς ἐγένετο βασιλεὺς καὶ πῶς ἐννοεῖ νὰ κυβερνήσῃ. Ἐμφαίνεται δ' ἐν τούτοις εἰς ἄκρον φιλόπολις.—εἶ=ὄτε.—διπλῆς μίαν] 14.

171. παίσαντες πληγέντες] πλήρης ἐμφάσεως παράταξις ἐνεργητικού και παθητικού τύπου τοῦ αὐτοῦ ῥήματος· διότι ὁ παθ. ἄορ. τοῦ παῖω και τύπτω εἶναι ἐπλήρη, τὸ δὲ ἐπαθεῖσθην σπανιώτατον.

172. αὐτόχειρ·=ἀλληλόχειρι. — αὐτόχειρι σὺν μιάματι] ἀνήκει εἰς τὸ ὄλοντο=αὐτόχειρες αἵματι μιανθέντες, ἀλληλοφρονία μιανθέντες. —σὺν μιάματι] εἰς τὴν ἀπλήν δοτικὴν προσθέτουσιν οἱ ποιηταὶ και τὴν σὺν διὰ μείζονα ζωηρότητα· διότι τὸ κατὰ δοτικὴν οὐσιαστικὸν παρίσταται διὰ τῆς σὺν ὡς τι ἔμφυγον. 1266.

173. κράτη και θρόνους = κράτη θρόνων· ὥστε ἔχομεν σχῆμα εἰς διὰ δυοῖν. Πρβλ. ΟΤ. 237 «ἐγὼ κράτη τε και θρόνους νέμω». ΟΚ. 425 «σκηπτρα και θρόνους ἔχει».

174. Ἡ σύνταξις· κατ' ἀγχιστεία γένους τῶν ὀλωλότων=κατ' οἰκειότητα γένους(=κατὰ συγγένειαν) τῶν ὀλωλότων. Μόνον ἐνταῦθα τὸ οὐδ. ἀρχαῖον ἀντὶ τοῦ θηλ. ἀρχαῖα. Κατὰ τοὺς Θηβαίους ὁ Ἐτεοκλῆς κατέλιπεν υἱὸν τὸν Λαοδάμαντα, ὁ δὲ Πολυνεῖκος τὸν Θέρσανδρον. Κατὰ δὲ Σοφοκλέα ἦσαν ἄπαιδες.

175. Κατὰ Βιάντα τὸν Πριηνέα ἀρχὴ ἄνδρα δεικνυσι. Ταῦτα παραφράζει ὁ Σοφ. ἐνταῦθα. Κατὰ ταῦτα ὅσον ἂν γνωρίζῃς τινὰ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ, ὅταν οὗτος γείνη ἄρχων, νέα αὐτοῦ ἀναφαίνονται ἰδιώματα και ἡ ἀληθὴς αὐτοῦ φύσις· διότι καθ' Ἡρόδοτον (3,80) ἡ μοναρχία «και τὸν ἀρίστον ἀνδρῶν πάντων ἐκτὸς τῶν ἐωθότων νομαίων στήσσειν ἂν.»—ἀμύχανον] περιέχει ἀρνησιν· διὸ πρὶν ἔλαβεν ἔγκλισιν. —Λέγει μὲν παντὸς ἀνδρός ἀλλὰ διὰ τὰ ἡγούμενα και ἐπόμενα ἐνοητέον τοὺς ἄρχοντας.

176. Τὰ πολλὰ συνώνυμα, ἵνα τὸ ὄλον και ἀληθὲς φρόνημα δηλωθῇ.

177. ἀρχαῖς = ἀρχῇ. 166.—Εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Βιάντος ὁ Σοφ. προ-

σθῆτει και τοὺς νόμους ἦτοι τὸ νομοθετεῖν προσκρόντως, ἐπειδὴ οἱ τύραννοι και ἐνομοθέτουν.—ἐντριβῆς φανῆ=ἐντριβῆς γέννηται, ἐντριβῆ, ἦτοι πρὶν ἂν ἐν ἀρχαῖς και νομοθεταῖς βασιασθῇ, πρὶν ἂν ἐκ τῶν διοικητικῶν και νομοθετικῶν πράξεων αὐτοῦ ἐλεγχθῇ ὅποσος τίς ἐστι.

178. ἔμοι] εἰς τὸ δοκεῖ 181.—πᾶσαν πόλιν=πᾶσαν τὴν πόλιν, πόλιν ὅλην, ἦτοι τὴν γενικὴν τῆς πόλεως διεύθυνσιν ἔχων.

179. ὅστις μὴ ἄπτεται] ἀναφ. ὑποθετικὴ προτ. Διὸ ἐτέθη μὴ. — μὴ ἄπτεται] διὰ δειλίαν, ὡς τὰ ἐπόμενα δεικνύουσι.—Ὁ Κρέων ἐναδρύνεται διὰ τὸ ἀτρόμητον αὐτοῦ και τὴν φιλοπατρίαν (185, 187). Ἀλλὰ ἡ ἀφοβία αὐτοῦ ταχέως ἀποδεικνύεται ἰσχυρογνωμοσύνη ἄκρα.

180. Ὁ Κρέων αἰνιττεται τὸ περὶ τοῦ Πολυνεῖκου κήρυγμα, ὅπερ ὡς ἀρίστον βούλευμα οὐδὲν φοβηθεὶς ἐποίησε χάριν τῆς πόλεως. —ἐγκλήσεις ἔχει] 22.—κρατεῖ κλεισμένην, δεμένην.

181. νῦν τε και πάλοι δοκεῖ] βραχυλογία ἀντὶ τοῦ· πάλοι τε ἐδόκει και νῦν δοκεῖ, τ. ἔ. και πρὶν γείνω ἄρχων και νῦν ὅτε ἔγινε ἄρχων. —Ἡ ἀλληλουχία τῶν ἐν 173-181· μετὰ τοὺς εἰρημένους, πρὸς οὓς· ἐδείχθητε πιστοί, ἐγὼ τώρα εἶμαι βασιλεύς. Ἀλλὰ (δὲν δύναμαι ἀκώμη νὰ τύχω τῆς ἐμπιστοσύνης ὑμῶν, διότι) κρίνει τίς τινα ἄξιον ταύτης, ὅταν οὗτος κυβερνῶν διακριθῇ. Διότι, ὅστις ἐν τῇ διευθύνσει τῆς πόλεως δεικνυται κακὸς ἢ δειλός, εἶναι περιφρονησεως ἄξιος.

182. ἀντὶ τῆς πάτρας] δευτέρου ὅρος συγκρίσεως·=ἡ τὴν πάτραν.

183. οὐδαμοῦ λέγω] ἐννοεῖται τὸ εἶναι·=οὐδενὸς ἄξιον ἡγοῦμαι. οὕτως ἀλλαγοῦ· οὐδαμοῦ θείναι, τάξαι, οὐκ ἐν λόγῳ θέσθαι.

184. γὰρ] αἰτιολογεῖ τὸ οὐδαμοῦ λέγω.—ἴστω... αἰ] κείνται διὰ μέσου. Εἶναι ὄρκος ἐπίσημος·=μάο-

τους μοι· ἔστω ὁ Ζεὺς.—πάνθ' ὄρω] πάντ' ἐφορῶν.

185. οὐτ' ἂν σιωπήσομαι] λέγεται μετ' ἀναφορᾶς πρὸς τὰ ἐν 189.—ὄρω=εἰ ὄρων.

186. ἀντὶ τῆς σωτηρίας] προσετέθη ὡς ἀντίθεσις πρὸς τὸ ἄτην χάριν ἐμφάσεως, ὅπερ συχνὰ διὰ τῆς ἀντὶ γίνεται. Τρ. 267 «φανείς δοῦλος ἀνδρός ἀντὶ ἑλευθέρου.» Αἰ. 1020. Ἐννοεῖται· αὐτῶν, δηλ. ἀστῶν.

187. ἄνδρα δυσμενῆ] συναποτελοῦσιν ἐν οὐσιαστικῶν διὸ ἐτέθη γενικῆ γρονός. Εἶναι ἀντικείμενον, οὐ κατηγορ. τὸ φίλον.

188. Πλεοναστικῶς εἰς τὸ θελήμην προσετέθη και ἡ αὐτοπαθὴς ἐμμενῶ. —τοῦτο γινώσκων=τοῦτο ἔχων ἐν τῷ νῷ, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχων.

189, 190. Ἡ ἐννοια· ἐπ' ὅσον τὸ σκάφος τῆς πολιτείας, ἐφ' οὗ βαίνομεν, πλείε ὀρθόν (δὲν εἶναι ἀνατετραμμένον) ἀποκτῶμεν τοὺς ἡμετέρους φίλους· ἦτοι ἔχεις πατρίδα· ἔχεις φίλους και συγγενεῖς, δὲν ἔχεις πατρίδα· οὐδὲν ἔχεις. Ὁ Περικλῆς ἐν Θουκ. 2,60 λέγει· ἐγὼ ἡγοῦμαι πόλιν πλείω ζῦμπασαν ὀρθομένην ὀφελεῖν τοὺς ἰδιώτας ἢ καθ' ἕκαστον τῶν πολιτῶν εὐπραγοῦσαν, ἀθρόαν δὲ σφαλλομένην. Καλῶς μὲν γὰρ φερόμενος ἄνθρωπος τὸ καθ' ἑαυτὸν διαφθειρομένης τῆς πατρίδος οὐδὲν ἦσον ζυναπόλλυται, κακοτυχῶν δ' ἐν εὐτυχούσῃ πολλὰ μάλλον διασώζεται. —ἦδε] ἡ πόλις, ἡ πάτρα. —τοὺς φίλους=τοὺς ἡμετέρους φίλους. Τὸ ἄρθρον ἔχει τὴν κτητικὴν δύναμιν. —ποιούμεθα=κτώμεθα.

191. νόμοισι] γενικὴ ἡ λέξις. Ὑπονοεῖ δὲ εἰδικῶς τὸ κήρυγμα τὸ περὶ τοῦ Πολυνεῖκου. Διὸ και ἐνεστώτα αὐτῷ μετεχειρίσθη, οὐχὶ μέλλοντα, διότι ἔχει ἤδη κάμει ἀρχὴν τοῦ νομοθετεῖν και αὖξιν τὴν πόλιν. —αὐξῶ] ἐμφαντικώτερον τοῦ εὐθύνω πόλιν. =μεγαλύνω, μερίζω και ἐνδοξότεραν ποιῶ

192. Ἐν 192-206 ὁ Κρέων ἐκτίθησι τί σύμφωνα πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς αὐτοῦ διέταξε περὶ τοῦ ὑπερμάχου τῆς πατρίδος Ἐτεοκλέους και περὶ τοῦ ἐχθροῦ αὐτῆς Πολυνεῖκου, ἐκείνος μὲν πάση τιμῇ νὰ ταφῇ, οὗτος δὲ βορὰ κυνῶν και ὀϊωνῶν νὰ γείνη. —και νῦν] ταῦτα συχνὰ εἰσάγουσιν ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν εἰς τὰ μερικά και παρόντα. —ἀδεφὰ = ἀνάλογα, ὅμοια, σύμφωνα. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο λαμβάνει γενικὴν και δοτικὴν. Δυσ. 2,64 «ἀδεφὰ τὰ βουλευμάτα τοῖς ἔργοις.» —τῶνδε] τῶν ἐν 178-190.

193. ἀπ' Οἰδίπου=Οἰδίπου. Συχνὰ ὁ Σοφοκλῆς ἐν τῇ φράσει παῖς τινος και ταῖς ὁμοίαις προσθέτει τὴν πρόθεσιν ἀπὸ ἢ ἐκ. —παίδων περὶ=περὶ παίδων.

194. Τοῦ κηρύγματος τὸ περιεχόμενον εἶναι ἀπεχθές, ἵνα δὲ τοῦτο ὁ Κρέων δικαιολογήσῃ μακρολογεῖ και τὸν Ἐτεοκλέα περιλαμβάνων ἄνευ ἀνάγκης, διότι οὐδεμία ἦτο ἀνάγκη διατάγματος πρὸς ταφὴν τοῦ Ἐτεοκλέους, περιελάθον ὅμως και αὐτὸν χάριν ἀντιθέσεως πρὸς τὸν Πολυνεῖκον και ἵνα δηλὸν γείνη τὸ φιλοδίκαιον αὐτοῦ. Τὸ μέρος δὲ τοῦ διατάγματος τὸ ἀφροῶν τὸν Ἐτεοκλῆ ἔχει ἤδη ἐκτελεσθῆ (23-25).

195. πάντ' ἀριστεύσας δόρει=πᾶσαν ἀριστείαν ἀριστεύσας τῷ δόρατι =πανταχῇ ἀρίστος δειχθεὶς ἐν τῇ μάχῃ.

196. καθύμην ἀφαγνίσαι] ἐκ τοῦ κηρύγματος ἔχω. —ἀφαγνίσαι=καθιερωῦσαι, ἀναθεῖναι. —τὰ πάντα] σπονδὰς, κτερίσματα τὰ νενομισμένα, τὰ γνωστά ἐκ τῆς συνθητίας.

197. Ἐπίστευον, ὅτι αἱ ἐπιτύμβιοι χοαὶ εἰσδύουσαι ὑπὸ τὴν γῆν ἤρχοντο μέχρι τῶν νεκρῶν. Πάλιν ἐν Μιτυληνῇ ἤκουσα τὴν μάμμην λέγουσαν, ὅτι αἱ ψυχαὶ, ὅσαι ἔχουσι κόλυβα τὸ ψυχροσάββατον, τρώγουσι και χαίρουσιν, ὅσαι δὲ δὲν ἔχουσι κἀθηται παράμερα και τεθλιμμένα. —ἐρχεται κάτω =πέμπε-

ται κάτω, δηλον ὅτι τῆς γῆς. Συγνότατα τὸ κάτω κείται περὶ τοῦ τόπου τῶν νεκρῶν. — Τὰ ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ δηλοῦσιν, ὅτι ὁ Κρέων διέταξε πᾶσα τιμὴ ν' ἀπονεμηθῇ τῷ Ἔτεοκλει ὡς προμάχῳ τῆς πατρίδος, χωρὶς τὸ μίσημα τῆς ἀδελφοκτονίας νὰ στερηθῇ αὐτὸν τιμὴν τινα.

199. Ἀναφορικὴ αἰτιολογικὴ πρότασις. — ἔγγενεις=πατέρας, ἐγγωρίους. Χάριν συντομίας καὶ ἐμφάσεως εἶπε θεοὺς ἀντὶ νὰ εἴπη ἱερά ἢ ἀγάλματα θεῶν.

200. φυγὰς κατελθῶν = ἀπὸ φυγῆς ἐπανελθῶν. — Κατὰ τὸν Σοφοκλέα συναινούσης τῆς πόλεως ἐξορίσθη ὁ Πολυνεΐκης. — Ἐμφάσεως χάριν ἐξηγήθησαν τὰ ἐν 199, 200 κατὰ σχῆμα ὑπερβατόν, ἀντὶ νὰ εἴπη: ὅς φυγὰς κατελθῶν ἠθέλησε μὲν γῆν πατρῶαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς πυρὶ πρῆσαι κτλ.

201. Πάντα τὰ κακὰ τὰπειλούμενα ἐκ τῶν Ἀργείων ἀπονέμονται τῷ Πολυνεΐκει ὡς αἰτίῳ τοῦ πολέμου. — πρῆσαι] τοῦ πρῆθω. — κατ' ἄκρας] καὶ κατ' ἄκρας γράφεται, ἀλλὰ καὶ κατὰκρας καὶ κατὰκρας ἐπίρρημα γενόμενον. = διόλου, παντελῶς. Κυρίως=ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἕως κάτω, ἀπὸ πάνω ἕως κάτω. Περὶ πόλεων μάλιστα λέγεται ἐν πολέμῳ ἀλισκομένων καὶ ἀρῆν καταστρεφόμενων.

202. κοινῶ] ἐμφυλίου, τοῦ τῶν συμπολιτῶν. — πάσασθαι] τοῦ παύομαι=γεῦομαι. — αἵματος πάσασθαι] εἰκονικὴ ἔκφρασις μεγίστην πολεμικὴν μανίαν ἐμφαίνουσα. Ἰλ. Δ 35. Πρβλ. «θά σοῦ πῶ τὸ αἷμα». — Διὰ τῶν αἵματος κοινῶ πάσασθαι ἐν μέρος τῶν πολιτῶν ἔνοσεν, τοὺς φονευμένους. Τούτοις ἀντιτίθησι τοὺς λοιποὺς διὰ τοῦ τοὺς=τοὺς ἄλλους. Ὁμαλότερον: τῶν μὲν πάσασθαι αἵματος, τοὺς δὲ κτλ.

203. ἐκικηρόνεται] κατ' ἀρχὰς ὁ λέγων εἶπεν Ἔτεοκλέα μὲν τὸν δ' αὖ ἐνταῖμον ἠθέλησε τὰφορῶντα ἀμφοτέρους τοὺς ἀδελφοὺς νὰ ἐξαρτήσῃ

ἀπὸ τοῦ κηρύξας ἔχω. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ περὶ Πολυν. λόγος γένετο μακρότερος χάριν σαφηνείας ἐπανάλαβε τὸ ῥῆμα. — τάφῳ] κατὰ σχῆμα ὑπερβατὸν προετάχθη τοῦ μήτε.

204. κτερίζειν] σημαίνει κυρίως κτέρεα ἢ κτερίσματα φέρειν. κτέρεα δὲ (=κτῆματα) καὶ κτερίσματα ἐλέγοντο τὰ ὡς κειμήλια καὶ κτῆματα ὑπὸ τῶν ζώντων τοῖς νεκροῖς προσφερόμενα πολυτίμα πράγματα, προσφιλεῖ τῶς θανοῦσιν ἐνὸσφ ἔζων, καὶ ἐν γένει πάντα τὰ πρὸς τιμὴν τῶν ἀποικημένων γινόμενα, ὥστε κτερίζειν τινὰ σημαίνει ἐν γένει κηδεύειν τινὰ πάση τιμῇ προσηκούση τοῖς νεκροῖς. θθεν ἀντιέριστος=ἀταφας. τὸ δὲ τάφῳ κτερίζειν=τάφῳ καὶ κτερίσμασι τιμᾶν, καὶ ἀπλῶς=ἐνταφιάζειν. — κτερίζειν κωιδῶσαι] ἐναλλαγὴ χρόνων ἄνευ διαφορᾶς σημασίας.

205 ἐξ. Ἡ σύνταξις: ἐὰν δ' ἄθαπτον, ἰδεῖν δέμας καὶ πρὸς οἰωνῶν καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθὲν τε. — ἐὰν] δηλ. τοῦτον. — ἐδεστὸν] ἀντὶ ἐδεσθῆν — ἰδεῖν=ὥστε ἰδεῖν.

207. Ἐν 207-210 ἔρχομεν τὸν ἐπιλογὸν ἀνακεφαλαιοῦντα τὰ ἐν 178-206.

208. τιμὴν προέξουσι τῶν ἐνδίκων = προτιμηθήσονται τῶν δικαίων. Οὐδεὶς ἀπήτει τὴν τοῦ Πολυνεΐκου μείζω τιμὴν, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ τύχη τῶν κοινῶν πᾶσι νεκρικῶν τιμῶν. Ἀλλὰ κατὰ Κρέοντα ὅταν ἴσῃ τοῖς ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς ἀπονέμηται τιμὴ, μειονεκτοῦσιν οἱ ἀγαθοί, ἀξιοὶ ὄντες μείζονος τιμῆς, πλεονεκτοῦσι δ' οἱ κακοὶ ὄντες ἀξιοὶ τιμῆς οὐδεμῆς.

210. τιμησεται=τιμηθήσεται.

211. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει=τὰ αὐτὰ σοὶ ἀρέσκει. Ἐννοεῖται: ἐμοὶ (ἡμῖν) ἢ καμῶν (καὶ ἡμῖν). Τὸ σοὶ ἐν ἀρχῇ στίχου, ὅπως 273, Οἱ. Γ. 840. Τε σοὶ ἀναγνωστῆρον ἄνευ ἐμφάσεως, μετ' ἐμφάσεως δὲ τὸ ταῦτ'.

Ὁ χορὸς συμφωνεῖ τῷ Κρέοντι κατὰ

πάντα καὶ ὑπακοὴν ἀπεριόριστον ἐκδηλοῖ: διότι πλανᾶται μετ' αὐτοῦ, μέχρις οὐ οἱ λόγοι τοῦ Τειρεσίου ἤνοιξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Ἄλλ' ἕως τότε χαρακτηρίζεται ὡς πιστὸς ὑπήκοος, θεωρῶν ὕβριν πρὸς τὴν Δίκην τὸ εἶτε ἔργῳ εἶτε λόγῳ ἐναντιοῦσθαι τῷ ἄρχοντι. Πρβλ. 801 ἐξ. καὶ 853 ἐξ.

212. δύνουσι] τὸν Πολυνεΐκην ἐννοεῖ. Το δύνουσι παρ' ἀρχαίοις σημαίνει τὸν δυσμενῆ, τὸν ἐχθρὸν καὶ οὐχὶ τὸν δυσμαθῆ, τὸν χονδροκέφαλον. — Τὰ καὶ ἐς πρὸ συμφώνου οἱ ἄττικοι συναλείφουσιν εἰς κἄς, τὰ δὲ καὶ ἐς πρὸς φωνήεντος εἰς κελε. «κείσῃκουσα». 9. Τὸ κἄς ἐννοητέον καὶ εἰς τὸ δύνουσι, 367, 1176.

213 ἐξ. Ἡ σύνταξις: νόμῳ δὲ πού γ' ἔνεστί σοι χρῆσθαι παντὶ καὶ περὶ τῶν θανόντων καὶ ὅποσοι ζωμεν(=τῶν ζώντων). — νόμῳ χρῆσθαι περὶ τίνος=νομοθετεῖν. Ὑπέρθεσις ἐγενετο τῆς περὶ. 682.

215. Ἐννοεῖται ὁρᾶτε ἢ σκοπεῖτε, ἐξ οὐ ἐξαρτᾶται τὸ ὡς ἂν ἦτε. — Ἡ ἔνοια: κυττάτε τῶρα πῶς θὰ φυλάξητε τὰ ὑπ' ἐμοῦ κεκρυμμένα.

216. Ὁ χορὸς παρανόησας τοὺς ἐν 215 λόγους τοῦ Κρέοντος, ἐνόμισεν, ὅτι ὤριζεν αὐτὸν φύλακα (σκοποῖ) τοῦ πτώματος διὸ σπεύδων ἀποποιεῖται οὐχὶ διότι ἀποδοκιμάζει αὐτόν, ἀλλὰ διὰ λόγον πραγματικόν τ. ἔ. τὴν ἀδυναμίαν τὴν ἐκ τοῦ γήρατος. κατανοήσας ὁμοῦς, ὅτι ὁ Κρέων θέλει αὐτὸν πιστὸν τῷ κηρύγματι καὶ νὰ μὴ συγχωρήσῃ παραβάτην τινὶ αὐτοῦ, συντόμως καὶ ἐκφραστικῶς ἀποκρίνεται τὰ ἐν 220, ὥστε ἔλεγεν, ὅτι περιττὴ ἢ ἐμῇ αὐτῇ διαβεβαίωσις, διότι διὰ τὸν ἀπειλούμενον θάνατον οὐδεὶς παραβάτης θὰ εὐρεθῆ. Συμφωνεῖ λοιπὸν ὁ χορὸς τῷ Κρέοντι κατὰ πάντα. Εἶχε δ' ἀνάγκη ὁ Κρέων τῆς συγκατανεύσεως καὶ συμπράξεως τῶν γερόντων, τῶν κρατίστων τῆς πόλεως, διότι ἐφοβεῖτο ἀντίπραξιν τῶν ἀντιθέτων

(289 ἐξ.). — Ἐπίτηδες ὁ Σοφοκλῆς ἐποίησε τὴν παρανόησιν τοῦ χοροῦ, ἵνα τὸ μὲν δηλώσῃ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν φυλάκων, ὥστε νὰ ἦναι ἠτιολογημένη ἢ μετ' ὀλίγον εἰσόδος τοῦ φύλακος, τὸ δὲ ἵνα δοθῇ ἐπίσημος καὶ σαφὴς ἡ συγκατανεύσις τοῦ χοροῦ μετὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Κρέοντος. — τοῦτο] τὴν φύλαξιν τοῦ νεκροῦ, ὡς παρανόως νομίζει ὁ χορὸς τὴν ἐν 215 ἐντολὴν τοῦ Κρέοντος. Ταύτην ὡς φορτίον ὑπολαβὼν ὁ χορὸς, λέγει μεταφορικῶς βασιτάειν.

217. Διὰ τοῦ γε μετὰ τὸ τοῦ νεκροῦ ἀντιτίθεται ἡ ἔνοια αὕτη πρὸς τὴν ἐν 214: τοῦ νεκροῦ μὲν ἔταξα φύλακα, ὑμεῖς δὲ προσέχετε τὸν λαόν.

218. δῆτα]=τούτου οὕτως ἔχοντος, τότε, λοιπὸν. — ἄλλῳ] δηλ. ἐμοί. — τοῦτο = τὸ σκοπεῖν τὰ εἰρημμένα, δηλ. φυλάττειν τὸν νεκρόν. — ἐπεντέλλοις ἂν] ἢ ἐπὶ προσθήκην δηλοῖ. =ἐπὶ τῷ ἐντεῖλαι (τ. ἔ. ἀφοῦ ἐνετείλω, παρήγγειλας) ἐντέλλοις ἂν. Τὸ ἐπεντέλλω μόνον ἐνταῦθα. Τὸ ἐντέλλω παρὰ ποιηταῖς μόνους, εὐχρηστον δὲ τὸ ἐντέλλομαι.

219. Ἐκ τῶν ἡγουμένων ἐννοεῖται τὸ ἐπεντέλλω. Περιεμένομεν: οὐ τοῦτ' ἐπεντέλλω, ἀλλὰ τὸ μὴ ἐπιχωρεῖν κτλ. Ἀλλὰ χάριν τῆς στιχομυθίας ἐν βραχυλογία ἐξεφράσθη. — ἐπιχωρεῖν=συγχωρεῖν. — ἀπιστοῦσιν=ἀπειθοῦσιν. 381, 656. Οὔτω καὶ τὸ πιστεύειν συχνὰ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ=πισθεῖσθαι. — τάδε = τὰ κεκρυμμένα. Αἰτιατικὴ ἀντὶ τῆς συνθεστέρας δοτικῆς.

220. Βραχυλογία καὶ ἐνταῦθα ἀντὶ νὰ εἴπη: περὶ τούτου μὴ φρόντιζε, οὐδεὶς γάρ ἐστιν οὕτω μῦθος, ὅστις γινώσκων, ὅτι θάνατος ζημία πρόκειται, τολμήσει τὸ κήρυγμα ὑπερβαίνειν. — Εἴξευρε λοιπὸν ὁ χορὸς τὸ κήρυγμα πρὶν ἀκοῦσθαι τὸν Κρέοντα, ὅστις οὐδὲν λέγει περὶ τιμωρίας. 36. — δε...] ἀναφορικὴ συμ-

περασματική πρότασις· μετά τὰ οὐ-
τω, τοιοῦτος, τοσοῦτος, ηλικοῦτος
τίθεται ἢ ὅς ἢ ὅστις ἀντί τοῦ ὄσπε.

* 221. *καὶ μὴν* = ὄντως, καί. — *μυ-
σθός* = ἀμοιβή, τιμωρία. Εἰρωνικῶς
λέγει. — *οὗτος*] ἀναφέρεται εἰς τὸ
θανεῖν 220. — *ὄπ'* ἐλπίδων = ἕνεκα
ἐλπίδων δηλονότι κέρδους, τυφλου-
μένουσ ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ κέρδους.
Ἐξήλλαξε τὴν φράσιν ὁ Σοφοκλῆς
ἀντί τὰ εἶπη: ἀλλ' ἢ τοῦ κέρδους
ἐλπίς ἄνδρας πολλάκις διώλεσε.

222. *διώλεσεν*] γνωμικὸς ἄρ. —
Ὁ θεατὴς εἰςεύρων ἐκ τοῦ προλό-
γου, ὅτι οὐχὶ ταπεινὸν κέρδος, ἀλλὰ
γενναϊότερα ἀφορμὴ ὤθησεν ἤδη τὴν
Ἀντιγόνην εἰς παράβασιν, οἰκτεῖρει
τὴν τυφλότητα τοῦ ἄλλως οὐχὶ κα-
κοῦ Κρέοντος.

223. Εἰσέρχεται εἰς τὴν σκηνὴν
ἐξ ἀριστέρων τοῖς θεωμένοις τῶν φυ-
λάκων τις τοῦ Πολυνείκου, ἀνὴρ
ταπεινὸς καὶ ἐκ τοῦ ὄχλου. Με πολ-
λὴν τέχνην ἐν αὐτῷ ὁ Σοφοκλῆς μι-
μεῖται τὴν γλώσσαν, τὰ φρονήματα,
τὰ ἴθνη τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὄχλου,

ποιῶν τὸν φύλακα ἐν προομιῳ μα-
κρολογούντα καὶ δικαιολογούμενον,
πρὸς τὰ ἐρωτώμενα οὐχὶ εὐθὺς ἀ-
ποκρινόμενον ἀλλὰ περὶ ἑαυτὸν δι-
ατριβόντα καὶ περὶ σωτηρίας ἑσου-
τοῦ φροντίζοντα. Ταῦτα καὶ τὸ ὀ-
ξύμωρον τὸ ἐπιπολάζον ἐν τῇ φράσει
τοῦ φύλακος, τὸ γνωμολογικὸν καὶ
προπετές, πάντα οἰκεία τῶν ταπει-
νῶν ἀνθρώπων, ἐπιτηδεύεται ὁ Σο-
φοκλῆς οὐχὶ χάριν τοῦ γελοίου ἀλλὰ
χάριν τῆς ἠθοποιίας. Οὕτω καὶ ἐν
τῷ προσώπῳ τοῦ Κορινθίου ἀγγέλου
ἐν Οἰδ. Γ., καὶ τοῦ φύλακος ἐν Ἀ-
γαμέμνονι καὶ τῆς τροφῆς ἐν ταῖς
Χοηφόροις τοῦ Αἰσχύλου. Ὁ Σοφο-
κλῆς σκοπεῖ διὰ τοῦ ταπεινοῦ τού-
του τύπου να ἐξάρη τὸ ἰδανικὸν ὕ-
ψος τῆς Ἀντιγόνης. — Ἡ ἔννοια:

οὐχ ἔρω ὅτι ἕνεκα σπουδῆς ἔρχομαι
ἀσθμαίνων ταχέως ὀδεύσας (ὡς οἱ
καλὰς φέροντες ἀγγελίας) ἀλλ' ἕ-
νεκα φόβου (ἄτε κακὰς φέρων ἄγγε-

λίας) πολὺ διέτριψα καθ' ὁδὸν ἀμ-
φιβάλλων, ἂν ἔπρεπε νὰ ἔλθω ἢ νὰ
ὑποστρέψω, θθεν καὶ βραδέως διή-
νυσα τὴν ὁδόν. — *ὄπως*] ἐν ἀρνητικῷ
λόγῳ ἀναπαύσθαι τὸν ὄσπε, ὄσι. Παρ'
ἡμῖν τὸ πῶς = ὄτι.

224. *κοῦφον ἐξάρας πόδα* = ἔλα-
φρὸν μετεωρίσας πόδα, ταχέως βα-
δίσας.

225. *φροντίδων*] γενικὴ ὑποκειμε-
νικὴ τοῦ ἐπιστάσις. = αἱ φροντίδες ἐ-
φίστασάν με.

226. *ὄδοις*] τοπικὴ δοτικὴ. = εἰς
πολλὰ καὶ διάφορα σημεῖα τῆς ὀ-
δοῦ. — *κυκλῶν*] τοῦ κυκλέω. — *κυκλῶν
ἑμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν*] αὐτὸ κά-
μνουσι οἱ ἀναποφάσιστοι ἀγνοοῦντες
ἂν πρέπει νὰ προχωρήσωσιν ἢ νὰ ἐ-
πιστρέψωσιν.

227. *ἤδη μυθουμένην*] πλεονασμὸς
συνήθης μάλιστα τῷ ἔπει. Αἶ. 757
ἔφη λέγων. Ἡρόδ. 1, 122 ἔλεγε φάς.
2, 172 ἔφη λέγων. — Ὅρα τὴν ἀφέ-
λειαν τοῦ ἀνδρὸς ἐν τῷ διαλόγῳ τῷ
πρὸς τὴν αὐτοῦ ψυχὴν.

229. *τάδε* τὸ περὶ οὗ πρόκειται
πρᾶγμα. — Τὸ βραχὺ τῶν προτάσεων
λαμπρῶς ἐκφράζει τὴν σύγκρουσιν
τῶν διαλογισμῶν τοῦ φύλακος.

230. *δῆτα*] 218. — *ἀλγυνοῖ* = λυ-
πηθήσει, δηλ. τιμωρηθήσει.

231. *ἤνυσον*] δηλ. τὴν ὁδόν, = ἐ-
πορευόμην: 805. — *σχολῆ βραδύς*] ἀν-
τι τοῦ μόγις καὶ βραδέως.

233. Τὸ *μολεῖν* δεῦρο εἶναι ὑπο-
κείμεν. τοῦ ἐνίκησεν = ἔδοξε. 274.

234. Οὕτως εἰρημένον τὸ σοὶ εἶ-
ναι διάφορον τοῦ δεῦρο σοὶ *μολεῖν*,
διότι ἡ πολυλογία τοῦ φύλακος χά-
ριν ἐπέξηγήσας προσέθηκεν αὐτό:
ἐπὶ τέλος ὑπερίσχυσε τὸ νὰ ἔλθω
ἔδῳ, πρὸς σέ. — *τὸ μηδὲν*] διότι θ'
ἀνακοινώσῃ τὸ πρᾶγμα οὐχὶ δὲ καὶ
τὸν δρᾶσαντα, ὅπερ ὡς πρὸς τὸν Κρέ-
οντα εἶναι κυριώτερον. — Ὁ δὲ προ-
σετέθη ἐν τῇ ἀποδοσὶ, ἵνα ἐννοώ-
τερον αὐτῆ ἀντιτεθῆ πρὸς τὸ ἡγού-
μενον.

235. Ἡ ἐλπίς τοῦ φύλακος ἢ ἐπι

τὸ πεπωμένον] στηριζομένη προσ-
διάζει τοῖς ἀνθρώποις τοῦ ὄχλου, οἱ
ὅποιοι πάντες εἶναι μοιρολάτραι. —
Ἡ ἐλπίς λέγεται ἐπὶ καλοῦ καὶ ἐπὶ
κακοῦ. Αἶ. 696 «κακὴν ἐλπίδα ἔ-
χων». — *δεδραγμένος* = ἀπριξέ ἔχομε-
νος, πιασμένος ἀπὸ τὴν ἐλπίδα.

236. *τὸ παθεῖν*] 27. — *παθεῖν ἂν*
= πείσασθαι. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐλ-
πίδος.

238. *γὰρ*] ἐπέξηγεῖ.

239. *ὁ δρᾶν* = οὐρογᾶτης 252.

241. *εὐ στοχάζει*] δὲν ἔχει θηρευ-
τικὴν σημασίαν. = καλὰ πρὸς τὸν
σκοπὸν ἀποβλέπει, πρὸς τὸν σκοπὸν
(τὴν ἐξαπάτησίν μου, ἢ τὴν μὴ τι-
μωρίαν σου) τείνει, τ. ἔ. μεταχει-
ρίζεται λόγον πεποιημένον πρὸς ἐ-
ξαπάτησίν μου. — Τοῦ ἀποφορᾶνσαι
κύκλω τὸ πρᾶγμα ἢ σύνταξις εἶναι
ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ ἀμύνομαι = διὰ
φραγματοῦ (λόγων), ὃν περὶ σεαυτὸν ἐ-
γείρεις, ἀποκρούεις ἀπὸ σαυτοῦ τὸ
πρᾶγμα, προσφύλαττεσαι ἰδιόλογον (παν-
ταχόθεν) ἀπὸ τοῦ πράγματος, δηλ.
ἀποκρούεις ἀπὸ σαυτοῦ, ἀποκυλίζεις
ἀπὸ σαυτοῦ τὴν ἐνοχλήν.

242. Τὸ πρᾶγμα] οὕτω λέγει ὁ
Κρέων ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἐν 238
ἔξ., ἂν καὶ ἄγνοεῖ τί συνέβη. — *δη-
λοῖς ὄσπε*...] οὕτω ἐν Αἶ. 326 δὴ-
λὸς ἐστιν ὡς τὸ δρασεῖων κακόν. —
νέο] ἀνέλπιστον, σοβᾶρον, κακόν.

243. Ἡ ἔννοια: στοχάζομαι καὶ
ἀποφράγνομαι κύκλω, τὰ γὰρ φοβε-
ρὰ ἐμποιοῦσιν ὄκνον πολύν. — *θεινά*]
οὕτω λέγει τὰ κακὰ, τὰ ὅποια ἐφο-
βεῖτο, ὅτι θὰ πάθῃ, τ. ἔ. τὸν θάνατον.

244. Ἐπειδὴ ὁ φύλαξ κατ' ἐξα-
κολούθησιν μακρολογεῖ καὶ ἀριστο-
λογεῖ, ὁ Κρέων γάνει τὴν ὑπομονὴν
καὶ μετὰ θυμοῦ διατάσσει αὐτὸν νὰ
εἴπῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ν' ἀπέλθῃ. —
οὐκ οὐκ ἐρεῖς ποτε] ἐν τούτοις δια-
φαίνεται τὸ ἀνυπόμονον τοῦ Κρέον-
τος ἅμα δὲ καὶ ὀργὴν καὶ ἀπειλή-
τις. — *ποτε* = τέλος πάντων. — *ἀπαλ-
λαχθεῖς* = ἐντεῦθεν ἀπαλλαχθεῖς, ἀ-
πελθῶν. — *ἀπαλλαχθεῖς ἄπει*] περι-

φρασις ἀντί νὰ εἴπῃ: ἀπαλαχθή-
σει ἢ ἄπει. Ἡ ὅλη φράσις ἰσοδυνα-
μεῖ τῇ καθ' ἡμᾶς: δὲν θὰ πῆς τέ-
λος πάντων καὶ ἔπειτα νὰ κρημι-
σθῆς ἀπ' ἐδῶ;

246. Ἀπλοῦν πασπάλισμα τοῦ
νεκροῦ διὰ γῶματις συνέβη τούτο
δ' ἐν ἀνάγκῃ γινόμενον ἀνεπλήρου
κατὰ τοὺς παλαιούς τὴν κηνονικὴν
ταφήν. Διὸ λέγει *θάψας*. Ἡ μετοχὴ
αὕτη ἐμφάσεως χάριν προστέθη ὡς
γενικὴ λέξις καὶ εἴτα ἐπιφέρονται
αἱ ἄλλαι ἀκριβέστερον ὀρίζουσαι τὸ
ποιὸν τῆς ταφῆς. — Ἐν τῇ διψία κό-
νει διεκρίνοντο τῶν σπονδῶν τὰ ἔχνη.

247. *ἀφαρισσεύσας ἂ χροῖ*] τὰ
χρειώδη ἴτιο νενομισμένα καθοσιώ-
μενα. Ταῦτα ἴσαν αἱ χροῖ. 430 ἔξ.
— *ἂ χροῖ*] ἄκων ὁ φύλαξ ἐν τούτοις
λεληθῶτας μομφὴν κατὰ τοῦ Κρέον-
τος ἐξήνεγκεν.

248. Τὸ ἴθος τοῦ λέγοντος εἶναι
ἐκπληξίς μεγάλη. — *ἀνθρώπῳ*] δραμα-
τικὴ εἰρωνεία. οὐδαμῶς ὁ Κρέων ὑ-
ποπτεῖται τὰς γυναῖκας. Ἄλλ' ὁ
θεατὴς προσεῖδὸς ἐκ τοῦ προλόγου
τὴν ἀλήθειαν μετὰ πολλοῦ διαφέ-
ροντος περιμένει τὴν ἐπὶ ταύτῃ ἐκ-
πληξιν τοῦ Κρέοντος. Ὅμοιος ἐν
Ἰλ. Ε. 373 ὁ Ζεὺς ἐρωτᾷ τὴν ὑπὸ
τοῦ Διομήδους τετρωμένην Ἀφροδί-
την «τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξεν Οὐρα-
νίωνων;»

249. *οὔτε οὐ*] συγνὸν παρὰ τρα-
γικοῖς ἀντί τοῦ οὔτε οὔτε οὕτω καὶ
μήτε μὴ ἀντί τῶν *μήτε μήτε*. — *γε-
νητῆς γενήϊδος* ἦν εἶδος ἀξίνης. Συγ-
γενίς λέξις ἢ *γένυς* καὶ *γένυς-ἰδος*.
Συνηρέθη ἐνταῦθα, ὅπως Θησηῆδος,
Νηρηῆδες, Βοισηῆδες, Χουσηῆδες.

250. *δίκελλα* ἦν σκαπάνη δύο ἔ-
χουσα ὀδόντας, ἢ *μάκελλα* ἕνα. «Μά-
κελλα ἢ μονῶθεν κέλλουσα ἤγουν
τέμνουσα· δίκελλα δὲ ἢ διχόθεν.»
— *δικέλλης ἐμβολή*] ἢ διὰ τῆς δι-
κέλλης ἐξορωρυγμένη καὶ ἐκβεβλη-
μένη γῆ.

251. Ἡ σύνταξις: ἢ στύφλος
καὶ χέρσος γῆ ἦν ἀρρώξ οὐδ' ἔπη-

μαζευμένη τροχοῖσιν.—ἀρρῶξ (βή-
γνυμι)=μή εσχισμένη, ἐσχαμμένη.
—ἐπημαζευμένη τροχοῖσιν=κεχα-
ραγμένη τοῖς τροχοῖς ἀμάξης. Τὸ
ἄμαξα οἱ Ἴωνες καὶ ἀρχαῖοι Ἀττι-
κοὶ ἐφίλουσαν, οἱ νεώτεροι ἐδάσανον·
ὅθεν ἐπημαζευμένη ἀντὶ τοῦ ἐφημα-
ζευμένη, καταμαζεύω καταμαζεύω.
ταιαῦτα τὰ ἀντήλιος, ἀπηλιώτης,
Κράτιππος, ἰππαρμυστής, Δεύκιπ-
πος.—*Ὁρα τὴν ἀκατάσχετον φυ-
λαρίαν τοῦ φύλακος, θέλων ν' ἀρνη-
θῆ τὴν ὑπαρξίν παντὸς ἔχουσι ἐ-
ξαντλεῖ πάντα τρόπον διααρρήξεως
τῆς γῆς.

252. Παραβάλλοντες τὰ ΟΤ.107
Φίλιος «ἐπιστέλλει τοὺς αὐτοέντας
τιμωρεῖν τινὰς» ΟΚ. 288 «ὅταν ὁ
κύριος παρῆ τις» πειθόμεθα, ὅτι τὸ
τις=ὀστισθήποτε, καὶ ἀνήκει εἰς τὸ
οὐδαμίας. Τὸ οὐδαμίας τις=ὁ ἐρ-
γοσάμενος τις=ὄστις ἐργάσατο.—
*Ὅσα φυλαρῶν ἐν 249—252 καὶ ἐν
255 ἐξ. λέγει ὁ φύλαξ, ἐπιδιώκουσι
νὰ πιστευθῆ τὸ γενόμενον ὡς θαῦμα·
καὶ ὁ μὲν χορὸς ἐπίστευσεν, ἀλλ'
οὐχὶ καὶ ὁ Κρέων. 278 ἐξ.—*Ὁ
Σοφοκλῆς ποιήσας τοὺς φύλακας
οὐχὶ ἀμέσως τὴν πρώτην φορὰν ἀ-
νακαλύψαντας οὐδὲ προσαγαγόντας
τὴν Ἀντιγόνην λαμβάνει καιρὸν ν'
ἀναπτύξῃ τοὺς χαρακτῆρας καλλι-
τερον καὶ νὰ ἐπαυξήσῃ τὸ πάθος καὶ
τὸ διαφέρον.

253. ὅπως καὶ ὅς εἶναι ἴσα τοῖς
παρ' ἡμῖν καθῶς, εὐθὺς ὅπου.—ἡ-
μεροσκόπος] διήρουν οἱ παλαιοὶ τὴν
νύκτα εἰς φυλακάς. οἱ φύλακες ἐν-
ταῦθα διήρσαν καὶ τὴν ἡμέραν, ἵνα
εἰς τὴν φυλάττη διαδοχικῶς.—ὁ
πρῶτος ἡμεροσκόπος] εἶναι ὁ πρῶτος
ἀναλαβὼν λίαν πρῶτ' τὴν φρουράν,
καὶ ἐν γενεῖ ὁ πρῶτος φύλαξ, διότι
ταύτην τὴν ἡμέραν τὸ πρῶτον διω-
ρίσθησαν οἱ φύλακες. Ἡ Ἀντιγόνη
λοιπὸν ἔθαψε τὸν νεκρὸν ὄρθρου ἔτι
καὶ πρὶν ἔλθωσι οἱ φύλακες· οὕτως
ἐξηγεῖται τὸ ὅτι δὲν ἐφωράθη.

254. δυσχερὸς = δυσεξήγητον ἢ
δυσάρεστον.

255. Τῷ πρώτῳ μὲν ἀντιστοιχεῖ
ὁ ἐν 257 δέ, τῷ δευτέρῳ ὁ ἐν 256.
—*Ὁ φύλαξ εἰπὼν ὁ μὲν ἀντὶ τοῦ
ὁ μὲν νεκρὸς δεικνύει, ὅτι οὐδὲν ἄλ-
λο ἢ τὸν νεκρὸν ἔχει ἐν τῷ νῷ.—
τυμβήρης] τάφῳ κεκρυμμένος, κατὰ
βάθος τεθαμμένος.

256. Περιεμένετο ἐπιθετον ἢ με-
τοχή ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ τυμβή-
ρης· ἀκολουθεῖ ὅμως πρότασις ἀνε-
ξάρτητος.—ἄγος φεύγοντος ὄς] οἱ
νεκρὸν εὐρίσκοντες ἀταφον καὶ κόνιν
μὴ ἐπιρρίπτοντες ἐπ' αὐτὸν ἀσεβεῖς
ἐθεωροῦντο. *Ὅπως λοιπὸν φεύγων
τις τὸ τῆς ἀσεβείας ἐγκλημα ἐπι-
χέει τοῖς νεκροῖς κόνιν, οὕτω καὶ
ἐπὶ τοῦ Πολυνεϊκοῦς ἦν ἐπιχευμένη.
—ἄγος] ὄρα 775.—φεύγοντος ὄς]
ἐννοεῖται τινός.=ὡσεὶ τις (ὁ ἐργά-
της) ἤθελε ν' ἀποφυγῆ τὸ τῆς ἀσε-
βείας ἐγκλημα. Καὶ ἐνταῦθα (247)
ἐνυπάρχει μομφὴ κατὰ τοῦ Κρέον-
τος.

257. θῆρ θηρὸς] ἄγριον θηρίον οὐ-
χὶ οἰκόσιον, ὅσος ὁ κύων.—του]
ἀνήκει εἰς τὸ θηρὸς. Χάριν τοῦ μέ-
τρου ἐτέθη εἰς τὸ δεύτερον μόνον
μέρος.

258. Τὰ θηρία καὶ οἱ κύνες χορ-
τασθέντες καλύπτουσι διὰ χώματος
τὴν ὑπόλοιπον λείαν δι' ἄλλην φο-
ράν. Ἀλλὰ τὸ χῶμα τοῦ νεκροῦ δὲν
ἦτο ἐξ αὐτῶν, διότι δὲν ὑπῆρχον
ἔχουσι οὐτε ποδῶν ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε
ὀδόντων καὶ ὀνύγων ἐπὶ τοῦ πύ-
ματος.—οὐ σπᾶσαντος] ὁ σῦνδετον·
διὸ ἐτέθη οὐ ἀντὶ οὐδὲ.

259. ἐρρόθου] ἀπὸ τοῦ ῥόθου τῶν
κυμάτων τῆς θαλάσσης λέγεται με-
ταφορικῶς περὶ τῶν συγκεχυμένων
φαιῶν ἀνθρώπων ὑβριζομένων.

260. φύλαξ ἐλέγχων] ἀνακόλου-
θον· περιεμένετο γενικῆ ἀπολύτως.
*Ἐτέθη ὀνομαστικῆ ὡσεὶ προηγίτο
«λόγοις ἐπερροθούμεν ἄλλήλους κα-
κοῖς.» Συγνὰ τὰ τοιαῦτα ἀνακό-
λουθα. Θουκ. 4,23 «τὰ περὶ Πύλου

ὕπ' ἀμφοτέρων ἐπολεμεῖτο, Ἀθη-
ναῖοι μὲν περιπλέοντες Πελοποννή-
σιοι δὲ στρατοπεδεύομενοι.»—ἐγί-
γνετο ἂν] περιεμένε τις τὴν ὑπόθεσιν
εἰ μὴ τις ἔλεγον. Ἀλλ' ἀφοῦ πολλὰ
παρενεβλήθησαν, ἐν 269 ἐπιφέρεται
λέγει τις τοῦ λόγου σχηματισθέντος
οὐχὶ πρὸς τὴν ἀπίδοσιν μένουσαν
μετέωρον ἀλλὰ πρὸς τὰ παρεμβε-
βλημένα.

261. πληγῆ] ἐνίκος ἀντὶ πληθ.

262 ἐξ. Ἡ ἔννοια: ἕκαστος ἡμῶν
ἦν ὁ ἐργάτης κατὰ τὴν ιδέαν τῶν
ἄλλων.—νοῦθδεῖ] καὶ=ἀλλὰ. ΟΤ.
567.—ἀλλ' ἔφρουγε] μετὰ τὸν ἀλλὰ
ἢ μετὰ τὸν δὲ ἐκ τοῦ προηγουμένου
οὐδεὶς ἢ μηδεὶς ἐννοεῖται ὡς ὑπο-
κείμε. τὸ ἀντίθετον πᾶς ἢ ἕκαστος—
μὴ εἰδέναι] τὰ ἢ ἐ συναλείφονται.
—ἔφρουγε μὴ εἰδέναι] διττῶς ἐρμηνεύ-
ονται α') διέφρουγε τὴν διάγνωσιν
τῶν ἄλλων, β') ἠρνεῖτο ὅτι εἰςευρέ-
ται.—μὴ] πλεονάζει. Ξεν. Ἀν. 1,3,2
«Κλέαρχος μικρὸν ἐξέφρουγε μὴ κα-
ταπετραθῆναι.»

264. Σπάνια εἶναι παρ' Ἑλλήσι
τὰ ἔχουσι τοιαύτων θεοκρισιῶν πρὸς
πίστωσιν τῆς ἀληθείας. Ἐν Ἀχαῖα
παρὰ τὸν Κράθιν ἡ μέλλουσα νὰ
γαίνη ἰέρεια τῆς Γῆς πίνουσα αἷμα
ταύρου ἀπεδείκνυε τὴν ἀγνότητα
αὐτῆς, ὅτι ἕνα ἄνδρα ἐγνώρισεν ἢ
ψευδομένη ἀπέθνησκεν, ὡς ἐπίστεύ-
ετο. Παιουσ. 7, 25, 8. Αἱ θεοκρισίαι
ἦσαν συχναὶ παρὰ τοῖς ἑσπερίοις
λαοῖς κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ νεο-
μοθετημέναι.

267. βουλευσάντι] ἐννοεῖται πρὸς
αὐτοῦ μήτε. Αἴ. 1232 ἀκούτε στρα-
τηγούς οὔτε ναυάρχους μολεῖν ἡ-
μᾶς Ἀχαιῶν οὔτε σοῦ διωμόστω.»

268. οὐδὲν ἦν ἐρευνώσιν πλεον=
οὐδὲν ἦν ἡμῖν ἐρευνώσιν ὄφελος, οὐ-
δὲν ἐκερδαίνομεν ἐρευνῶντες.—στε]
αἰτιολογικόν, ἴσον τῷ ἡμετέρῳ ἀφοῦ.

269. ὄς...] ἐδῶ περιεμένετο ὁ
λόγος, ὃν εἶπεν ὁ εἰς τις ἐκεῖνος· διὸ
τινες γράφουσιν ὄς.—Ὅπως ἀνωτέρω
τὸ πρᾶγμα, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, πρὶν

εἶπῃ τὸν λόγον χαρακτηρίσει τὸν
λόγον λέγων, ὅτι ἔκαμεν αὐτοὺς ἐκ
φόβου νὰ κλίνωσι τὴν κεφαλὴν.

271. οὔτε ἀντιφωνεῖν, οὐθ' ὅπως
πράξαιμεν] ἀμφοτέρα ἐκ τοῦ εἰχο-
μεν. Ἐναλλαγὴ συντάξεως. Αἴ 428
«οὔτοι σ' ἀπειργεῖν οὐθ' ὅπως εἰδῶ λέ-
γειν ἔχω.»—Τὸ ὅπως προσδιορίζει
τὴν μετοχὴν δρωάντες, τὸ δὲ ὅπως
δρωάντες τὴν εὐκτ. πράξαιμεν· δὲν
ἤξευρομεν πῶς νὰ κάμωμεν ὥστε ν'
ἀποβῆ ἡμῖν εἰς καλὸν τ. ἔ. νὰ μὴ
πάθωμεν κακὸν.

272. καλῶς πράξαιμεν]=εὖ πρά-
ξαιμεν, εὖ ἔχομεν, σωζοίμεθα. Διὰ
τὸν ἱστορικὸν εἰχομεν ἐτέθη πλαγία
εὐκτική ἀντὶ ὑποτακτικῆς ἀπορη-
ματικῆς.

273. ἔργον] τὴν ταφὴν τοῦ Πολ.
274. ἐνίκα] 233.

275. καθαιρεῖ] καταδικάζει. Ἡτο
ὄρος δικαστικὸς τὸ καθαιρεῖν παρ'
Ἀττικοῖς ἐπὶ τοιαύτης χρήσεως.
«τὴν καθαιροῦσαν ψῆφον.» Εὐρ.
Ὁρεστ. 861 «τίνες λόγοι καθέλιον
ἡμᾶς θανεῖν;»—Τὸ ἀναγγεῖλαι τῷ
Κρέοντι τὸ ἔργον εἰρωνικῶς λέγει
ἀγαθόν.

276. ἐκοῦσιν] πληθ. ἀνθ' ἐνι-
κοῦ 10.

278. ἐξ. Ἀκούσας ὁ χορὸς τὸν
μυστηριώδη τρόπον τῆς ταφῆς, ὑπο-
πτεῖ μὴ ἦν ἐκ θεοῦ. Ἡ ὀνόνοια
αὕτη ἀρχίζει νὰ διανοίγῃ τοὺς ὀ-
φθαλμούς αὐτοῦ πρὸς ὄρθιν ἐκτίμη-
σιν τοῦ κηρύγματος. Ἀλλὰ θορυ-
βηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπαμένων ἐπιχει-
ρημάτων τοῦ Κρέοντος ἐπανερχεται
εἰς τὴν πρὸ τοῦ πλάνην, ἦν τέλος ὁ
Τειρεσίας διέλυσε. Ἡ σύνταξις:
ἡ ζῦννοια βουλεύει ἐμοὶ τοὶ πάλαι,
μὴ τι τούργον τοδε θεήλατόν ἐστι.
—Ἡ ἔννοια: ἐκ πολλοῦ ἐγὼ σκέ-
πτομαι κατ' ἑμαυτὸν μήπως καὶ ἐκ
θεοῦ τοῦτο εἶναι πεπραγμένον.—
θεήλατον=τὸ ὑπὸ θεοῦ πεμφθέν.
Συνήθως λέγεται ἐπὶ κακῶν. Ἐν-
νοεῖται ἐστίν.—πάλαι] δηλ. ἀπ' ὅτου
ἤκουσε τῆς ταφῆς τὸν τρόπον. Συ-

γὰ κείται καὶ ἐπὶ βραχέος χρόνου. Τὸ ἐν Ἡλ. 676 «θανόντ' Ὀρέστην νῦν τε καὶ πάλαι λέγω» ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν 673 «τέθνηκ' Ὀρέστης.»

280. Ἡ σύνταξις : παῦσαι πρὶν καὶ μεστώσαι με ὀργῆς λέγων.— Ἡ ἔννοια : θεήλατον θεωρεῖς τὸ πρᾶγμα ἄλλα, πρὶν καὶ ἐξοργίσῃς με διὰ τῶν λόγων σου, παῦσαι.—καί] ἀνήκει εἰς ἄλλην τὴν πρότασιν.—λέγων] εἰς τὸ μεστώσαι ἀνήκει.

281. Ἡ ἔννοια : μήπως ἀποδείχθῃς συγγρόνως καὶ ἄνους καὶ γέρον, δύο δηλονότι πρᾶγματα ἀντίθετα καὶ ἀσυμβίβαστα, ἀντὶ τὰ εἰρη- πη ἄνους καίπερ γέρον ὄν. Διότι ἄνοια καὶ γῆρας δὲν συμβιβάζονται : «γῆρας τὸ φρονεῖν ἐδίδαξεν» καὶ «τῷ γῆρα φιλεῖ χῶ νοῦς ὁμαρτεῖν καὶ τὸ βουλευεῖν ἄ δεῖ.»

282. Τρεῖς ἐτέθη τὸ λέγειν. Τὰς ἐπαναλήψεις δὲν ἀποφεύγουσιν οἱ τραγικοί : 552, 613 καὶ 618, 624 καὶ 625, 713 καὶ 716, 956 καὶ 962.

283. πέρ] οὕτω «κῆδεσθαι περὶ τινος» Φιλ. 624, προνοεῖσθαι περὶ τινος, προμηθεῖσθαι ὑπὲρ τινος.

284. Πρὸς τὸ πρότερον ἀντιστοιχεῖ τὸ ἐν 288 ἤ.— Ἦτο δυνατόν ν' ἀποδώσῃ τις εἰς τοὺς θεοὺς τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ, ἢ ἀνοῦτοι ἐπίστευον τὴν Πολυνεϊκὴ ἀγαθόν, ἢ ἀν' ἐτίμων τοὺς κακοὺς. ἡ πρώτη ὑπόθεσις ἀνατρέπεται διὰ τῶν «ὄστις. . διασκεδῶν,» ἢ δευτέρα οὐδεμιᾶς χρήζει ἀνασκευῆς. Διὰ τοῦ διλήμματος τούτου ὁ Κρέων ἀποδεικνύει ἄτοπον τὴν ὑπόνοιαν τοῦ χοροῦ· διότι ἄτοπον εἶναι ὅτι ἀν' ὑποτεθῆ.

285. ἔκρυπτον] ἀντὶ τοῦ ἔθαπτον Παρελείφθη τὸ γῆ ἢ κατὰ χρόνος.— ἀμφικλονας] οὕτω λέγει ἢ τοὺς διπτέρους ἢ τοὺς περιπτέρους ναοὺς. Εὐρ. Ἰφ. Τ. 389 «περικλινὰς ναοὺς.»

287. ναοὺς κἀναθήματα καὶ γῆ] εἰς τὸ πυρόσων.— γῆν ἐκείνων] ἢ γῆ εἶναι κτῆμα τῶν πολιούχων θεῶν. ὅστε ἡ στρατεία τοῦ Πολυνεϊκοῦ εἶναι ἀσέβεια πρὸς αὐτούς.— νόμους]

διτῶς ἐρμηνεύουσιν α') ἀναφέρουσιν εἰς τοὺς θεοὺς, ὅτε ἐξηγητέον : τοὺς περὶ τὰς ἑστίας ὕμνους, β') ἀναφέρουσιν εἰς τὸ γῆν δηλ. εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς.— διασκεδῶν] μέλλ. τοῦ διασκεδάννυμι. Μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ πεζότερου καταλύσων.

288. εισορᾶν] πολλάκις=ὄραν.— Τὸ κακὸν εἶναι ἀντικ., τὸ θεοῦς ὑποκ. τοῦ τιμῶντος. Συχναὶ αἱ τοιαῦτα ἀμφιλογίαι. Αἰ. 1314 «ἀνδρα δ' οὐ δίκαιον, εἰ θάνει, βλάπτει τὸν ἐσθλόν.» Ξεν. Ἄν. 5, 7, 18 «καὶ τὸν νεκροῦς κελεύειν αὐτοὺς θάπτειν λαβόντας τοὺς τούτου δεσμένους».

289. ἐξ. Ἡ ἔννοια : οὐκ ἔστι τούτο, ὃ ὑποπεύετε' ἀλλὰ τῶν πολιτῶν τινες χαλεπῶς φέροντες τὸ κήρυμά μου καὶ τὴν ἐμὴν βασιλείαν χρήμασι διέφθειραν τοὺς φύλακας, ἵνα θάψωσι τὴν Πολυνεϊκῆ.— φέροντες ταῦτα] τὸ κήρυμά μου.— καὶ πάλαι] ὄρα 279. Δὲν σημαίνει πολὺ πρότερον χρόνον, ἀλλὰ πρόσφατον· διότι ὁ Κρέων ἀρτίως ἔγεινε βασιλεὺς.— πόλεις ἔνδοξοι=τῶν πολιτῶν τινες.— μόλις φέροντες] ἀντὶ τοῦ χαλεπῶς φέροντες.— ἐροῦθον] ἡρέμα ψιθυρίζοντες ὑβρίζον με,

291. ἐξ. οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ λόφον εἶχον] εἰκονικὴ ἔκφρασις χαρακτηρίζουσα τὸ δεσποτικὸν τοῦ Κρέωντος.— οὐδ' εἶχον] συναπτέρον πρὸς τὸ ἐροῦθον.— δικαίως] ὅπως πρέπει, ὡς δικαίον ἔστι.— ὅς] ἀντὶ τοῦ ὄστε. 303.— στέργειν = φιλεῖν, ἐσέβασθαι.— ἐμέ] ἀντικ.

293. ἐκ τῶνδε] ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τούτων δηλ. τῶν ἐναντὶ ἐμοὶ φρονούντων πολιτῶν.— ταῦτο] τοὺς φύλακας τοῦ νεκροῦ, ὧν ἓνα παρόντα εἶχε καὶ ἐδείκνυεν ὁ Κρέων.— Δὲν ἀρκεῖται ὁ Κρέων εἰς τὸ ἐπίσταμαι, ἀλλὰ προσθέτει τὴν ἐξ καὶ τὸ καλῶς, ἵνα δείξῃ τὴν ἄκραν αὐτοῦ πεποίησθαι περὶ ὧσων λέγει.— Τὸ ἐπίσταμαι ἔλαβεν ἀπαρ., ὅπως ἐν 1092.

294. τάδε] τὴν ταφὴν.

295. ἀργυρος=ἀργύριον. 322.

296 ἐξ. νόμισμα ἐν γένει εἶναι πᾶν τὸ νομιζόμενον ἢ ἐν γρῆσει παρ' ἀνθρώπου ὃν καὶ κύρος ἔχον.— κακὸν νόμισμα] δὲν κατακρίνει διὰ τούτων τὴν χρῆσιν τοῦ ἀργύρου, ἀλλὰ πιστεύει ὅτι προξενεῖ αὐτῇ πολλὰς δυστυχίας, ἐπειδὴ παρασύρει τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ κακὸν ὥστε τὸ κακὸν νόμισμα=κακῶν δέλεαρ, κακῶν ὑπέκκαυμα.— τοῦτο] ἀναφέρεται εἰς τὸ νόμισμα ἀντὶ ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ ὄργουος.— τοῦτο, τόδε, τόδε] ἐναλλάσσονται ἢ οὗτος καὶ ἡ δδε. 64, 673, Ἡλ. 981.— Μετὰ τὸ καὶ πόλις πορθεῖ περιεμένετο καὶ ἄνδρας ἐξανίστηναι. Ἀλλὰ παρελείφθη ὁ δεύτερος καὶ διὰ τὸ τῆς ἀναφορᾶς σχῆμα, καθ' ὃ ἡ ἐν ἀρχῇ τῶν κώλων ἐπαναλαμβάνομένη λέξις χρῆσιμέυει ὡς σύνδεσμος. 673.— ἐξανίστηναι δόμω] ἀναστάτους ποιῶν ἐξελαίοντες τῶν δόμων.

299. ἴστασθαι=μεθίστασθαι, προσχωρεῖν. Ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ἐκιδιάσκει καὶ παραλάσσει.— βροτῶν] ἐκ τοῦ φθίνος ἐξαρτάται.

300. Στίχος νόθος κατὰ Σεμιτέλον, κατ' ἀρχὰς παράφρασις ὧν τοῦ ἐπομένου καὶ εἶτα ὡς γνήσιος παρεμβληθείς.

301. παντὸς ἔργου δυσσέβειαν= πᾶν ἔργον δυσσεβές. Χωρισθεῖσα ἡ ἰδιότης κατ' ἰδίαν ἐξηγήθη. Ἀριστοφ. Πλούτ. 268 «ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν» ἀντὶ τὰ εἶπη χρυσᾶ ἔπη.— Τὸ δυσσέβειαν εἰδέναι εἴρηται κατὰ τὰ Ὀμηρικὰ ἄγρια, ἀθεμίτια εἰδέναι.— εἰδέναι περιέχει τὴν τε γνώσιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγνώσμένου.

302, 303. μισθαροῦντες=μισθὸν ἀρνύμενοι, ἐπομένους=γρῆμασι διαφειρόμενοι.— ἡννοῦντες ἐπὶ πρᾶξιν] ἀόρ.— ἡννοῦσιν, ἐκπράττουσι.— τάδε] τὰ κακὰ δηλονότι τὰ ἐκ τοῦ ἀργύρου.— ἐξέπραξαν] σαρκαστικῶς κείται. Ξεν. Ἄν. 5, 7, 30 «οἱ καταλεύσαντες τοὺς πρέσβεις διεπράξαντο ἡμῖν εἰς Κερασσοῦντα

μὴ ἀσφαλές εἶναι ἀφικνεῖσθαι.»

304. τ. ἔ. τιμῷ καὶ σέβῳ τῶν Δία καὶ μὴ ἐπιτοκῶ αὐτόν.— Διὰ τοῦ ἀλλὰ γίνεται μετάδοσις ἀπὸ τῶν γενικῶν θεωριῶν εἰς τὸ προκει- μένον.— ἴσχει σέβας] παθητικὸν τοῦ σέβομαι.

306. τὸν αὐτόχειρα τοῦ τάφου= τὸν εἰργασμένον τὴν ταφὴν.— τάφου] ὄρα 21.

308. Ἡ φράσις εἶναι ἐξηλλαγμένη. Ὀμολώτερον θὰ εἶχεν ὡδε : οὐχ ἡμῖν Ἀΐδης μόνος ἀρκεῖσι, ἀλλὰ πρότερον ζῶντες κρεμασθήσεσθε, μέχρις ἂν τῆνδε δηλώσηθ' ὕβριν. ἢ οὕτως : οὐ πρότερον εἰς Ἄϊδου βήσεσθε πρὶν ἂν ζῶντες κρεμαστέ τῆνδε δηλώσηθ' ὕβριν.— ἴδης μόνος] ἀπλοῦς θάνατος. Δὲν θὰ ἀποθάνητε ἀπλῶς ἀλλὰ πρότερον θὰ ὑποβληθῆτε εἰς βασάνους.

309. κρεμαστοί] ἔθνος ἦν τὰ ὑποβάλλονται οἱ δοῦλοι εἰς βασάνους, ἵνα μαρτυρήσωσι τὴν ἀλήθειαν ἐν τῷ δικαστηρίῳ.— ὕβρις] θρασύτης, ἀσέβεια, παρανομία. Οὕτω λέγει τὴν παρὰ τὸ κήρυγμα πρᾶξιν, τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ τ. ἔ. αὐτὴν τε καὶ τοὺς ἐργάτας αὐτῆς.

310. ἐξ. Πικρὰ εἰρωνεία ταῦτα. Συχνὰ παρὰ Σοφοκλεῖ τὰ τοιαῦτα δόξωμα, Αἰ. 100 «θανόντες τὰμ' ἀφοιρέσθων ὄπλα.» Οἴ 1273. Τρ. 1108.— ἐνθεν] ἀναφορικόν=ὄθεν.

311. τὸ λοιπὸν] ἴσον τῷ τῆς συνηθείας τοῦ λοιποῦ.— ἀρπάξῃτε μάθη- τε] ἐνηλλάγησαν οἱ χρόνοι, διότι τὰ α'. σημαίνει πρᾶξιν κατ' ἐπαναλήψιν, τὸ δὲ β'. ἀπαξ γενομένην.

312. ἐξ ἀπαντος] εἰς τὸ κερδαίνειν ἀνήκει.— ἐκ παντὸς πράγματος, πανταγῶθεν.

313. τοὺς πλείονας...] τὸ ἔναρ= ὄρον συγκριτικὸν τίθεται ἀπολύτως ἄνευ δευτέρου ὄρου συγκρίσεως, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐτέθη τοιοῦτος ἐναλλαγείσης τῆς συντάξεως ἀντὶ τὴν εἶπη : πλείονας τοὺς ἀπομένους ἴσως ἂν τοὺς σσωσμένους, ἢ καὶ ἄνευ το

ἄρθρου τούτ. OK. 795 «κάκ' ἂν λάβοις τὰ πλείον' ἢ σωτήρια.»

315. οὕτως=ἔτσι, δηλ. ὡς ἔχω, ἀναπολόγητος, ἄνευ ἄλλης ἐξετάσεως τοῦ πράγματος.

316. καὶ νῦν ὡς=ὡς καὶ νῦν.—Τὰ ἀνιάρως ἀνία ἀνιῶν παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἔχουσι τὸ ἰ μακρὸν, παρ' Εὐρίπ. καὶ Ἀριστοφ. βραχύ.—Δίκαιον εἶχεν ὁ φύλαξ εἰπὼν τὴν ἐν 277 γνώμην.

317. Ἐπιπολαίως λυπεῖσαι ἦκατὰ βάθος ; —δάνειαι] ἀντὶ τοῦ λυπεῖ.

318. δέ] βραχεῖα λήγουσα ἐκτείνεται πρὸ τοῦ ἀρκτηκοῦ ε τῆς ἐπομένης λέξεως.—θυμίζεις] σταθμίζεις, κανονίζεις, ἐξετάζεις.—σπου] ἐννοεῖται εἰσι.

319. ὁ δρωῶν] ὁ τῆς ταφῆς ἐργάτης.—σε τὰς φρένας] ὅλον καὶ μέρος ὁμοιοπαύτως.—τὰς φρένας=τὴν ψυχὴν. πρβλ. 317.—τὰ δ' ὅτι ἐγὼ] ἀντὶ τὸ εἶπη: ἐγὼ δ' ὁ λέγων τὰ ὄρα.

320. οἶμοι] Τὸ οἶ τίθεται μετ' ὀνομαστικῆς «οἶ γὰ τάλαινα» Ἡλ. 674, 1115. Συνήθως ὅμως μετὰ δοτικῆς.—ἄλημα] ἐκ τοῦ ἀλεῖν=ἀλήθειν. Σημαίνει κυρίως τὸ λεπτὸν ἀλευρον, μεταφορικῶς δὲ τὸν πανοῦργον καὶ σοφιστικόν. Αἰ. 381, 389. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας κείνται καὶ τὰ τρέμμα, περίτρεμμα, παίπαλη, παιπάλημα. Ἐτέθη ἀφρημένον ἀντὶ συγκεκριμένου 533, 568, 755, 760 —δηλὸν ἐκτεταμένον] συνεφώνησαν πρὸς τὸ κατηγορούμενον ἄλημα, καὶ ὄχι πρὸς τὸ ὑποκείμενον.—Ἡ ἔννοια : οἶμοι, ὡς ἄλημα σάφες (σαφῶς) ἐκπέφυκας=οἶμοι, ὅσον πανοῦργος δηλοῖς γεγεννημένος,=πόσον πανοῦργος φύσει φαίνεσαι, ὅτι εἰσαι.

321. Ἡ ἔννοια : πιθανὸν νὰ ἦμαι ἄλημα, ὡς λέγεις, τὸ ἔργον ὅμως τοῦτο τοῦλάχιστον οὐδέποτε ἐποίησα.—οἴκουν] ὅταν δὲν ἦναι ἐρωτηματικόν, σημαίνει : τῇ ἀληθείᾳ οὐ, ὅμως οὐ.—τὸ ἔργον] δηλ.

τὴν ταφὴν.—ποιήσας] μετὰ τοῦ ἐννοουμένου εἰμι=ἐποίησα.

322. Τὸ πλῆρες : ποιήσας εἶ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδοῦς.

323. Ἡ σύνταξις : ἦ δεινὸν καὶ φευδῆ δοκεῖν (τύττω), ὃ γε δοκεῖ=δεινὸν τῶντι ὅστις κρίνει (ἀποφασίζει) καὶ σφαλερῶς νὰ κρίνῃ (ἐσφαλμένην νὰ ἔχῃ μνήμην). Ὁ φύλαξ παίζει μὲ τὴν διπλὴν σημασίαν τοῦ δοκεῖν, τὸ ὅποιον σημαίνει ἀποφασίζειν (λ. χ. ἔδοξε τῷ δήμῳ) καὶ ἔχω ἰδέαν, γνώμην καὶ κρίνω.—ὃ γε δοκεῖ=τοῦτό γε, ὃ δοκεῖ. Εἰς ἄλλον τινα τοῦτο συμβαίνειν δὲν εἶναι τόσοσιν κακόν.

324. κομψένειν] κυρίως=κομψῶς τ. ἔ. λεπτεῖς καὶ σοφιστικῶς λέγειν. Ὡστε κόμψευε τὴν δόξαν=κομψολόγει τὴν δόξαν, εὐφυολόγει περὶ τὸ δοκεῖν, κάμνε λογοπαίγνια μὲ τὸ δοκεῖν. Εἰς τὴν κομψολογίαν τοῦ φύλακος συντείνει καὶ ἡ ἐπαλληλία τοῦ δ.

325. Ἡ σύνταξις : εἰ μὴ φανεῖτε μοι τοὺς ταῦτα δρῶντας.—τοὺς δρῶντας] δὲν ἐννοεῖ διὰ τοῦ πληθυντικῆς ὀρισμένως πολλούς, ἀλλ' ἄοριστως ἀοιδηῖν ἐργάτην. Διὸ ὁ φύλαξ ἐνικὸν μεταχειρίζεται 327. Καὶ ὁ Κρέων ἐν 306 ἐνικῶς ἐξέφρασθη.

326. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κρέων ἀπέργεται διὰ τῆς βασιλείου θύρας εἰς βασιλεία δώματα. πρβλ. 385 ἐξ.

327. εὐρεθῆ] ὁ δρωῶν.—μάλιστα] παντὸς ἄλλου μᾶλλον, τ. ἔ. πρὸ παντὸς ἄλλου εὐχαρῶς εὐρεθῆναι τὸν θάψαντα.—Τὰ μέγχι τοῦδε εἶπε τοῦ Κρέοντος ἐστραμμένου καὶ ἀπερχομένου. τὰ δ' ἐπόμενα οὐδαμῶς ἤκουσεν ὁ Κρέων ἀπελθὼν.

328. ἐν ληφθῆ τε καὶ μὴ] ἀντὶ ἐάν τε ληφθῆ ἐάν τε μὴ. Συμπλεκτικὴ σύνδεσις ἀντὶ διαζευκτικῆς. Ὅρα OT. 488.

331. Ὁ φύλαξ ἀπέρχεται δι' ἧς ὁδοῦ ἦλθε.—Καλὴ ἐπίνοια ἦν τὸ νὰ

προσέλθῃ τὴν πρώτην φοράν ὁ φύλαξ ἀγνοῶν τὸν ἐργάτην τῆς ταφῆς. Ἐπιτείνεται οὕτω τὸ πάθος ὁ δὲ Κρέων παραφερόμενος κωλύεται ὀρθῶς ν' ἀντιληφθῆ καὶ κρίνῃ τὰ πράγματα.

332-375. Πρῶτον στάσιμον.

Κενωθεῖσις τῆς σκηνῆς ἄδει ὁ χορὸς τὸ πρῶτον στάσιμον, οὐ ὑπόθεσις ἡ δεινότης τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ χορὸς ἐκπεληγμένος ἐκ τῆς διηγῆσεως τῆς ταφῆς τοῦ Πολυεῖκουσ θουμάζει τὴν δεινότητα τοῦ ἀνθρώπου, διότι 1) (στροφή α'.) ὑπέταξε θάλασσαν καὶ γῆν 2) (ἀντιστ. α'.) ἔγεινε κύριος τῶν ζῶων τοῦ αἰθέρος, τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς, 3) (στροφή β'.) εὐρε τὴν γλῶσσαν, ἴδρυσεν πόλεις, ἐξεῦρεν ἀπαλλαγὰς νόσων, ἀλλ' οὐχί τοῦ θανάτου, 4) (ἀντιστ. β'.) ποιεῖται χρῆσιν τῆς σοφίας αὐτοῦ ὅτε μὲν καλῆν, καὶ τότε μεγαλύνει τὴν πατρίδα, ὅτε δὲ κακῆν.

332-3. Κατὰ παράταξιν ἐξήνεγκεν ἀντὶ νὰ εἶπη : πολλῶν ὄντων τῶν δεινῶν οὐδὲν ἔστιν ἀνθρώπου δεινότερον, ἢ πολλὰ τὰ δεινὰ, ἀλλ' οὐδὲν κτλ.—δεινὰ=φοβερά, θαυμαστά, οἷα εἶναι πάντα τὰ τὸ σὺνηθὲς μέτρον ὑπερβαίνοντα ἐπὶ τε καλοῦ καὶ ἐπὶ κακοῦ.—καί] ὅμως, ἀλλ' ὅμως.—δεινότερον] διὰ τὸ ὑπερσοφον καὶ ὑπερτολμον.

334-5. τοῖτο] συνεφώνησε πρὸς τὸ δεινὸν ἢ πρὸς τὸ ἐκ τοῦ δεινότερον ἐννοουμένου δεινότατον. Περιεμένετο οὗτος, δηλ. ὁ ἀνθρωπος. Πρβλ. 296 ἐξ. Τὸ τοῦτο ἔχει μείζονα ἔμφασιν, ὡσεὶ ἔλεγον : οὗτος ὁ δεινότητος πάντων ἀνθρώπων.—καί] εἰς τοῦτον ἀντιστοιχεῖ ὁ ἐν 338 τε ἀντὶ τοῦ σὺνηθεστέρου καί. OK. 1394. OT. 347. Εὐρ. Βάχχ. 306.—πέραν πόντου χωρεῖ=περατοῦται τὸν πόντον—χωμερῶ νότῳ] αὐξάνει τὴν δεινότητα τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ποντοπλοεῖ καὶ ὅταν ὁ πλοῦς ἦναι ἐπικινδυνώτατος.

336. περιβαρυσίαι] δὲν σημαίνει

ἠχώδεσεν, διότι δὲν παράγεται ἀπὸ τὸ βρυχω βρυχάομαι, ἀλλὰ σημαίνει περικλύουσι.

337. ἐπ' οἴδμασιν] γραφικώτατον. βλέπετε δι' αὐτοῦ ὑπερθεν τοῦ πλοίου τὰ κύματα πυργούμενα.

338. Τὴν γῆν λέγει ὑπερτάταν τὸ μὲν ὅς προσβυτάτην, (διότι εἶναι ἡ αὐτὴ τῇ μητρὶ τῶν θεῶν Ἐρα καὶ Κυβέλη, γενομένη εὐθὺς μετὰ τὸ χάος καὶ γεννήσασα τοὺς ἄλλους θεούς), τὸ δὲ ὡς πάντα φέρουσαν καὶ τρέφουσαν.

339 ἐξ. Τὰ ἐνταῦθα ἀναφέρονται οὐχὶ πλέον εἰς τὴν θεὰν Γῆν ἀλλ' εἰς τὴν γῆν.—ἄφθιτον=ἀφθαρτον, αἰώνιον. Τὴν γῆν λέγει ἂν ἔλεγε τὴν θεὰν γῆν, θὰ ἔλεγον ἀθάνατον.—ἀκαμάταν] ἀκαταπόντητον, ἡ ὅποια οὐδέποτε ἀποκάμνει φέρουσα καρπούς. Μόνον ἐνταῦθα ὁ τύπος ἀκαμάτη ἀντὶ τοῦ ἀκάματος τοιοῦτον τὸ ἀθανάτη καὶ ἄλλα.—ἀπορούω=καταπονῶ. Τὸ μέσον =καταπονῶ πρὸς ἰδίαν ὀφέλειαν. Πρὸς τὰ ὑπερτάταν, ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτελεῖ μεγάλην ἀντίθεσιν τὸ ἀπορούεται.—Ἰλλομένων ἀρότρων=περιαγομένων, πόσω καὶ ὅπως ἡ βουστροφθδὸν ἐν τῷ ἀροτρίῳ κινουμένων.—ἔτος εἰς ἔτος] ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. πρβλ. τὸ ἡμέτερον χρόνον σὲ χρόνον.

341. ἰππιῶ γένει=ἵππους καὶ ἡμιόνους.—περῶν πολεῶν] ἀρσενικά μετὰ τὸ τοῦτο. Πρβλ. Ὅδ. Α 91 «ψυχὴ Τειρεσίαο, σιῆπτρον ἔχων» καὶ τὸ τοῦ Δημοσθένους : ἡ μισρὰ κεφαλῆ, ἐλθῶν».

342-353. Ἡ ἔννοια : νικᾷ πάντα τὰ ζῶα τινὰ δὲ καὶ ἐξήμεροῖ.

342. κουφόρους=ὁ κούφην τὴν διάνοιαν ἔχων, ὁ οὐχὶ πικρὰ φρονῶν, ὁ κουφόμυαλος.

344. Τὸ ἀμφιβάλλειν καὶ περιβάλλειν εἶναι ὄρος θηρευτικὸς καὶ ἀλιευτικὸς.—ἄγει] ἀπάγει, δηλὸν ὅτι οἴκαδε.—ἀμφιβαλὼν ἄγει] ἀντικείμενα αὐτῶν τὰ φύλον, ἔθνη, φύσιν.

344-6 φύλον (342) ἔθνη φύσιν]

αὐτῷ ποιητικῶς λέγεται τὸ γένος ἢ τὰ γένη.—*πόντου εὐαλλαν φύσιν*] περιφρασὶς τῶν ἰχθύων.—*πόντου εὐκαλλῶν*] πλεονασμός. ὄρα 154 *Θήβας ἐλελιχθῶν*.

347. *σπείρωσαι δικτυοκλώστοις*] ἀνήκει εἰς τὸ ἀμφιβαλόν.—*τοῖς σχοινίοις τοῖς εἰς δίχτυον κεκλωσμένοις*.

348. *φραδῆς*—*συνετός*, τὸ δὲ *πειραιφραδῆς*—*λίαν συνετός*, σοφός, πολυμήχανος.

349. *Μηχανάς* λέγει τὰ τεχνάσματα δι' ὧν ὁ ἄνθρωπος συλλαμβάνει καὶ τιθασεύει τὰ θηρία. Περὶ τιθασεύσεως λοιπὸν ὁ λόγος ἐνταῦθα, ἐν τοῖς ἡγουμένοις δὲ περὶ συλλήψεως.—*ἄγραυλος*—ὁ ἐν ἀγρῷ τὴν αὐτὴν ἔχων, ὁ ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐλιζόμενος.

351. Τὰ χειρόγραφα ἔχουσι τὰ μὲν «ἵππον ἔξεται ἀμφίλοφον ζυγόν» τὰ δὲ «ἵππον ἄξεται ἀμφίλοφον ζυγόν.» Ἐπειδὴ ταῦτα οὐδὲν σημαίνουσιν, ἀπειροὶ διορθώσεις ἐγένοντο ὧν ἡ ἀρίστη ἦδε «ἵππον ὀγμαζέται ἀμφίλοφον ζυγῶν» ἢ «ἵππον ὀγμαζει ὑπ' ἀμφίλοφον ζυγόν.»—*ὀγμαζέται*] (ἐγ ἔγω) δαμάζει πρὸς ἴδιον ὄφελος.—*λόφος*—*τράχηλος*, ἀμφίλοφος—*ἀμφιτράχηλος*, ὁ περιβάλλον ἢ περιπιέζων τὸν τράχηλον.

352. *οὔρεσις*] ἰωνικὸς τύπος—*ὄρειος*, ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι διατιώμενος, ὄρειβάτης, ὄρεσσιβάτης.—*ἀκμῆς* εἶναι ὁ ἐν τῷ ἔργῳ ἀκάματος.—Τὰ ἐν 350—352 ἀναπτύσσουσι τὸ «κρατεῖ θηρὸς ὄρεσσιβάτα.»—Κατὰ μύθους ἀπτικῶς τὸν ἵππον ἔξευξεν ὁ Ἐριχθόωνος, τὸν ταῦρον δὲ ἐν Ἐλευσίνῃ ὁ Ἐπιμενίδης ὁ καλούμενος καὶ Βουζύγης, ἀμφότεροι Ἀθηναῖοι διὸ ὁ περὶ ἐξημερώσεως ἵππου καὶ ταύρου λόγος ἔτερπε τοὺς Ἀθηναίους.

354—356. Μνημονεύσας τῶν κατὰ τῆς φύσεως νικῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἔρχεται ὁ Σοφοκλῆς εἰς ὑψηλότερα, τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν πολιτισμὸν αὐτοῦ τ. ἔ. τὸν προφορι-

κὸν καὶ ἐνδίαθετον λόγον, τὴν ἰδρυσιν πόλεων, τὴν ἐπιπόνησιν μηχανῶν.

354. *φθέγμα*] ἔννοσι τὴν ἔναρθρον φωνὴν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν τῶν ζῶων ἀναρθρον.—*φθέγμα καὶ ἀνεμόν φρονήμα*] τὴν φωνὴν καὶ τὴν ὡς ἀνεμος ταγεῖν σκέψιν. Τὰ δύο ἀμοιβαίως συμπληροῦνται ἀποτελοῦντα τὸν τε προφορικὸν καὶ τὸν ἐνδίαθετον λόγον. Καὶ εἶναι μὲν τὸ φθέγγεσθαι καὶ διανοεῖσθαι δῶρα τῆς φύσεως, εὐλόγως ὅμως καταλέγονται ἐν τοῖς εὐρήμασι τοῦ ἀνθρώπου διότι τελειοποιοῦνται διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ ἀγχινόιας αὐτοῦ. Περὶ τούτου δηλ. ἂν ἡ γλῶσσα εἶναι τι σύμφυτον τοῖς ἀνθρώποις ἢ ἐπίκτητον, ἂν δηλ. εἶναι φύσει δεδομένη ἢ κατὰ συνθήκην ὠρισμένη, περὶ τούτου ἤριζον οἱ φιλόσοφοι. οἱ Ἐλεῖται καὶ ὁ Πυθαγόρας ἐδέχοντο τὸ δεύτερον. τοῦτο καὶ ὁ Σοφοκλῆς.—Τὸ *φρονήμα* λέγεται *ἀνεμόν* διὰ τὴν ταχύτητα καὶ εὐκίνησιαν αὐτοῦ πρὸς ὄδ. η 36 «ὡς εἰ πτερόν ἢ νόημα» Ἰλ. Ο 80 «ὡς δ' ὅτ' ἂν αἴψῃ νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν γαῖαν ἔληλυθὼς φρεσὶ νοήσῃ ἐνθ' εἴην ἢ ἐνθα.»—Πρῶτον ἔταξε τὸν λόγον διότι ὅλος ὁ πολιτισμὸς εἰς αὐτὸν ὀφείλεται, καὶ ἄνευ αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν θά διέφερε τοῦ ζώου.

355. *ὀργή* (ὀργᾶν, ὀρέγειν)—*τάσις*, ῥοπή. *ἀστυνόμοι ὄργαι* εἶναι ἡ ῥοπή πρὸς μόρσασιν καὶ ῥυθμισιν πολιτειῶν.—*ἐδίδαξάτο*—*ἐδίδαξεν* ἑαυτόν, ἢ μία γενεὰ τὴν ἄλλην, τ. ἔ. ἐδίδαξαν ἀλλήλους. ὥστε ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις ἐπετεύχθη δι' ἀμοιβαίας ἐπιδράσεως καὶ διδασκαλίας.

—Ὅ, τι ἐλέχθη περὶ τοῦ προφορικοῦ καὶ ἐνδίαθετου λόγου, ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα, ὅτι δηλ. φύσει μὲν ὁ ἄνθρωπος εἶναι κοινοβιτικὸς καὶ πολιτικός, ἀλλὰ τὰς ιδιότητας ταύτας ἐτελειοποίησαν οἱ ἄνθρωποι οὐχὶ πάντες ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ μετέδω-

καν ἀλλήλοις διὰ πολιτικῆς ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας.

356—9. *δυσάυλων* (δὺς αὐλή)—*δυσχερῆ* τὸν καταυλισμὸν ποιοῦντων. Πρὶν ὁ ἄνθρωπος οἰκοδομήσῃ οἶκους, κατοικήσῃ ἐν ὑπαίθρῳ ταλαιπωρούμενος ὑπὸ τοῦ παγετοῦ τῆς νυκτός.—*πάγος*] ἐδῶ σημαίνει τὸν παγετόν.—*ὑπαίθρειος* καὶ *ὑπαίθριος*, *ἐπιπικίος*, *ἐπιπικίος*, *ἱππίος*, *ἱππίος*, *δούλειος* *δούλιος*.—*φεύγειν βέλη*] μετέβαλε τὴν σύνταξιν ἀπὸ ὀνόματος εἰς ἀπαρέμφρατον ἀντὶ τὰ εἶπε *φυγὰς βελῶν*. Τὰ βέλη δις ληπτέον καὶ παρὰ τῷ *ὑπαίθρεια* καὶ παρὰ τῷ *δύσομβρα*, ἀλλὰ τὸ *δυσάυλων πάγων* ἀνήκει εἰς μόνον τὸ *ὑπαίθρεια βέλη*. Ὡστε σύνταξιν: ἐδίδαξάτο φεύγειν ὑπαίθρεια βέλη δυσάυλων πάγων (ἀντὶ τοῦ: ὑπαίθρεια δυσάυλων πάγων βέλη). τ. ἔ. ἐφεῦρε τὰ ἐπιτηδεῖα ἐνδύματα, οἶκους κλπ. πρὸς προφυλαξιν ἀπὸ τε τῶν παγετῶν καὶ τῶν ὄμβρων.

359. *παντοπόρος*] ὁ ἐν πᾶσι μηχανὰς ἐξευρίσκων, παμμήχανος. Ἐπιφωνηματικῶς οὕτως ἐν τέλει κείμενον ἐκφράζει τὴν ἐκπληξιν τὴν ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως τῶν προηγουμένων ἐφευρέσεων, ὅπως ἀνωτέρω τὸ *πειραιφραδῆς ἀνήγε*. Τὰ ἀντίθετα *παντοπόρος* ἄπορος παρακείμενα, ὅπως καὶ τὰ κατωτέρω *ὑπίπολις* ἄπολις, πολλὴν ἐνέχουσιν ἔμφασιν, ἣν καὶ τὸ ἀσύνδετον ἐπιτείνει.

360—1. *ἐπ' οὐδὲν τὸ μέλλον*] τ. ἔ. ἐπ' οὐδὲν τὸν μελλόντων. Τὸ ἄρθρον τὸ μετὰ τὸ οὐδὲν, ὅπως ἐν 728. Πλατ. Λαχ. 197 α «ἀνδρεία καλῶ οὔτε θηρία οὔτ' ἄλλο οὐδὲν τὸ ὑπ' ἀνοίας μὴ φοβούμενον.»

362. *ἐπάξεται*] μετὰ πολλῆς ἐμφάσεως βεβαίω τὸ μέλλον. Ταυτὸν ὡσεὶ ἔλεγεν: οὐ μόνον δὲν κατώρθωσεν ἀλλ' οὐδὲ θά κατορθώσῃ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ θανάτου.

363. *μηχανῶν φυγὰς*] ἐξύμωρον ταῦτα. 74.—*φυγὰς*—*μηχανὰς* πρὸς

ἀποφυγὴν, τ. ἔ. ἱατρικὴν, διαίταν, γυμναστικὴν κττ.

364. *ἔμπεφραστοί*] τοῦ *ἔμπεφραστομαι*,—*ἔχει ἐπινοήσει*, ἐφεῦρει. Ἡ σὺν εἶναι ἐπιτακτικῆ.

365—375. Ἐν τῇ 6' ἀντιστροφῇ παρατηρεῖ ὁ χορός, ὅτι ὁ ἄνθρωπος σοφώτατος ὢν θμως οὐ μόνον καλὴν ἀλλὰ καὶ κακὴν χρῆσιν τῆς σοφίας αὐτοῦ ποιεῖται. Ταῦτα γενικῶς λέγων ἔχει ὑπ' ὄψει τὸν ἐργάτην τῆς ταφῆς τοῦ Πολυνεϊκού.

365. *σοφόν τι*] κατηγορ.
367. *τοῖς μὲν—ποτέ μὲν*, ἄλλοτε μὲν.—*ἄλλοτε—τοτέ δέ*. Λεῖπει ὁ δέ.—*κακόν*—ἐπὶ κακόν. Ἡ πρόθεσις ἐννοεῖται ἐκ τοῦ *ἐπ' ἰσθλόν*. Τὸ *ἐπὶ κακόν* εἶναι τὸ κύριον, περὶ οὗ ὁ λόγος τὸ δ' *ἐπ' ἰσθλόν* χάριν παραλληλισμοῦ ἀπλοῦ ἐτέθη.

369 ἐξ. Ἡ ἔννοια: ὅταν τιμᾶ ἄνθρωπινα καὶ θεῖα δίκαια, ἀποδεικνύεται ὑπίπολις, ἄπολις δὲ ὅταν πράττῃ τὸ κακόν.—*ἔρορον*—*δι'* ὄρκου κεκυρωμένην.—*θεῶν*] ἀνήκει εἰς τὸ *ἔρορον*.—*τὴν δι'* ὄρκου τῶν θεῶν (ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν γενομένου) κεκυρωμένην. πρβλ. ΟΤ. 647 «ὄρορον θεῶν» καὶ Εὐρ. Μήδ. 737 «θεῶν ἀνώμοτος.»—*ὑπίπολις*—*ὑψών*, αὔξων τὴν πατρίδα.

371. *ἄπολις*] κυρίως μὲν = ὁ μὴ ἔχων πόλιν, ἀπατρις, εἶτα δὲ—*κακόπολις*, ταπεινὸν τὴν πόλιν, ὅπως ἐνταῦθα.—*Συγὰ* παρὰ Σοφοκλεῖ κατὰ προσωποποιίαν ἀντὶ τῆς συνήθους συντάξεως *σύνειμι τινι* (πράγματι) κείται τὸ ἀντίθετον τ. ἔ. τὸ *πρῶγμα σύνειμι μοι* οὕτω καὶ ἐνταῦθα: *ὄρω τὸ μὴ καλὸν εὔρεσσι* ἀντὶ τοῦ ὅστις *τῷ μὴ καλῷ εὔρεσσι*.—ἀναστρέφεται ἐν τῷ κακῷ, ἐπιτηδεύει τὸ κακόν.—*Ἐτέθη μὴ* διότι κείται ἐν ἀναφορικῇ ὑπόθετικῇ προτάσει. *ὄρω*—*εἶ* τινι.—*μὴ καλόν*—*κακόν*, ἀσέβεια περὶ τὸ ἀνθρώπινον καὶ θεῖον δίκαιο.

372. *τόλμας χάριν*] ἀντὶ τοῦ τῇ τόλμῃ χαριζομένου, ἕνεκα τόλμης

π.ε. διὰ τὸ τοιμᾶν τὰ μὴ καλὰ καὶ δίκαια.

373 εἴ. Ἐπεύγεται πᾶσαν πρὸς τὸν τοιαῦτα πράττοντα ἐπαφὴν εἶπ' ἐν τῷ ἰδιωτικῷ εἶτ' ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ. — *παρέστιος* = συνέστιος, σύνοικος. — *ἴσον φρονῶν*] τοῦ αὐτοῦ πολιτικοῦ κόμματος. Ὅμοια τὰ «τὰ τοῦ δήμου φρονεῖν, τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν» κττ. — *τάδε*] τὰ μὴ καλὰ (371) δηλονότι. Γενικῶς οὕτω λέγων ὑπαινίσσεται τὸν ἐργάτην τῆς ταφῆς, χωρὶς νὰ ὑποπτεύη, ὅτι ἡ Ἀντιγόνη εἶναι ὁ ἐργάτης.

376—581. Δεύτερον ἐπεισόδιον

Ἐν τούτῳ γίνεται ἡ προσδοκωμένη συνάντησις Ἀντιγόνης καὶ Κρέοντος. δεινὴ ἐπέρχεται ἡ σύγκρουσις αὐτῶν, διότι ἡ Ἀντιγόνη δὲν αἰσχύνεται οὐδὲ μετανοεῖ διὰ τὴν πρᾶξιν αὐτῆς, ὡς ὁ Κρέων προσεδόκα, ἀλλὰ φέρεται καὶ ὁμιλεῖ κατὰ πρόπον προσφορώτατος εἰς ἐρεθισμὸν τοῦ ἡρεθισμένου Κρέοντος. Διὸ οὗτος παραφερόμενος καταδικάζει εἰς θάνατον ἀμφοτέρας τὰς ἀδελφάς. Αἱ παρακλήσεις τῆς Ἰσμήνης εἶναι ἡ πρώτη ματαῖα ἀπόπειρα πρὸς μάλαξιν τοῦ ἀκάμπτου Κρέοντος.

376—383. Ἀναπαιστικὸν σύστημα ὑπὸ τοῦ κορυφαίου τοῦ χοροῦ ἀπαγγελώμενον πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς Ἀντιγόνης εἰσερχομένης μετὰ τοῦ φύλακος ἐξ ἀριστέρων τοῖς θεαταῖς. Πρὸς τοὺς ἀναπαίστους οἱ εἰσερχόμενοι ρυθμιζοῦσι τὸ βῆμα.

376. Ὁ χορὸς ἄρτι ἀπεκέρυττε τὸν κακὰ δρώντα καὶ τὸν ἐργάτην τῆς ταφῆς. ἰδὼν δ' αἶφνης θτι ἡ Ἀντιγόνη ἦτο ἐργάτις αὐτῆς, ἐκπλήσσεται καὶ ὡσεὶ δυσπιστῶν τοῖς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς ἐρωτᾷ τὰς ἐνταῦθα ἐρωτήσεις. — *εἰς* = ὡς πρὸς. — *δαμόμων*] εἶναι ὅ,τι προὔποθετει ἐνέργειαν δυνάμει ὑπὲρ ἄνθρωπον, θεῖον ἦτοι θεοθεν πεμφθέν, ἐπομένως πᾶν τὸ ὑπερβαῖνον τὴν ἀνθρωπίνην ἀντίληψιν, ἀκατάληπτον. — *ἀμφινοῶ*] ὑποτακτικῆ.

377—8. Ἀσύνητος ὁ λόγος διὰ τὴν ἐκπλήξιν τοῦ λέγοντος ἀντι νὰ εἴπῃ: ἀλλὰ πῶς κτλ. ἢ τι τοιοῦτον. — *εἰδὼς*] ἐκ τοῦ εἶναι ἐννοητέον οὖσαν. — *ἀντιλογίᾳ*] ὑποτακτικῆ.

380. Ἀναφέρει τὸν Οἰδίποδα, ἵνα δηλώσῃ, ὅτι τὸ δυστύχημα τῆς Ἀντιγόνης ἦτο πατρῷος κληρὸς. — *Οἰδίπους* καὶ *Οἰδίποδας* λέγεται. Τὸ δεύτερον ἐν τοῖς μελιχοῖς χωρίοις εὔχρηστον.

381—3. *τί ποτε*] ἐννοεῖται ἡ *δοσι* ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων ἄγουσιν. = τί ἄρα γε συμβαίνει; ἢ διατι ἄρα γέ σε ἄγουσιν; — *ἀπιστοῦσαν* = ἀπειθοῦσαν. — *ἀπιστοῦσαν καὶ καθελόντες*] αἱ δύο αὐταὶ μετοχαὶ περιέχουσι τὴν κυρίαν ἔννοιαν, οὐχὶ τὸ ἄγουσι. Συνδέονται δύο μετοχαὶ ἀνόμοιοι κατὰ γένος, ἀριθμὸν, πτώσιν, ἀλλ' ὅμοιοι κατὰ τὴν ἐπιρρηματικὴν σχέσιν. Ὁμαλότερον: ἀπιστοῦσαν καὶ ἐν ἀφροσύνη ἀλοῦσαν. Θουκ. 1, 67 «οὐχ ἡσύχαζον ἀνδρῶν τε σφίσιν ἐνότων καὶ περὶ τῷ χωρίῳ δεδιότες.» Συγχὸν τὸ τοιοῦτον. — *ἐν ἀφροσύνη* = ἐν ἀφρονι καταστάσει ἢ τοιαύτῳ πράττουσαν.

384. Ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὸ λογεῖον ἡ Ἀντιγόνη καὶ ὁ φύλαξ, οὗτος ἀμέσως φαιδρὸς διὰ τὴν εὔρεσιν τῆς παραβάτιδος καὶ διὰ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν ἀποτεινεί τὸν λόγον πρὸς τὸν περιλυπον χορὸν δεικνύων ἅμα τὸ θήραμα τὴν Ἀντιγόνην, τὴν συγγνήν μὲν τὸ πρόσωπον, μεγαλοπρεπῆ δὲ τὴν στάσιν καὶ ἡσυχον τὴν ψυχὴν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Αὕτη μέχρι τοῦ 442 περισταται μετὰ σκυθρωπῆς σιωπῆς κάτω βλέπουσα. Ὅτε δὲ τέλος ὁμιλήσεν, ὑπερασπίζει τὴν πρᾶξιν αὐτῆς οὕτως, ὥστε ἐτι μάλλον ἐξοργίζει τὸν ἤδη ὠργισμένον βασιλέα. — Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως (381) μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ φύλακος ὑποτίθεται, ὅτι παρήλθον πολλὰ ὥρα (πρβλ. 415), τὰς ὁποίας ὠκονόμησεν ὁ ποιητῆς ἐν τῷ δράματι παρεμβάλων τὸ α' στά-

σιμον, οὐ ἄδομένου ὑποτίθεται ὅτι διήλθεν ὁ χρόνος ἐκεῖνος.

384. Ἡ σύνταξις: ἡδε ἐστὶν ἐκείνη ἢ τὸ ἔργον ἐξεργασμένη. — *ἡδε*] ὑποκ. — *ἐκείνη*] κατηγ. Μετεχειρίσθη τὴν ἀντωνυμίαν *ἐκείνη* ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἐν τῷ α' ἐπεισοδίῳ λόγον περὶ τοῦ ἐργάτου τῆς ταφῆς. ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη εὔρεθη ἡ Ἀντιγόνη, μετεχειρίσθη θηλυκὸν γένος. — *τοῦτογον* = τὴν ταφὴν.

386. ἄφορος = *παλινορος*, ὀπισθόρητοι, ὑποστρέφας. Παράγεται ἀπὸ τὸ ἄψ καὶ ὄρω (ὄρνωμι). — *εἰς μέσον*] δηλ. εἰς μέσον ἡμῶν, ὥστε ἕκαστος δύναται νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτόν.

387. Ὁ Κρέων ἐρχόμενος εἰς τὴν σκηνὴν διὰ τῆς μέσης πύλης τῆς βασιλείου, ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦ χοροῦ, πρὸς οὓς ἀναφερόμενος εἰσαγεῖ τὸν δὲ εἰς τὸν λόγον. — *ἐμμετρος*] κατηγ. ἴσον πρὸς ἐπιρρημα. = καταλήλως, εἰς κατάλληλον περίστασιν. — *τύχη* = συμβεβηκότι, πράγματι.

388. Ὁ φύλαξ πάλιν δὲν ἀποκρίνεται εὐθὺς καὶ ἀπλῶς πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀλλὰ διὰ προομίων καὶ γνωμολογιῶν. Εἶχεν ὀρκισθῆ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ ἐπανελθὼν δὲ δικαιολογεῖται διὰ γνωμικοῦ. — Ἡ ἔννοια: δὲν πρέπει νὰ ὀρκίζηται τις, ὅτι δὲν θὰ κάμῃ τι. — *ἀπόμοτον*] εἶναι παθητικόν = ὅ,τι τις δι' ὄρκου ἀρνεῖται ὅτι θὰ πράξῃ.

389. ἡ *πίνοια* = ἡ ἐπιούσα γνώμη, ἡ δευτέρα σκέψις. Εὐρ. Ἰππ. 436 «αἱ δευτεράι πως φροντίδες σοφώτεραι.» — *γνώμην* = τὴν προτέραν γνώμην.

390. Πρβλ. 329. — Ἡ σύνταξις: ἐπεὶ ἐξηύχουν δεῦρ' ἤξειν ἂν ποτὲ σχολῇ. — Τὸ *ἐπεὶ* ἀντι τοῦ γάρ. — *σχολῇ* = δυσκόλως, οὐδῶλως, οὐδαμῶς. — *ἐξουχῶ* = σφόδρα αὐχῶ. Ὅπως καὶ τὸ ἀπλοῦν *αὐχῶ*, κυρίως μὲν = *καυνομαι*, σεμνύομαι, εἶτα δὲ ἀπλῶς = λέγω, νομίζω. — *Μέλλων* μετὰ τοῦ ἂν ἀντι ἀορίστου μετὰ τοῦ

ἂν συχνὸς μὲν παρ' Ὀμήρῳ Ε 268, X 42, σπάνιος δὲ παρ' Ἀττικοῖς. Πλ. Πολ. 10, 615 «οὐχ ἤκει οὐδ' ἂν ἤξει δεῦρο.» Ἀπολ. 29c «ἂν διασφαρῆσονται.» Θουκ. 2, 80, 1 «βαδύως ἂν τῆς Ζακύνθου κρατήσουσιν.»

391. *τότε*] ὅτε τὸ πρῶτον ἤλθον, ἵν' ἀγγείλω τὴν ταφὴν.

392. *ἀλλ'*] ἀνήκει εἰς τὸ *ἦκω*, τὰ δὲ λοιπὰ κεῖνται διὰ μέσου. — *ἡ ἐκτός* καὶ *παρ'* ἐλπίδας χαρὰ = ἡ ἐκτὸς ἐλπίδων καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ. Τολμηρὸν καὶ ἀσυνηθὲς ζεῦγμα διότι ἐν τοιαύτῃ φράσει ἐπαναλαμβάνεται τὸ ὄνομα ἐπὶ ἑκατέρας προθέσεως, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας τίθεται καὶ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἀντι τοῦ ὀνόματος. Ὅμοιον ὅμως χωρίον ἐν Ἰλ. P 760 «πέσον περὶ τ' ἀμφὶ τε τάφρον.» — *χαρὰ*] ἐννοεῖ τὴν χαρὰν τὴν ἐκ τῆς εὔρεσεως τοῦ ἐργάτου τῆς ταφῆς.

394. δι' ὄρκου] πλεονασμὸς προσθεθεῖς χάριν ἐμφάσεως εἰς τὸ ἀπόμοτος] πρβλ. 427 OK. 1625 «φῶβω δεῖσαντες.» — ἀπόμοτος] ἐδῶ εἶναι ἐνεργητικὸν (388). Καὶ τὸ ἀνόμοτος ἔχει καὶ τὰς δύο σημασίας. Ἐννοεῖται: οὐχ ἤξειν.

395. *τάφον κοσμοῦσα*] περίφρασις τοῦ *θάπτουσα*. κυρίως δὲ = τὴν ταφὴν εὐτρεπίζουσα.

396. *κλήρος οὐκ ἐπάλλ.*] οὐκ ἐπάλλομεν κλήρους ὡς πρότερον (275), ὅπως ὁ λαχὼν ἔλθῃ ἄγων τὴν κόρην. Οἱ παλαιοὶ τὴν κλήρωσιν ἐποιοῦντα ὡδὲ θέντες τοὺς κλήρους ἐντὸς κυνῆς ἢ ἄγγειου ἐπαλλον μέχρις οὐ ἐξεπήδα τις αὐτῶν, τούτου δὲ ὁ κύριος ἐλογίζετο ὡς λαχὼν. Ὡστε *κλήρος οὐκ ἐπάλλετο* = κλήρωσις οὐκ ἐγίνετο. — *ἐνθάδε*] ὅπως πρότερον, ὅτε προὔκειτο λυπηρὰ ἀγγελία.

397. τὸ *ἔρωμαι* = εὐτυχὲς εὔρημα ὀφειλόμενον εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ Ἑρμοῦ.

399 εἴ. Ἡ σύνταξις: ἐγὼ δὲ δίκαιός εἰμι ἐλεύθερος ἀπηλλάχθαι τῶνδε κακῶν. — Ἡ ἔννοια: ἐγὼ δὲ δι-

καίουμαι ν' ἀπαλλαγῶ τῶν κακῶν τῶνδε. — δικαίος εἰμι] προσωπική σύνταξις, ἀντί τοῦ: δικαίόν ἐστί με. — ἐλεύθερος ἀηλλάχθαι] πλοῦτος ἐκ φράσεως. — τῶνδε κακῶν] δηλ. τῆς δυσσάρεστου καταστάσεως, εἰς ἣν ὁ Κρέων ἐνέβαλεν αὐτὸν ἐκλαθῶν ὡς συνεργὸν τῆς ταφῆς καὶ τὰ δεινὰ ἐκείνα ἐπαπειλήσας. — Ὁ Κρέων ἐκπληροῖ τὴν αἴτησιν τοῦ φύλακος ἐν 444, ἀφοῦ ἡ Ἀντιγόνη ὡμολόγησε τὴν πράξιν.

401. Διπλῆ ἐρώτησις ἀνευ συνδέσμου εἰς μίαν συγκεκριμένην. Ἰλ. Φ 150. «τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν;» Τραχ. 421, Φιλ. 243. — πύθεν λαβῶν] ἀντί τοῦ ποῦ λαβῶν. Πολλάκις τὰ ἐπιρρημάτα τῆς ἐν τόπῳ στάσεως καὶ αἱ προθέσεις ἀντικαθίστανται δι' ἐπιρρημάτων καὶ προθέσεων τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως, ὅταν ἐν τῷ λόγῳ ὑπάρχη ἡ ἐνοητὰ κίνησις. — ἐφ' = τίνι.

402. Ἀπόκρισις βραχεῖα καὶ θραυσταία.

403. Ἀπίστευτον φαίνεται τῷ Κρέωντι τὸ πρῶτον. — ὀρθῶς] ἀμφότεροι τοῖς ῥήμασιν ἀνήκει. ἀκριβῶς λέγει, ὅστις λέγει μετὰ νοῦ διαυγούς καὶ εὐκρινούς. Το αὐτὸ πληρέστερον ἐν ΟΤ 528 «ἐξ ὀρθῆς φρενός.»

404. Ἐννοεῖται: ὀρθῶς λέγω, ἄφρημι. — τὸν νεκρὸν] ἐτέθη μετὰ τὸ ὄν, ὡς ἐπεξηγήσει αὐτοῦ. ΟΚ. 907 «οὐσπερ αὐτὸς τοὺς νόμους εἰσῆλθ' ἔχων, τούτοιςιν ἀρροσθήσεται.»

405. ἀπειπιας] ἐννοεῖται θάπτειν, οὐ ἀντικ. εἶναι τὸ ὄν. — Οἰοεὶ θριψαμβεύων ὁ φύλαξ τελευτᾷ τὸν λόγον δι' ἐρωτήσεως.

406. ἐπιλήπιος = καταφανής, τ. ἔ. ἐπ' αὐτῷ τῷ ἔργῳ εἰλημμένη, ἐπ' αὐτοφώρῳ. — ὀραταὶ ἠρόθη] ἀναμιξήσῃς ἐνεστῶτος ἱστορικοῦ καὶ ἀορίστου. Αἰ. 31 «φράζει τε κἀδήλωσεν» Τρ. 364 «κτείνει τε καὶ ἔπερσε.»

407 ἐξ. Σύγγυσις προσώπων συνέβη, ἐπειδὴ εἰς μὲν ἦκε, πάντες δ'

οἱ φύλακες ἠπειλήθησαν καὶ ἔσθραν κτλ. Τὴν σύγγυσιν ἐποίησεν ὁ ποιητῆς χάριν βραχυλογίας, ἀντί νὰ εἴπῃ ὅπως γὰρ ἦκων ἠγγεῖλα τοῖς ἄλλοις φύλαξι τὰ δεινὰ ἐκείνα, ἃ ἠπειλήσας ἡμῖν, πᾶσαν κόνιν σήραντες κτλ. Πρόβλ. 141.

409. σάωρα, ἔσθρα. — Οὐχὶ σπανίως τὸ ἄρθρον κεῖται ἐν τέλει στίχου. Φιλ. 263, Ο.Κ. 351.

410. μυδάω = εἶμαι κάθυγρος, ὄθεν στάξω, διαλύομαι, σήπομαι. — εἶ] ὄρα ἐν τοῦτῳ τὴν ἀναισθησίαν τοῦ φύλακος.

411. ἄκρων] κατηγ. — ἐκ πάγων] δηλοῖ τὸ πόθεν ἀντί τοῦ ποῦ. Ἡ ἐκ ἐτέθη ἀντί τῆς ἐπι ἢ ἐν. = ἐκαθήμεθα ἐπὶ τῶν λόφων καὶ ἐπεσκοπούμεν ἐξ αὐτῶν. ὄρα 401. — ὀπήνημοι] δὲν σημαίνει προστατευόμενοι ἀπὸ τοῦ ἀνέμου, ὅπερ εἶναι ἀδύνατον ἀπ' ἄκρων πάγων, ἀλλ' ὅτι εἶχον τοιαύτην θέσιν, ὥστε βλέποντες πρὸς τὸν νεκρὸν εἶχον τὴν ῥάχιν πρὸς τὸν ἄνεμον. Ξεν. Οἶκον. 18, 7 «τὸ ὀπήνημον μέρος τῆς ἄλλω» = τὸ ἀπεστραμμένον ἀπὸ τοῦ ἀνέμου μέρος. Τὸ ἀντιθέτον: προσήνημον.

412. Σύνταξιν: πεφρευγότες δομῆν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ τ. ἔ. πεφρευγότες μὴ βάλῃ (ἡμᾶς) ἢ ἀπ' αὐτοῦ ὀσμῆ. Τὸ δομῆν ἐτέθη κατὰ πρόληψιν ὡς ἀντικ. τοῦ πεφρευγότες ἀντι νὰ τεθῆ ὡς ὑποκ. τοῦ βάλῃ. Τὸ μὴ βάλῃ σαφηνίζει τὴν φράσιν πεφρευγότες δομῆν ἀπ' αὐτοῦ, ἢ ὅποια καὶ μόνη ἦρκει. — αὐτοῦ] τοῦ μυδῶντος σώματος. — μὴ βάλῃ] δηλ. ἡμᾶς ἦτοι τὰς ῥίνας ἡμῶν.

413, 4. ἐγεροῖ = ἐγρηγοροῖ, τ. ἔ. ἐγρηγορότες καὶ ἄγρυπνοι. — κινῶν] ἀπὸ πληθ. μετέθη εἰς ἐνικόν. 260, Ἰλ. 739. — κινῶν ἄνδρ' ἀνήο = κινῶντες ἀλλήλους. — ἐπιρροθος] ἀλλαχού = βοήθης, ἐνταῦθα = ὕβριστικός. — κακά] οὐσιαστ. = ὀνειδῆ, παληλόγια. Αἰ. 1244 «αἰὲν ἡμᾶς κακοῖς βαλεῖτε» Φιλ. 374 «ἤρασαν κακοῖς τοῖς πᾶσιν.» — ἀκηδῆσοι] εὐκτ.

πλαγία. Ὁ εὐθύς λόγος: κλαύση (ἢ τι τοιοῦτον) εἰ ἀκηδέσεις τοῦδε τοῦ πόνου. — πόνου] ἐννοεῖ τὴν ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ὑπὸ τὰς ἡλιακάς ἀκτῖνας φρουρὰν καὶ τὴν ἀφῶρητον ὀσμῆν.

415-6. ἔστ'... κούλας] ποιητικῆ δῆλωσις τῆς μεσημβρίας: πρόβλ. τὸ ὀμηρικὸν «ἦμος δ' ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβέβηκει.» Ἰλ. Θ 68. — Ταχέως ὁ ποιητῆς μετήγαγεν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εἰς τὴν μεσημβρίαν.

417. ἔθαλιπε] συνήθως εἶναι μετέτ., ἐδῶ ἀμετέτ. — χθονός] ἀπλή γενικῆ δηλοῦσα τὴν ἀπὸ τίνος κίνησιν. = ἀπὸ χθονός. Ἰλ. 324 «δόμων φέρουσαν» Φιλ. 613 «ἄγωντο νήσου» 1002 «πέτρας πεσῶν.»

418. Σύνταξιν: τυφῶς ἀείρας σκηπτῶν, οὐράνιον ἄχος, (ἀπὸ) χθονός, πῖμπλησι πεδῖον, αἰκίζων πᾶσαν φέβην αἴλης πεδιάδος, ἐν δὲ μέγας αἰθῆρ ἔμεστῶθη. — τυφῶς = καταγιγνώδης ἄνεμος. — σκηπτῶς] θυελλῶδες πνεῦμα εἰς τὴν γῆν ἐπιπίπτει καὶ πάλιν ἄνω αἰρῶμενον. Λέγεται καὶ στρόβιλος. Περιέμενε τις μᾶλλον κοκνοιστόν. — οὐράνιον ἄχος] παράθεσις τοῦ σκηπτῶν. Εἶναι ἢ ἐξ οὐρανοῦ πεμφθεῖσα ἦτοι θεῖα λύπη τ. ἔ. συμφορά. ἐν 421 λέγει αὐτὴν θεῖαν νόσον. ὁ Αἰσχ. 619 ἐν Περσ. 579 οὐράνια ἄχη λέγει τὴν οὐρανόθεν διὰ χειμῶνος ἀπώλειαν τῶν νεῶν.

419. πῖμπλησιν] ἐννοεῖται αὐτοῦ τ. ἔ. τοῦ σκηπτῶ. — πᾶσαν αἰκίζων φέβην] πᾶσαν διαλυμαινόμενος κόμην τῶν ἐν τῷ πεδίῳ δένδρων.

420. ἐν δὲ] προσέτι δέ, ἅμα δέ. Ἐπιρρηματικῶς κεῖται ἢ ἐν. Τινὲς ὑπέθεσαν τμησίν: ἐνεμεστῶθη. Ἄλλ' ἐμμεσίῳ δὲν ὑπάρχει. πρόβλ. Αἰ. 675 «ἐν δ' ὁ παχυρατῆς ὕπνος λύει πεδήσας». ΟΤ. 182 «ἐν δ' ἄλοχοι πολιαὶ τ' ἐπιματέρες ἐπιστενάγουσιν.» — ἐμεστῶθη] ἐννοεῖται αὐτοῦ τ. ἔ. τοῦ σκηπτῶ.

421. μύσαντες] κλείσαντες τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν κοκνοιστόν, τὸν

πληρώσαντα τὸν ὀρίζοντα ὄλον. Διὰ τοῦτο δὲν εἶδον τὴν Ἀντιγόνην προσερχομένην ἀλλ' ἀφοῦ ἐτελείεωσ τὸ ἔργον. — εἶχομεν θεῖαν νόσον = ὑπεμένομεν τὴν θεοθεν νόσον. Οἱ τραγικοὶ λέγουσι νόσον πᾶσαν πάθησιν τοῦ σώματος ἢ τῆς ψυχῆς.

422. τοῦδε] τοῦ σκηπτῶ. — ἀπαλλαγέντος = πεπαυμένου. — ἐν] πολλῆς ἐπὶ χρόνου δηλοῖ χρονικὴν ἔκτασιν, ἐν τέλει τῆς ὁποίας συμβαίνει τι. ὥστε = μετὰ.

423. Ἡ φοβερὰ περιγραφή τοῦ τυφῶνος ἐξαιρεῖ τὸ ἀτρόμητον τῆς Ἀντιγόνης. Διότι ἐφοβήθησαν μὲν οἱ φύλακες, οἱ ἄνδρες, ἀλλ' οὐχὶ αὐτῆ, ἢ κόρη. — Ἡ Ἀντιγόνη ἐπανήλθεν, διότι ἔμαθε τὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Κρέοντος γύμνωσιν τοῦ νεκροῦ. — πικρῶς] ἐξωργισμένης.

424 ἐξ. Ἡ σύνταξις: ὅταν βλέψῃ λέχος εὐνῆς κενῆς ὄρφανον νεοσσῶν. — λέχος εὐνῆς = τὴν κλίνην τῆς κοίτης ποιητικῆ περιφρασίς τῆς εὐνῆς = κοίτης, φωλεᾶς. Αἰσχ. Περσ. 538 «λέκτρων εὐνάς.» Εὐρ. Μηδ. 435 «κοίτας λέκτρων.» Ὅμοια παρὰ Σοφοκλεῖ: πῆμα ἄτης, ἀγῶν ἔριδος, ἀγῶν μάχης κττ. — κενῆς ὄρφανόν] πρόβλ. τοιαύτην ὠρρευσιν ἐν 566 Φιλ. 31 «κενήν οἴκησιν ἀνθρώπων διχα.» Τραχ. 555 «απαλιὸν δῶρον ἀρχαίου ποτὲ θηρός.» — κενῆ] ἐπακολούθημα τοῦ νεοσσῶν ὄρφανόν προληπτικῶς εἰρημένον: ὥστε γεγενῆσθαι αὐτὴν κενήν. 791, 881, 1186. — Τὸ πλάτος τῆς περιγραφῆς, ὁ πλοῦτος τῆς ἐκφράσεως (424, 427, 430) ἢ μετὰ τὴν εἰκόνα ἐπανάληψις τοῦ συγκρινομένου προσώπου (426), αἱ τμησεις (427, 432) καὶ τὸ ὡς ὅταν, πάντα ταῦτα ἀποδεικνύουσι τὸν λόγον ἐπιτικόν πως, οἷον οἱ τραγικοὶ φιλοῦσιν ἐν ταῖς μακραῖς διηγήσεσι τῶν ἀγγέλων.

426. Μετὰ τὴν παρομοίωσιν ἐπαναλαμβάνει ὀμηρικῶ τῷ τρόπῳ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐν 423 ἐξ., καὶ προστίθησιν ἐπιτικῶς ἐπίσης τὸν δὲ ἐν

τῆ ἀποδόσει.—ψιλόν] γυμνὸν τῆς κό-
νεως. 409.

427-8. γόισιν ἐξώμωξεν] 394.—
ἐκ ἡράτο] τμησίς.

430. εὐκροτίτου = καλῶς κεχρο-
τημένης διὰ τῆς σφύρας, σφυρηλά-
του.—ἀρδην = ἄρασα τὴν πρόβουον.
Τῆς πρόβου ἄρσιν ἐν σπονδαῖς βλέ-
πομεν πολλάκις ἐπὶ ἔργων τέχνης.

431. Αἱ χοαὶ ἦσαν τρίσπονδοι,
ἦτοι τριπλαῖ, ἄλλη ἐπ' ἄλλη τοῖς
νεκροῖς χεόμεναι, ἡ μὲν ἐκ μελικρά-
του (μέλιτος σὺν γάλακτι) ἡ δὲ ἐξ
οἴνου, ἡ δὲ ἐξ ὕδατος ('Οδ. Κ 10)
ἡ ἢ α' ἐκ γάλακτος, ἡ β' ἐξ οἴνου,
ἡ δὲ γ' ἐκ μελικράτου (μέλιτος σὺν
ὕδατι). Ἐνίοτε μετεχειρίζοντο καὶ
ἐλαιον ἀντὶ οἴνου. Ταῦτα, πρὸς δυ-
σμάς ἐστραμμένοι, ἔχουν ἢ χωριστὰ
ἕκαστον ἢ, πάντα ἐν τῷ τῷ αὐτῷ
ἀγγεῖω μίξαντες, τρεῖς ἐκ πάντων
ἐποῖον σπονδάς, ὡς ἡ Ἀντιγόνη.
Καὶ παρ' ἡμῖν ἐπὶ τοῖς νεκροῖς, ἀ-
φοῦ κατατεθῶσιν ἐν τῷ τάφῳ, χέει
ὁ ἱερεὺς ἐκ λυγνίας τοῦ ναοῦ τρεῖς
χοὰς ἐλαίου καὶ ὕδατος.—στέφει]
κύκλω περιρραίνει. κοσμεῖ, ἢ τιμᾶ.

432. ἰεμεσθα θηρώμεθα] ἐνεστώ-
τες.—σὺν θηρώμεθα] τμησίς. Πρβλ.
συλλαμβάνειν.

438. φίλους] φίλην λέγει τὴν Ἀν-
τιγόνην ὡς βασιλοπαιδα. Χάριν τοῦ
πληθ. πρβλ. 10.

439-40. Διαλάμπει ἐν τούτοις ἡ
εὐτέλεια τοῦ φύλακος. μυρίους φί-
λους θυσιάζει χάριν τῆς αὐτοῦ σω-
τηρίας. ἡ δ' Ἀντιγόνη μυρίας ζωὰς
θυσιάζει χάριν ἐνὸς φίλου.—Ἡ σύν-
ταξις: πέφυκεν ἔμοι λαβεῖν πάντα
ταῦτα ἡσσω τῆς ἐμῆς σωτηρίας.—
πέφυκε=εἶναι φυσικόν, ἔγχειται εἰς
τὸν χαρακτήρα μου.—πάντα ταῦτα]
δὲν ἀναφέρειται εἰς πάντα τὸν ἡγού-
μενον λόγον, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ δεύ-
τερον μέρος «ἐς κακὸν δὲ τοὺς φί-
λους ἀγειν ἀγχεινόν.» = πάντες οἱ
ποιοῦται λόγοι, ὁ λόγος οὗτος καὶ εἴ
τις ἄλλος.—λαβεῖν=ὑπολαβεῖν.

441. σε] ἐννοητέον τὸ λέγω, κρι-

νω ἢ τ. τ.—Ἡ Ἀντιγόνη ἴσταται
ἤρεμος, βλέπει δὲ κάτω ἀπαξιούσα
νὰ προσδλέψῃ τὸν Κρέοντα, τοῦ ὁ-
ποίου πάντα, εἴτε ὀργῆ εἴτε τι ἄλ-
λο, εἶναι δι' αὐτὴν ἀδιάφορα.

442. ὁ πλήρης λόγος: φῆς δεδρα-
κέναι ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρ. τάδε;—
μὴ] πλεονάζει, ὅπως μετὰ τὰ ἀπα-
γορεύσεως καὶ κωλύσεως ῥήματα.

443. Ἡ ἀπόκρισις εἶναι διπλῆ,
ὡς ἡ ἐρώτησις. Ἡ διπλῆ δ' αὐτῆ
βεβαίωσις τῆς πράξεως πολλὴν ἐνε-
γει ἐμφρασίαν καὶ τὸ ἀτρόμητον τῆς
Ἀντιγόνης ἐξαιρεῖ. Ἡ ἀπόκρισις
περιέχει τὰς λέξεις καὶ τὸν τύπον
τῆς ἐρωτήσεως. τοῦτο εἶναι πειρα-
κτικόν.—τὸ μὴ] ἐννοεῖται δεῦρασι.

444-5. Ταῦτα πρὸς τὸν φύλακα
λέγει.—κομίζεις ἄν] εὐκτ. μετὰ τοῦ
ἄν ἐκφράζει πολλάκις προσταγὴν ἢ
πίαν. ἡπιώτερον τοῦ κομίξει σεαυτὸν.
—ἔξω... ἐλεύθερον] ποιητικὸς πλου-
τος ἐκφράσεως.—ἐλεύθερον] συνεφώ-
νησε πρὸς τὸ σεαυτὸν.—Ὁ φύλαξ ἀ-
πέρχεται, ἐπανέρχεται δ' ὡς Ἰ-
σμῆνη. 526.

446. μῆκος] ὅπως τὸ τέλος, τάχος
καὶ ἄλλα, κεῖται ἐπιρρηματικῶς.=
μακρὰν, διὰ μακρῶν. Κυρίως δὲ τὸ
«μὴ μῆκος ἀλλὰ συντόμως»=μὴ μῆ-
κος λόγων ἦτοι μακρὸν λόγον, ἀλλὰ
συντόμως λέγουσα.

447. τάδε] ὅσα ἔπραξεν ἡ Ἀντι-
γόνη.

448. τί δ' οὐκ ἐμελλον] ἐννοεῖται
εἰδέναι. = πῶς δ' οὐκ ἐμελλον; πῶς
γὰρ οὐ;

449. Ἐν τούτοις διαφαίνεται ἡ
ὀργὴ τοῦ Κρέοντος αὐξανομένη.—
καὶ δῆτα=καὶ λοιπόν, καὶ ἕως, μο-
λοντί δηλ. εἴξευρες.—τούσδε νόμους
=τάδε τὰ κηρύγματα.

450. Αἰτιολογία τοῦ ἐννοουμένου
ἐτόλμων. Ἡ ἐννοία τὸν ἐν 450-2:
ἡ Δίκη καὶ ὁ Ζεὺς ὤρισαν θάπτε-
σθαι τοὺς νεκρούς. ὥστε μόνον ἂν
αὐτοὶ ἀπηγόρευον τὴν ταφὴν τοῦ Πο-
λυεΐκου, θά ὑπήκουον. Κατὰ ταῦτα
ἡ Ἀντιγόνη τὴν ταφὴν τοῦ ἀδελφοῦ

θεωρεῖ δίκαιον φυσικόν, ὑπέρτερον
ἄρα παντὸς θεοῦ. Δὲν ἐννοεῖ, ὅτι
μόνον τὰ θεῖα δίκαια δεόν νὰ ἐκτε-
λῶνται, οὐδαμῶς δὲ οἱ ἀνθρώπινοι
νόμοι, ἀλλ' ὅτι μόνον θεῖα δύναμις
δύναται ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν ἀν-
θρωπον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡθικῶν
ὑποχρεώσεων.

451. Ἡ Δίκη ἦν μία τῶν Ὁσῶν,
θυγάτηρ δὲ Διὸς καὶ Θέμιδος. Εἶναι
τοῦ Διὸς συνέδρος καὶ ἐπιβλέπουσα
τὰ ἐπὶ γῆς πάντα ὑποβάλλει ταῦτα
τῷ Διί. ἀλλ' ἐφορᾷ καὶ τὰ πρὸς
τοὺς θανόντας καθήκοντα καὶ ἐν ταῖς
πρὸς αὐτοὺς ἀμαρτίαις πέμπει ἄνω
τιμωροὺς τὰς Ἐρινῦς. διὰ τοῦτο λέ-
γεται καὶ συνέδρος τῶν κάτω θεῶν.

453-5. τὰ σὰ κηρύγματα] μετὰ
περιφρονήσεως.—Ἡ σύνταξις: ὥστε
τοῦ Διὸς συνέδρος καὶ ἐπιβλέπουσα
τὰ ἐπὶ γῆς πάντα ὑποβάλλει ταῦτα
τῷ Διί. ἀλλ' ἐφορᾷ καὶ τὰ πρὸς
τοὺς θανόντας καθήκοντα καὶ ἐν ταῖς
πρὸς αὐτοὺς ἀμαρτίαις πέμπει ἄνω
τιμωροὺς τὰς Ἐρινῦς. διὰ τοῦτο λέ-
γεται καὶ συνέδρος τῶν κάτω θεῶν.

456. νῦν κἀχθές] ὅπως βραχὺν
χρόνον δηλοῦσιν. Ὅμοιαι φράσεις:
χθιζὰ τε καὶ πρῶιζα, πρῶην καὶ
χθές.

458. τούτων] τ. ἔ. τῶν νομίμων.
Ἀνήκει εἰς τὸ δικην. Βραχυλογικῶς
εἴρηται. = διὰ τὴν παράθεσιν τού-
των.—ἐγὼ] πάσχει συνίχησιν μετὰ
τῶν σὺ, οὐκ, οὐχί, οὐδέ, εὔτε, εἰμι.
—οὐκ ἐμελλον=οὐκ ἠβουλόμην, δὲν
εἶχα σκοπόν.—ἄνδρος] ἀντιτίθεται
πρὸς τὸ θεοῖσι. Ἀντὶ τοῦ τιнос ἐτέθη
οὐδενὸς διὰ τὸ ἀρηγτικὸν οὐκ ἐμελλον.

459. ἐν θεοῖσι=ἐνώπιον τῶν θεῶν
τ. ἔ. ἐν Ἄδου μετὰ θάνατον.—τὴν
δικην] τὸ ἀρθρον δηλοῖ τὴν προσή-
κουσαν.

460. εἴ. Αἰτιολογία τῶν ἀμέσως
ἡγουμένων: δὲν εἶχα διάθεσιν νὰ τι-
μαρῆθῶ ὑπὸ τῶν θεῶν μετὰ θάνατον.
διότι εἰζεύρω ὅτι θ' ἀποθάνω καὶ θά
ἐλθῶ ἐνώπιον αὐτῶν. Ταῦτα καὶ μά-

λιστα τὰ κελ μὴ σὺ προυκήρυξας πε-
ριέχουσι πολλὴν πρὸς τὸν Κρέοντα
περιφρονήσιν.

461. τοῦ χρόνου πρόσθεν] πρὸ τοῦ
εἰμαρμένου χρόνου, προῦρος.

462. αὐτῆ] ἡ ἐννοία τοῦ μορίου
τούτου ἐνταῦθα: σὺ τὸ νομίζεις τι-
μωρίαν, ἐγὼ τούναντίον κέρδος.

463. ἐν πολλοῖσιν κατοῖς] τὰς τύ-
χας ἐννοεῖ πατρός, μητρὸς καὶ ἀδελ-
φῶν.

464. φέρει] συχνὰ παρὰ Σοφοκλεῖ
τὸ φέρειν κεῖται ἀντὶ τοῦ φέρεσθαι.
OK 5.—ὄδε] ἀντὶ τοῦ συνηθεστέρου.
ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὗτος. 646.

465-6. οὕτως = κατὰ ταῦτα.—
παρ' οὐδὲν ἄλλος] ἐννοεῖται ἐστί.—
Ἡ ἐννοία: τὸ τυχεῖν τοῦδε τοῦ μό-
ρου ὡς οὐδὲν ἄλλος ὑπολαμβάνω, οὐ-
δαμῶς ἐπὶ τούτῳ ἄλλῳ. ὄρα 35.—
Ἡ παρὰ ἐκφράζει τὴν ἀμοιβαίαν ἀ-
ναφορὰν δύο πραγμάτων παρατιθε-
μένων πρὸς σύγκρισιν. ὥστε=τὸ θα-
νεῖν δὲν παραβάλλεται πρὸς οὐδε-
μίαν λύπην, τ. ἔ. δὲν εἶναι οὐδε-
μία λύπη.

467. θανόντα] χρόν.—ἠνσχόμην]
ἀήθης τύπος ἀντὶ τοῦ παρ' ἄττικαῖς
συνήθους ἠνσχόμην. Ἐλαβεν ἄνευ
μετοχῆς δύο αἰτιατικὰς, ὧν ἡ μία
εἶναι κατηγορούμενον τῆς ἄλλης.
Εὐρ. Ἀλκ. 304. Ὀδύσ. Τ 27.

468. εἶπε μὲν κείνοις (=ἀνα-
σχέσθαι ἄταφον τὸν ἀδελφόν) διότι
τούτο εἶναι πόρρω τῆς Ἀντιγόνης,
εἶπε δὲ τοῖσδε δηλ. τοῖσδε τοῦ μόρου
τύχειν, διότι ἐν αὐτῷ ἦδη ἡ Ἀντι-
γόνη ὅλη εὐρίσκειται.—ἄν] ἐπανάλη-
ψις τοῦ ἐν 466 ἄν.—τοῖσδ' οὐκ ἀλ-
γύνουμαι] μετ' ἐμφάσεως ἐπαναλαμ-
βάνει τὰ ἐν 465 κατ' ἀντίθεσιν πρὸς
τὸ κείνοις ἄν ἤλιγον.

469. σοί] τῷ Κρέοντι.

470. σχεδόν τι] φαίνεται μὲν, ὅτι
μετριάξει τὸ ἀπότομον τοῦ λόγου,
ἀλλὰ πράγματι περιέχει εἰρωνεῖαν.
Σκώπτουσα ἡ Ἀντιγόνη ἀμφιβάλει
περὶ πράγματος βεβαίου κατ' αὐτήν.
Ὁ μέχρι τοῦδε λόγος αὐτῆς ἦν ὑ-

ψηλόφρων και ἀπότομος, τὸ τέλος ὅμως εἶναι σκληρότερον και ὕβριστικόν. Ἐπιτήδες τοῦτο μηχανᾶται ὁ Σοφοκλῆς, ἵνα μὴδμία συνδιαλλαγὴ πρὸς τὸν Κρέοντα ἦναι δυνατή.

471. τὸ γέννημα (=φύσις, χαρᾶκις) τῆς παιδὸς δηλοῖ ὡμὸν ὄν. —δηλοῖ] δηλόν ἐστι. 20. —[Ἐφθαρμένος θεωρεῖται ὁ στίχος διὰ τὴν πρωτοφανῆ ἐκδοχὴν τοῦ γέννημα. Διὰ πολλὰ διορθώσεις ἐγένοντο. ἰδοὺ μία εὐστοχος: δηλοῖ τὴν γέννημ' ὡμὸν ἐξ ὡμοῦ πατρὸς ἢ παῖς ὄν.]

472. εἰκεῖν κακοῖς] ὑπέκειν τὸς δυστυχίμασι, τῇ ἀναγκαίᾳ τύχῃ. Σωφροσύνη ἦν καθ' Ἑλληνας τὸ νὰ μὴ ἦναι τις καθ' ἑξακολούθησιν πείσμαν και ἐν τῇ δυστυχίᾳ.

473. ἀλλὰ] συνάπτει τὸν λόγον πρὸς τὴν τελευταίαν φράσιν τοῦ κορυφαίου τοῦ χοροῦ, πρὸς δὲ ὁ Κρέων. ἀπαιζῶν ἐξ ἀγανακτῆσεως νὰ προσφωνήσῃ τὴν Ἀντιγόνην, ἀποτείνει τὸν λόγον. Ὅρα δ' ἐν αὐτῷ τὴν τραγικὴν εἰρωνείαν. ὅσα δηλ. λέγει ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἀντιγόνην περὶ τῶν ἄγαν σκληρῶν φρονήματων, μετ' ὀλίγον ἐφαρμοσθήσονται εἰς αὐτὸν τοῦτον. —σκληρᾶ] τὰ αὐθάδη και ἄκαμπτα λέγει.

474. πίπτειν] δαμάζεσθαι, καταβάλλεσθαι. Το ἴσθι ἀντὶ μετοχῆς(πίπτοντα) ἢ εἰδικῆς προτάσεως ἔλαβεν ἀπαρ. Φιλ. 1329. ΟΤ 690. πρβλ. 293. —μάλιστα] τὸ πλεῖστον, συνηθέστατα. —και] χαιρουνσι αἱ ποιηταὶ κατὰ παράτοξιν ἐκφέροντες παραβολὰς. —ἐγκρατέστατον] ἰσχυρότατον, στερεώτατον.

475. διπλὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ = ὠπτημένον διὰ τοῦ πυρὸς λίαν σκληρὸν τ. ἔ. ὥστε λίαν σκληρυνθῆναι. —ἐκ πυρὸς] προσδ. ὀργάνου τοῦ διπλόν. —περισκελῆ]κατηγορ. Τὸ σκέλω =κατάξηρον ποιῶ. Ἡ περι ἐπιτείνει.

477. τοὺς θυμολυμένους = τοὺς θυμολυμένους, οἱ συνήθως θυμολύονται.

478. τοῦ γὰρ...] αἰτιολογία τῶν ἐν

ἀρχῇ «τὰ σκληρ' ἄγαν φρονήματα πίπτειν μάλιστα.» Τὰ δὲ και τὸν ἐγκρατέστατον κτλ. εἶναι παραβολὴ παρένθετος. —ἐκπέλει =ἐξέστι.

479. δούλος] δῶλος ἀναρμοστέτῃ βασιλοπαιδί. Ὁφείλεται εἰς τὸ κατέχον τὸν Κρέοντα πάθος, ἀντὶ νὰ εἴπῃ ὀπήμοος. — τῶν πέλας = τῶν πλησίον, τῶν ἄλλων.

480. τότε] ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπερβαίνουσα. — ὀβρίζειν] ὄρα 309.

481. ἐπερβαίνουσα] δηλοῖ πῶς ὀβρίζεν ἢ Ἀντιγόνη.

482. ὄβρις] ἐνοεῖται ἐστι. —ἦδε] συνεφώνησε πρὸς τὸ ὄβρις, ἀντὶ νὰ τεθῇ τότε δηλ. ἐπανχεῖν και γελᾶν.

483. δεδρακυῖαν] διττῶς οἰκονομεῖται α' ὡς αἰτιολογικῆ, β' ὡς παραχωρητικῆ.

485. ἀνατὶ] ἐκ τοῦ ἀνατος, ὁ ἐκ τοῦ ἄτη. = ἀνευ βλάβης και τιμωρίας. —ταῦτα κράτη] τὰ τολμήματα τῆς Ἀντιγόνης και ἢ κατ' ἐμοῦ νίκη. —ἀνατὶ κίεσται] θὰ μείνωσιν ἀτιμώρητα.

486. ἀδελφῆς] γενικὴ κατηγορηματικῆ. Ἐνοεῖται: θυγάτηρ. —δμαιμονεσιτέρας] οἰκειότερας, συγγενικωτέρας, λ. γ. τῆς μητρὸς τοῦ Κρέοντος, ὅτε ἢ Ἀντιγόνη θὰ ἦτο ἀδελφὴ αὐτοῦ, ἢ τῆς θυγατρὸς τοῦ Κρέοντος, ὅτε θὰ ἦτο ἐγγονος. Εἶναι δὲ ἢ μήτηρ και ἢ θυγάτηρ δμαιμονεσιτέρα τῆς ἀδελφῆς.

487. Ζηνὸς θεοῦ (ἔρκος) γενικὴ μεριστικῆ. Εἴρηται κατὰ μετωνυμίαν ἀντὶ τῆς συγγενείας, ὅπως Δημήτηρ, Ποσειδῶν, Ἡραϊστος, (123) Ἄρης ἀντὶ τοῦ σίτου, θαλάσσης, πυρὸς, μάχης. Ὁ Ζεὺς καλεῖται και γενέθλιος, φράτριος, γαμήλιος, ζῆνιος, ὀμόγνιος, ἐνάμιος. 659. —ἡμῖν] ἀντὶ γενικῆς.

488. Τὸ πάθος τοῦ Κρέοντος ἐπιτείνεται ἀνευ λόγου και ἔνοχον θεωρεῖ τὴν Ἰσμήνην και καταδικάζει. καλεῖ ὅμως (491) και εἰς ἀνάκρισιν. —ἀλύξετον] διῦχος τοῦ ἀλύξω

τοῦ ἀλύξω. Λαμβάνει αἰτιατικὴν συνήθεα, ἀλλὰ και γενικὴν κατὰ τὰ ἀπαλλάττεσθαι, ἐλευθεροῦσθαι κτλ.

489-90. Ἡ σύνταξις: ἴσον ἐπατιῶμαι τοῦδε τοῦ τάφου δηλ. βολευσάμενος αὐτόν. Παράδοξος ἢ θέσις τοῦ βουλευσάμενος. Φιλ. 62 «οἱ Ἀτρεΐδαί σε οὐκ ἠξίωσαν τῶν Ἀχιλλείων ὄπλων, δοῦναι.» Ὑμν. Δῆμ. 283 «οὐδέ τι παιδὸς μνήσατο τηλυγέτοιο ἀπὸ παπέδου ἀνελέσθαι.» — τάφου] γενικὴ αἰτία τοῦ ἐπατιῶμαι, εἰς ὁ και τὸ βουλευσάμενος ἀνήκει ὡς τις ἐπεξήγησις.

491. ἔσω] πολλάκις παρὰ Σοφοκλεῖ κείται ἐπὶ στάσεως ἀντὶ τοῦ ἔσθον. — γὰρ] αἰτιολογεῖ τὰ «και γὰρ... τάφου.» — και νῦν καλεῖτε] παρενετέθη μεταξὺ αἰτιατοῦ και αἰτίας, μεθ' ἣν μᾶλλον ἔπρεπε νὰ τεθῇ. — Ἀπερχεται τῶν δορυφόρων τις τοῦ Κρέοντος, ἵνα προσαγάγῃ τὴν Ἰσμήνην.

492. Οὕτως εἶχεν ἢ Ἰσμήνη, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μὴ συλληφθῇ ἢ Ἀντιγόνη, κατὰ δὲ τὸν Κρέοντα ἐπειδὴ ἦτο συνένοχος. Οὕτω παρασκευάζεται ἢ κατωτέρω σκηνῇ (530 ἐξ.), ἐν ἢ πάλιν ὁ Κρέων ἐκπλήσεται βλέπων τὴν Ἰσμήνην οὐχὶ ἴδιον ἀμάρτημα ἀποκρύπτουσιν, ἀλλ' ἄλλότριον ἀναλαμβάνουσιν. —ἐπιβόλον = κυρίαν, ἐγκρατῆ.

493. φιλεῖ] =εἶθε, διότι τὸ φιλεῖν λέγεται και περὶ πραγμάτων οὐχὶ προσφιλῶν. —Παρὰ ποιηταῖς τὸ κλέπτειν = ποιεῖν τι κακὸν λάθρα. Ἥλ. 37 «δόλοισι κλέψαι σφαγὰς.» Αἴ. 1137. Οὕτω τὸ κλοπεῖν = λάθρα κακὸν τι δρᾶν. Ἐνοεῖ, ὅτι ἢ ψυχῇ τῶν σκοπούτων λάθρα νὰ ποιῶσι κακὸν τι καταγγέλλεται ὑπὸ τῆς φυσιογνωμίας καιδι:αγγιγώσκειται πρὸ τῆς πράξεως. — πρὸσθεν] πρὶν ἐπιχειρήτωσι τὸ κακόν. —ἦρεθῆσαι] δηλοῖ τὸ τετελεσμένον ὡς πρὸς τὴν ὕστερον πρᾶξιν, δηλ. ὡς πρὸς τὸ συλληφθῆναι ἐν αὐτῷ τῷ ἐγκλήματι, τ. ἔ. ἐπ' αὐτοφώρῳ.

495. Διὰ τῶν ἐν 495 ἐξ. ἐπανέρχεται εἰς τὴν Ἀντιγόνην, ἀρεῖς τὴν Ἰσμήνην. —μισῶ γὰρ μένοι...] ἢ ἀντίθεσις τῶν νοημάτων ἔχει ὡδε: ὁ Κρέων δηλ. ὑπολαβὼν, ὅτι ἢ ἀδημονία τῆς Ἰσμήνης ὀφείλετο εἰς συνενοχίαν, λέγει, ὅτι μισεῖ μὲν αὐτὴν διὰ τὸ κρυπτόν, οὐδὲν ἦττον ὀμῶς μισεῖ και τὴν Ἀντιγόνην, ἢτις παρανομήσατο οὐ μόνον δὲν ταράττεται ἀλλὰ και ἐναδρύνεται ὡς ἐπὶ καλῷ ἔργῳ.

496. ἐν κακοῖσι ἀλοῦς] συλληφθεῖς ἐπ' αὐτοφώρῳ. — τοῦτο] τὸ ἀλῶναι ἐν κακοῖς. —καλλύνω] κοσμῶ, παριστάνω καλόν.

497. κατακτεῖναι μ' ἐλῶν] πλούσιος τρόπος ἐκφράσεως. ἴσον τῷ ἢ μετέρω: νὰ με πιάσῃς και νὰ με σκοτώσῃς. 398. ΟΤ 1391 «τί μ' οὐ λαβὼν ἔκτεινας εὐθύς;» Αἰ ἴαμβον ἀποτελοῦσαι μετοχαὶ ἔχον, παρών, μολῶν, ἰὼν παρὰ τραγικοῖς πολλὰς κίς χρησιμεύουσιν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ στίχου χωρὶς νὰ προσθέτωσιν ἀπαραίτητόν τι.

498. μὲν] βραχυῖς τύπος τοῦ μὴν. Ὅπως τὸ γὰρ, ἐξαιρεῖ περιορίζων ἄμα τὴν μεθ' ἣς κείται ἔνοιαν. διὸ συχνὰ κείται ἀνευ ἐπομένου δέ. 11, 614, 681. πολλάκις ὅμως ἢ ὑπάρχει τις ἀντίθεσις ἀνευ τοῦ δέ, ἢ ἐνοεῖται. — οὐδὲν] ἐνοεῖται μείζον θέλω.

500. Τὸ παθ. ἀρεσκῶσθαι = ἀρεσκῶσθαι, ἀρεστὸν γίγνεσθαι. ἀρεσθεῖν = ἀρεστὸν γένοιτο, ἀρεσάι. Ἀπὸ προτάσεως κρίσεως ἐγένετο μετάβασις εἰς πρότασιν ἐπιθυμίας. διὸ ἐτέθη μὴδὲ, ἐνοεῖται δὲ μὴδὲν.

501. τὰ μὲν = τὰ ἐμὰ δηλ. ἔπη, ὁ εὐκόλως ἐνοεῖται ἐκ τοῦ τῶν ὁσῶν λόγων. — ἀφανθάνοντα (ἀπὸ ἀνδάνω) ἔφην] συχνῇ ἢ διὰ τοῦ ἔφην περιφρασις.

502. κίλος] μέση λέξις δηλοῦσα καλὴν και κακὴν δόξαν, ὅπερ και ἐν τοῖς συνθέτοις εὐκλεῖς δυσκλεῖς φαί-

νεται. Ὡστε τὸ εὐκλεέστερον δὲν πλεονάζει.

503. κατέσχον=ἔσχον.

504. τούτοις] τῶ χορῶ. = ὑπὸ τούτων. Ἀνῆκει εἰς τὸ λέγοιτο, ἐννοεῖται καὶ παρὰ τῶ ἀνδάνειν. — τοῦτο] τὸ θεῖναι τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ.

506-7. Ἡ Ἀντιγόνη πεποιθῆα, ὅτι ὁ χορὸς συμφωνεῖ πρὸς αὐτήν, προσκάλει (504-5) τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ἐσιώπησε μικρὸν ταύτην περιμένουσα. Ἄλλ' ὁ χορὸς εὐρέθη ἐν ἀπορίᾳ. διότι τὸ μὲν τὴν πράξιν τῆς Ἀντιγόνης δὲν κατέκρινε, τὸ δὲ πρὸς τὸν Κρέοντα ἦν δεσμευμένος διὰ τῆς ἐν 220 ὑποσχέσεως, ἅμα δὲ καὶ ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν αὐτοῦ, ἣν ἐδοκίμασεν ἤδη (280 ἐξ.). Διὰ ταῦτα ἐσίγησεν. Ἡ Ἀντιγόνη τὴν σιωπὴν ἀπέδωκεν εἰς φόβον, ὃν προεῖδε (505). διὸ ἐπιφέρει τὰ ἐν 506-7, ὧν ἡ ἔννοια: ἤλπίζον, ὅτι οὗτοι θὰ ἐνέκρινον τὴν πράξιν μου· ἀλλὰ σιωπῶσιν ἐκ φόβου, διότι ἡ τυραννὶς οὐδεμίαν ἀντίρρησην ἢ ἀντίπραξιν δέχεται.

508. τοῦτο] ὅτι τὸ θάψαι τὸν Πολυνεῖκην εἶναι καλόν. Τὸ κύριον σημείον τῶν λόγων τῆς Ἀντιγόνης, τὸ ὁποῖον καὶ ὡς ἀντικείμενον τοῦ διαλόγου πρόκειται, εἶναι αὐτό, ὅτι ἡ ταφή τοῦ Πολυνεῖκου εἶναι καλὴ πράξις. — Οἱ γέροντες τοῦ χοροῦ ἐξ-επροσώπουσαν πάντας τοὺς Θηβαίους, ἢ δ' Ἀντιγόνην ἣν Θηβαία. Διὰ τοῦτο λέγει μούνη τῶνδε.

509. ὁράσι] ὅπως καὶ τὸ δράς (508) = γινώσκουσι, φρονούσι. — στόμα] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν γλώσσαν. ὥστε τὸ διὰλλουσι στόμα(συστέλλουσι, μαζεύουσι τὴν γλώσσαν) ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἐν 505 ἐγκλίησαι γλώσσαν. Τὸ διὰλλειν κυριολεκτεῖται περὶ τῆς ὑπὸ τὰ σκέλη συστολῆς τῆς οὐρᾶς τῶν κωμῶν φοβουμένων. Τομῆρως ἢ λέξις μετηνέχθη εἰς τὴν γλῶσσαν.

510. ἐπαίδει] ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ. οὕτω καὶ τὸ συνώνυμον ἐπαισχύνει-

σθαι. — τῶνδε χωρὶς = χωριστά, δι-αφορετικὰ ἀπὸ τούτους, ἀντιθέτως πρὸς τὰς πράξεις τούτων. — φρονεῖς] ἀναφέρεται εἰς τὴν θέλησιν καὶ πράξιν, ὅχι εἰς τὴν σκέψιν καὶ ἐκφρασιν. — Ἡ ἔννοια: καὶ ἂν ὑποτεθῆ, ὅτι σκέπτονται, ὅπως σὺ, πείθονται ὅμως τῶ κηρήγματι· σὺ ὁμως ἐξωτερικεύεις τὰς πεποιθήσεις σου ἀπειθοῦσα αὐτῶ. Διὰ τὴν διαφωνίαν σου ταύτην ἔπρεπε νὰ αἰσχύνῃσαι.

511. Τὸ πλήρες: οὐκ ἐπαιδοῦμαι, εἰ διάφορα τούτων πράττω· οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν κτλ.

512. χά=καὶ ὁ. — καταντίον] ἐννοεῖται: τοῦ Πολυνεῖκου. = ἀπέ-νοντι, καταντικρῶ, μαχόμενος πρὸς τὸν Πολυνεῖκην. — καταντίον θανάων] ὁ Ἐτεοκλῆς.

513. ἐκ μᾶς] δηλ. μητρος, ὃ ἐννοεῖται ἐκ τοῦ πατρὸς.

514. ἐκείνω] Ἐτεοκλεῖ. — χάριν] ἐσωτερικὸν ἀντικ. = τιμὴν. — ἀμᾶς] ἀντικ. Πολυνεῖκην. Ὡστε ὅλη ἡ φράσις = τιμᾶς τὸν Πολυνεῖκην τὴν δυσσεβῆ ἐκείνω, τ. ἔ. ἡ τιμῆ, ἣν τῶ Πολυνεῖκει παρέχεις, εἶναι ἀσέβεια πρὸς τὸν Ἐτεοκλέα.

515. ταῦτα] ὅτι τιμῶσα τὸν Πολυνεῖκην ἀσεβῶ πρὸς τὸν Ἐτεοκλέα. — καθανόν νέκυς] πλεονασμός. 26.

516. Ἐννοεῖται ἡ ἀπόδοσις: μαρτυρήσει ταῦτα τ. ἔ. ὅτι ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν. — σφῆ] τὸν καθανόντα νέκυν, τὸν Ἐτεοκλῆ.

44. Μᾶλλον περιέμενέ τις: τὸν δυσσεβῆ ἐξίσου αὐτῶ. — Κατὰ ταῦτα ἡ Ἀντιγόνη καὶ περὶ τῶ Ἐτεοκλέους ἐφροντίσει. 899.

517. Ἀπονέμω ἴσας τιμᾶς δι-ὅτι ὁ Πολυνεῖκην δὲν ἦτο ὑποδεέστερος τοῦ Ἐτεοκλέους, ἀλλ' ἀδελφός καὶ ἰσότηας.

518. Ἡ ἔννοια: ἀδελφὸς μὲν ὦλετο, ὁμως δὲ πορθῶν κτλ. — ἀντιστάς ὑπερ] ἀναστροφή ἐγένετο. = ὑπεραντιστάς. Ἐννοεῖται: τῆσδε γῆς ἢ αὐτῆς.

519. τοὺς νόμους = τοὺς ἑαυτοῦ νόμους, τοὺς ἀφορῶντας τὴν ταφήν. — Ἡ ἔννοια: Ὁ Ἄδης θέλει ἴσοι νὰ ἦναι οἱ νόμοι τ. ἔ. ἐξίσου εἰς πάντας νὰ ἐφαρμόζωνται.

520. Ἐννοεῖται: ποθεῖ. — λαχεῖν ἴσους] δηλ. τῶ κακῶ ἴσους τοὺς νόμους τ. ἔ. τυχεῖν ἴσης δίκης, ἥτοι τιμῆς καὶ δὴ ταφῆς.

521. κάτωθεν] 401. — τάδε] τοιαῦται περὶ τοὺς θανάοντας διακρίσεις, οἷας σὺ κάμνεις.

522. Ἐπιστεύετο ὅτι τὰ ψυχικὰ πάθη ἐξηκολούθουν καὶ ἐν Ἄδῃ. Ἡ ψυχὴ τοῦ Αἴαντος ἀπηξίωσε τὸν Ὀδυσσεῖα καταβάντα εἰς τὸν Ἄδην παντὸς λόγου. Ὅδ. Δ 563.

523. Ἡ ἔννοια: καὶ ἐάν ὑποτεθῆ τοῦτο ἀληθές, ἐγὼ εἶμαι τοιαύτη τὴν φύσιν, ὥστε νὰ μετέχω μὲν τῆς ἀγάπης αὐτῶν ἀγαπώντων ἀλλ' οὐχί καὶ τοῦ μίσους μισούντων. Γνώμη καλλίστη καὶ ἠθικωτάτη. ἐν αὐτῇ διαλάμπει ἡ μαλακὴ καὶ φιλόστοργος φύσις τῆς Ἀντιγόνης κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῷ δράματι τοῦτω σκληρὸν καὶ ἥρωϊκὸν αὐτῆς ἦθος. — Τὸ τελευταῖον τοῦτο βέλος νικᾷ τὸν Κρέοντα, ὅστις καταφεύγει εἰς τὸ ἀσθενές ὀχυρόμα «ἐμοῦ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.» — Καὶ ἡ ἰέρεια Θεανώ, ὅτι ἐψηφίσθη νὰ γίνωνται κατάραι κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, εἶπεν «εὐγῶν, οὐ καταρῶν ἰέρειαν γεγονέ-ναι.» Πλουτ. Ἀλκ. 22. — Ἡ ἐπα-νάληψις τοῦ οὗτοι ἐπιτείνει τὸ πι-κρὸν τῆς ἀποκρίσεως.

525. καίνουσ] τοὺς ἐν Ἄδῃ καὶ δὴ τὸν Πολυνεῖκην.

526. Κατ' ἐντολήν τοῦ Κρέοντος (491) ἀγεται ἡ Ἰσμήνη εἰς τὴν σκηνὴν ἐξερχομένη τῶν ἀνακτόρων δι' ἧς θύρας εἰσῆλθεν εἰς αὐτὰ ἀποχωροῦσα (99). Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἀπὸ τῆς πύλης ἐβάδιζε πρὸς τὸ λογεῖον, ἵνα καταλάβῃ τὸν ἀρμόζοντα τόπον, ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ ἀπαγγέλλει τοὺς ἀναπαίστους τούτους,

πρὸς οὓς ἐκείνη ἐρρούθμιζε τὸ βῆμα. Ἐρχεται δὲ λίαν ἐπίκαιρος τῶ Κρέοντι ἀμηχανοῦντι διὰ τὴν ἤταν, ἣν περὶ τε τὰ ἄλλα ὑπέστη καὶ δὴ διὰ τῆς τελευταίας (523) ῥήσεως τῆς Ἀντιγόνης. — Ἡ σύνταξις: καὶ μὴν ἤδ' Ἰσμήνην πρό-πυλῶν. — καὶ μὴν] ὅταν ἀναγγέλληται ἡ εἰς τὴν σκηνὴν εἵσοδος νέου προσώπου, μεταχειρίζεται ὁ Σοφοκλῆς τὸ καὶ μὴν (1180, 1257) καὶ ἀπλῶς μὴν (626).

527. εἶβειν καὶ λείβειν λέγεται. Τὸ μέσον ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ. — φιλάδελφα δάκρυα] ποιητικὴ ἔκφρασις. = δάκρυα ἀδελφικῆς ἀγάπης.

528-9. νεφέλην λέγει τὴν κατήφειαν. Ὅπως ἡ νεφέλη σκυθρωπὴν ποιεῖ τὴν ἡμέραν, οὕτω καὶ ἡ κατήφεια τὸ πρόσωπον. Ὅπως δ' ἀπὸ τῆς νεφέλης ὁ ὄμβρος, οὕτως ἀπὸ τῆς νεφελώδους κατήφειας τὰ δάκρυα καταλείθονται. Πρβλ. Εὐρ. Ἴππ. «στυγνὸν δ' ὄφρων νέφος αὐξάνεται.» Ἴλ. Ρ 591 «τὸν δ' ἄ-γχοος νεφέλη κάλυψε μέλαινα.» — ὑπερὸ φερούων] ἐννοεῖται οὕσα. — νεφέλη φερούων ὑπερ=ἡ δίκην νεφέλης ὑπερκειμένη τῶν ὄφρων, ἣ-γουν ἐπικαθημένη τοῦ μετώπου, κατήφεια. — ἄεθος] παρ' Ὀμήρῳ πληθυντικῶς ἀπαντᾷ σημαῖνον τὰ μέλη. Παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον ποιηταῖς = τὸ πρόσωπον. — αἱματώσει] ἡ ἀγωνία καὶ τὰ πολλὰ κλαύματα περὶ τῆς τύχης τῆς Ἀντιγόνης ἔκαμον τὸ πρόσωπον τῆς Ἰσμήνης κατακόκκινον.

531. Ὁ Κρέων πρὸς τὸν ἐν 525 λόγον συναπτεῖ τὰ ἐνταῦθα. — σὺ] ὑποκ. τοῦ φέο' εἶπε (531) — ὡς ἔμι-θνα] συναπτεῖον πρὸς τὸ ὑφειμένη, διότι αἱ ἔμιθνα δὲν πίνουσιν αἷμα. — κατ' οἴκους = σύνοικος οὕσα. — Κατὰ τὸν Κρέοντα ἡ μὲν Ἀντιγόνη ἐνεργεῖ φανερά, ἡ δὲ Ἰσμήνη συμπράττει μὲν αὐτῇ, κρύπτεται δ' ἐν τῶ οἴκῳ.

532. μ' ἐξέπινες = ἐξέπινες τὸ ἐ-

μὴν αἶμα. — οὐδ' ἐμάνθανον] κατά παράταξιν ἀντι τῆς καθ' ὑπόταξιν ἐκφορᾶς.

533. Δυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς ὁμοῦ. 14, 57, 59. — ἅτα *παναστάσεις*] ἀφηρεημένα ἀντι προσώπου. — *παναστάσεις θρόνων*] ἀναπτύσσει τὸ ἅτα. Ἡ Ἄντιγόνη καὶ ἡ Ἰσμήνη κοιῆ, ὡς πιστεύει ὁ Κρέων, ἀντιπράττουσαι τῷ κηρύγματι διέτεινον τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ.

534. *φέρε*] παρακελευσματικὸν μετὰ προστακτικῆς ἢ ὑποτακτ. τιθέμενον. — καὶ σὺ] ὅπως ἡ Ἄντιγόνη.

535. *ἔξομαι*] τοῦ *ἔξομοῦμαι* τοῦ *ἔξομνυμι*. = ἀπαρνηθῆσιν δι' ὄρκου, ἀρνούμενη δι' ὄρκου ἔρεϊς. — *μὴ εἰδέναι*] συνίτησις γίνεται. 33.

536. *ὁμοροσθεῖ*] ἐννοεῖται *δεδοκέναι*. Τὸ *ὁμοροσθεῖν* ἀπὸ τῆς κωπηλασίας ληφθὲν γενικῶς σημαίνει συμφωνεῖν, ὁμολογεῖν, ἐν ᾧ ἀρχικῶς = συγχρόνως ἢ ἡμῶ ἐν τῇ κωπηλασίᾳ, συγχρόνως κωπηλατῶ. Ἡ ἔννοια : ἂν, ὡς ὑποδηλοῖς (καὶ σὺ φήσεις), ἡ Ἄντιγόνη ὁμολογεῖ τὴν πράξιν, διακηρύττω, ὅτι εἶμαι συνέννοχος.

537. *αἰτίας*] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πόρρω κειμένου *ἔνυμμιτο*, τὸ δὲ *φέρο* κείται διὰ μέσου. 22, Αἴ. 274, ΟΚ. 1330.

538. *τοῦτο*] τὸ *ἔνυμμιτο* τῆς αἰτίας.

539. Ἡ Ἄντιγόνη ἀνεχοίνωσε τῇ Ἰσμήνῃ τὸ ἔργον πρὸς τῆς ἐπιχειρήσεως. Διὸ λέγει οὕτ' ἠθέλησας δηλ. ὅτε σοὶ ἕκαμα λόγον περὶ κοινοπραγίας. Ὡστε τὸ οὐτ' *ἔκοινωσάμην* οὐχί = οὐτ' ἀνεχοίνωσά σοι τὸ τὸ ἔργον καὶ κοινῇ ἐβούλευσα, ἀλλὰ = οὐτ' *ἔκοινωσάμην* σοι τοῦ *ἔργου* τ. ἔ. οὔτε κοινῶν σε τοῦ ἔργου ἐποίησάμην. πρβλ. 70.

540. Ἡ ἔννοια : ἂν πρότερον δὲν ἠθέλησα, νῦν ὁμως ἐν τῇ σῇ δυστυχίᾳ δὲν διατάξω νὰ μετᾶσχω αὐτῆς.

541. Οἱ Ἀθηναῖοι λαὸς ναυτικὸς

ἀπείρους ἔχουσι τὰς λέξεις καὶ φράσεις τὰς ἀπὸ τοῦ βίου τῆς θαλάσσης καὶ μάλιστα οἱ ποιηταί. οὕτω ζύμπλον = κοινῶν. 536. Εὐρ. Ἡρακλῆς 1225 «συμπλεῖν τοῖς φίλοις δυστυχοῦσι». Ἰ. Γ. 599 «ὁ ναυστολῶν γὰρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφορὰς» οὗτος δὲ συμπλεῖ.

542. Ὁ λόγος πλήρης: ὦν τοῦρον ἐστὶ Ἄδης χοί κάτω ζυλιστορές εἰσί. — *ὦν τοῦρον* = τίνες εἰσὶν οἱ εἰργασμένοι τὴν ταφῆν. — «*Ἄδης*] διότι τὸ ἔργον ἀποβλέπει θανόντα» — *ζυλιστορές* (εἰσί) = ζυλισσασί.

543. *λόγοις*] μετ' ἐμφάσεως προτέτακται ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸ *τοῦρον*. = μετὰ λόγια μόνον, ὅχι δὲ μετ' ἔργα.

544. τὸ] πλεονάζει. ὅρα 27. — *μὴ σὺ*] συνίζανονται. 33. — *ἀτιμάζω*] = ἀρνοῦμαι τὴν εἰς τινα (22). Εἶναι καλῶσεως σηματοκτικόν διό, ἂν ᾖ τῆν ἀρνητικόν, λαμβάνει *μὴ* οὐ. ΟΤ 283. = *μὴ* πρὸς ἐντροπήν μου μ' ἐμποδίσῃς.

545. *ἀγνίζειν* = ἀγνὰ ποιεῖν. 196. Μετὰ τοῦ *πυρί* συχνὰ λέγεται περὶ τῆς ταφῆς. Εὐρ. Ἰκετ. 1211 «*ἔν*» αὐτῶν σώμαθ' ἠγνίσθη πυρί.» Ἐνταῦθα ἔχει γενικωτέραν σημασίαν: ἄφες με ν' ἀποθάνω καὶ οὕτως ἐκπληρώσω τὸ πρὸς τὸν θανόντα εὐσεβὲς καθήκον.

546. *μοι*] ἀνήκει εἰς τὸ κοινά, δ = κοινῇ. — *θίγεις* = *ἔθιγεις* τοῦ *θιγγάνω*. «Ἐλαθεῖν αἰτ., ὅπως τὸ ψαύειν 897, 961.

547. Ἀρχετὸς ἔσται ὁ ἐμὸς θάνατος. — *ἀρχέσω θνήσκου»* ἐγὼ] ἀντι ἀπροσώπου : ἀρχετὸν ἔσται θνήσκειν ἐμέ.

548. Ἡ ἐρώτησις δεικνύει, ὅτι ἡ Ἄντιγόνη τῆν λιαν ἀγαπητῇ τοῖς περὶ αὐτὴν πᾶσι.

549. *κηδεμών]* ὁ περὶ τινος φροντίζων. Ἡ Ἄντιγόνη μετὰ πικρίας (πρβλ. 550) παραπέμπει τὴν Ἰσμήνην νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ ἐρωτωμένου παρὰ τοῦ Κρέων-

τος, περὶ οὗ ἐφρόντισεν, ὑπακούσασα τῷ κηρύγματι αὐτοῦ καὶ χωρίσασα ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς τύχης τῆς ἀδελφῆς. «Ἀμα δὲ ὑποδεικνύει, ὅτι ὅπως ἐφρόντισε περὶ τοῦ Κρέοντος, καὶ ὁ Κρέων θὰ φροντίσῃ περὶ αὐτῆς.

550. *ἀμῆς*] δύο αἰτίαι. ἔχει.

551. Ἐννοεῖται : ἀνιῶ σε. — *γέλατα γελᾶν* ἔν τινι] ἐγγελαῖν τινι, καταταγελᾶν τινος. — *ἀλλοῦσα*] ἔλαθεν εἰ, ὅπως τὰ θαυμάζειν, αἰσχύνεσθαι κ.τ.τ. Ἡ Ἄντιγόνη ἀλγεῖ διότι ἡ Ἰσμήνη τυφλῶς ὑπήκουσε τῷ Κρέοντι, δὲν ἐτέλεσε τὰ πρὸς τὸν νεκρὸν καθήκοντα, δὲν ἐταύτισε τὴν ἑαυτῆς τύχην πρὸς τὴν τῆς Ἄντιγόνης τύχην διὸ ἀναγκάζεται ἡ Ἄντιγόνη νὰ χωρίσῃ τὴν ἑαυτῆς τὴν ἀπὸ τὴν τῆς Ἰσμήνης. Διὰ ταῦτα συγχρόνως καὶ σκώπτει αὐτὴν καὶ λυπεῖται. = λυπῶ σε λυπομένη διὰ τὰ σκώμματά μου. Τὸ παράπονον τῆς Ἰσμήνης (550) ἐτελεσφόρησεν. ἡ Ἄντιγόνη ἐγένετο ἡπιωτέρα. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ὁ πικρὸς τῆς Ἄντιγόνης τρόπος δὲν εἶναι ἄσχοπος, ἀλλὰ σώζει τὴν Ἰσμήνην, καὶ τόσῳ βεβαιώτερον, ὅσην στρυφνότερον πρὸς αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ Κρέοντος φέρεται. — [Προτείνονται πολλαὶ τοῦ στίχου διορθώσεις, ὦν ἀρίστη : ἀλγοῦσα μὲν δῖτ' εἰ γελῶ γ' ἐν σοὶ γελῶ].

552. Συχνὰ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ ἀλλὰ κείται ἐλλειπτικῶς. ἐννοεῖται δηλ. πρότασις ἀπὸ τοῦ εἰ μὴ ἢ κἄν μὴ ἀρχομένη, τὸ δὲ ἀλλὰ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ τοῦλάχιστον. Ἡλ. 411, 415, 1013. = εἰ μὴ πρότερον ἐν τῇ ταφῇ ὠφέλησά σε, ἀλλὰ νῦν τί ἂν σ' ἐτ' ὠφέλιμ' ἐγώ ;

553. *ὑπεκφυγεῖν*] ἐννοεῖται τὴν θάνατον.

554. οἶμοι] 82. — *ἀμπλάκω*] τοῦ ἡμπλακον τοῦ ἀμπλάκω. Ὑποτακτ. ἀπορηματικῆ. — *κἀμπλάκω* τοῦ σοῦ μόρον = καὶ νὰ ἀποτύχω τοῦ σοῦ θανάτου ; τ. ἔ. καὶ θέλεις νὰ

στερηθῶ τῆς τιμῆς τοῦ ἀποθανεῖν μετὰ σοῦ ; διότι ἐν 544 ἔξ. εἶπεν ὅτι ἠθέλε νὰ συναποθάνῃ μετὰ τῆς Ἄντιγόνης.

555. Τὸ πλήρες : ναὶ οὐ δεῖ σε ἀποθανεῖν σὺν ἐμοί· σὺ μὲν γὰρ κτλ.

556. Ἐννοεῖται : *εἰλόμην ζῆν*. — *λόγοις* = ἐνδουμύοις σκέψεις. — *οὐκ ἐπ' ἀρρητοῖς* = οὐχὶ οὐκ εἰπούσα = εἰπούσα. Ἡ ἔννοια : εἰλόμην ζῆν εἰπούσα ἔμωσ τοὺς λόγους μου, τὰς σκέψεις μου, ὅτι δηλ. συνεφώνουν μὲν πρὸς σὲ ἀλλ' ὑπέκυπτον εἰς τὴν βίαν. Ταῦτα λέγουσα ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐν τῷ προλόγῳ. Οὕτως ἡ Ἰσμήνη ἀνασκευάζουσα τὰ ἐν 555, θέλει ν' ἀποδείξῃ ἑαυτὴν συνέννοχον καὶ ἀξίαν νὰ συναποθάνῃ.

557. Ἡ σύνταξις : οὐ μόντοι καλῶς σε ταῦτε φρονεῖν ἔδδουκ ἐγώ. — *τοῖσδε*] τ. ἔ. τοῖς λόγοις = τοιαῦτα λέγουσαν. — Ἡ ἔννοια : ἐγὼ ὁμως ἐνόμιζον, ὅτι δὲν ἐσκέπτεσο καλῶς τοιαῦτα λέγουσα. — [Αἱ γραφαὶ τῶν χειρογράφων οὐδεμίαν ἔννοιαν παρέχουσιν, αἱ δὲ τῶν ἐκδόσεων εἶναι διορθώσεις τῶν ἐκδοτῶν. Προετίμησα τὴν τοῦ Σεμιτέλου.]

558. *ἴση*] διότι σὺ μὲν ἔπραξας ἐγὼ δὲ συνίδηεν καὶ τὰ αὐτὰ ἐφρόνουν (556) τὸ θάρρος δ' ἐπέλιπέ με.

559-60. Τὴν κοινοπραγίαν τῆς Ἰσμήνης καὶ τὴν ἰσότητά τοῦ ἀμαρτήματος ἄγασαν εἰς θανατικὴν ποινὴν ἀποκρούει ἡ Ἄντιγόνη διὰ τῶν τελευταίων τούτων λόγων, παραπέμπει δὲ τὴν Ἰσμήνην εἰς τὴν ζωὴν, ἀπ' ἧς αὐτὴ ἔχει πλῆρες διαζύγιον ἀπὸ πολλοῦ. — *θάρασει*] ὑπερήφανον τὸ ἦθος τῆς λεγούσης καὶ προστατευτικόν. — *παρηγορήθητι*, ἢ σύχασον, μὴ ταράττεσαι. — *ζῆς*] διακαιοῦσαι νὰ ζῆς, δὲν σὲ καταδικάζουν εἰς θάνατον, ἀνήκεις εἰς τοὺς ζῶντας δηλονότι διὰ τὴν διαγωγὴν σου. διὰ τὰς ἄργας σου. — *ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ* = ἐγώ. — *πάλαι*] ἀπὸ τοῦ οἰκτροῦ τέλους τῶν γονέων δὲν ἔτερπε τὴν Ἄντιγόνην ἢ ζωὴ. — *ἡ ψυχὴ*

τέθνηκεν] είδος ὄξυμώρου. ἡ ζωὴ μου ἀπὸ μακροῦ δὲν εἶναι ζωὴ ἐξωτερικῶς διάγω μετὰ τῶν ζώντων. εἰς ἐμὲ λοιπὸν τὴν ἰσχύατι ζῶσαν πράγματι δὲ νεκρὰν ἀρμόζει νὰ ὑπηρετῶ τοὺς νεκρούς. — ἀφελείν] συνήθως μετὰ αἰτ., σπανίως μετὰ δοτικῆς.

561-2. τῶ παιδὲ τὴν μὲν] ὅλον καὶ μέρος ὁμοιοπτώτως. 21.— Ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας διέφερον Ἀντιγόνη καὶ Ἰσμήνη — τὴν μὲν] τὴν Ἰσμήνην. Ταύτην λέγει ἄνουν, ἡ διότι ἀνάιτιος οὐσα σπεύδει νὰ γείνη συνέννοχος τῆς Ἀντιγόνης ἢ διότι συνέπραξε τῇ Ἀντιγόνη, ὡς πιστεύει ὁ Κρέων πρβλ. 565.— ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ' ἔφω] ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτῆς. Ἄσι λοιπὸν ἡ Ἀντιγόνη ἦν δυσπειθής.

563 4. Μετὰ πολλὴν κοσμιότητα ἡ Ἰσμήνη ὑπεραπολογεῖται τῆς Ἀντιγόνης καὶ ἑαυτῆς. Δέχεται τὴν ἄνοιαν ἀλλὰ δικαιολογεῖ αὐτὴν διὰ τῶν δυστυχιῶν. — δε ἂν βλάστηνοὺς = ὁ ἐξ ἀρχῆς πεφυκὼς = τῶν πρότερον καλῶς φρονούντων ὁ νοῦς. — ἐξίσταται] βγαίνει ἀπὸ τὴν θέσιν του, φεύγει, χάνεται.

565. σοὶ γούνη] ἐννοεῖται ἐξέστη ὁ νοῦς. — σὺν κακοῖς] μετὰ κακῶν ἀνθρώπων. Ἐννοεῖ τὴν Ἀντιγόνην. Χάριν τοῦ πληθ. πρβλ. 10. — Ἡ Ἰσμήνη εἶπε τοῖς κακῶς πράσσουσιν (=δυστυχοῦσιν) ἀπόλλυται ὁ νοῦς, ὁ δὲ Κρέων ἔστρεψεν εἰς τὸ τοῖς κακῶς πράσσουσιν (=κακουχοῦσιν) ἀπόλλυται ὁ νοῦς.

566. τῆσδ' ἄτερ] προσθήκη ἐπεξηγοῦσα τὸ μόνη. 424, Αἴ. 750 «οἷος Ἀτρεϊδῶν δίχα.» — τί βιώσιμον] ἐννοεῖται ἐστὶ.

567 ἀλλ' ἤδη μέμτοι μὴ λέγε] μὴ λέγε περὶ αὐτῆς τὴν λέξιν ἤδη. Οὕτω λέγει ὁ Κρέων, διότι ἡ λέξις ὄδε τίθεται περὶ ζώντων καὶ παρόντων, ἢ δ' Ἀντιγόνη δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀποῦσα καὶ μὴ ζῶσα. — ἦδε] ἀναφέρεται εἰς τὸ τῆσδε τῆς

Ἰσμήνης (566). Ἐπρεπε βέβαια νὰ ἔχη ἄρθρον, ἀλλὰ καὶ ἀνάρθως κείνται τὰ τοιαῦτα. Ἀριστοφ. Ἀχ. 35 «οὐδ' ἤδη πρῶ.» Δημ. 4, 15 «οἱ ταχὺ καὶ τίμερον εἰπόντες.» — οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι] ὑπερβολικῶς τὴν εἰς θάνατον καταδίκην λέγει θάνατον.

568. Ὁ μὲν πληθ. νυμφεῖα τ. ἔ. νυμφεῖα ἱερὰ ἢ τέλη δηλοῖ τὸν γάμον ἢ τοὺς γάμους, μετωνυμικῶς δὲ τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, τὴν νύμφην, ὅπως ἔδω. Αἴ. 211 «σὲ λέγος δουριάλωτον στέρεζας ἀνέχει Δίας». Εὐριπ. Ἀνδρομ. 907 «ἄλλην τιν' εὐνήν ἀντί σου στέργει πόσις κ.» Ὁ δ' ἐνικός νυμφεῖον δηλ. νυμφεῖον δῶμα δηλοῖ τὸν νυμφικὸν θάλαμον 891. 1205. ἀλλὰ καὶ ὁ πληθ. Τραχ. 920. Ταῦτα παρασκευάζουσι τὴν ἐπομένῃ σκηνῇ.

569. Ἐπὶ τοῦ γενᾶν μεταφορικῶς μεταχειρίζονται τὰς ἀπὸ τῆς γεωργίας λέξεις ἀροῦν, ἄρουρα κτλ. Ἡ φράσις εἶναι τραχίεια καὶ περιφρονησεως μεστή, διότι ὁ Κρέων δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψει οὐδὲν τῶν μεμνηστευμένων τρυφερὸν αἰσθημα, ἀλλὰ ὡς μόνον σκοπὸν τῆς ἐνώσεως τὴν παιδοποιίαν.

570. ἡμοσμένα] πληθ. ἀντί ἐνικού, 576 δεδογμένα. 677-8. ἀμυντέα, ἡσσητέα. Ἀπρόσωπος ἢ σύνταξις ἀντί προσωπικῆς.

571. νύειν] Ἰλ. Η 21 «Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.» — γυναικας νύει] πληθ. ἀνθ' ἐνικού.

572. Τὸν στίχον ἀποδίδουσι τινες τῇ Ἀντιγόνη, ἀλλ' αὕτη σιωπᾶ ἀφ' οὗτο ὁ Κρέων ἀνιμίχθη εἰς τὸν διάλογον 561. Ἐπιτρέπεται τῇ Ἰσμήνῃ νὰ προσαγορεύσῃ φίλτατον τὸν πρῶτον ἐξάδελφον τὸν μνηστῆρα τῆς ἀδελφῆς, μεθ' οὗ συνανετράφησαν. — ἀιμάζει] διότι κατὰ τὴν Ἰσμήνην ἡ ἄρνησις τοῦ γάμου καὶ ἡ ὕβρις τῆς μνηστῆς εἶναι ὕβρις αὐτοῦ τοῦ μνηστῆρος.

573. ἄγαν γε λυπεῖς] ἐννοεῖται με. Φράσις ἐν χρήσει, ὅταν τις ἀποτόμως θέτῃ τέρμα εἰς διάλογον δυσάρεστον. Αἴ. 589. = ἄφες με ἡσυχον μὲ τὴν νύμφην σου. Ἡ Ἰσμήνη εἶχεν εἰπεῖ νυμφεῖα, ὁ δὲ Κρέων μεταχειρίζεται τὸ συνώνυμον λέχος. — τὸ σόν] περὶ οὗ διαρκῶς ὄμιλεῖς. Ἡλ. 1109 «οὐκ οἶδα τὴν σὴν κληδόνα.» Φιλ. 1251.

574. Ἐπιβληθείσης σιγῆς τῇ Ἰσμήνῃ (573) ἀναλαμβάνει ὁ χορὸς τὸν λόγον, ἵνα βεβαιωθῆ, ἂν ὁ Κρέων ἐμμένει εἰς τὴν περὶ Ἀντιγόνης ἀπόφασιν.

575. Ὅριστικὴ καὶ τελεσιδικία ἀπόφασιν. — ἔφω] ἐνταῦθα = ἐστὶ. Ἡ ἐννοια : οὐχὶ ἐγώ, ὁ Ἄδης θὰ διαλύσῃ τὸ συνοικέσιον. — Ὁ Κρέων τὴν διάλυτιν ἐννοεῖ διὰ τοῦ θανάτου τῆς Ἀντιγόνης, ἀλλὰ διελύθη καὶ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Αἴμονος. Τραγικὴ εἰρωνεία τοῦτο.

576. δεδογμένα (ἐστὶ) = δέδοκται. 570.

577. καὶ σοὶ γε] ἐννοεῖται δέδοκται καὶ τῆνδε κατῴνειν. διότι ὁ χορὸς ἐκ τῶν προτέρων συνήνεσε ν' ἀποθάνῃ ὁ παραβίτης τοῦ κηρύγματος. ὄρα 216. — μὴ τοιβάς] ἐννοεῖται: ἐμβάλλετε ἢ ἐμποιεῖτε. — τοιβάς] δηλ. χρόνου. — νιν] ὄρα 44.

581. Οἱ δύο τοῦ Κρέοντος δουροφόροι ἀπάγουσι τὰς κόρας εἰς τὴν γυναικωνίτιδα, μένουσι δὲ ὡς φρουροὶ παρὰ τὴν θύραν αὐτῆς, ὡς δεικνύει ὁ στ. 760, ἐνθα ὁ εἰς διατάσσεται νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν Ἀντιγόνην. — Ἡ Ἰσμήνη δὲν ἐμφανίζεται πλέον, ὁ δ' ὑποκριτὴς αὐτῆς ὑποκρίνεται ἔπειτα τὸν Αἴμονα. — Ὁ Κρέων μένει ἐπὶ τῆς σκηνῆς συνοῦς, καθ' ὃν χρόνον ὁ χορὸς ἄδει τὰ ἐπόμενα.

582-625. Δεύτερον στάσιμον.

Ἡ καταδίκη τῶν δύο ἀδελφῶν ἀπέσβεσε πᾶσαν ἐλπίδα βελτιώσεως τῆς τύχης τοῦ οἴκου τῶν Λαβδακιδῶν. ὅθεν ἄγεται ὁ χορὸς εἰς τὴν

γενικὴν παρατήρησιν, ὅτι, ἂν ποτε εἰς οἶκόν τινα εἰσβάλλῃ δυστυχία τις, αἱ δυστυχίαι ἐπάλληλοι ἐξακολουθοῦσιν ἐν αὐτῷ ἐπὶ γενεὰς μέχρι τελείας καταστροφῆς, ὡς ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Λαβδακιδῶν. Συντελοῦσιν ὅμως εἰς αὐτὴν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι παραλογιζόμενοι εἰς κακὰ ὀρμῶν, ἀγαθὰ ὑπολαμβάνοντες αὐτά. Ταῦτα λέγει ὁ χορὸς ὀρμώμενος ἐκ τῆς παρατόλμου καίπερ μεγαλοφύγου πράξεως τῆς Ἀντιγόνης. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Κρέοντα ἀσυνειδήτως τοῦ χοροῦ ἐφαρμόζονται. καὶ ἦν ἐπομένως δυνατόν ἐκ τῆς παραφορᾶς νὰ συνέλθῃ καὶ σώσῃ τὰ πάντα. Ἀλλ' ἐνέμεινεν ἐν τῇ τυφλότητι καὶ ἀπόλεσε τὰ πάντα.

582. Ἡ ἐννοια : εὐδαίμονες, ὅσοι ἐν τῷ βίῳ δὲν ἐδοκίμασαν δυστυχίας. Τοῦτο εἶναι ψιλὸς πόντος τῶν ἀνθρώπων· διότι ἄνθρωπος ἄγευστος δυστυχιῶν δὲν ὑπάρχει. — εὐδαίμονες] εὐνοοῦμενοι ὑπὸ τῶν θεῶν. — κακῶν] σημαίνει καὶ τὰ ἀμαρτήματα καὶ τὰς δυστυχίας, αἱ ὅσαι ὡς ποινή παρακολουθοῦσιν ἐκεῖνα. Το ἀμάρτημα φέρει τὴν δυστυχίαν, ἢ ὅποια, ὅταν ἄπαξ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν, δὲν ἐξέρχεται. Εὐδαίμονες λοιπὸν εἶναι ὅσοι σταθερῶς ἐν ἀθωότητι καὶ εἰρήνῃ ζῶσι. — ἄγευστος] ἐνεργητικὸς, ὅπως τὰ ἄφραστοι, ἄδακτοι, ἀνὰ παρὰ πεζοῖς ἀθέατοι, ἀστράτευτοι.

583-4. Ἡ σύνταξις : οἷς γὰρ ἂν ὄμοιός σεισθῆ θεῶθεν, (τούτοις) οὐδὲν ἄτας ἐλλείπει, ἔρπον ἐπὶ πλῆθος γενεᾶς. — οἷς] ἀντί ὄν τινον. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἐννοητέον τούτοις. — θεῶθεν] ἐκ θεῶν, ὑπὸ θεῶν. — ὄμοιός] οἶκος, γενεά. — ἄτη, ἄτης, καὶ δωρικῶς ἄτα, ἄτας.

585-6. ἄτας οὐδὲν = οὐδὲν μέρος ἄτης, οὐδεμία ἄτης. τ. ἔ. οὐδὲν ἐστι τῶν κακῶν ὅτι οὐχ' ἔρπει. — ἐλλείπει = ἄπεστι. — Το ἐννοούμενον τούτοις ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἔρπον. — ἐπὶ πλῆθος γενεᾶς] τ. ἔ. ἐπὶ πολ-

λάς γενεάς, ὥστε δὲν σταματᾷ ἐν τινι γενεᾷ, ἀλλ' ἔρπει ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν. — ἔρπον] συνεφώνησε πρὸς τὸ οὐδέν, ἀντί νὰ τεθῆ ἐρπούσης κατὰ τὸ ἄρας.

587-9. Ἡ σύνταξις : ὁμοιον ὡστε οἰδμᾶ κυλινδεῖ κελαινάν θίνα, ὅταν (αὐτό, τὸ οἰδμᾶ) ἐπιδράμη ἔρρεος ὕφαλον. — ὥστε = ὡς. — Σύνταξις : ποντίαις δυσπνόοις Θρηῆσαισι πνοαῖς. — Θρηῆσαισιν] ἢ Θράκη καὶ ἢ κατ' αὐτὴν θάλασσα ἦσαν διαβόητοι διὰ τοὺς ἀνέμους. Ἰλ. I 5, Ψ 229 — ὕφαλον = ὑποθαλάσσιον, ὅτι εἶναι ὑπὸ τῆν ἔπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. — ἔρρεος ὕφαλον = ὑποθαλάσσιον σκότος. Ποιητικὴ ἔκφρασις τοῦ σκοτεινοῦ βάθους τῆς θαλάσσης. — Ἡ ἔννοια τῆς παραβολῆς : ὅπως τῆς ὑπὸ θυελλῆς τεταραγμένης θαλάσσης ὁ πυθμῖν ἐκ βάθους ἀνασκαλεύεται, οὕτω καταδιωκόμενου τινὸς ὑπὸ τῆς τύχης αἰ μεταγενέστερα γενεαὶ εἶναι τῆς δυστυχίας ἔρραιοι. Οἱ τελευταῖοι γόνιοι παραβάλλονται πρὸς τὸν πυθμένα.

590. θίς θινός] σημαίνει τὸν σαρῶν, ἰδίᾳ δὲ τὸν σωρὸν τῆς ἄμμου. — δυσάνεμον] ὑπὸ κακῶν ἀνέμων ταρρατμένῃν ἢ μαστιζομένῃν. — σιόνω = οὖν στόνω. — ἀντιπλήρης] μόνον ἐνταῦθα ἀπαντᾷ. = ἀντιπληρσόμεναι, ἐναντίον πληρσόμεναι. Ἀντιπλήρσονται δ' αἰ ἄκται ὑπὸ τῶν κυμάτων.

593-5. Ἀπὸ τῶν ἐν τῇ στροφῇ γενικῶς εἰρημένων μεταβαίνει ἐπὶ τῆν ἐφαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λαβδάκου ἀποτόμως καὶ ἀσυνδέτως, ἀντί νὰ εἴπη : ἁμοια δὲ καὶ, ἢ τοιοῦτόν τι. Ἡ ἔννοια : βλέπω, ὅτι ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Λαβδακιδῶν ἀδιακόπως σφραεῦνται συμφοραὶ ἐπὶ συμφορῶν. — Ἡ σύνταξις : ὄρωμαι ἀρχαία (ὄντα) τὰ πῆματα Λαβδακιδῶν οἴκων πίπτοντα ἐπὶ πῆμασι φθιτῶν. — ἀρχαία] μετ' ἐμφάσεως προετάχθη πρὸς ἔξαρσιν τῆς ἐκπαλαί ἀρχῆς τῶν δυστυχῶν : παλαιά

εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς δυστυχίας. Εἶνα' κατηγορ. : ἀρχαία εἶναι τοῦ οἴκου τῶν Λαβδακιδῶν αἰ δυστυχία, αἰ ὅποιαι πίπτονται ἐπὶ τῶν δυστυχῶν τῶν τεθνεώτων τ. ἔ. αἰ ὅποια μετὰ σπουδῆς ἀκολουθοῦσι τὰς δυστυχίας τῶν ἤδη τεθνεώτων. — Λαβδακιδῶν] = Λαβδακιδῶν. Ἐπιθ. προσδοτοῦ οἴκων, ἀντί τοῦ Λαβδακείων οἴκων. Ὁ Κάδμος ἐγέννησε τὸν Πολύδωρον, οὗτος τὸν Λάβδακον, οὗτος τὸν Λαῖον, οὗτος τὸν Οἰδίποδα, οὗτος τοὺς Ἐτεοκλῆ, Πολυεῖκην, Ἀντιγόνην, Ἰσμήνην. Ἀπὸ τοῦ Λαβδάκου ἀναμαρτήθη ὅλη ἡ οἰκογένεια Λαβδακιδῶν. Αἱ συμφοραὶ ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ Λαῖου. — οἴκων] ἐκ τοῦ πῆματα. — Καὶ οἱ τραγικοὶ ἔχουσι καθ' Ὁμηρον τὸ μέσον ὄρωμαι = ὄρω. — πῆματα...] παρήχησις ἐκ τῆς ἐπαλληλίας τοῦ π εἰκονίζουσα τὸ τῶν νεκρῶν πένθημα — φθιτῶν] ἐκ τοῦ πῆμασι. Ἐκαστος θάνατος προκαλεῖ νέον : ὁ τοῦ Λαῖου τὸν τοῦ Οἰδίποδος καὶ Ἰσκάστου, οὗτος τὸν τοῦ Ἐτεοκλέους καὶ Πολυεῖκου, καὶ οὗτος τὸν τῆς Ἀντιγόνης.

596-7. οὐδ' ἀπαλλάσσει] ἐννοεῖται τῶν πημάτων. Περιεμένετο μετοχῇ οὐδ' ἀπαλλάσσειν, ἀλλ' ἡνωρθῶθη ὁ λόγος. 814. — γενεῶν γένος] ἐναλλαγή τῶν τύπων. 1067. Αἶ. 475 ἡμῶν ἡμέρα. — Γενεὰ τις ἠδύνατο νὰ λυτρώσῃ τὰς ἐπομένους ἀπὸ τῶν πημάτων, ἂν ἐξίλεονε τοὺς θεοὺς καὶ ἔθετε τέρμα εἰς τὴν ἀραιάν ἄτην, ὡς ὁ Ὁρέστης τῇ βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς ἔλυσε τὴν ἀρὰν τῶν Τανταλιδῶν καὶ εὐδαίμονας κατέστησε τοὺς ἐκγόνους. — ἐρεῖπει] καταβάλλει, φθείρει. Ἐννοεῖται : τὰς γενεάς.

598. ἔχει λύσει] ὑποκείμε. αὐτοῦ ἄλλοι ἄλλο νοοῦσι, α) τὰ κακὰ ἢ τὰ πῆματα. = παύεται, λήγει. β) γενεά. = λύεται πημάτων. γ) θεῶν τις = λυεῖ πημάτων.

599—600. Τὴν Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην λέγει ἰσάχταν εἶσαν δηλον

ὅτι τοῦ κατεστραμμένου κατὰ τὸ πλεῖστον οἰκογενεακοῦ τῶν Λαβδακιδῶν δένδρου, ἐξ ἧς ἐλπίς ἦν διὰ τοῦ μετὰ τοῦ Αἵμονος γάμου τῆς Ἀντιγόνης νὰ παραχθῇ γενεά νέα εὐδαίμων. — Ἀμφοτέρας τὰς ἀδελφὰς ἐννοεῖ ταῦτα λέγων διότι ἀμφοτέρας ἦσαν καταδικασμένοι, βραδύτερον δ' ἀνεκλήθη ἡ καταδικητῆς Ἰσμήνης. — φάος] = σωτηρία ἢ ἐλπίς. Ἰλ. Σ 102 «Πατρόκλω γενόμεν φάος».

601-2. κατ' ἀμᾶ] τμησις. = καταμᾶ. — νιν] τὴν ρίζαν. — ἀμᾶ] θερίζει, κόπτει. — κοπίς] ποιητικὴ ἀδεία οἱ ποιηταὶ ἀπονέμουσι τοῖς θεοῖς, ἔιψη, μακέλλας, ἔγγη, μαστιγας. Αἰσγ. Ἀγαμ. 538, 654. Προμ. 677. Ἀριστοφ. Ὀρν. 1240. Εὐρ. Ἄλκ. 74.

603. λόγου ὄνοια] λογισμοῦ ἔνδεια, τ. ἔ. ἀλογία, ἀσυνεσία, δι' ἣν ἡ Ἀντιγόνη περιεφρόνησε τὸ κήρυγμα τοῦ Κρέοντος. Καὶ ἐν στ. 99 καὶ 383 ἀπεδοῖν ὄνοια εἰς τὴν Ἀντιγόνην. — φρενῶν δεινός = ἄτη ἢ βλάβη τῶν φρενῶν, φρενοβλάβεια : Αὕτη ἐπεσοκότησε τὴν νοῦν τῆς Ἀντιγόνης πρὸ τῆς πράξεως καὶ ἐκώλυσε νὰ ἀναμετρήσῃ αὐτήν.

604 ἐξ. Ὁ τελευταῖος στίχος «λόγου τ' ὄνοια...» ἄγει τὸν χορὸν εἰς νέαν γενικὴν θεωρίαν, ὅτι ἡ μὲν ἀντιποδυναμία καὶ τελεία εὐτυχία εἶναι κληρὸς τῶν θεῶν, τῶν δὲ ἀνθρώπων ἡ αἰωνία ἄτη, διότι διὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἀπαιτηλάς ἐλπίδας συγγεόντες τὸ κακὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ ὑπερβαίνοντες τὸ δίκαιον προκαλοῦσι τὴν τιμωρίαν τῶν θεῶν. — τίς ἀνδρῶν ὑπερβασία] τίς ἀνθρωπίνῃ ὑπερφηανία, ἀλαζονεία, ὕβρις τ. ἔ. τίς ἀλαζων ἀνθρώπων, τίς ὕβριστής. Τοιοῦτος δέον νὰ ἦναι ὁ πολυήσων κατασχεῖν τὴν Διὸς δύναμιν. — κατὰσχοι] καθ' ὁμηρικὸν ἔθος (Ὀδ. Γ 231. Ἰλ. X 348) πολλῶς παραλείπεται τὸ δυνάμειν ἂν παρ' ἀπαιτικῶς ἐν ἀναφορ. καὶ ἐρωτηματ.

προτάσσει, σπανίως δ' ἐν ἄλλαις. Εὐρ. Ἰππ. 1186. ΟΚ. 1172.

606. τῶν = ἄν = ἦν. — Ὁ ὕπνος πάντα τὰ ἔμφυχα καταλαμβάνει καὶ ἄκοντα, διδ καὶ πανδαμάτωρ λέγεται (Ἰλ. Ω 5), ἀλλὰ τὸν Δία μόνον ἐκόντα. Ἰλ. Ε 247 «Ζηρὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγ' ἄσπον ἰκοίμην, οὐδὲ κατευήσαμ'», ὅτε μὴ αὐτὸς κελεύει. — ἀγρεύω] τύπος ἕτερος τοῦ ἀγρεύω, = θηρεύω, αἰρῶ.

607. Διὰ τοῦ ἀκράτου θένοντες μῆνες ἐννοεῖ τὴν αἰδίον καὶ ἀπαστον τοῦ χρόνου περίοδον, καθ' ἣν πάντα γηράτκουσι καὶ φθείρονται.

608-10. ἀγήρω χρόνω = ἐς ἀγήρων χρόνον = ἐς ἅπαντα τὸν χρόνον. — Ὀλύμπου αἴγλα] ἴσον τῷ Ὀμηρικῷ αἰγλήεις Ὀλύμπου. οὕτω θεῶν σέβας ἀντί τοῦ σεβαστοῦ θεοῦ κ. ἄ.

611. Τὸ μὲν τὸ μέλλον δηλοῖ τὸ πόρρω μέλλον, τὸ δὲ τὸ ἔπειτα δηλοῖ τὸ προσεγὲς μέλλον τὸ ἀπτόμενον τοῦ παρόντος, ἀντί τοῦ ὁποίου καὶ κείται.

612. ἐπαρκέσει] διαρκέσει, ἐπικρατήσει. [Προσχροῦσι τις εἰς τὸν μέλλοντα κείμενον μετὰ τὸ πρῶν. Διὸ ἀντί τοῦ καὶ εἰκάζουσι ἔ = ἦ = ὅπως, τὸ πρῶτον ἐπειδὴ ἐγράφεται ΑΙ, συνέχυσε τῶν βιβλιογράφων τις πρὸς τὸ καὶ, παραγθεῖς εἰς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἡγουμένων τὸ καὶ].

613-4. οὐδέν...] ταῦτα εἶναι τὸ περιεχόμενον τοῦ φυσικοῦ νόμου. [Ἀντί τοῦ παντελὲς τὰ γειρόγραφα ἔχουσι τὸ ἀκατάληπτον ἀμπολις].

615 ἐξ. Ἡ β' ἀντιστροφή αἰτιολογεῖ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἡγουμένου στίχου : ψευδεῖς ἐλπίδες καὶ τυφλότης χρίσεως ἄγουσι τὸν ἀνθρώπον εἰς ἀμαρτίαν καὶ δυστυχίαν.

615-7. Τῆς αἰτιολογίας τὸ δεύτερον μέρος (ἀπάτα ἐρώτων) εἶναι τὸ κύριον. Τὸ δὲ πρῶτον (πολλοὶς θνασις) ἐτέθη ἀπλῶς χάριν ἀντιθέσεως. Ὁμαλώτερον θὰ ἦτο, ἂν τοῦτο ἐξεφέρετο παραχωρητικῶς. ὄρα 22. — παλῦπλαγκτος] πολυπλάνητος, ἀ-

βέβαιος. οὕτω λέγεται, διότι οἱ ἐλπίζοντες πλανῶνται πολὺ καὶ σαλεύουσιν ἄνω κάτω οὐδὲν βέβαιον περὶ τῶν μελλόντων εἰδότες. Ὡστε τὸ ἐπιθετὸν ἀπὸ τῶν ἐλπίζόντων ἐδόθη εἰς τὴν ἐλπίδα. — θῆσις] διότι ἡ ἐλπίς σηρίζει τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῇ δυστυχίᾳ καὶ κάμνει αὐτοὺς δραστηρίους καὶ εὐτυχεῖς προσδοκῶντας τὸ ποθούμενον. — ἐρώτων] ὑποκειμ. γενική. — αἱ ἀνόητοι ἐπιθυμῶσι ἐξαπατῶσι τοὺς ἀνθρώπους. — κουφονόων ἐρώτων] κούφου καὶ ἀδυνάτων τελεσθῆναι ἐπιθυμῶν.

618-9. ἔρπει] ὑποκ. ἀπάτα, ἢ ἀπατηλὴ ἐλπίς. — πρῖν] ἀντὶ τοῦ πρῖν ἄν. — προσάσῃ] τοῦ προσάσω = προσκαίω. Μόνον ἐδῶ ἀπαντᾷ. ἀπαντᾷ ὅμως τὸ ἀπλοῦν. Ὁδ. Ε 490, καὶ τὸ ἐναύω. Πρὸβλ. τὴν παροιμίαν «ἐν πυρὶ βέβηκας.» Ἡ φράσις ἰσοῦται τῇ ἡμετέρᾳ πρῖν ζεματισθῆ = πρῖν δεῖνον τι πάθη καὶ οὕτω σωφρονισθῆ.

620-1. σοφίᾳ] ἐπιρρ. ὅπως τὸ βίᾳ, δρόμῳ. — ἔπος = λόγος, ῥῆσις, λόγιον. — πέφανται = πεφανέρωται, δεδήλωται, εἴρηται.

622 ἐξ. Ταῦτα ἐπεξηγοῦσι τὸ κλεινὸν ἔπος. — Ὅτι μωραίνει Κύριος, ὃν βούλετ' ἀπολέσαι, συχνὰ ἀπαντᾷ παρ' ἀρχαίοις. Θεογν. 403, Δυκοῦργ. κατὰ Δεωκρ. σελ. 159, 21. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἀναγνωρίζει καὶ ὁ Κρέων ἐν 1273.

623. ἔμμεν] ὁμηρικὸς τύπος. = εἶναι.

625. πράσσει ἐκτός ἄτας] φράσις ὁμοία καὶ ἴση τῇ εἴ, καλῶς, εὐτε χῶς πράσσει. Ἡ ἐπαναλήψις τῆς λέξεως ἄτας γίνεται μετ' ἐμφάσεως. Ἡ ἔννοια; τότε ἐπ' ἐλάχιστον μένει ἐκτός ἄτης, δηλ. ἀπληραγμένος τῶν ἐπακολουθημάτων τῆς τυφλότητός του.

626-780. Τρίτον ἐπεισόδιον.

Μάτην ἐπεμβαίνει ὁ Αἴμων· οἱ συνετοὶ αὐτοῦ λόγοι καὶ ἡ γνώμη τῆς πόλεως, ἣν οὗτος ἐπικαλεῖται,

οὐδόλως κάμπτουσι τὸν Κρέοντα, ἀλλὰ τούναντίον ἐρεθίζουσιν αὐτόν. ὁ δ' Αἴμων ἀπέρχεται ἀπελπίς.

626 ἐξ. Ἀνάπιστοι πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ Αἴμονος ἐξαγγελλόμενοι. Ὅρα 155, 526. — Ὁ Αἴμων ἔρχεται δεξιόθεν ἦτοι ἐκ τῆς πόλεως. — μήν] ὄρα 155.

627. νέιτον = νεώτατον καὶ τελευταῖον τ. ἔ. ὁ μόνος ἐπιζῶν υἱός, διότι ὁ Μεγαρεὺς προσηνέχθη θῆμα τῷ Ἄρει. πρὸβλ. 1303. Τοῦ ὑπερθετικῆν νέατος ἔγεινεν ἐκ τοῦ νέος, ὅπως μέστος ἐκ τοῦ μέσος. — Ἡ σύνταξις: ἄρ' ἦκει, ἀγγυμένους μῶρον τῆς μελλογάμου τάλιδος, Ἀντιγόνης, ὑπεραλγῶν ἀπάτας λεχέων.

628. τάλις] λέξις αἰολική. = ἡ κατονομασθεῖσά τινη νύμφη, μνηστή.

629. μῶρον] ἔαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀχνύμενος. Λαμβάνουσι τὰ τοιαῦτα ῥήματα αἰτιατικῆν (Εὐριπ. Ἴππολ. 1354, Ῥῆσ. 391. Σοφ. Αἴ. 136). συνηθέστερον ὅμως προσδιορισμὸν αἰτίου.

630. ἀπάτας] αἰτιατικὴ εἶναι. ὄρα 629. Ἄν ἦτο γενική, θὰ ἦτο δωρικὸς τύπος, ἀλλὰ δωρικοὶ τύποι δὲν συνηθίζονται ἐν τοῖς ἀναπαίστοις. — λεχέων] ἐκ τοῦ ἀπάτας. — ὑπεραλγῶν] ἡ ὑπὲρ — πρὸδρα, λίαν.

631. Ὁ λόγος παροιμιακός, εὐχρηστοί, ὅταν δὲν κάμνωμεν εἰκασίας ἀλλ' ἀντιλαμβανόμεθα τῶν πραγμάτων αὐταῖς αἰσθήσεσιν. Προγιγνώσκει μὲν καὶ ὁ μάντις ἀλλὰ δι' εἰκασίῶν. Εὐρ. Ῥῆσ. 949 «ἦδη τάλ' οὐδὲν μάντιως ἔδει φράσαι.» — εἰσόμεθα] αὐτὸ περὶ οὗ ὁ χορὸς ἐρωτᾷ. — ὑπέρτερον] οὐδέτερον ἀντ' ἐπιρρήματος. — καλλίτερα, ἀκριθέστερον. — Ἡ εἰκασία τοῦ χοροῦ δυστηρέστερη τὸν Κρέοντα. Διὸ θυμωμένος ἀπαντᾷ, ὅτι περιττὰί αἱ εἰκασίαι, ἀφοῦ ὁ Αἴμων παρῶν θὰ τοὺς διαφορῆται. — Καὶ σκώμματος πρὸς τοὺς μάντις ἄμοιρος δὲν εἶναι ὁ λόγος· διότι ὁ Κρέων δὲν συμπαθεῖ πολὺ πρὸς αὐτούς. πρὸβλ. 1055.

632. τελείαν] τελεσιδικον καὶ ἀνέκκλητον. ἡμεῖς: τελεσιδικήν. Μετὴν πρώτῃν λέξιν κλπείει τὸν βῆχα τοῦ Αἴμονος ὑποδεικνύων, ὅτι εἶναι ἀμετάπειστος. — κλύων] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ θυμαλον.

633. τῆς μελλονόμου] γεν. ἀντικ. τοῦ ψῆφον. = κατὰ τῆς μελλ. Θουκ. I, 140 «τὸ Μεγαρέων ψήφισμα.»

634. μὲν] ὄρα 498. Ἀντιτίθησι τὸν Αἴμονα πρὸς πάντα ἄλλον, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην. — παταχῆ δρώντες] κατὰ πάντα τρόπον δρώντες, ὅπως δῆποι' ἂν πράττωμεν — Ἐννοεῖται ἐσμέν.

635 ἐξ. Ὁ Αἴμων δεικνύει υἱοκλήν ἀφοσίωσιν καὶ ὑποταγὴν ἐλπίζων, ὅτι θὰ μεταπέσῃ τὸν πατέρα. Διαφαίνεται ὅμως ἡ γνώμη αὐτοῦ λέγοντος ἔχων καὶ ἡγουμένου. Ἄλλα ταῦτα ὁ μὲν Αἴμων ἔλεγεν ὑποθετικά (ἐὰν ἔχῃς, ἐὰν ἡγήῃ) ὁ δὲ Κρέων ἐλάμβανεν αἰτιολογικά: ἐπεὶ ἔχεις, ἐπεὶ ἡγεῖ. Διὸ καὶ ἠγχαριστήθη ὁ Κρέων (639) καὶ πειρᾶται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι χρηστὴ γνώμη εἶναι ἡ καταδικὴ τῆς Ἀντιγόνης. — ἔχων] ἐννοεῖται γνώμας.

637-8. Ἡ σύνταξις: ἀξίως γὰρ οὐδεὶς γάμος ἔσται μοι μείζων, (ὥστε) φέρεσθαι, σοῦ καλῶς ἡγουμένου. — φέρεσθαι] μέσον. Προσδιορίζει καὶ ἀναπτύσσει τὸ μείζων. = ὥστε αὐτὸν φέρεσθαι. — σοῦ ἡγουμένου] β'. ὅρος συγχορ. = ἡ σύ, εἰ καλῶς καθήγοιο. τ. ἔ. τῶν καλῶν σου ὀδηγιῶν, συμβουλευῶν.

639. γὰρ] βεβαιωτικόν. = τῷ ὄντι, ἀληθῶς. Κυρίως δὲ = εὐ λέγει' οὕτω γὰρ κτλ. — διὰ στέργων ἔχειν] ὅμοια «διὰ μνήμης ἔχειν.» Εὐρ. Ἄνδρ. 95 «διὰ γλώσσης ἔχειν.» = ἐν στέργνοις ἔχειν, ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχειν, σκέπτεσθαι, φρονεῖν.

640. Ἐπεξήγησις τοῦ ἡγουμένου στίχου. = κατὰ πάντα ἴστασθαι σε ὅπισθεν τῆς πατρῴας γνώμης τ. ἔ. κατὰ πάντα ἀκολουθεῖν τῇ τοῦ πατρὸς γνώμῃ.

641-2. οὐνεκα = ἔνεκα. — γονὰς κατηκόους] ἀντικ. τοῦ ἔχειν. Τοῦ ἐξ φόσσαντες ἀντικ. τὸ γονάς.

643-4. Τοῦτο ἴδιον ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καθ' Ἑλληνας, τὸ κακῶς ποιεῖν τὸν ἐχθρὸν καὶ εὖ ποιεῖν τὸν φίλον. Ὁ Σωκράτης ἐπολέμησε πρώτος τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ὡς ὁ Πλάτων ἐν τῷ Γοργία ἐκθέτει. — ἐξ Ἰσου πατρί = ὡς ὁ πατὴρ ἀναμύνεται καὶ τιμᾷ.

645. ἀνωφέλιτα] ἀνωφελῆ, μηδὲν ὀφελούνη τὸν πατέρα. Ὁ Κρέων ἐννοεῖ τὴν λέξιν = παρῆκα.

646. Ἡ σύνταξις: εἴποις ἂν φῶσαι τόνδε τί ἄλλο πλὴν πόνους ἑαυτῷ πολὺν δὲ γέλωτα τοῖς ἐχθροῖς. — ἄλλο] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φῶσαι. — τόνδε] ἀντὶ τοῦ τοῦτον, 464.

647. τοῖσιν ἐχθροῖσιν] κτητικὴν δύναμιν ἔχει τὸ ἄβρον. = τοῖς ἑαυτοῦ ἐχθροῖς.

648. (τὰς φρένας ὑφ' ἡδονῆς] ἡ παραδεδομένη αὕτη γραφή εἶναι μετρικῶς σφαλερὰ, διότι τὸ νας εἶναι βραχυ. Διὸ ἀπειροὶ διορθώσεις ἐγένοντο). — Τὸ ὑφ' ἡδονῆς εἶναι ἀναγκαστικὸν αἴτιον, τὸ οὐνεκα γυναικὸς τελικόν.

650. ψυχρὸν] ἀγδές. — τοῦτο] ἀναπτύσσεται ὑπὸ τοῦ γυνή.

652. ἔλκος] = λύπη, ἦν καὶ ἡμεῖς πλιγνὴν λέγομεν. — φίλος] πᾶς ὅστις δι' ἀγάπης ἢ συγγενείας συνδέεται. Ὡς γενικὴ ἔννοια περιλαμβάνει καὶ τὴν εἰδικωτέραν γυναικα, περὶ τῆς ἐνταῦθα ὁ λόγος.

653. πύσας] ἀντὶ τοῦ ἀλλαχθῶ ἀποπτύνει. — φασί τε] ἰμμετρικὸν τοῦτο. = ὡς. Ἰλ. T 366.

654. Ἡ φράσις αὕτη θὰ εἰχέτινα λόγον, ἂν μόνον μέλημα τῆς Ἀντιγόνης ἦν ὁ γάμος. νῦν δὲ τὸν εἰπόντα καταισχυίνει οὐχί τὴν ἀγνὴν παρθένον. — ἐν Αἴδου νυμφεύειν] ὀξυμωρον ἴσον καὶ ἐν 310 ἐξ. — νυμφεύειν τινί = νυμφεύεσθαι τινί.

656. πόλεως ἐκ πάσης = πάντων

τῶν πολιτῶν. — ἰπιστήσαν = ἀπειθήσαν. 219.

657. ψεύστης θά ἦτο, ἀνὰ τὸ κήρυγμα ἐφείδετο τῆς Ἀντιγόνης διὰ τὴν συγγένειαν.

658. πρὸς ταῦτα = ὡς πρὸς ταῦτα, διὰ ταῦτα, ὅτι δηλ. κτενώ αὐτήν. — *δρυμνέτω*] ἐπιβάσθω, ἐπικαλεισθῶ, πρὸς βοήθειαν. Ταῦτόν ὡσεὶ ἔλεγε: κτενώ αὐδαμῶς φροντίσει, ὅτι μοι συγγενής ἐστί. — *Δία ζῦναμιον*] τὸν *δεκτεῖον* (487) καὶ *δωμόνιον*, τ. ἐν τὸν ἔφορον τῆς συγγενείας. Σοφιστικῶς ὁ Κρέων θέλει νὰ παραστήσῃ ὅτι ἡ συγγένεια ἔκαμε τὴν Ἀντιγόνην ν' ἀπειθήσῃ, οὐχὶ δ' ἄλλη ὑψηλότερα ἀφορμὴ, ὅθεν καλλῶνε τὴν πράξιν αὐτοῦ δι' ὠραίων γνωμῶν (672) καὶ παρέχει εἰς αὐτὴν χροῖαν ὑψηλῆς δικαιοσύνης.

659. τὰ *ἔγγενῆ*] περὶ μὲν τοῦ γένους παρατηρεῖται, ὅτι οὐσιαστικωμένον ἐπιθέτων τὸ οὐδέτερον μετὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνεται πολ- λάκις ἀντὶ ἀφηρημένου ἢ καὶ ἀντὶ συγκεκριμένου οὐσιαστικοῦ, περὶ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτι συχνὰ τὰ πληθυντικά ἀναφέρονται πρὸς μίαν μόνην ἔννοιαν ἢ διανόημα, ἵνα παραστήσωσιν αὐτὰ ἐν ὄψῳ αὐτῶν τῶν πλάτει ἢ ὀλῆ τῆ γενικότητι.

660. ἄκοσμα = ἄτακτα, ἀπειθῆ — *κάρα*...] ἐκ τοῦ ἄκοσμα *θρέπω* ἐννοεῖται *ἀκόσμως ποιῆσω, θήσω, ἔσω*. — *τούς ἔξω γένους* = τούς μὴ συγγενεῖς, τούς ξένους.

663. Τοῦς στίχους 663-667 πολλοὶ ἐκδδοῦναι παρὰ τὴν παράδοσιν τῶν χειρογράφων μεταθέτουσι μετὰ τοὺς στ. 668-71 ἀδυνατοῦντες νὰ ἐννοήσωσι τὴν πρὸς τὰ ἡγούμενα συνέγειαν τῶν στ. 663-667 καὶ τῶν στ. 668-671 ὡς νῦν ἔγουςιν. Ἄλλ' εὐκλος αὕτῃ ἀφοῦ δηλ. ἀνέπτυξε πρῶτον τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ συγγένεια δὲν θά σώσῃ τὴν παραβίασιν, νῦν ἐπάγει γενικὴν θεωρίαν, ὅτι ἡ πειθαρχία εἶναι τὸ κύριον καθήκον παν-

τὸς πολίτου. Ὡστε τὰ *δοσι δ' ὑπερβάς κτλ.* δὲν πρόπει νὰ θεωρηθῶσι συνέγεια καὶ δευτέρον μέλος τοῦ ἡγούμενου *δοσι δ' ἄνηρ κηστός*, ἀλλ' εἶναι ἀρχὴ νέας θεωρίας σκοποῦσης τὴν δικαιολογίαν τῆς σκληρῆς ποινῆς. Δινίττεται μὲν διὰ τούτων τὴν Ἀντιγόνην, ἀνήγαγεν ὅμως εἰς ἀξιώματα γενικά, ἵνα δείξῃ τὰς σταθερὰς ἀρχὰς αὐτοῦ. — *ὑπερβάς* = ἐξ ὑπερβασίας, ὑπερβασία γρησάμενος,

664. Κατὰ τὸν Κρέοντα ἡ Ἀντιγόνη ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ τῶν ἀρχοντι τὴν ἰδίαν θέλησιν, ἐνῶ ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν τῶν θεῶν. — *τὸ ἐπιτάσσειν*] πλεονάζει τὸ ἄρθρον κατὰ συνήθειαν ἀττικῆν. ὄρα 27. — Συχνὰ παρὰ τραγικοῖς τὸ *κρατῦναι* κεῖται ἀντὶ τοῦ *κρατεῖν*.

665. Κατὰ λιτότητα εἰρημένα = οὗτος τῆς μεγίστης τιμωρίας ἀξιοῦσθετα.

666. Ἀπητεῖτο ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ *ἄν* (*ὄν ἄν πόλις στήσῃ*), διότι τὰ λεγόμενα εἶναι γενικὸν ἀξίωμα. ΟΤ. 314. Ἄλλὰ τίθεται εὐκτικὴ ἐν λόγῳ ἐξηγητῆς ἐξ ἀπαρεμφάτου, ὅπως ἐδῶ ἐκ τοῦ κλύειν. — *στήσειε* = καταστήσειε ἀρχοντα. Ἀναχρονισμός, διότι ὁ Σοφοκλῆς τὰ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ γινόμενα, καθ' ὅ οἱ πολῖται ἐξέλεγον τοὺς ἀρχοντας, μετέθηκεν εἰς τοὺς ἡρώϊκους χρόνους, καθ' οὓς οἱ βασιλεῖς ἦσαν κληρονομικῶ δικαιοῦματι τοιοῦτοι, ὡς καὶ ὁ Κρέων.

667. Ἀγρεῖον ἀξίωμα, ἀπαιτοῦν καὶ ἀρχοντα ζωφῶδη καὶ ἀρχόμενον. Καὶ ὁ Σόλων εἶπεν «ἀρχῶν ἄκουε καὶ δίκαια κἀδικα», καὶ τις παροιμία «δοῦλε, δεσποτῶν ἄκουε καὶ δίκαια κἀδικα.» — *τάναντια*] δηλ. μεγάλα καὶ ἄδικα, τὰ ὅποια ὄμως καὶ αὐτὸς ὁ Κρέων ἐντρέπεται νὰ ὀνομάσῃ, διὰ περικαλύπτει διὰ τοῦ *τάναντια*.

668. τοῦτον] τὸν κλύοντα τοῦ ἀρχοντος. — *θαροσίην*] ἐξ αὐτοῦ ἐξα-

τῶνται τὰ θέλειν, μένειν. = πεποιθῶς εἶην.

669. ἄρχειν καὶ ἔρχεσθαι] ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ θέλειν. Θέλησις ἀπαιτεῖται καὶ εἰς τὸ ἀρχειν καλῶς. πρβλ. 655-662. Τὸ ἄρχειν ἐνταῦθα εἶναι δευτερευῶν καὶ μόνον χάριν τῆς ἀντιθέσεως ἐτέθη.

670. δορός = μάχης. — *δορός ἐν χεμῶνι* = ἐν τῇ ζάλῃ, ἐν τῇ τρικυμῳ, ἐν τῇ σφοδρότητι τῆς μάχης. — *προσταγμένον* = τεταγμένον, ὅταν τύχῃ τεταγμένος, οὐχὶ ὡς ἀρχων βέβαια ἀλλ' ὡς ἀρχόμενος.

671. παραστάτης κυρίως ἐλέγετο ὁ ἐν τῇ παρατάξει παρεστῶς τι, ὅπως *προστάτης* ἦν ὁ ἔμπροσθεν καὶ *ἐπιστάτης* ὁ ὀπισθεν τεταγμένος. εἶτα δ' ἐν γένει = βοηθός, ὑπερασπιστής. Ἐνταῦθα τὸ πρῶτον, παραπιστής.

673. αὐτῆ. ἡδε... ἡδε] ἀναφορὰ πρβλ. 296 ἐξ.

674. συμμάχου δορός] συμμάχων πολεμιστῶν, συμμάχων ὄρατι μαχομένων.

675. τροπὰς καταρρηγνῶσι] βραχυλογικῶς εἰρημένα. = καταρρηγνῶσα τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ φέρει αὐτῶ τροπὰς, ποιεῖ φεύγειν. — *τῶν δροθουμένων* = εὐθυνομένων ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, πειθαρχούντων. πρβλ. ἀποροθῶς 636.

676. τὰ πολλὰ σώματα = τοὺς πολλούς. — Πρὸς τὴν γνώμην πρβλ. Ἰλ. Ε 531 «αἰδομένων ἀνδρῶν πλέονες σοὶ ἡε πέφανται.» Αἴσχ. Ἐπτ. 207 «πειθαρχία γάρ ἐστί τῆς εὐπραξίας μήτηρ.»

677 ἐξ. Συμπέρασμα τῶν εἰρημένων. πρβ. 465. — οὕτως = κατὰ ταῦτα, τούτων οὕτως ἐχόντων. — *ἄμυντία ἡσηστέα*] κατὰ συνήθειαν τῶν Ἀττικῶν πληθυντ. ἀντὶ τοῦ ἐννοῦν *ἄμυντέον, ἡσηστέον*. ὄρα 570. — *κοσμομένοις* = διαταπτομένοις, νομοθετομένοις, νομοθετήμασι, νόμοις. Γενικῶς μὲν λέγει, ἐννοεῖ δὲ τὸ περὶ Πολυνεῖκου κήρυγμα, ὡς

δηλοῖ ὁ ἐπόμενος στίχος. Ἡ ἔννοια: δεῖ βοηθεῖν τοῖς νόμοις καὶ μὴ εἶναι ἀτιμώρητον τὴν τούτους ὑπερβῆσαν γυναῖκα.

679. ἐκπεσεῖν] δηλονότι τῆς ἀρχῆς. Ἄν ἰσχύσῃ ἡ παρακοὴ εἰς τὰ κελύσματα τοῦ ἀρχοντος, οὗτος εἶναι ἐκπεπτωκός.

680. Ὁ ὁ' β'ος τῆς συγκρίσεως ἔδει νὰ ἦναι ἢ πρὸς γυναῖκός. Ἄλλὰ τὸ μὲν ἵνα συμπληρώσῃ τὸ μέτρον, τὸ δὲ ἵνα τὸ τέλος τοῦ λόγου γείνη ἐμφαντικώτερον, ἐπήγαγεν ὀλοκληρον στίχον.

681. μὲν] 498. — *τῶ χρόνῳ*] ἐννοεῖ τὸν μακρὸν χρόνον τ. ἐ. τὴν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν, τὸ γῆρας. — *κεκλόμεθα*] δηλ. τὰς φρένας, ἀπεστερημέθα τὸν νοῦν. πρβλ. 1218' Ἦλ. 56.

682. Ἡ σύνταξις: *δοκεῖς λέγειν φροσούντως* (περὶ τούτων) περὶ ὧν λέγεις.

683. Ὁ Αἴμων ὑπέσχετο (635 ἐξ.) ὅτι θά πείθηται τῶ πατρί, ἐὰν ὀρθῶς σκέπτηται. ἀφοῦ δ' ὁ πατήρ ἐξέθηκε τὴν γνώμην αὐτοῦ, ὁ Αἴμων, διαφωνῶν, οὐδὲν αὐτὸς ἀμέσως ἀντιλέγει, ἀλλ' ἀντιτάσσει τὴν κοινὴν γνώμην. Τεχνικὸν τοῦτο διότι κατ' Ἀριστοτέλην (Ῥητ. 3, 17), ὅταν τις λέγων ἦναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ λῶιδος ἢ ἀγοῖκος, δεόν τὰ λεγόμενα νὰ εἰσαγῇ ὡς γνώμην ἄλλου. — Ἡ ἔννοια: δὲν δύναμαι καὶ εἶθε νὰ μὴ δυνθῶ ποτε νὰ ἰσχυροθῶ, ὅτι στερεῖται ὁ πατήρ μου τὸ μέγιστον δῶρον τῶν θεῶν, τὴν φρόνησιν. Δυνατὸν ὅμως καὶ μεταξὺ τοῦ λαοῦ νὰ ὑπάρχωσιν ὀρθοφροσύντες: τούτους ὅμως δὲν δύναται ὁ βασιλεὺς ν' ἀκούσῃ ἀμέσως, ἀλλ' ἐγὼ ὁ ἀπλοῦς πολίτης δύναμαι ν' ἀκούσω καὶ μεταβιβάσω τὴν γνώμην αὐτῶ τῶ βασιλεῖ. οὕτως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κτλ. — *πάτερ*] παιδικὴν οικειότητα δηλοῖ ἡ βραχεῖα προσφώνησις.

685. Συχνὰ παρὰ Σοφοκλεῖ ἀ-

τὸ γενικῶν σκέψων γίνεται διὰ τοῦ ἐγὼ δὲ μετάβασις εἰς τὰ κατωτέρω. 1196. Αἴ. 487.—ὅπως] ὅρα 223. Ἐτέθη μὴ ἐν τῇ εἰδικῇ ταύτῃ προτάσει, διότι ὁ λέγων χάριν φιλοφροσύνης ἐκφράζει τὴν ἰδέαν ὡς ὅπως ὑποκειμενικήν.—τάδε] πανθ' ἔσα ὁ Κρέων εἶπε.

686. οὔτε μήτε] τὸ α' ἀνήκει εἰς πρότ. κρίσεως, τὸ δὲ β' εἰς πρότ. ἐπιθυμίας.—μήτ' ἐπισταμην = οὔτ' εὐχόμαι ἐπίστασθαι. Τὸ ἐλέγγειν τὸν πατέρα ὁ Αἴμων θεωρεῖ δεινόν διὸ τοῦτο ἀπεύχεται περὶ ἑαυτοῦ.

687. μένταν = μέντοι ἄν.—Οὐσιαστικῶς κεῖται τὸ καλῶς ἔχον. Ἐνοεῖται τί. = καλόν τι, ὀρθόν τι = συνετή τις σκέψις.

688. Ἡ ἔννοια : ἐγὼ φύσει εἰμι τοιοῦτος ὥστε ὡσπερ πρόσκοπος νὰ ἐξετάζω καὶ μαθάνω πρὸ σοῦ πάντα, ὅσα λέγουσιν οἱ πολῖται.—σοῦ προσκοπεῖν = σκοπεῖν πρὸ σοῦ.

689. Πολλάκις ἡ τίς τίθεται δις. Τραχ. 943. Εὐριπ. Ἀνδ. 733. Θουκ. 4, 62. 690 ἐξ. Ἡ ἔννοια : ἐνώπιον τοῦ βασιλέως οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι ἐκ φόβου δὲν τολμῶσι νὰ εἰπωσι λόγους ἀτερπεῖς εἰς αὐτούς.—λόγοις τοιοῦτοις] ἐκφέρει τὸ αἷτιον τοῦ δέους, πρβλ. 391.—λέγοντι τοιαῦτα, ἐάν θέλῃ νὰ εἶπῃ τοιαῦτα.—οἷς σὺ μὴ τέρω] λείπει τὸ ἄν. OT. 316, 1231.

692. Ἐφαρμογή τῶν ἀπὸ τοῦ στ. 688 γενικῶς εἰρημένων.—ὑπὸ σκότου] ὁ λόγος θὰ ἦτο πληρέστερος ὡδε : ὑπὸ σκότου τάδε λέγοντος ἢ λεγόμενα. Ἄλλ' ἐπειδὴ, ὅσα λάθρα λέγονται, ἀκούονται καὶ λάθρα, διὰ τοῦτο πρὸς τὸ ἀκούειν συνήψε τὸ ὑπὸ σκότου. = ἐν σκότῳ, λάθρα.

693. Ἀδιαφορίαν ὑποκρινόμενος παιδα ταύτην λέγει χωρίς τὸ ὄνομα τὸ προσφιλὲς νὰ ὀνομάσῃ. Ἄλλὰ τὰ ἐπιθετα ἀναξιώται, κάκιστα, ἐυκλεσεστάτων ἀηλοῦσι πόσον φροντίζει περὶ αὐτῆς.

694. Ἡ κρίσις τῆς πόλεως ἐ-

ξήριεται διὰ τῶν τριῶν ὑπερθετικῶν.—ἀναξιώται] ἄξιος καὶ ἀνάξιος εἶναι τις εἰς τιμῆς ἢ ζημίας. ἐδῶ διὰ τὸ φθίνει ἐνοηθῆναι τὸ δευτέρων.—ἐλάχιστα ἄξια τιμωρίας, ἀθωοτάτη.

695. ἀπ' ἔργων εὐκλ.] καὶ ἡ Ἀντιγόνη τὸ αὐτὸ ἐφρονεῖ. 502.

696. ἦτις. .] ἀναφ. αἰτιολ. πρότ.—ἐν φοναῖς πεπιπῶτα] περιφρασις τοῦ πεφασμένου ἢ πεφονευμένου. Τὸ φοναὶ εὐχρηστον παρὰ ποιηταῖς μάλιστα καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ πάντοτε κυρίως = φοίνια πύγγματα, σφαγαί.

697-8. ἄθραπτο] κατηγορ. τοῦ ὑποκειμ. τοῦ ἄλλοθαι. = χωρὶς νὰ ταφῇ.—Ἡ ἄρνησις ἔδει νὰ ἦναι οὐ διὰ τὸ εἶσαεν, ἀλλ' ἀπεδόθη εἰς τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτώμενον ἄπαρ. Διὰ τοῦτο ἐτέθη μήτε. Τὸ οὐκ εἶσαεν ἐνταῦθα = ἐφρόντισε.—ὠμηστῆς (ὠμά εἶδεν = ἐσθίειν) = ὠμοδόρος, ὠμοφάγος.—ἄλλοθαι] γενικὴν ἀντὶ τοῦ εἰδικῶ σπαραχθῆναι.

699. χρυσῆς = λαμπρᾶς, ὑπερβολικῆς. Ἐπειδὴ ὁ χρυσὸς εἶναι τὸ λαμπρότατον καὶ πολυτιμώτατον τῶν μετάλλων, μεταχειρίζονται τὸ χρυσοῦς μεταφορικῶς ἐπὶ παντὸς λαμπροῦ καὶ τιμίου. Οὕτω καὶ ἡμεῖς χρυσὸ παιδί, χρυσὴ γυναῖκα. Ἐνταῦθα ὁ Αἴμων φαντάζεται τιμὴν διαπρεπῆ, λ. γ. χρυσοῦν στέφανον ἢ χρυσοῦν εἰκόνα.—Τὸ λαγχάνειν συνήθως μετ' αἰτιατικῆς, σπανίως μετὰ γενικῆς.—Τὸ συμπέρασμα τοῦτο πᾶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ ὀξύτατα ἀντιτίθησι τὴν κοινὴν γνώμην πρὸς τὴν τοῦ Κρέοντος.

700. ἔρεμνῆ] ἔρεβος ἔρεβεννός καὶ κατὰ συγκοπήν ἔρεμνος. = σκοτεινὴ, λαθραία σου. Ἡ ἔννοια αὕτη ἐπιτείνεται καὶ ὑπὸ τοῦ σίγα. Ἄνωτέρω εἶπεν ὑπὸ σκότου.—ἐπερχεται] ἐνοεῖται : πόλιν ἢ δῆμον.

701-704. Πρὶν ὁ Αἴμων εἶπη τὰ ἀπὸ τοῦ στ. 705 πικρὰ, θέλει νὰ προδιαθέσῃ εὐμενῆ τὸν Κρέοντα προ-

βάλλων τὴν πολλὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην αὐτοῦ.

701. σοῦ πρόσκοπος εὐτυχῶς = τῆς σῆς εὐπραγίας.

703-4. Ἡ σύνταξις : τί γὰρ ἄγαλμα μείζον ἐστὶ τέκνοις εὐκλείας πατρὸς θάλλοντος ; —πατρὸς] ἐκ τοῦ εὐκλείας.—θάλλοντος = εὐτυχοῦντος.—εὐκλείας] β' ὅρος συγκρίσεως.—ἄγαλμα = κόσμος, χάρις, εὐχαρίστησις.—ἢ τί...] πλήρης καὶ ὁμαλὸς ὁ λόγος : ἢ τί ἄγαλμα μείζον ἐστὶ πατρὶ εὐκλείας τέκνων θαλλόντων.

705-706. Ἡ σύνταξις : μὴ φοβεῖ ἐν μόνον ἦθος (= μὴ τοῦτο μόνον νόμιζε) τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν, ὡς φῆς σὺ, κούδεν ἄλλο. Ἡ ἔννοια : μὴ λοιπὸν μονοτρόπως κρῖνε, ἦται μὴ ἰσχυροῦ πεισμόπως, ὅτι ὀρθόν ἐστίν, ὃ σὺ λέγεις καὶ οὐδὲν ἄλλο.—ἦθος = τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι, γνώμη.—ὡς φῆς σὺ] ἀντὶ τοῦ ὃ φῆς σὺ. Πολλάκις κεῖται τὸ ὡς ἀντὶ τῶν δ. β. ὅσα, ὅσα, OK. 1124 «καὶ σοὶ θεοὶ πρόειον ὡς ἐγὼ θέλω.» Ἰλ. E 45.

707-708. Ταῦτα κατὰ Θεογονίαν (στ. 655). Τοῦτου καὶ ἄλλων ποιητῶν τὰς γνώμας οἱ νέοι, ὅσοι ὁ Αἴμων, ἐμάνθων φοιτῶντες εἰς τὸ διδασκαλεῖον.—ὅστις] περιληπτικῆς ἐξ ἔννοιαν διὸ ἀναφέρεται εἰς τὸ οὐτα.—ἄλλος] ἐνοεῖται : ἔχει.

709. διαπυθνέντες = ἀναπτυχθέντες ἀνοικθέντες ὡς τις καρπός. Μεταφορικῶς εἰρηγὰ ἀντὶ τοῦ ἄκριβέστερον ἐξετασθέντες.—σφῆθησαν] γνομ. ἄβρ. = ἐφάνησαν, εὐρέθησαν.

710. Ἡ σύνταξις : οὐδὲν αἰσχροὺν τὸν ἄνδρα μανθάνειν πολλά. πρβλ. τὸ τοῦ Σόλωνος ἐγηράσχω δ' αἰεὶ πολλά διδασκόμενος.—εἰ ἦ] λείπει τὸ ἄν. Συγχὴν τοῦτο παρὰ τραγικῶς καὶ παρ' Ομήρω (A 340) ἐν προτάσει ὑποθετικῆς, ἀναφορικῆς καὶ χρονικῆς.

711. μὴ τείνειν ἴγαν] διότι θραύονται αἱ χορδαί. Λίαν γενικῶς δηλ. ἄνευ ὀρισμένου ἀντικειμένου εἰρηγὰ μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν χορδῶν

καὶ καλωθίων. = μὴ αὐθάδῃ εἶναι ἀντιτείνοντα ταῖς συμβουλευούσιν, ἀντιτείνειν, ἀντιπράττειν.

712. Ὁ Αἴμων τὴν ἰσχυρογὰμοσύνην τοῦ πατρὸς ἀσυνειδήτως καταπολεμεῖ, δι' ὃν ἐκεῖνος ὄπλων (473 ἐξ.) τὸ σκληροτράχηλον τῆς Ἀντιγόνης, δηλ. δι' ὁμοίων γυναικῶν καὶ εἰκότων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Αἴμων ὁ τάχα συμβουλεύων μετ' ὀλίγον ἐπιλανθάνεται τῶν σοφῶν γνώμων. Αἱ ἀσκολοῦνται αὐταὶ δεικνύουσι ταῖς θειαιαῖς τῆν πλάνην τῶν δρώντων προσώπων, ἐξ ἧς ἐν τῇ παλαιᾷ τραγῳδίᾳ γεννᾶται συνήθως ἡ τραγικὴ συγκρούσις.—Ἰσως ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ εἶχεν ὁ Σοφοκλῆς ὑπ' ὄψει αἰσώπειόν τινα μῦθον τὸν περὶ τῆς δρυὸς καὶ τῶν καλάμων.—παρὰ δειθροῖσι] τὸ ἀρκτικὸν ὃ μῆκνυει τὸ ληκτικὸν τῆς ἡγουμένης βραγύ φωνῆν ἐπὶ τῆς ἄρσεως OT. 847, OK. 900.

714. αὐτόπρεσμα = αὐτοῖς πρόμνοις, αὐτόρριζα, σύρριζα. Ἰλ. I 542 «αὐτῆσι βίχησι».

715. αὐτως] ἐπιρρ. τοῦ αὐτός, τὸ δὲ παρὰ πεζοῖς φασάτως τοῦ δ' αὐτός.—πόδα ἔλεγον, ὅτι οἱ νῦν πόδι ἢ σκότα, δηλ. τὰ δύο κάτω ἄκρα τοῦ ἰστίου καὶ τὰ εἰς αὐτὰ προσδεμένα σχοινία, ἐφ' ὧν ὡς ἐπὶ ποδῶν στηρίζεται τὸ ἰστίον. Τούτων ἡ θέσις καὶ ἡ ἔκτασις ἢ χαλάρωσις παρῆχεν εἰς τὴν ναῦν διὰ τῆς θέσεως καὶ ἐκτάσεως ἢ χαλαρώσεως τοῦ ἰστίου τὴν ἀπαιτουμένην διεύθυνσιν καὶ ταχύτητα.—ναός = νεώς. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πόδα καὶ ἐκ τοῦ ἐγκρατῆ, ὃ εἶναι κατὰ πρόληψιν κατηγ. = ὥστε εἶναι ἐγκρατῆ ναός, δηλ. ὥστε ὁ πούς διὰ τοῦ ἰστίου νὰ ἔχη εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ τῆν ναῦν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω περὶ πόδος εἰρημένων καταφαίνεται, ὅτι οἱ πόδες κρατοῦσι τοῦ πλοίου.

716-7. ὑπεκίει] ὅπως 713' τὰς ἐπαναλήψεις δὲν ἀπαρφεύγουσιν οἱ τραγικοί. = δὲν χαλαρῶνει τὸν πόδα

και τὸ ἰστίον.—*κάτω στρέψας*] μίαν ἔννοιαν ἀποτελοῦσι. Ἐννοεῖται ἐκ τοῦ στ. 745: *τὴν παῦν*.—*σέλιμα* ἦν τὸ ζυγόν, ἐφ' οὗ ἐκάθητο οἱ κωπηλάται. ὅπια *σέλιμα* εἶναι τὰ ἀνεστραμμένα κτ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ὀρθά.—*ὅπιοις σέλιμασι ναυτίλλεται*] δηλ. οὐδαμῶς ναυτίλλεται. Εἰρωνικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ καταποντίζεσθαι. Ὁμοία εἰρωνεία ἐν 310.

718. *εἶπε θυμῷ] ἕμοια τὰ Ὀμηρικὰ εἶκειν χάριτος ἢ πολέμου.— μεταστάσας]* μεταβολὴν δηλονότι τῶν διατεταγμένων ἢ τῆς ψυχικῆς διαθέσεώς σου.—*δίδου*—*πάρχε*. Ἐπίτηδες ὁ Αἴμων ἀορίστως ὁμιλεῖ, χωρὶς νὰ ὀρίξῃ τίνος μεταβολὴν θέλει, ἵνα μὴ τὸ ὄργιλον τοῦ Κρέοντος ἐξεγείρῃ.—[Ὁ στίχος ὡς ἐφθαρμένος πολλαχῶς διορθοῦται.]

719. *κἄν' ἐμοῦ*—*καὶ ἀπ' ἐμοῦ*, παρ' ἐμοῦ, ἐκ μέρους μου. Μετρισοφροσύνην δηλοῖ.

721. *πάντ' ἐπιστήμης πλέων*—*παντεπιστήμονα*. Συχνὰ τὸ οὐδ. *πάντα* ἐπιτείνει ἐπίθετα. Ἠλ. 301 «ὅ πάντ' ἀναλκις.» ΟΤ. 1197 «τοῦ πάντ' εὐδαίμονος.»—*Παραπλήσια* εἶπεν ὁ Ἡσίοδος (Ἔργ. 291) «οὗτος μὲν πανάριστος, ὅς αὐτὲς πάντα νοήσῃ» ἐσθλός δ' αὐτὸς κακείνος, ὅς εὖ εἰπόντι πίθηται ὅς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοήσῃ, μήτ' ἄλλου ἰκούων ἐν θυμῷ βάλλεται, ὁ δ' αὐτ' ἀχρήσιος ἀνὴρ.»

722. *εἰ δ' οὖν]* ἐννοεῖται: μὴ τοιοῦτος ἔσθ, τ. ἔ. μὴ ἐπιστήμης πλέως ἐστί. Ἐπὶ τοιαύτης ἁλλειψέως συνηθέστερον ἔλεγον *εἰ δὲ ἢ εἰ δὲ μὴ* Τὸ οὖν ἐπιτείνει τὴν ἀντίθεσιν. ὥστε τὸ *εἰ δ' οὖν*—*εἰ δὲ τῆ ἀληθεία μὴ σ' μβαίνει* τοῦτο.—*φιλεῖ γὰρ... ῥέπειν]* κείνται διὰ μέσου τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀποδόσεως.—Ἡ εἰκὼν ἐλήθη ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ.

723. Ἡ σύνταξις: καλὸν (ἐστί) καὶ τὸ μανθάνειν τῶν εὖ λεγόντων—Τὸ *μανθάνειν* ἔλαβε γενικὴν κατὰ τὸ ἰκούειν.

724. *σὲ]* τὸν Κρέοντα.

726-7. Το *τηλικόσδε* σημαίνει μὲν τοιοῦτος τὴν ἡλικίαν ἀφίνει ὁμοίως ἀόριστον τὸ ἂν εἶναι νέος ἢ προβεβηκώς. Τοῦτο ὀρίζεται ἐκ τοῦ προσώπου περὶ οὗ πρόκειται. Οὕτω τὸ μὲν *οἱ τηλικόσδε*—*οἱ* οὕτω προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, τὸ δὲ *τηλικόσδε τὴν φύσιν*—*οὕτω* νέου τὴν ἡλικίαν.—*καὶ]* ἐν ἐρωτήσῃ ἐξαίρει τὸ κατηγορούμενον. 554, 770.—*διδασόμεσθα]* μ. μ. ἀντὶ παθητικῶ.

728-9. *μηδὲν τὸ μὴ δίκ.*—*μηδὲν διδάσκου φρονεῖν*, ὁ μὴ δικαιόνοεσθαι.—*τὸν χρόνον*—*τὴν φύσιν* (727)—*τὴν ἡλικίαν*. 681.—*τοῦρα*—*τάς πράξεις*. ἐννοεῖ δὲ τὴν πρᾶξιν τὴν προκειμένην, ὅτι συνετῶς ὑπερμαχεῖ τοῦ δικαίου τῆς Ἀντιγόνης.

730. Ὁ Κρέων διασύρει τὴν λέξιν ἐφ' ἣ καυχᾶται ὁ Αἴμων: εἶναι πρᾶξις τ. ἔ. καλὴ πρᾶξις καὶ δὲν εἶναι μᾶλλον αἰσχρὰ πρᾶξις;

731. Ἡ ἔννοια: οὐ μόνον οὐ σέβω ἔργω, ἀλλ' οὐδὲ λόγῳ συμβουλεύομαι ἂν εὐσεβεῖν εἰς τοὺς κακοὺς.—*κελεύομαι]* ἐννοεῖται: τίνα ἦτοι σέ.

732. Ἡ ἔννοια: κελεύεις εὐσεβεῖν εἰς τοὺς κακοὺς, διότι κελεύεις σέβειν τὴν Ἀντιγόνην κακὴν οὖσαν ὡς τὸν κακὸν Πολυνείκη τιμῆσασαν.—*ἦδε]* μετὰ περιφρονησεως: αὐτὴ τὴν ὅποιαν τόσον τιμᾶς.—*τοῖσδ' ἐπεὶ]* νόσφ—*πεφώραται* τοιαύτην νόσον νοσοῦσα, τοιαύτην κακίαν ἔχουσα, τ. ἔ. εἰς τοὺς κακοὺς εὐσεβοῦσα.—*νόσφ]* ὄρα 421.

733. Πάλιν ὁ Αἴμων τὴν κοινὴν γνώμη, προβάλλεται. ὄρα 683.

734. *ἡμῖν]* πληθ. χάριν μεγαλοπρεπείας.—*ἐμοί*. Ἀμέσως δ' ἐπιτείνεται ἐνικός *ἀμέ* (= ἄ ἐμέ), ὅπως 1092-3.—*τάσσειν*—*προστάσσειν*, ἐπιτάσσειν.

735. Ὁ Αἴμων ἰδὼν περιφρονουμένην ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τὴν κοινὴν γνώμη, ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα: διὸ ἀρχεται τραχυνόμενος.—

νέος] ὁ Αἴμων ὑπαινίσσεται τοὺς ἀνωτέρω λόγους τοῦ Κρέοντος 726-7.

736. *ἄλλα ἢ μοί*—*δι' ἄλλον ἢ δι' ἐμέ*, δηλ. οὕτως ὥστε νὰ εὐχαριστῶ ἄλλον μᾶλλον ἢ ἐμέ; ἐπομένως—*κατὰ τὴν γνώμην ἄλλου ἢ κατὰ τὴν ἐμοῦ;*

737. Ταῦτα αἰτιολογοῦσι τὰ παραλειφθέντα: σοὶ καὶ τῷ λαῷ δεῖ σε ἀρχεῖν διότι ἡγεμὼν καὶ λαὸς ἀχάριστοί—*εἴσι* διότι δὲν εἶναι πόλις κτλ.—*ἦτις...*] ἀναφ. ὑποθ. πρότασις.—*ἀνδρὸς ἕσθ'* ἐνός] δηλ. κτήμα.—Ἡ ἔννοια: δὲν εἶναι πόλις, εἶναι ἀναξία τοῦ ὀνόματος πόλεως, ἂν τις ἦναι κτήμα ἐνός.

738. Ἡ ἔννοια: δὲν εἶναι κατὰ τὴν γενικὴν πεποιθῶσιν κτήμα τοῦ ἀρχοντος ἢ πόλις;

739. Εἰρωνεύεται ὁ Αἴμων, Ἡ ἔννοια: ἂν ἡ πόλις εἶναι κτήμα μόνου τοῦ ἀρχοντος, καὶ οὐδεὶς ἄλλος μετέχει αὐτῆς, τότε οὐδένας ἄλλοι πολῖται ὑπάρχουσι καὶ καλῶς σὺ μόνος μένων δύνασαι νὰ ἀρχῆς πόλεως ἐρήμης πολιτῶν.

740. Ὁ Κρέων ἠττηθεὶς ἐν τῇ συζητήσῃ ἀλλάσσει θέμα.

741. Ἐντεῦθεν ὁ διάλογος γίνεται σφοδρότερος. Ἐκάτερος τῶν διελεγόμενων ἀρκάζει τὰς λέξεις τοῦ ἐτέρου, ἵνα σκώψῃ ἢ ἀνασκευάσῃ.—*σὲ]* ἐννοεῖται *εἰ*.

742. Ἐννοεῖται: προκίθει ἐμοῦ.—*παγκάμωστε]* ὥσῃ μὴ ἦρκει τὸ ὑπερθετικὸν ἦλθε καὶ τὸ πᾶν. Τρ. 874 πανστατήρ.—*διὰ δίκης ἰών]* οὕτω διὰ φιλίας, δι' ἔχθρας ἵεναί τι.

743. Μετὰ τὸ οὐ γὰρ δίκαια ἐσκόπει εἰπεῖν ποιοῦντα. ἀλλ' ἐπήγαγε τὸ ἐμφαντικώτερον *ἀμαρτάνοντα*,—*ἀδίκους ἀποφάσεις ἀποφασίζοντα*.

744. *ἀρχάς]* ἀντὶ τοῦ *ἀρχῆν*.—*κατῶν*—*καταπατῶν*, ἀτιμάζων. Ἡ ἔννοια: δὲν σέβεις τὴν σὴν ἀρχὴν ἀλλ' ἀσεβεῖς πρὸς τοὺς θεοὺς.

746. *ὄσπερον*—*ἦσσαν*, ἠττηθέν. πρβλ. 680, 756.

747. *οὐ τῶν*—*οὐ τοι ἄν*.—Τὸ γὰρ ἀνῆκει εἰς δλην τὴν πρότασιν, συναπτόεν λοιπὸν ὧδε: *οὗτοί γε βλοῖς ἂν ἐμὲ ἦσσω τῶν αἰσχυρῶν*—*οὐδαμῶς βέβαια ἤθελες λάβει* ἐμὲ ὑποχείριον αἰσχυρῶν πραγμάτων, τ. ἔ. ἀφοῦ ἀγωνίζομαι ὑπὲρ καλῆς καὶ δικαίας πράξεως, οὐδαμῶς δικαιόσθαι νὰ μὲ κακίξης.—*ἐμὲ]* ἐν προεχούσῃ θέσει τοῦ στίχου κείμενον ἀντιτίθεται πρὸς τὸν Κρέοντα.

748. *ὑπὲρ κείνης]* κατὰ τὸν Κρέοντα—*ὑπὲρ αἰσχυρῶν*.

749. Ὑπὲρ ἐκείνης βέβαια, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ σοῦ, ἵνα μὴ διαπράξῃς ἀδίκημα, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ τῶν θεῶν, ἵνα μὴ ἀδικηθῶμεν.

750. Πάλιν (740) ὁ Κρέων ἀλλάσσει θέμα ἠττώμενος.—Εἰπόντος τοῦ Αἰμονος *κίμοῦ*, ὁ Κρέων σπεύδει ν' ἀπελιπῇ αὐτόν.—Ἡ σύνταξις: οὐκ ἔστιν ὡς γαμεις ποτε ταύτην ζῶσαν ἔτι—*Χάριν τοῦ μέτρου προέταξε τὸ ποτέ*—*οὐκ ἔσθ'* ὡς] ἀντὶ τοῦ συνηθετέρου οὐκ ἔσθ' ὅπως.—*ζῶσαν ἔτι]* τραγικὴ εἰρωνεία ἐν τούτοις, διότι ὑπαινίσσονται, ὅτι θανοῦσαν δύναται νὰ τὴν νυμφεῦσθῃ, ὡς συνέβη 1241.

751. *πῶς*—*ἐμὲ*. Ὁ Αἴμων ὑποδεικνύει αὐτοκτονίαν. Ἄλλ' ὁ Κρέων τὸ τινα λαμβάνει ὡς περὶ ἑαυτοῦ λεγόμενον, ὅθεν μᾶλλον ὀργίζεται.

752. *κἀπαπειλῶν*—*καὶ ἐπαπειλῶν*.—Ἡ ἔννοια: εἰς τόσον θράσος φθάνεις, ὥστε ἔτι καὶ νὰ μοι ἀπειλῆς;

753. *τίς δ' ἔσθ'*—*ἀπειλῆ*—*οὐδέμια ἀπειλῆ ἐστί*.—*κινῶς γνώμας*—*ἡμαρτημένη γνώμη*.—*λέγειν*—*συμβουλεύειν*, ἐναντιοῦσθαι.—Ἡ ἔννοια: δὲν ἀπειλῶ, ἀλλ' ἐναντιοῦμαι τῇ σῇ ἡμαρτημένη γνώμῃ, ἵνα προλάβω τὰ δεινὰ αὐτῆς ἐπακολουθήματα. Ὁ Κρέων ὁμοίως τὸ κινῶς γνώμας ὑπέλαβε *κινῶς φρονέας* καὶ τὸ ὄλον ὑπέλαβε: δὲν ἀπειλῶ, ἀλλὰ διδάσκω, νοουθετῶ μαρῶν.

754. κλαίω] οὐ χαίρων, οὐχί ἀ-
τιμωρητέι.—φρονέσεις] έννοεῖται :
μέ.— Ἡ έννοια : κλαίων θά μέ συ-
νετίσης, τ. ἔ. ἡ προσπάθειά σου νά
μέ παραστήσης άνηττον, θά σοί ἀ-
ποβῆ εἰς χακόν.

755. Τοῦ Κρέοντος αἱ ἀπειλαί
καί οἱ ὑβρεῖς παραφέρουσι τόν νε-
ανίαν, έν μέτρῳ τινί ὅμως άκόμη.
διότι δέν λέγει κακῶς φρονεῖν ἢ
παραφρονεῖν ἀλλά οὐκ εὖ φρονεῖν,
ὁ μετριώτερον, καί τοῦτο δέ ὑποθετι-
κῶς λέγει, λέγων εἰ μή πατήρ ἦσθα.

756 ἐξ. δούλευμα] ὄρα 320.—
καίλλιειν = κολακευτικῶς, φιλικῶς
προσαγορεύειν· διότι ὁ Αἴμων εἶπε
πατήρ, τὸ ὅποιον κατά Κρέοντα δέν
ἀρμόζει πλέον εἰς τὸ στόμα του.
Θέσγιος 363 «εὖ κώτιλλε τόν ἐχ-
θρόν.»—Πικροί ἦσαν οἱ έν 755 λό-
γοι τοῦ Αἴμονος, περιεῖχον ὅμως καί
τι αἰσθημα καθήκοντος πρὸς τόν πα-
τέρα. Τοῦτο ὁ Κρέων ὑπολαβὼν κολα-
κεῖαν, λέγει : μή με λέγης πα-
τέρα σὺ ὁ δούλος τῆς γυναικός. Κα-
τείδεν έν τούτοις ὁ Αἴμων τὸ μά-
ταιον παντὸς περαιτέρω λόγου, καί
έν θυμῷ στρέφεται ν' ἀπέλθῃ λέ-
γων (757) : θέλεις νά λέγης, ἀλλ'
οὐχί καί ν' άκούης. τ. ἔ. χάνει τις
τοὺς λόγους του ὁμιλιῶν πρὸς σέ.
Ἡ δ' έν τούτοις περιφρόνησις προ-
καλεῖ τήν έν 758 ἐκρηξίν τῆς λύσ-
σης τοῦ Κρέοντος.

758. ἀληθες ;] ὅταν ἦναι εἰρωνι-
κόν, προπαροξύνεται.—οὐ] ἀνήκει
εἰς τὸ χαίρων. Λεῖπει τὸ μά. ΟΤ.
660, 1088.—τάνδς...] ταῦτα λέγων
ὑψωσε τήν χεῖρα.—Ὀλυμπον=Ὀύ-
ρανόν, ὅπως ΟΤ. 1088.

759. ἐπὶ φόγοισι] ἀνήκει εἰς τὸ
δεννάσεις. Δηλοῖ προσθήκην(=πρὸς
τοῖς φόγοις) ἢ ακολουθίαν χρονικήν
(=μετά τοῦς φόγους).—δεννάζω]
ὑβρίζω, σκώπτω. Κατά τόν Κρέ-
οντα ὁ Αἴμων άνωτέρω (735 ἐξ.)
ἔψεγε τόν πατέρα καί μάλιστα διὰ
τῶν έν 753. Τόν δ' έν 755, 757
μαλακόν τρόπον τοῦ Αἴμονος ὑπο-

λαβὼν εἰρωνεῖαν, ἐξαγριούται έν
τοῖς ἐπομένοις.

760—1. Ἀποτεινεται πρὸς τόν
ένα τῶν δορυφόρων, ὅστις διὰ τῆς
δεξιᾶς θύρας τῆς άγούσης εἰς τήν
γυναικωνίτιδα εἰσέρχεται εἰς τὰ βα-
σίλεια. ὄρα 381.—τὸ μῖσος=τὸ μί-
σημα. 320.—Ἡ ἐπισφύρεσις τῶν
κατ' ὄμματα, παρόντι, πλησία πολ-
λὴν ἔμφασιν ἔχει καί ἀρμόζει εἰς
τήν ὁρογὴν τοῦ Κρέοντος. Οὕτως έν
ΟΤ. 430 «οὐ πάλιν ἄσφορος οἰκῶν
τῶν δ' ἀποστραφεῖς ἀπει ;» Ὁ κα-
τεχόμενος ὑπὸ πάθους τινὸς ψυχῆς
χαίρει εἰς τὰς καλλιλογίας.

762. ἔμοιγε] ἀνήκει εἰς τὸ πλη-
σία. Ἀνωμάλως προτάσσεται τῶν
διὰ τῶν οὔτε τίς συνδεδεμένων προ-
τάσεων, ὡσεὶ ἀνήκεν εἰς ἀμφοτέ-
ρας, ἐνῶ ἀνήκει εἰς τήν α'.—τοῦ-
το... ποτε] παρενθετικῶς κείνται.

764. έν ὀφθαλμοῖς] προσδ. ὀρ-
γάνου, ὅπως συχνά παρ' Ὀμήρῳ
«έν ὀφθαλμοῖσιν ὀρᾶσθαι.»—τοῦμόν
κράτα=τήν ἐμὴν κεφαλήν, τὸ ἐμόν
πρόσωπον, ἐμέ.—προσέφη έν ὀφθ.
δραῶν] ἐπισφύρεσις, οἷα έν 760.

765. Ἡ σύνταξις : ὡς μαινῆ ζυ-
νῶν τοῖς θέλουσι τῶν φίλων. = ἵνα
μαινῆ παρὰ τοῖς φίλοις τοῖς θέλου-
σιν ὑπομένειν τήν σὴν μανίαν.—θέ-
λουσι] έννοεῖται : ἐννοεῖται σι μαι-
νομένην.—Ὁ Αἴμων ἀπέρχεται τῆς
σκηνῆς ἐκ δεξιῶν τοῖς θεαταῖς. Ὁ
ὑποκρινόμενος αὐτόν ὑποκρίνεται ἔ-
πειτα τὸν ἀγγελόν.

766. βέβηκεν ἐξ ὁδοῦς ταχὺς =
ἀπελήλυθε ταχεῖ βήματι ἄτε ὠρ-
γισμένος.

767. τηλικούτος] ἀντὶ τηλικούτου
=οὔτω νέου ἀνδρός.—βαρὸς ἐστι]
βαρὺ τι προαγγέλλει, φόβον ἐξεγεί-
ρει. 1251.—Πολλάκις ὁ χαρὸς ὑ-
ποπτέυει δεινὰ μετὰ τήν ἀναχώ-
ρησιν προσώπου τινός. Τοῦτο κινεῖ
τὸν φόβον τῶν ἀκρατῶν. 1253.
ΟΤ. 1073, Τραχ. 813.

768. δράτω φρονεῖτω] τὸ ἀσύν-
δετον διὰ τὸ τετραγμένον ἦθος τοῦ

Κρέοντος 1037, 1108.—ἄνδρα=ἄν-
θρωπον, ὅπως συχνά—μείζον ἢ κατ'
ἄνδρα] ἀνήκει εἰς ἀμφοτέρας τὰς
προστακτικὰς.

769 ἐξ. Ταῦτα χρησιμεύουσιν εἰς
ἀνάκλησιν μερικῆν τῆς έν 577 ἐξ.
καταδίκης ἀμφοτέρων τῶν παρθένων.

770. καί] ὄρα 726.

772. σφς=αὐτήν. 44.

773. βροτῶν] εἰς τὸ ἔρημος ἀνή-
κει.—ἐνθ' ἂν ἦ] δέν εἶχεν άκόμη
έν τῷ νῶ ὁ Κρέων ὠρισμένην θέσιν.

774. πετρώδης κατώρουξ] σπή-
λαιον έν βράχῳ. Τοιαῦτα λαξευτὰ
ἦ κτιστὰ ὑπῆρχον πολλά. Ἐχρησι-
μεῖον ὡς τάφοι. Τοιοῦτοι οἱ λεγό-
μενοι θησαυροὶ οἱ έν Μυκῆναις, Ὁρ-
χομενῶ Βοιωτίας, Σπάτα τῆς Ἀτ-
τικῆς καί ἀλλαγοῦ.—Το κατώρουξ
έν 1100 κείται ἐπιθετικῶς.—πλου-
σιος ὁ Σοφοκλῆς εἰς δήλωσιν τοῦ τά-
φου τούτου· κατώρουχα στέγην 1100,
κατηρεφῆ τύμβον 885, λιθόστρωτον
νυμφεῖον Ἄϊου 1204, ἔργμα τυμ-
βόχαστον τάφου ποταίνου 848, θα-
νόστονον κατασκαφῆς 920.

775. τοσοῦτον] οὕτως ὀλίγον.—
ἔσον ἄγος μόνον] ἔσον μόνον εἶναι ἄ-
γνισμα ἤτοι κάθαρσις, δηλ. ἔσον μόν-
ον ἀρκεῖ πρὸς κάθαρσιν. Ἡ λέξις
ἄγος σημαίνει ὅτε μὲν κάθαρσιν, ἀ-
ποτροπῆν ἁμαρτίας, ὅτε δὲ κατ' εὐ-
φημισμὸν ἁμαρτίαν, ἐγκλημα (256).
—«Ἐθος παλαιόν, ὥστε τὸν βουλό-
μενον καθεργυρῆσαι τινὰ ἀφοσιού-
σθαι βραχὺ τίθεντα τροφῆς, ἵνα ὑ-
πενόουν κάθαρσιν τὸ τοιοῦτο, ἵνα μὴ
δοκῶσι λιμῶ ἀναίρειν· τοῦτο γὰρ ἀ-
σεβές.» Οὕτω καί οἱ Ῥωμαῖοι ἐ-
ποῦσαν περί τις Ἐστιάδας (Πλουτ.
Νομάς 10), καί οἱ κατὰ τὸν με-
σαιῶνα.

776. Ταῦτα λέγει· διότι έν ἐναν-
τία πεισιπτόσης ὀλη ἡ πόλις θά ἐ-
μαίνετο. Ὡστε τὰ ἀντίθετα ἐν-
ταῦθα δέν εἶναι τὰ ὀλη ἡ πόλις καί
μέρος τῆς πόλεως, ἀλλά ὀλη ἡ πό-
λις μανθῆ καί ὀλη ἡ πόλις ἀποφύγη
τὸ μῖσμη.

777. δν μόνον σέβει θεῶν] διότι
χάριν τοῦ Ἄδου παρέβη τὰ πρὸς
τήν πολιτείαν καί τοὺς πρωτοστα-
τούντας ταύτης θεοὺς καθήκοντα.

778. Αἰτιατικὴν ἔλαβε τὸ τυγ-
χάνειν πρβλ. 546. Οὕτως έν Φιλ.
509, ΟΚ. 1106, 1168.

779. ἀλλὰ] 532.

780. Πλήρης ἀβουλίας· ὁ λόγος
τοῦ Κρέοντος, διότι καί εἰς τοὺς θε-
οὺς θρασύνεται.—Ταῦτ' εἶπων ὁ
Κρέων εἰσέρχεται εἰς τὸν ἀνάκτορα,
ἵνα δώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας περὶ
Ἀντιγόνης τελευταίας ὀδηγίας (886).
Διὰ τοῦτο γινώσκει ἡ Ἀντιγόνη τὸ
εἶδος τοῦ θανάτου αὐτῆς.

781-800. Τρίτον στάσιμον.

Ἐκ τῆς συγκρούσεως Αἴμονος καί
Κρέοντος ἀφορμὴν λαβὼν ᾄδει ὁ χο-
ρος τήν παντοδυναμίαν τοῦ Ἐρωτος,
εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἔρις αὐτῆ.— Ἡ
έννοια τοῦ ἔσματος : ὁ Ἐρως καί-
περ μαλθακὸς τὰ πάντα νικᾷ καί
πάντα, ζῶα, ἄνθρωποι καί θεοὶ κυ-
ριεύονται ὑπ' αὐτοῦ καί κυριεύ-
όντες μαίνονται, καί οἱ δίκαιοι εἰς
ἀδίκια ἐκτρέπονται, ὅπως ὁ Αἴμων.

781. Ὅπως λέγεται νικῶ μάχην
οὕτω καί ἀνίκατε μάχαν. Οὕτω λέ-
γει τὸν Ἐρωτα, οὐχί διότι ὁ Κρέων
δέν ἐνίκησεν τὸν ἐρώνα Αἴμονα,
ἀλλὰ διότι έν τῷ Αἴμονι ἐνίκησεν
ὁ Ἐρως τὰ πρὸς τὸν πατέρα καί
ἄρχοντα καθήκοντα. Τὸν ἔρωτα
δ' εἰκόνιζον ὡς ταξότην, πύκτην
καί έν γενεῖ μαχητήν.—Ἡ κλητι-
κῆ δέν ἔχει πρότασιν, ὅπως έν 891
καί ἀλλαγοῦ.

782, ὃς έν κτήμασι πίπτεις=ὃς
ἐμπύπτων (ἐφορμῶν) ποιεῖς κτήματα
ἤτοι δούλους, ἢ ὃς κέκτησαι οἷς ἂν
ἐμπέσης. Τὸ κτήμασι δηλ. κείται
κατὰ πρόληψιν. Καί ὁ Λουκιανὸς
λέγει περί Διὸς «ὄλωσ κτήμα καί
παιδιά τοῦ ἔρωτος σὺ γε.»—ἐμπύ-
πτειν=βιαίως ἐπιχειρεῖσαι, ἐφορμᾶν.

784. νεάνιδος] ἀντὶ πληθυντικῶ
—ἐννυχεύεις=ἐννυκτερεύεις, διανυ-
κτερεύεις.

785-6. Ἡ ἔννοια : θαλάσσια καὶ χερσαία ζῶα δαμάζει. — *ὑπερόντιος*] κατηγορ. ἴσον πρὸς ἐμπρόθ. προδορ., διὸ συνεδέθη πρὸς τὸ *δὲν αὐλαῖς*. — *ἀγρονόμος* κυρίως = ὁ ἐν ἀγροῖς νεμόμενος ἦτοι ζῶν, εἶτα = ἀγροτικός, ὅπως ἐναυθα — *ἀγρονόμοις αὐλαῖς*] τὸ ἐπιθ. ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων μετηνέχθη εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν. = αὐλαῖς ἀγρονόμων ἦτοι ἀγροτῶν. — *αὐλή*] ὁ περὶ τὴν κατοικίαν ὑπαιθρος χώρος, εἶτα δὲ καὶ αὐτὴ ἡ κατοικία

787-8. *σὲ φέξιμος οὐδεις* = οὐδεις δύναται φυγεῖν σε. Τὸ *φέξιμος* εἶναι μεταβατικόν, καὶ ἔλαβεν αἰτιατικὴν, ὅπως τὸ σύστοιχον ῥήμα. Αἰσχ. Ἄγαμ. 1049 «στέγγην πολλὰ ξυνίστορα κακά,» Πλάτ. Χαρμ. 465 D ἀξάρων εἶναι τὰ ἐρωτώμενα».

789-90. *ἀμερίων* = ἐφημέρων. Ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἡγούμενον ἀθανάτων. — Μετ' ἐμφάσεως ἐπαναλαμβάνεται τὸ *σέ*. ΟΤ 1101 τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε τῶν μακραίωνων κορᾶν; ἢ σέ γ' εὐνάτειρα Λοξίου; — *σέ ἔχων*] δηλ. σέ. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον ἔρω (πόθος. ἡμερος) ἔχει *ενά*, καὶ ἀντιθέτως ἔχει *τις* ἔρωτα. — Γενικῶς ὠμίλησεν ἐν τῇ στροφῇ περὶ ἔρωτος. Ἐν δὲ τῇ ἀντιστροφῇ ἔχομεν ἐφαρμογὴν εἰς τὸν Αἴμονα. Τὰ δὲ ὁ δ' ἔχων μέμνη προετοιμάζουσι τὴν ἐφαρμογὴν.

791-2. *ἀδίκους*] κατὰ πρόληψιν. = ὥστε ἀδίκους εἶναι ἢ γίνεσθαι. 424, 881, 975, 1186, ἐπὶ λάβη. = ἐπ' αἰσχύνῃ, πρὸς ὕβριν.

794. *ἔυναίμων*] = συγγενές, διότι υἱὸς πρὸς πατέρα ἦρισ. Ἐναλλαγὴ τοῦ ἐπιθέτου ἀντὶ τοῦ *νεῖκος ἀνδρῶν ἔυναίμων*. 862 «ματρῷαι λέκτρων ἄται.» ΟΤ. 1400 «τοῦ μὲν αἵμα πατρός.» — *ταράξας* = ἐγείρας. Δημοσθ. 18, 151 «πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀμφισσεῖς ἐταράχθη.»

795-6. *ἐναργής*] ἀντ' ἐπιρρήμ. — *βλεφάρων*] ἀντὶ ὀφθαλμῶν. — *ἡμερος βλεφάρων*] ἡμερος (πόθος, ἔρω) ἐν

τὰ ὄμματα τῆς νόμφης ἐμπνεύσει. Τὸ μὲν *βλεφάρων* εἶναι γενικὴ ὑποκοχὴ *ἡμερος*, τὸ δὲ *νόμφας* γενικὴ κτητικὴ τοῦ *βλεφάρων* — *εὐλέκτρον* = καλὸν λέκτρον (κλίνην) ἐχούσης, τ. ἔ, καλὸν καὶ εὐτυχῆ γάμον ὑπισχνουμένης.

797-98. *τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς θεσμῶν* = συμπάρεδρος τῶν θεσμῶν ἐν τῇ ἀρχῇ, συνάρχων τῶν μεγάλων θεσμῶν. Ὁ ἔρω ἐπειδὴ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων, πράξεων καὶ τυχῶν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνεται ὡς δύναμις πνευματικῆ ἴσῃ πρὸς τοὺς ἡθικοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων. πρὸλ. Εὐρ. Μῆδ. 843. «Κύπριν τᾶ σοφία παρέδρους πέμπειν ἔρωτας, παντοίας ἀρετάς ξυνεργούς.»

800. *ἐμπαίζει*] ἐν τοῖς βλεφάροις τῆς νόμφης παίζει.

801-943. Τέταρτον ἐπεισόδιον. Ἡ Ἀντιγόνη ἀγεται εἰς θάνατον, ὁ δὲ Κρέων ἀράλακτος καὶ ἀκαμπτος φαίνεται νικητής.

801—805. Οἱ ἀνάπαιστοι οὗτοι ἀπαγγέλλονται πρὸς τὴν ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος ἔξοδον τῆς Ἀντιγόνης ἐν συνοδείᾳ τῶν δορυφόρων.

801-2. *καυτός*] ὡς ὁ Αἴμων. — *θεσμῶν ἔξω φέρομαι*] ἐξέρχομαι τῆς ὁδοῦ τῶν νομίμων τ. ἔ, παραβαίνω τὰ νόμιμα. Οὕτω λέγει, διότι δακρύει ἐκ συμπαθείας πρὸς τὴν κατὰ δίκον τοῦ βασιλέως. Ἀορίστος τοῦτο εἴρηται διὸ ἀναπτύσσεται ὑπὸ τῶν «ἴσχειν...δακρύων.» Οὕτω καὶ τὸ *τάδ' ὄρω* ἀναπτύσσεται ὑπὸ τῶν «τὸν παγκοίταν...ἀνύτουσαν.»

804. *τὸν παγκοίταν θάλαμον*] τ. ἔ. τὸν Ἀἶδην = τὸν πάντας κοιμίζοντα.

805. *ἀνύτουσαν*] ὄρα 231. Ἐλαβεν αἰτ ἀπρόθετον 811.

806—882. Κομῆς.

808. *νάτο*] ἐπίρρ.

810. *κούποι' αἰθῆς*] ἐννοεῖται *δννομένη*.

811. *ἀγει ἀκτὰν*] ἀντὶ εἰς ἀκτὰ πρὸλ. 805.

813-4. Ἐκπληρώσασα ἡ Ἀντιγόνη τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἔργον ἤδη ἀποκαλύπτει καὶ τὰ μαλακὰ καὶ γυναικεῖα αἰσθήματα τὰ κατέχοντα αὐτήν. Ταῦτα ἐξαιροῦσι τὸ μέγεθος τῆς πρὸς τὸ καθῆκον θυσίας αὐτῆς. — *θμῆναι* ἦσαν ἄματα. ἐν τοῖς γάμοις ἐν συνοδείᾳ αὐλοῦ κατὰ τὴν ποιητὴν ἀδόμενα εἰς ἀμοφοτέρους τοὺς νυμφίους. Ὁ δ' *ἐπιθαλάμιος ὕμνος* ἢ *ῥῆθ* (815) ἤθετο εἰς τὴν νόμφην ἐπὶ τῷ νυμφικῷ θαλάμῳ. Τοῦτον λέγει *ἐπιθυμῖδιον* (*νυμφεῖον*) = θάλαμος νόμφης. — *ἐγκληρον* = μετοχον. — Μετὰ τὸ δεύτερον οὕτε ἀντὶ ἐπιθέτου ἐπέθη πρότασις 596.

816. *νυμφεῖω*. 654.

817 ἔξ. Ἡ Ἀντιγόνη ἀνωτέρω μάλιστα ἐθρήνησεν, ὅτι ζῶσα κατέρχεται εἰς Ἀθῆν. Διὸ ὁ χορὸς παρηγορῶν αὐτὴν λέγει, ὅτι τοῦτο τιμᾷ αὐτῆν, διότι μόνῃ τῶν ἀνθρώπων ζῶσα κατέρχεται αὐτοβούλως χωρὶς νὰ νοσήσῃ ἢ φονεῦθῃ. Ἡ παρηγορία εἶνε βεβιασμένη καὶ σχεδὸν εἰρωνική, ἀλλ' ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ ὁ χορὸς δὲν εἶχε καλλιτέραν. Ἡ Ἀντιγόνη δὲν ἔδωκε προτοχὴν ἀλλ' ὅτε ἤκουσε καὶ τὴν δευτέραν τοῦ χοροῦ παραμυθίαν (834—8), ἐνόμισεν ὅτι γελᾶται, ἐνῶ ὁ χορὸς συνεπάθει πρὸς αὐτὴν καὶ δὲν εἶχεν διάθεσιν διὰ σκώμματα, ἀλλ' εὐρέθη καὶ ἐκεῖ ἐν ἀπορίᾳ καλλιτέρας παρηγορίας.

819. *φθινὰς ἀδος* = φαρτικὴ. Ἐνεργητικόν.

820. *ἐπιχειρα*] μισθόν, ἀνταπόδοσιν. Μόνον πληθυντικῶς ἀπαντᾷ. — *ἐμφέων ἐπιχειρα*] μισθόν, ὃν τὰ ξίφη ἀπεργάζονται, θάνατον διὰ ξίφους, οἷον ὁ Κρέων ἐσκόπει ἐν 760.

821. *αὐτόνομος*] ἐλευθέρως, ἐξ οἰκίας βουλῆσεως, δηλ. ἂν καὶ εἴξευρε τὸν ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ κηρύγματος θάνατον, παρέδθη αὐτό. — *μόνη δὲ θνητῶν*] ἀναφέρεται πρὸς τὸ ζῶσα.

823 ἔξ. Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ

χοροῦ, ὅτι μόνῃ τῶν θνητῶν ζῶσα καταβαίνει εἰς τὸν Ἀδην, ἀναμιμνήσκουσι τὴν Ἀντιγόνην τὸ θμῖον πάθημα τῆς Νιόβης, θυγατρὸς Ταντάλου, συζύγου δὲ τοῦ βασιλέως τῶν Θεβῶν Ἀμφιόνος. Ἐπειδὴ ἐλύπησεν ἡ Νιόβη τὴν φίλην αὐτῆς Δητῶ καυχθεῖσα ἐπ' εὐτεχνίᾳ, ὁ Ἀπόλλων κατετόξευσε τοὺς ἐξ υἱοῦ καὶ ἡ Ἄρτεμις τὰς ἐξ θυγατέρας αὐτῆς. Ταύτην δ' ὁ Ζεὺς ἐπαναγαγὼν οἴκαδε ἐξ οἴκτου ἀπελίθωσεν ἐν τῷ ὄρει Σιπύλῳ καὶ σήμερον ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τῆς Μαγνησίας βλέπει τι πόρρωθεν ἰστάμενος ἀναεγλυμμένην μεγάλην τινὰ μορφήν, ὁμοίαν πρὸς γυναῖκα καθημένην, πενθοῦσαν καὶ δακρύουσαν ἔχουσαν μέλαν τὸ πρόσωπον, μέλανας ἐπὶ τοῦ στήθους κειμένους τοὺς βραχίονας καὶ ὑπόλευκον τὸ ἱμάτιον, ὑπερβενδ' ἀεανάως καταλείθεται ὕδωρ, τὰ δάκρυα. Το ἀρχαιότατον τοῦτο ἀνάγλυφον, κατ' ἀρχὰς παίγνιον τῆς φύσεως καὶ εἶτα διὰ χειρὸς συμπληρῶν, ἀφοῦ πρῶτον εἰς ἀσιατικὴν τινα θεότητα ἀφιερῶθη, ἔδωκεν ὕστερον ἀφορμὴν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ μύθου τῆς Νιόβης. Ἰλ. Ω 602 ἔξ. Ὁδ. Μετ. 6, 310 ἔξ. Ἐπικὴ, λυρικὴ καὶ τραγικὴ ποίησις καὶ ἡ πλαστικὴ τέχνη ἐνεπνεύσθησαν ἐκ τοῦ μύθου τούτου Ὁ Σκόπας ἐποίησε σύμπλεγμα Νιοβιδῶν, οὐ μίμησις Ῥωμαϊκῶν γρόμων σώζεσται ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Φλωρεντίας.

823. *λυγροτάτων*] κατηγ. = λυγρότατα, οἰκρότατα.

824. *Φουγίαν* λέγει ὁ Σοφοκλῆς τὴν Νιόβην, ἐνῶ κυρίως ἦν Λυδία ἀλλ' ὁ Σίπυλος τὸ ὄρος ὑπ' ἄλλων μὲν ἐλέγετο τῆς Λυδίας ὑπ' ἄλλων δὲ καθ' Ὀμηρον τῆς Φρυγίας. — *ἔενη*] διότι ἐξ Ἀσίας κατήγετο καὶ ἐκ Θεβῶν εἰς Ἀσίαν πάλιν ἐπανήλθεν.

825. *Ταντάλου*] θυγατέρα. — *Σιπύλῳ πρὸς ἄκρον* = παρὰ τὴν κορυφὴν τοῦ Σιπύλου. Το ἀνάγλυφον ὁμοῦ

εἶναι περὶ τὸ μέσον τοῦ κρημνοῦ.

826-7. *τὴν... δάμασεν*] ἦν ἐδάμασεν ἢ πέτρας βλάστησις, ὡς κισσὸς περιβαλοῦσα αὐτήν, ὅπως δηλ. ὁ κισσὸς στερεῶς περιφυόμενος τῷ δένδρῳ, ἀφανὲς αὐτὸ ποιεῖ καὶ δαμάζει αὐτὸ, οὕτω καὶ ἡ πέτρα περιφυεῖσα τῇ Νιόβῃ ἐδάμασεν αὐτήν. — *ἀτενῆς*] ἐπίθ. τοῦ κισσός. (α ἐπιτατικὸν καὶ τείνω) = λαν τεντωμένος, προσηλωμένος, ἐνταῦθα = ἰσχυρῶς περιτυλισσών.

828 ἐξ. *νῦν*] τὴν ἀπολιθωθεῖσαν Νιόβην. — *τὸ τήκομαι* εἶναι ὅ,τι τὸ ἡμέτερον λυθῶν τὸ ἀμετάβητον, κείμενον κυρίως καὶ μεταφορικῶς ἐπὶ τοῦ ἐκ λύτης μαραινόμενου. — *χιών*] δηλ. τὸ ἐξ αὐτῆς τηκομένης ὕδαρ. Δι' ὧν ἐνταῦθα λέγει, ἐξηγεῖ ὁ ποιητὴς τὸ θαῦμα, πῶς δηλ. καὶ ἀπολιθωθεῖσα ἡ Νιόβη δακρύει. δάκρυα δηλ. εἶναι τὰ ὄμβρια καὶ τὰ ἐκ τῆς γίνους ὕδατα τὰ καταρρέοντα ἐπὶ τὸ ἀνάγλυφον. — *λείπει*] συνετάχθη κατὰ τὸ πλησιέστερον χιῶν, — *Χάριν μεγαλοπρεπείας* εἶπε πληθυντικῶς *δειράδας*, ἐνῶ πρόκειται περὶ τῆς δειρῆς ἥτοι τοῦ τραγῆλου τῆς Νιόβης. — *Τὰ δειράς, δφρύς* καὶ ἄλλα λέγονται περὶ τοῦ σώματος ἀνθρώπου καὶ περὶ ὄρους. — *δφρύσι*] τὰς δφρύς λέγει ἀντὶ τῶν ὀφθαλμῶν, — *παρκελυτοῖς* = αἰεὶ δακρυούσαις.

833. Ἀμφότεραι ζῶσαι περιεβλήθησαν ὑπὸ βράχου, ἵνα μὴ πλεόν ἐξέλθωσιν αὐτοῦ. — *ὁμοιοτάταν*] κατῆγ. = ὁμοιοτάτα.

834-7. Διὰ τούτων ὁ χορὸς παρηγορεῖ τὴν Ἀντιγόνην καὶ προτρέπει νὰ ἐγκαταρτῆ ὡς ὁμοιοτάτα τῇ θεᾷ Νιόβῃ πάσχουσα αὐτὴ ἡ θνητῆ.

834 ἐξ. Θεὰ λέγεται καὶ ἰσῆθεος (837) ἡ Νιόβη, διότι ἦν θυγάτηρ τίνος τῶν Πλειάδων ἢ Ὑάδων καὶ Ταντάλου τοῦ Διὸς, ἔγγονος λοιπὸν τούτου. — *βροτὸς* καὶ *θνητὸς* εἶναι ἴσα. διὸ ἐναλλάσσονται. — Ἡ ἔννοια : ἡ Νιόβη ἦν θεὰ καὶ ὅμως ἐπάθε δεινὰ, πολλῶν μᾶλλον ὀφεί-

λομεν ἡμεῖς οἱ θνητοὶ καὶ σὺ ἄρα, νὰ ὑπομένωμεν, ὅ,τι ἐπιβάλλεται ἡμῖν.

836 ἐξ. Ἡ σύνταξις: ἀκοῦσαι ἐγκλησα τὰς ἰσῆθεοις λαχεῖν μέγα ἐστὶ φημιένη. — Ἡ ἔννοια : εἶναι μὲν τοῦτο λυπηρὸν ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μεγάλη δόξα (ἐπομένως καὶ παρηγορία) νὰ τύχη τις τὴν τύχην ὁμοίαν πρὸς θεόν. — *ἀκούω*] ἀκούω νὰ με λέγῃσι, λέγουσι περὶ ἐμοῦ, ὀνομάζομαι, νομίζομαι, ἔχω φήμη. — *Ἐπὶ τῆς παθ.* ταύτης σημασία συχνὰ τίθεται μετὰ τῶν *εὖ, κακῶς* κττ. Λαμβάνει καὶ ἀπαρ. Ἡροδ. 3, 131 « Ἀργεῖοι ἤκουον εἶναι Ἕλλων πρῶτοι. » — *ἐγκλησα*] κοινά, ὁμοία, τοῦ αὐτοῦ κλήρου καὶ τύχης. διὸ διορθοῦσιν τινες εἰς *σὺγκλησα*.

838. Στίχος σὺδεμίαν ἔννοιαν ἔχων διότι ἐν τῇ ζῳῇ Ἀντιγόνης καὶ Νιόβης δὲν ὑπάρχει τις ὁμοιότης. Ἰσως πρὸ αὐτοῦ ἐξέπεσε στίχος τις, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσιν ἐξ στίχοι ὅπως ἐν 817-822. — Ἡ Ἀντιγόνη παρέβαλε τὰς τύχας ἑαυτῆς καὶ τῆς Νιόβης διὰ τὸ φοβερὸν αὐτῶν. Ἄλλ' ὁ χορὸς ἀνεκάλυψεν ἐν τούτῳ δόξαν. Τοῦτο ὑπέλαθεν ἡ Ἀντιγόνη εἰρωνεῖαν παρανοήσασα. διότι ἀπλῶς ὁ χορὸς εὐρέθη ἐν ἀπορίᾳ παρηγορίας, διὸ ἐξακολοθεῖ νὰ κρατῆ τὴν ἔννοιαν τῆς δόξης, ἀλλὰ μέχρις ὑπερβολῆς, ὅπως ἐν 819 ἐξ. — [Οἱ στ. 834-838 εἶναι πολλαχῶς ὑποπτοὶ καὶ πολλαχῶς διορθοῦνται.]

840-1. *Τὸ οἶχεσθαι* πολλάκις = τεθῆναι, ὡς παρ' ἡμῖν *τὸ πάει*. — *ἐπιφαντον* = ὀραμένην, ζῶσαν. Ἡ ἔννοια : ἂν θέλεις νὰ με σκώψης, περιμένειν τούλάχιστον ν' ἀποθάνω πρῶτον.

842. Ἀπελπισθεῖσα ἀπὸ τῶν γερόντων τοῦ χοροῦ, ἐπικαλεῖται μάρτυρας τῆς οἰκτρᾶς αὐτῆς τύχης τὴν πόλιν, τοὺς πολίτας, τὴν περίξ φύσιν. Συχνὰ δὲ παρὰ τραγικοῖς γίνονται ἐπὶ κλησίς τῆς περίξ φύσεως,

τῆς θαλάσσης, τῶν ποταμῶν, τῶν δασῶν, τῶν ὄρεων. Αἴ. 422 ἐξ.

843. *πολυκτήμονες*] = πλούσιοι. Τριμητικὸν ἐπίθετον τῶν Θηβαίων πολιτῶν. Συχνὰ αἱ ἔννοιαι τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς εὐγενείας συμπίπτουσι. Οἱ. 1070. « αὐτήν δ' ἔατε πλουσίῳ (= εὐγενεῖ) χαιρεῖν γένει. »

844. *Δικραῖα κρηναῖ*] πληθυντικῶς, διότι ἡ Δίρκη ἐκ πολλῶν συνέκειτο πηγῶν. Ἐκεῖτο πλησίον τῆς πόλεως. ὄρα. 105.

845. *εὐαγμάτων*] οἱ παλαιοὶ ἀποδίδουσι εἰς τοὺς ἥρωας καὶ τὰς ἡρωίνας τὰς ιδιότητας τῶν πόλεων. — *ἐμπας*] ἂν καὶ οὐδὲν κερδαίνω ἐπιμαρτορομένη, ἐπειδὴ ἡ ἐμὴ τύχη κέρχεται, ὅπως ἐπικαλοῦμαι ἡμᾶς μάρτυρας.

846. *ἔμμε*] αἰολικὸς τύπος.

847. *οἶα οἶοις*] πλαγία ἐρώτησις ἐκ τοῦ *εὐμαύστρας* ἐξαρτωμένη. — *οἶα*] κατηγορ. = ὡς, δηλ. λυγρότατα, 823. Ἀναπτύσσεται ὑπὸ τοῦ *ἄκλυτος φίλων*. — *ἄκλυτος*] τὰ μετὰ στερητικῶν α σύνθετα ἐπίθ. λαμβάνουσι συχνὰ γενικήν. Αἴ. 910, Τρ. 685. — *οἶοις νόμοις*] δηλ. ἀνοσίως. Ἐνοεῖ τὸ παρὰ τοὺς θεῖους νόμους κήρυγμα.

848. *ἔργμα* (ἔργω ἐργω) = εἰρική, περίφραγμα. — *τυμβόχωστον*] ὡς τύμβος, ὡς τάφος κευχωμένος. Ὁ τάφος ἦν σπίλαιον, τοῦ ἴποιου ἢ εἰσοδὸς ὑποδομεῖτο διὰ λίθων ἢ συνεχώνυτον ὄρα *κῶμα* 1216. — *ποταίνιος*] καινός, τ. ἔ. ἀνήκουστος, πρωτάκουστος διότι μέλλει νὰ κλεισθῆ ἐν αὐτῷ ζῶσα παρὰ τὰ εἰωθότα.

850-2. *βροτοῖσι νεκροῖσι* = ζῶσι θανούσι. Οἱ ὑπὸ πάθους καὶ δὴ θρήνου κατεχόμενοι χιρροῦσι ταῖς παλλήλοισι. 913, 881, 917, 1310. — *Παράδοξος* ἢ ἀντιθεσις τοῦ βροτοῖς καὶ νεκροῖς. — *μέτοικος*] ἡ μετὰ τὸ μεταξὺ δηλοῖ.

853 ἐξ. Ὁ χορὸς ἐξηγῶν τὰ ἐν 847 καὶ δὴ τὸ οἶοις νόμοις ἀνευρί-

σκει τὴν αἰτίαν τῆς δυστυχίας τῆς Ἀντιγόνης ἐν τῇ πείσματι πρὸς τοὺς νόμους παρακοῆ, δι' ἧς μεγάλως ἤμαρτε παρὰ τὴν θεὰν Δίκην τὴν προστάτιδα τῶν πολιτικῶν θεσμῶν. Ὡστε κατὰ τὸν χορὸν ἡ εὐσεβῆς τῆς Ἀντιγόνης πράξις εἶγε καὶ τι δίκιον. πρβλ. 872 ἐξ. Μετριάζει ὅμως τὴν δῆλωσιν ταύτην ἡ προσθήκη « πατρῶων... ἄθλον », κατὰ τὸ ἀξίωμα 585 ἐξ. — *προσέπεσε* εἰς ὑψηλὸν βάθρον *Δίκας* πολὺ ποιητικῆ ἔκφρασις = βαρέως ἡμαρτες πρὸς τοὺς νόμους. — *βάθρον*] βίσις ἀγάλματος, βασιδεῖς θρόνου, ποιητικῶς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θρόνος.

856. Ἡ ἔννοια : ὑφίστασαι δὲ πόνον (κακόν, δυστύχημα) πατροπαράδοτον. πρβλ. 583-603.

857. Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ χοροῦ ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην τῆς Ἀντιγόνης τὴν οἰκτρὰν τύχην τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, καὶ παρέχουσι εἰς αὐτὴν ἀφορμὴν νέων θρήνων. — *ἔφρασσα* τ. ἔ. ἀνεμνήσασα. Ἐλαβεν αἰτ. ὅπως 962. ὄρα 546, — *τραπίσιος*] ἐκ τῆς *πολιζῶ* ἐτέρου τύπου τοῦ *πολέω* = στρέφω, ἀροτριῶ. Πίνδ. Πυθ. 6, 2 « ἔφρασαν Χαρίτων ἀναπολιζόμενα. » Φλ. 1238 « δις ταῦτὰ βούλει καὶ τρίς ἀναπολεῖν μ' ἔπη; » Ὡστε = τρίς δηλ. πολλάκις λεγόμενος, διάσημος, πανταγῶ ἀκούσιμος, πολυθρύλλητος. πρβλ. τρισάθλιος, τριδουλος, τρίλιοςτος. — *πρόπαντος*] ἐπίτασις τοῦ *παιτός*.

860. *οἶκτον*] διάγραφον τὸ κ καὶ ἀνάγνωθι οἶκτον τοῦ οἴτος, ἐκ ρίζης οἱ τοῦ οἴσω-ομαι τοῦ φέρω-ομαι. = μοῖσα, τύχη.

862. *Λαβδαμίδαῖσιν*] ἀνάπτυξις τοῦ ἀμετέρου. Κατὰ δοτικὴν διότι τὸ ἀμετέρου πότιμον = τοῦ πεσόντος ἡμῖν πότιμον. Ἐξαρτάται δηλ. ἡ δοτικὴ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πότιμον περιεχομένης ἔννοιας τοῦ *πίπτειν*. Διότι ῥηματικὰ οὐσιαστικὰ συντάσσονται δοτικῆ, ὡς τὰ ῥήματα αὐτῶν. Ται-

οὐτον τὸ (864) *κοιμήματα πατρὶ κατὰ τὸ κοιμάσθαι τινι*.

863. *μυροῦμι λέκτρων ἄται* ἀντί τοῦ *ματρώφωμ λέκτρων ἄται*. 794.

864-5. *κοιμήματα* = συγκοιμήματα. Διὸ ἐξ αὐτοῦ ἡ δοτικὴ *πατρὶ*. — *κοιμήματα αὐτογέννητα πατρὶ* ἀντί τοῦ *αὐτογεννήτω πατρὶ*. ὅρα 794. *αὐτογέννητα* δὲ ἦσαν ὡς πρὸς τὴν μητέρα, διότι ὁ συγκοιμώμενος αὐτῇ Οἰδίπου ὕπ' αὐτῆς καὶ ἐγεννήθη. — Ἡ σύνταξις: *κοιμήματα* ματρὸς ἐμῶ πατρὶ αὐτογέννητα.

866. *οἶων*] δηλ. *κοιμημάτων*. = ἐξ οἶων ὅρα 38.

867-8. *οὐε*] δηλ. τοὺς γονεάς. — *ἀραός*] ἐπικατάρatos διὰ τὴν ἐκ τοιοῦτων γάμων καταγωγὴν. Οἱ τραγικοὶ πολλὰ ἐπιθετὰ τρικαταλ. ἔχουσιν ὡς δικατάλ. — ἦδ' *ἐγὼ* = ἐγὼ ἢ ὡδε παρούσα, δηλ. ζῶσα. — *μέτοιχος ἐρχομαι* = σύντοιχος ἐρχομαι, μετοιχώ.

869. Ὁ δυστυχῆς γάμος τῶν γονέων τῶν παρασχόντων εἰς τὴν Ἀντιγόνην τὴν θλιβεράν ζωὴν ἀναμιμνήσκει αὐτὴν τὸν δυστυχῆ γάμον τοῦ ἀδελφοῦ, τὸν προξενήσαντα εἰς αὐτὴν τὸν θάνατον. Διὰ τοῦτο ἡ αὐτὴ ἐν 863 καὶ 869 ἀρχή: *ἰώ*. — Ἡ σύνταξις: *ἰώ* κασίγνητε κυρήσας δυσπότημων γάμων, θανάτῳ κατήναρέε με ἐτ' οὔσαν. — *δυσπότημων*] διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἀδραστὸν ἐπιγαμίαν, ἐξ ἧς ὁ πόλεμος, ὁ ἐπαγαγὼν τὸν θάνατον τοῦ Παλυνείκουσ καὶ τὴν καταδίκην τῆς Ἀντιγόνης.

871. *κατήναρε*] ἀόρ. τοῦ ἀγρήστου *κατ. ἐναίρω*. Ὁ Ὀμηρος ἔχει τὰ μέσα *ἐνήρατο*, *κατηνήρατο*.

872-875. Πρὸς τοὺς λόγους «θανὼν κατήναρέε με» ἀντιλέγει ὁ χορός, ὅτι αὐτὴ εἶναι αἰτία τοῦ θανάτου αὐτῆς· διότι ἐκουσίως καὶ ἐν συνειδήσει παρέβη τὰς ἐντολάς τοῦ βασιλέως, ἂν καὶ εὐσεβὲς καθήκον ὤθησεν αὐτήν. ὥστε δὲν πταίει ὁ ἀδελφός, ἀλλ' αὐτοπροαιρέτως ἀ-

ποθνήσκει. 821. Ἐνταῦθα δὲ κείναι καὶ τὸ μέγεθος τῆς πράξεως τῆς Ἀντιγόνης δηλ. ὅτι χάριν τοῦ ἠθικοῦ καθήκοντος ἐν συνειδήσει θαρραλέα προέβη πρὸς τὸν θάνατον, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς (72) ἰσχυρῶς ἐξαίρεται.

872. *σέβειν εὐσεβεία τις*] εὐσεβῶς ἐνεργεῖν, εὐσεβῆ πράξιν πράττειν (πρὸς τοὺς θεοὺς ἢ τὸν ἀδελφόν) μαρτυρεῖ εὐσεβῆ διάθεσιν. Ἀπολύτως κείναι τὸ *σέβειν*, ὅπως OT. 897.

873. κράτος (ἐκείνου), ὅταν κράτος μέλει. τ. ἔ. ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ πρόσταγμα. τοῦ ἐπιτετραμμένου αὐτήν. — *ὅταν κράτος μέλει* = δὲ ἐπιμέλεται τοῦ κράτους = τοῦ κρατοῦντος.

875. *αὐτόνομος* = αὐτόβουλος, ὁ ἐλευθέρως καὶ ἀδιάστως ἀποφασίζων. Πολλάκις τὸ *γινώσκειν* = ἀποφασίζειν. Πρὸβλ. *αὐτόνομος* 821. — *δογῆ* = ἦθος, χαρακτήρ, τρόπος. — Βλέπουσα ἡ Ἀντιγόνη, ὅτι ὁ χορὸς δὲν ψέγει μὲν αὐτὴν ἀλλ' ἀποκρούει τὰς αἰτιάσεις αὐτῆς ἀναφωνεῖ τὰ ἐπόμενα

876. Ἐν τῇ ἐπαυρῶ ἡ Ἀντιγόνη ἐπαναλαμβάνει, ὅσα σχεδὸν εἶπεν ἐν 806 ἐξ. προστιθεῖσα μόνον τὸ ὑπὸ τῶν φίλων ἄκλαυτον.

879. *λαμπάδος*] τῆς λαμπάδος τοῦ Οὐρανοῦ, = ἡλίου. — *λαμπάδος ἱερὸν ὄμμα* = λαμπάδος ἱερῶς ὄμμα.

881. *ἀδάκρυτον*] κατὰ πρόληψιν εἰρηται. προλαμβάνει τὸ οὐδεὶς *φίλων στενάξει* εἶναι τις παρηγορία τὸ ν' ἀποθνήσκη τις «φίλοισι ποθεινός,» ὡς λέγει τις ἐπιγραφή. — οὐδεὶς *φίλων*] λησμονεῖ τοὺς ἀπόντας Ἰσμήνην καὶ Αἴμονα.

883. Ὁ Κρέων ἐξελλῶν τῶν ἀνακτόρων καὶ ἰδὼν τὴν Ἀντιγόνην ἐκεῖ ἀκόμη, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀπαίσιον διαταγὴν πρὸς τοὺς ὑπηρέτας. — Ἡ σύνταξις: ἄρ' ἴστε, ὡς, εἰ χρεῖν λέγειν ἀοιδὰς πρὸ τοῦ θανεῖν, οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτο λέγων; — *ἀοιδὰς* = θρήνους. Αἶ. 630 «μάτρη δ' ἐξυτόνους ὠδὰς θρηνήσει.»

884. *εἰ χρεῖν* = εἰ χρεῖα εἶη, ἂν ἤβελεν ὠφελεῖ. 922.

885. *οὐκ ἄξετε*] ἰσοῦται πρὸς ἔντονον πρόσταγόν. = *ἀγάγετε*. διὸ συνδέεται πρὸς τὴν προστ. ὄφετε. — *κατηρεφῆς* = ὑπερθεν ἐστεγασμένος.

886. *τύμβω περιπτόξαντες* = τῷ τύμβω οἰοῦναι πέπλοις περιβαλόντες καὶ καλύψαντες, ἀντί τοῦ ἀπλουστερότου τύμβω *ἐμβολόντες καὶ κρύψαντες*. — *ὡς εἰρηκα*] ὅρα 780.

887. *χεῖρ*] τοῦ *χεῶν*. = χερίζω, ὅρα Αἶ. 1373. Ἡλ. 606.

888. Τὸ *τυμβεύειν* εἶναι μεταβατικόν. = τύμβω κρύπτειν, θάπτειν. Ἐνταῦθα μόνον εἶναι ἀμετάβατον.

889 ἐξ. τὸ ἐπὶ *τῆδε* ἢ τὸ ἐπὶ *τῆδε* (εἶναι) = ὅ τι ἀφορᾷ ταύτην, ὅσον ἔξαρτάται ἀπὸ ταύτην. — *ἀγνοί*] διότι δὲν φονεῖ αὐτήν, ἀλλ' ἀφ' ἧς ζῶσαν μετὰ τινων τροφῶν. πρὸβλ. 775. — *μετοικίας τῆς ἄνω*] τοῦ μεθ' ἡμῶν ἄνω οἰκεῖν. — Ἡ σοφιστικὴ αὐτὴ δικαιολογία σκοπεῖ ἂν καταπίνη ἀθεοβίατητα τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ἐξεγειρομένης ἤδη.

891 ἐξ. Ἐν τῇ ἐξιτησίῳ ταύτῃ ῥῆσει ἡ Ἀντιγόνη διεκέρχεται τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῷ κομμῶ λυριστί ῥηθέντων ὅπως γίνεται καὶ ἐν Αἶ. 201-330, Ἡλ. 86-309. — *τύμβος*] κλητικὴ ὁμοίᾳ τῇ ὀνομ. — *νυμφεῖον*] ὅρα 568. Νυμφικὸν θάλαμον μετὰ πικρίας λέγει τὸν τάφον. — *κατασκαφῆς* = κατεσκαμμένη, ὑπόγειος.

892. *ἀεΐφρουρος*] ἐπειδὴ ἐμελλε νὰ ἴγαι αἰωνίως κεκλεισμένη καὶ φυλάττει ἐντὸς τὴν Ἀντιγόνην. — *οἱ πορευόμενοι πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς*] διότι ἡ πρὸς τὸν τύμβον πορεία τῆς Ἀντιγόνης ἦν ὁδὸς πρὸς τὸν θάνατον καὶ τὸν Ἄϊδον, ἐν ᾧ ἦσαν οἱ συγγενεῖς τῆς Ἀντιγόνης. Βραχεῖα ἔκφρασις ἀντί τῆς *οἱ πορευομένη πορευόμενοι πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς*.

893. Ἡ σύνταξις: *ὦν δλωλότων ἀριθμῶν ἀλείστον*.

894. Πολλαχῶς ἡ Περσεφόνη καλεῖται: Περσεφόνη, Περσεφόνηα,

Περσεφασσα, Περρέφαττα, Φερέφασσα, Φερέφαττα, Φερρέφαττα, Φερσεφάσση, Φερσεφασσα, Φερσεφόνεια, Φέρσις κ. ἄ.

895. *λοισθία*] ὅρα 941. — *κάνιστα*] οἰκτροτάτω θανάτῳ. διότι θάπτεται ἄθωα, νέα, ζῶσα.

896. Ἡ ἔννοια: πρὶν ὁ εἰμαρμένος μοι χρόνος τῆς ζωῆς ἀδιάστως φθάσῃ εἰς τὸ τέλος, παρέλθῃ.

897. *ἔλθοῦσα*] ἐκ τοῦ ἦξειν — *ἐν ἔλπει τρέφω* = ἐλπίζω. Εὐεπιφορος ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὸ *τρέφω* ἀντί τοῦ *ἔχω*. 660, 1089.

898. *φίλη* μέν, *προσφιλῆς* δέ, *φίλη*] ἐν τῇ ἀναφορᾷ πολλάκις κείναι οὐχὶ ἡ αὐτὴ λέξις ἀλλὰ ὁμοία καὶ συνώνυμος. Ἡλ. 267 «ἐταν ἴδω, εἰσίδω δέ, ἴδω δέ» OK. 1501 «σαφῆς μὲν, ἐμφανῆς δέ».

899. *κασίγνητον κάρα*] τὸν Ἐτεοκλῆ λέγει. Ἀναφέρει ἐν ἀρχῇ τοὺς τρεῖς προσφιλεῖς εἰς αὐτήν, πρὸς τοὺς ὁποίους θανόντας ἐτέλεσε πάντα τὰ νενομισμένα, καὶ ἐλπίζει διὰ ταῦτα, ὅτι θά εὖρη αὐτοὺς ἐν τῷ Ἄδη φίλους. Ἴδιον δὲ λόγον κάμνει (902) περὶ τοῦ Πολυνείκουσ, ὃν δὲν ἔλousse καὶ νὰ τελέσῃ πρὸς αὐτὸν τὰ ἔθιμα δὲν ἠδυνήθη διδ περιπίπταται ἐν τῷ ἄνω κόσμῳ ἢ σκιά αὐτοῦ. 1070. — *κάρα*] ὅρα 1.

900 ἐξ. Ἐνταῦθα ὁ Σοφοκλῆς ἀκολουθεῖ μῦθον διάφορον τοῦ ἐν τοῖς νεωτέροις δράμασιν OT. καὶ OK. Κατὰ ταῦτα ὅτε ἀπέθανεν ἡ Ἰοκάστη, ἡ Ἀντιγόνη καὶ Ἰσμήνη ἦσαν παῖδια, τὸν Οἰδίποδα δὲ ἠυτρέπισαν μὲν λουτρήσαι καὶ ἐσθῆτι ζῶντα ἀμφοτέροι αἰ θυγατέρες, εἶτα δ' ἠφανῆς ἐγένετο.

902. *ἔδωκα*, ἐνοεῖται ὅμιν.

903. *περιστέλλουσα*] κυρίως ἐσθμαίνεν ἐνδύειν τὸν νεκρὸν, τὸ ὁποῖον ἦν καθήκον τῶν συγγενῶν, εἶτα δ' ἐν γένει εὐτρεπίζειν τὸν νεκρὸν, κηδεύειν, θάπτειν — *τοιάδ' ἔργυμαι*] τοιαύτην λαμβάνω ἀμοιβήν.

904. *τοῖς φρονοῦσι*] προσέθηκε

τούτο, διότι ἐξεύρει, ὅτι οὐχὶ πάντες τὴν πράξιν αὐτῆς ἐπιδοκιμάζουσι.— Τὸ εὐ' ἀνήθης εἰς τὸ *ἔμμηρα*.

905 ἐξ. Τὰ ἐνταῦθα δὲν εἶναι Σοφοκλεία ἀλλὰ ξένης χειρός. Διότι διὰ τούτων ἡ Ἀντιγόνη ἔρχεται εἰς ἀντίφασιν πρὸς ὅσα ἐν τοῖς ἡγουμένοις εἶπε καὶ διὰ τοῦ σοφίσματος τούτου ἀναίρει τὴν ἀρχήν, ἐξ ἧς ὠρμήθη εἰς τὴν πράξιν αὐτῆς. Ἀνωτέρω μὲν ἰσχυρίζετο, ὅτι παρήκουσε τὸν ἄρχοντα χάριν τῶν θείων νόμων τῶν ἐπιβαλλόντων τὴν ταφήν τῶν νεκρῶν καὶ δὴ τῶν συγγενῶν. Ἄλλ' ἐνταῦθα παλινῶδει καὶ τοὺς ἀνθρωπίνους νόμους ὑπερτέρους τῶν θείων ἀναγνωρίζει. τὴν δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα παρακοὴν ζητεῖ νὰ δικαιολογήσῃ διὰ σοφίσματος ἀνοήτου διάκρισιν ποιουμένη μεταξὺ συγγενῶν καὶ τούτων νεκρῶν. Τὸ νόμον χωρίον ἐπήγαγεν ἐκ διηγήματός τινος τοῦ Ἡρόδοτου (3, 119). Κατὰ τοῦτο, ὅτε εἰς τὴν σύζυγον τοῦ Ἰνταφέρου, καταδικασμένου εἰς θάνατον μετὰ πάντων τῶν περὶ αὐτόν, ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Δαρείου ἡ ἄδεια νὰ σώσῃ ἓνα τῶν οἰκείων, αὕτη ἐνέλεξε τὸν ἀδελφόν, διότι ὡς εἶπε, σύζυγον καὶ τέκνα ἠδύνατο καὶ ἄλλα ν' ἀποκτήσῃ, ἂν ὁ θεὸς ἤθελεν, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀδελφόν, διότι εἶχον ἀποθάνει οἱ γονεῖς. Ἐκ τοῦ Ἡροδοτοῦ λοιπὸν ληφθέντα ταῦτα ἐνεβλήθησαν ἐνταῦθα ἀνόητως· διότι θάπτοισα τὸν ἀδελφὸν ἀνεκάλεε αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν; ἂν ἔζων οἱ γονεῖς αὐτῆς ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ ἀδελφόν, γνωσθεῖσης (862) τῆς καταγωγῆς τοῦ Οἰδίποδος; καὶ ἂν ἦτο τοῦτο δυνατόν, ἐπετρέπετο ν' ἀφεθῆ εἰς τοὺς κύνας καὶ οἰωνοὺς ὁ Πολυνείκης; Καὶ τῇ μὲν γυναικὶ τοῦ Ἰνταφέρου ἐπετρέπετο νὰ λέγῃ, ὅσα ἔλεγεν, ἀφοῦ ἓνα μόνον ἠδύνατο νὰ σώσῃ, ἀλλ' ἡ Ἀντιγόνη ζητεῖ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι τὸν τεθνεῶτα μόνον ἀδελφόν ἠδύνατο νὰ θάψῃ. Ὅστε ἡ ἐκτίμησις τῶν οἰκείων ἐκεῖ

μὲν φαίνεται ἠτιολογημένη ἐνταῦθα δὲ ὅλως ἄτοπος. Ἄλλως δὲ ἡ νοθεία καταφαίνεται καὶ ἐκ γλωσσικῶν διαστροφῶν καὶ φράσεων ἀνεπιτηδείων. Εἶναι ὅμως λίαν παλαιὰ ἡ νοθεία, διότι τοὺς στ. 911-2 ἀναφέρει ὁ Ἀριστοτέλης ἐν Ῥητορ. 3, 16. Καὶ περὶ μὲν τῆς νοθείας συμφωνοῦσιν οἱ πλείστοι τῶν νεωτέρων· διαφωνοῦσιν ὅμως περὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, ἄλλοι μὲν δοῖζοντες τέλος τὸν 914, ἄλλοι τὸν 920 καὶ ἄλλοι ἄλλον. Διότι ὁ ἐμβάλων τὸ ἠεροδότηον σοφίσμα, ἵνα τοῦτο προσαρμολῆ, παρήλλαξε τοὺς τε προηγουμένους καὶ τοὺς ἐπομένους στίχους, ὥστε τῶν νόμων καὶ γνησίων συγκραθέντων ἀδύνατος ἀποβαίνει ὁ χωρισμὸς.

905-6. Δὲν προσαρμύζονται ταῦτα πρὸς τὰ ἡγούμενα· διότι δὲν ἐκφέρουσι τὴν αἰτίαν τοῦ *ἔμμηρα*.— Καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐτήκετο καὶ ἡ ἀπόδοσις ἠρόμην ἂν καὶ ἡ ἀναφ. πρὸτ. *ὄν μήτηρ ἔφυν* δηλοῦσι· πράξεις ἀπραγματοποιήτους.— *ἐθήκετο* ἔλυονεν, ἐσήπετο δηλονότι ἄταφος. πρβλ. *μυθῶν* 410. Καὶ ἡμεῖς περὶ τοῦ νεκροῦ τὸ *λυθῶ* ἔγομεν ἀμεταβάτως.— *κατθανόν* ἐθήκετο] συνεφώνησε πρὸς τὸ ἐγγυτέρω *πόσι* ἀντὶ τοῦ *κατθανόντες ἐθήκοντο*, δηλ. τὰ *τέκνα* καὶ ὁ *πόσι*.

907. Λεῖπει τὸ κυριώτερον πρᾶγμα ἐκ τῆς προκειμένης περιόδου: εἴ ἡ ταφὴ τέκνου καὶ ἀνδρὸς ἦν ἀπηγορευμένη.— *βία πολιτῶν*] τοῦτο ἀρμύζει εἰς τὸ στόμα τῆς Ἰσημῆς (79) ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς Ἀντιγόνης, ἡ ὁποία διακρίνει τὴν τοῦ Κρέοντος γνώμην ἀπὸ τῆς τῶν πολιτῶν. 509, 904.— *ἠρόμην*] ἀφρ. β' τοῦ *αἰρωμαι* = *ἰνέλαβον*.

908. Ἡ ἔννοια: τίνας νόμους χαριζομένη καὶ ἀποδεχομένη τοῦτον λέγω ταῦτα.— *νόμου*] ἡθικοῦ ἀξιώματος, ἠθικῆς ἀρχῆς.— *πρὸς χάριν*] 30.

909. *κατθανόντος*] δὲν εἶναι γε-

νικὴ ἀπόλυτος, ἀλλὰ συγκριτικὴ ἐκ τοῦ ἄλλου ἐξαρτωμένη=ἄλλος παρὰ τὴν κατάνοιαν.

910. τοῦδε] τοῦ παιδός.— ἡμπλακον] ἀπέβαλον, ἐστερήθη. Τοῦ *ἀμπλακίσκου*.

912. Ταῦτα ἀνόητα διότι δὲν ἔζη ὁ Πολυνείκης, ὥστε μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς αὐτῆς ἡ Ἀντιγόνη νὰ σώσῃ αὐτόν, ὅπως ὁ ἀδελφὸς τῆς γυναικὸς τοῦ Ἰνταφέρου ἔζη καὶ ἐσώθη.— *βλαστοῖ*=βλαστάνοι, φύοι. Τὰ βλαστώκα καὶ βλαστάνοια εἶναι ἐνεργητικὰ καὶ οὐδέτερα.

913. σέ] ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν 904 σέ.

916. *ἄγει με*] ἀντὶ τοῦ ἐκέλευσε τοὺς δορυφόρους ἄγειν με. Ἄλλ' ἐκεῖνο ἐμφαντικώτερον, =αὐτὸς ἄγει.— *δι' Ἀχέροντα*] καὶ παρ' ἡμῖν ἡ διὰ μετ' αἰτ. σημαίνει κίνησιν.— *οὕτω λαβὼν ἄλεκτρον*=οὕτως ἔχουσαν ἧτὸ ἐν τοιαύτῃ οὐσαν καταστάσει τ. ἔ. ἄλεκτρον.

918. Τὸ λέγεσθαι τοιαῦτα ὑπὸ παρθένων οὐδαμῶς ἐφαίνετο τοῖς παλαιαῖς σκανδαλιῶδες, διότι κύριον τέλος τῆς γυναικὸς ἐνόμιζον τὸν γάμον.— *παιδεῖον τροφῆς*=παιδῶν τροφῆς, παιδὰς θρέψασαν.

950 *κατασκαφῆς*=τύμβους κατασκαφεῖς.

921. Ἄνευ ἐρωτήσεως: εἰ καὶ οὐδεμίαν παρεξήληθον δαιμόνων δίκην.— Ἡ ἐρώτησις ἔχει ἀναφορὰν πρὸς τὴν ἐν 854 ἐξ. αἰτίαισιν τοῦ χοροῦ.

923. Οἱ στ. 922-3 εἶνε μεταγενεστέρα ἀνόητος προσθήκη καταστρέφουσα τὴν συνέχειαν. Ἡ Ἀντιγόνη πέποιθεν, ὅτι οἱ θεοὶ ἐπιδοκιμάζουσι τὴν πράξιν αὐτῆς καὶ ὅτι ὁ Κρέων θὰ τιμωρηθῆ. ὅθεν τὸ τί καὶ με ἐς θεοὺς βλέπειν εἶναι ἄτοπον. Τὸ δὲ *τὴν ἀδῶν συμμαχῶν* εἶναι ὅλως ἀνοικονόμητον.

924. *τὴν δυσσέβειαν*] κατηγορίαν καὶ τιμωρίαν ἐπὶ δυσσεβείᾳ. Τίθειται λέξις δηλοῦσα ἰδιότητα ἢ πρᾶ-

ξιν ἀντὶ λέξεως δηλοῦσης ἔπαινον, μισθόν, αἰτίαισιν, τιμωρίαν ἐπὶ τῇ πράξει. Ἡλ. 968 «εὐσέβειαν ἐκ πατρὸς οἴσει.»— *εὐσεβοῦσα*=εὐσεβῆς ἔργον πράττουσα.— *δυσσέβειαν εὐσεβοῦσα*] ἰσχυρὰ ἀντίθεσις.

925-6. *τάδε*] τὸ κέκτησθαι με τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσαν.— *ἐν θεοῖς*] 459.— *παθόντες*] ἐπὶ τοῦ χάριν μεγαλοπρεπείας πληθυντικῶν τίθεται τὸ ἀρσενικὸν καὶ ἐπὶ γυναικός. Ἡλ. 399 «πεσοῦμεθα πατρὶ τιμωρούμενοι.»

927. *οἱ δε*] Κρέων.— *μὴ πλείω*] =τὰ αὐτὰ, ἴσα, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἐπιφερόμενον *καὶ*. Συνήθως εὐχονται κατὰ τῶν ἐχθρῶν *παθεῖν ἴσα ἢ μὴ μείω*. Ἄλλὰ τὸ ἐνταῦθα πικρότερον· διότι δηλοῦται, ὅτι δὲν ὑπάρχει τι χειρότερον καὶ ὅτι ἀρκεῖ τόσον, ν' ἀποθάνῃ τις ἐν ἀκμῇ ἀθῶος, ἔρμηος, ἐν βασιάνοις.

929 ἐξ. Ἡ κατὰ τῆς Ἀντιγόνης (927-8) προκαλεῖ τὴν παρατήρησιν ταύτην τοῦ χοροῦ.— *οἶμαι ἀνέμου*] ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν, ἐξ ἧς ἐξαρτάται τὸ *νυχῆς*.— *τῆρθε γε*] ἐνῶ τοῦ Κρέοντος ἡ διάθεσις πιθανὸν νὰ εἶγε μεταβληθῆ. Ἀφοῦ ὅμως ὁ Κρέων ἐβεβαίωσε τὸ ἐναντίον (934 ἐξ.), ὁ χορὸς ἀποβάλλει πᾶσαν ἐλπίδα (933 ἐξ.)

932. *κλαυθῶν ὑπάρξει*=τιμωρηθήσονται.— *βραδυήτος ὑπερ*] διὰ τὸ βραδύνειν ἐν τῷ ἀπάγειν αὐτήν.

933. *θανάτου ἐγγυτάτω*=ομοιότητα τῷ θανάτῳ, λυπηρότατον ὅσον ὁ θάνατος. Μετὰ τὴν ἀπειλήν τοῦ Κρέοντος οἱ ὑπηρέται λαθόντες τὴν Ἀντιγόνην ἀπάγουσιν. Διὸ οἱ ἐνταῦθα λόγοι τοῦ χοροῦ.

935. ἐξ. Ἡ ἔννοια: οὐδαμῶς παραμυθούμενός σε δίδωμι ἐλπίζειν, ὅτι οὐκ ἐπιχωροῦντα ταῦτα κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.— *τάδε*=τὰ δεδαγμένα, τὸ θανεῖν τὴν Ἀντιγόνην.— *ταύτην*] εἶναι ἡ ἐπίτρο. (=κατὰ τὸν τρόπον, ὡς δηλ. *ἅπαξ δέδοκται*) ἢ ἄντων.=τῇ Ἀντιγόνη.

938. προγενεῖς] εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὸ παρῶνον. Θεολοῖ τοὺς ἀρχαίους ἐπιχωρίους θεούς.

940. κοιρανίδαί] κοίρανοι. Οὕτω λέγει τοὺς ἀποτελοῦντας τὸν χορὸν, διότι συνήθιζον οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνδόξους τῶν πολιτῶν οὕτω νὰ καλωσι. ἐν 988 λέγονται ἄρακτες.

941. βασιλειδᾶν=βασιλειδῶν, ὀνομαστ. βασιλειδῆς=ὁ τοῦ βασιλείως παῖς, ὥστε τὸ βασιλειδᾶν=τῶν βασιλείων παίδων. Τὴν Ἰσμήνην ἢ Ἀντιγόνην δὲν θεωρεῖ βασιλίδα περιφρονοῦσα, ὡς μὴ θελήσασαν νὰ μετάσχη τῆς ταφῆς τοῦ ἀδελφοῦ καὶ φανεῖσαν ἀνάξιαν τοῦ γένους. 895. Καὶ ὁ χορὸς ἐν 599 παρεῖδε τὴν Ἰσμήνην. Καὶ ὁ Πρίαμος ἐν Ἰλ. Ω 499 λέγει περὶ τοῦ Ἐκτορος «ὅς δέ μοι οἶος ἔην» καίτοι εἶχε καὶ ἄλλους υἱούς.

942. οἶα οἶων] ὄρα 847.—οἶων τ. ἔ. ἀδίκων.

943. τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα] τὴν εὐσέβειαν τιμῆσασα, τ. ἔ. τὸ τῆς εὐσεβείας ἔργον τιμῆσασα.

944-987. Τέταρτον στάσιμον

Ἡ Ἀντιγόνη ἀπάγεται εἰς τὴν εἰρκτὴν ὑπὸ τῶν δορυφόρων ὁ δὲ χορὸς ἄδει τὸ δ' στάσιμον, ἐνῶ παραβάλλεται ἡ ἐγκάθειρξις τῆς Ἀντιγόνης πρὸς τὸ ἴδιον πάθημα ἄλλων εὐγενῶν προσώπων τῶν μυθικῶν χρόνων τῆς Δανάης, τοῦ Λυκοῦργου καὶ τῆς Κλεοπάτρας. Διὰ τούτων ὁ χορὸς τὸ μὲν δεικνύει τὸ ἄφικτον τοῦ πεπρωμένου τὸ δὲ παρηγορεῖ τὴν Ἀντιγόνην καὶ εἰς ἐγκαρτέρησιν προτρέπει.—Ὁ χορὸς δις προσγορεύει τὴν Ἀντιγόνην (ἐν 949 καὶ 987) οὐχὶ ὡς παρούσαν. Παρούσα εἶναι ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ γοροῦ παρακολουθούντος αὐτὴν διὰ τῆς φθῆς ὡς τινος ἐπικηδείου θρήνου μακρὰν ἤδη οὕταν καὶ οἰονεῖ τευνηκυῖαν.—Συνηθίζουσιν οἱ παλαιοὶ χάριν πράξεώς τινος ἢ νοήματος τρία νὰ φέρωσι παραδείγματα. Ἰλ. Ε. 382

ἔξ.—Ἐν τῷ τρίτῳ παραδείγματι ὁ Σοφοκλῆς ἐνδιατρίβει περισσότερο, διότι ἡ Κλεοπάτρα ἦν Ἀθηναία, καὶ εὐρῆστες τοῖς Ἀθηναίοις μακρολογῶν περὶ αὐτῆς.

944. Ἀκρίσιος ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἄργου: ἔλαβε χρησμόν, ὅτι ἐάν ἡ θυγάτηρ Δανάη γεννήσῃ υἱόν, οὗτος θά φονεύσῃ τὸν πάππον. διὸ ἐνέκλεισεν αὐτὴν ἐν χαλκῷ θαλάμῳ φρουρουμένῳ. Ἄλλ' ὁ Ζεὺς ὡς χρυσὴ βροχὴ διὰ τῆς στεγῆς εἰσελθὼν καὶ συγγενόμενος ἐγέννησε τὸν Περσέα. Ὁ δ' Ἀκρίσιος μὴ πιστεύων τὴν Διὸς σύνοδον, ἐμβαλὼν τὴν Δανάην καὶ τὸν Περσέα εἰς λάρνακα ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν.—Ἡ σύνταξις: δέμας Δανάης ἔτλα ἀλλάξαι οὐράνιον φῶς.—ἔτλα] εὐκόλως ἐννοεῖται πρὸ αὐτοῦ ἢ πρὸς τὴν Ἀντιγόνην παρακείμεσις τέτλαθι. Ἰλ. Ε. 382 ἔξ.

942 δέμας Δανάης] περιφρασις τοῦ Δανάη, ὅπως τὸ ὁμηρικὸν μένος Ἀλκινόοιο κττ.—ἀλλάξαι] δηλ. πρὸς τὸ σκότος τῆς εἰρκτῆς.—αὐλῆν καὶ αὐλὰς λέγουσιν οἱ τραγικοὶ πᾶν οἰκημα ζῶων ἢ ἀνθρώπων.—χιλκοδέτοις] πλάκες χαλκαὶ διὰ χαλκῶν ἡλίων προσηροσμένοι εἰς τοὺς τοίχους ἐκάλυπτον τὴν ἔσω ἐπιφάνειαν αὐτῶν. Τοιαῦτα εἶχε καὶ ὁ ἐν Μυκῆναις μέγας τάφος ὁ θησαυρὸς καλούμενος, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ σωζόμενοι ἤλοι.

946.-7. Ἀντὶ νὰ εἴπη κρυπτομένα ἐν αὐταῖς (ταῖς χαλκοδέτοις αὐλαῖς) ἐπανέλαβε τὴν ἔννοιαν δι' ἄλλης ἴσης: ἐν τυμβῆρει θιλάμῳ, ἐξηγουμένης τὸ χαλκοδέτοις αὐλαῖς.—κατεξεύχθη] ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἦλθε τῆς εἰμαρμένης, ἐδαμάσθη, ὑπέκυψε τῇ εἰμαρμένῳ.

948. τίμιος] ἐννοεῖται ἦν.

949 ἔξ. ταμιεύσκε] μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ταμιῶν τῶν φυλασσόντων τὸν θησαυρὸν τῶν πόλεων ἢ τῶν ναῶν. οὕτω καὶ ἡ Δανάη ἐφύλατ-

τεν ἐν αὐτῇ τὸ Διὸς σπέρμα,=ἦν ἐκ Διὸς ἔγκυος.—χρυσουότους] ἐν ῥοτῶν τὸ μέτρον. Αἶ. 134 ἀμφιούτου Εὐρ. Βάχχ. 154 χρυσουότου.

951. Ἡ σύνταξις: ἀλλ' ἡ μοιριδία δύνασις δεινὴ τίς ἐστὶ Ἡ τις προτάχθη τοῦ ἐπιθέτου εἰς ὁ ἀνήκει, ἐνῶ συνήθως ἐπιτάσσεται.

952. κιν] τὴν μοιριδιαν δύναμιν.—Ἡ ἔννοια: οὔτε πλοῦτον τις ἔχων οὔτε πολεμικὴν δύναμιν δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν εἰμαρμένην.

953-4 Ἡ ἔννοια: καὶ ἂν ἐν ὀχυρῷ πύργῳ κλεισθεῖς τις ἀμύνεται καὶ ἂν ἐπὶ πλοίου εἰς φυγὴν τραπῆ, δὲν δύναται ν' ἀποφυγῇ τὴν εἰμαρμένην.—ἀλκίνοι] ὑπὸ τῆς θαλάσσης κτυποῦμεναι.

955. Λυκοῦργος ὁ βασιλεὺς τῶν παρὰ τὸν Στρυμόνα Θρακῶν Ἠδωνῶν κατεδίωκε τὸν Διόνυσον καὶ τὰς μαινάδας, διὸ ἐτιμωρήθη καὶ Ὁμηρον μὲν τυφλωθεὶς καὶ ἀποθανόν (Ἰλ. Ζ 138) κατὰ δὲ Ἀπολλόδωρον (3, 5, 1) ἐπὶ τοῦ Παγγαίου δεθεῖς καὶ σπαραχθεῖς. Ὁ Σοφοκλῆς πραγματεύεται τὸν μῦθον ἐν λυρικῇ βραχυλογίᾳ.—Μόνην τὴν κἀθειρξιν ἔχουσι κοινὴν ὁ Λυκοῦργος καὶ ἡ Ἀντιγόνη.—ζεύχθη] ἐδαμάσθη, ὅπως 946.

956. ὄραται] αἴτιον.

957 8. ἐν Διονύσου=ὑπὸ Διονύσου. Ἀνῆκει εἰς τὸ κατάφαρτος, δ τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς ἀντὶ τοῦ κατάφαρτος. οὕτω καὶ ναύφαρτος, ἐφάρξαντο. πεφραγμένος.—πετρώδει ἐν δεσμῷ] οὕτω λέγει τὸ ἄντρον τοῦ Παγγαίου, ἐν ᾧ ἐδέθη ὁ Λυκοῦργος.

959 ἔξ οὕτω] τ. ἔ. ἐν τοιαύτῃ καθείρξει.—ἀποστᾶζει] στάγδην διαρρέει, τ. ἔ. βαθμηδὸν ἐξαφανίζεται, καταπίπτει.—ἀνθηρόν μένος μανίας] Τραχ. 1000 «μανίας ἀνθος,» 1989 «ἤθηκεν ἡ νόσος.»—ἀνθηρόν] ἀμακτὸν ὁ ἔφρασεν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν.—Ἡ μανία παραβάλλεται πρὸς ἀπόστημι, τὸ ὁ-

ποῖον, ὅταν ὠριμάσῃ, διαρρήγνυται καὶ διαρρέει.

960 ἔξ. κείνος] Λυκοῦργος.—φρασαν=καθαπτόμενος, ὅτι καθήκοντο, ἠερέθιζε. Καὶ παρ' ἡμῶν τὸ ἐγγίζω=πειράζω. Ἐλαθεν αἰτ. Ὅρα 546.—κετόμοι γλώσσαι=σκωπτικοὶ λόγοι.—ἐν γλώσσαις] προσδ. ὄργάνου. Ἡ ἐν πλεονάζει. 764, 1003.—Ἡ ἔννοια: κατενόησεν ὅτι ἐν τῇ μανίᾳ ἠερέθιζεν, τ. ἔ. ὅτι ἦτο μανία νὰ ερεθίσῃ τὸν θεόν.—Τὰ μὲν «οὔτω... μένος» περιέχουσι τὴν τιμωρίαν, τὰ δὲ «κείνος... γλώσσαις» τὸ ἐκ τῆς τιμωρίας μάθημα.

963. Ταῦτα ἀναπτύσσουσι τὰ «μανίας ψαύων τὸν θεόν.»—παθεσκε=κατέλυε, διεσκόρπιζε.—ἐνθέους γυναικας] τὰς θεολήπιους Βάχχας.

964. εἶνον πῦρ] αἰ Βάχχαι ἐν τῆς ὀργαίῳ αἴρουσαι δάδας ἐβόων εὐοῖ εὐοῖ Ὅθεν τὸ εἶνος ἐνταῦθα μὲν λέγεται περὶ τοῦ πυρὸς ἀλλαγῆ δὲ περὶ ἄλλων. Εὐρ. Φοιν. 660 εἰποιναῖζιν εὐοῖς. Βάχχ. 219 «τελετὰς εὐοῖς.»

965. Αἱ μουσαι κατ' ἀρχὰς ἠκολούθουν τὸν κιθαρωδὸν Ἀπόλλωνα κιθαρωδοῦσαι καὶ αὐταί. Διὸ Μουσηγητῆς ὁ Ἀπόλλων ἐκαλεῖτο. Ὑστερον δὲ ἀφοῦ ἐπεπύλασεν ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου καὶ ἐξ αὐτῆς ἐγεννήθη τὸ δράμα, ἐπιστεῦθησαν καὶ τοῦ Διονύσου ἀκόλουθοι, καὶ τροφοὶ αὐτοῦ ἐλέγοντο. Ὡς ἀκόλουθοι τοῦ Διονύσου μετεχειρίζοντο αὐλοῦς, διὸ φιλαύλους καλεῖ ὁ Σοφοκλῆς αὐτάς.—ἠερέθιζε] διὰ κερτομιῶν λέγων ἐξηερέθιζεν, ἐξώρριζεν. ἐπειραξε.

966 ἔξ. Τρίτον παράδειγμα φέρει τὸ πάθημα τῆς Κλεοπάτρας καὶ τῶν παίδων αὐτῆς. Τὸν μῦθον ἄλλοι ἄλλως διηγοῦνται. Καθ' ὃ ὁ Σοφοκλῆς ἐνταῦθα καὶ ἀλλαγῶν ἔλεγεν, ὁ μῦθος ἔχει ὧδε. Ὀρεῖθειαν τὴν Ἐρεχθέως τοῦ βασιλείως τῶν Ἀθηναίων παρὰ τὸν Ἰλισθὸν ἀρπάσας ὁ περρωτὸς Βορρᾶς ἀπήγαγεν

εἰς τὴν Σαρπηδόνα πέτραν τοῦ ὄρους Αἴμου καὶ γενῶν τοὺς περὶ τοὺς υἱοὺς Ζήτην καὶ Κάλαιν καὶ τὴν Κλεοπάτραν. Ταύτην ἐνομφεῦθη ὁ Σαλμυδρῶσος βασιλεὺς Φινεὺς καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Ἐἶτα ὁ Φινεὺς καθίστασθε τὴν Κλεοπάτραν ἑλαθε Εἰδοθέαν τὴν Κάδμου ἀδελφὴν. Αὕτη ὡς μυτριά ἐτύφλωσε τοὺς υἱοὺς τῆς Κλεοπάτρας συμπράττοντος τοῦ Φινεὺς καὶ καθεῖρξεν αὐτούς. — Ἡ ἀρχὴ εἶναι ἐπική πως διὰ τὰς λεπτομερείας τὰς περὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς αἱ ἐπόμεναι πράξεις τελοῦνται. Ἰλ. Β 811 ἐξ. — *κυανῶν*] οὕτω λέγονται ἀπὸ τῶν *Κυανῶν πετρῶν*, αὐταὶ δ' ἦσαν δύο νησίδαι κείμενα κατὰ τὸ πρὸς τὴν Εὐξείνου πόντον στόμιον τοῦ Βοσπόρου, τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἀσίαν τὸ δὲ παρὰ τὴν Εὐρώπην. Κατὰ δὲ τὸν μῦθον ἐκινούντο κατ' ἀρχὰς καὶ συνεκρούοντο, διὸ καὶ *Συμπληγάδες* ἐλέγοντο. Ἄλλ' ἀφοῦ διέπλευσαν οἱ Ἀργοναῦται ἐστάθησαν. Τὸ ὄνομα *Κυανῶν* ἐστὶν ἐκ τοῦ χρώματος αὐτῶν· διότι αἱ αὐτῆ ἀκταὶ καὶ πέτραι εἶναι κυαναί. *κυανῶς* δὲ = σκοτεινός, μαυριδερός, σκοῦρος. τὴν κήμην τοῦ ἔκτορος, καὶ τὸ γένειον τοῦ Ὀδυσσεὺς λέγει ὁ Ὀμηρος *κυανᾶ* (X 402, π 176). Σήμερον ὁ Εὐξείνιος πόντος λέγεται *Μαύρη θάλασσα*. Σήμερον οὐδὲ ἴγνος σώζεται τῆς Ἀσιατικῆς Κυανῆς. — *πέλαγος* (*πλήσσω, ἐξελάγη*) = τὸ πλήσσω κύμα, ὁ κλύδων. Ὀδ. Ε 335 «ἀλὸς ἐν πελάγεσσιν.» Πινδ. Πυθ. 4, 251 «ἐν Ὠκεανοῦ πελάγεσσιν.» Εὐρ. Τραγ. 88 «πέλαγος Διγαίας ἀλά.» — *διδύμας ἀλός*] τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου. — *ἀκται*] ἐννοεῖται *εἰσι* = κείνται, ἐκτείνονται.

970 ἐξ. *Σαλμυδρῶσος*] πόλις καὶ παραλία ΒΔ τοῦ Βοσπόρου. οἱ κάτοικοι αὐτῶν ἔζων ληστεύοντες τὰ πλοῖα, τὰ ὅποια πολλὰ ἐξέπιπτον αὐτῆ· διότι ὑπάρχει τέναγος εἰς

μεγάλῃν ἔκτασιν θαλάσσης (Ξεν. Ἀναβ. 7, 5, 12). Διὰ τοῦτο λέγεται ἄνεμος. — Ἡ σύνταξις: ἵνα ἀγχιπολις Ἄρης εἶδεν ἀρατὴν ἔλκος τυφλωθὲν διασοῖσι Φινειδαῖς ἐξ ἀγρίας δάμαρτος ἀλαθ' ἀλαστόροισι κύκλοις ὀμαῖται ἀραγθέντων ὑφ' αἱματηραῖς γείρεσι καὶ ἀρμαῖσι κερκιδῶν. — Ἐπιστεύετο, ὅτι ὁ Ἄρης κατοίκει ἐν Θράκῃ, ὅπου καὶ λίαν ἐτιμάτο. (Ἰλ. Ν 301. Ὀδ. Θ 361). Διὸ ἀγχιπολις καλεῖται. Ἦν λοιπὸν ἐπιχώριος θεὸς ἐν τῇ περὶ ταύτην γῶρᾳ καὶ ὡς τοιοῦτος παρέστη μάρτυς τῶν μυσαρῶν ἔργων τῆς Εἰδοθέας.

971. *διασοῖσι*] ὄρα 14. — Τοὺς Φινειδας ἄλλοι ἄλλως ὀνομάζουσι, Πλήξιππον καὶ Πανδίονα, Τηρύμβαν καὶ Ἀσπονδον, Ὀαρθον καὶ Κράμβιν. — *Φινειδας κύκλοις*] ὄλον καὶ μέρος ὁμοιωπῶτως. Ἀνήκουσιν εἰς τὸ τυφλωθὲν.

972 ἐξ. *ἀρατὸν*] ἐπάρατον, ἀποτρόπαιον, μυσαρὸν. — *ἔλκος τυφλωθὲν*] ποιητικὴ ἔκφρασις = ἔλκος διὰ τυφλώσεως γενόμενον. Ὅπως λέγεται *ἔλκος βάλλειν ἢ οὐτᾶν* (Ἰλ. Ε 361. Π 514), *ἔκαιρε φόνον* (Αἴ. 55), οὕτως ἐνταῦθα τυφλοῦν ἔλκος = ἔλκος διὰ τυφλώσεως προξενεῖν. Εἰπὼν δὲ τυφλωθὲν μετήγεγεν ἀπὸ τῶν ὀμαῖτων, τὰ ὅποια τυφλοῦνται, ἐπὶ τὸ ἔλκος τὸ αἴτιον τῆς ἐκείνου τυφλώσεως. Ὡσαύτως εἶπε: *τυφλωθὲν ἀλαθ'* (= ὥστε γενέσθαι τυφλὸν) κατὰ τὸ ἔλκος ἀντὶ τῶν ὀμαῖτων. — ἵνα Ἄρης εἶδεν ἔλκος τυφλωθὲν] ποιητικὴ ἔκφρασις ἀντὶ ἀπλῶς νὰ εἴπῃ: ἵνα ἔλκος ἐτυφλώθη. — *δάμαρτος*] Εἰδοθέας.

974. *ἀλαθ'*] κατηγος. — *ἀλαθὸν ἀλαστόροισι*] παρηγήσις Ἰλ. Ζ 201. — *ἀλαστόροισι*] ἀλάστορος καὶ τὸ συνηθέστερον ἀλάστορ (λαθεῖν) δηλοῦσι κυρίως θεότητα τιμωρῶν τοῦ ἐγκλήματος. Ἐνταῦθα οἱ ὀφθαλμοὶ λέγονται ἀλάστοροι (= ἔλαστα παθόντες, ἀλαστόρως τυφλωθέντες, ἢ

μὴ λησμονούντες τὴν ἀδικίαν, ἐκδικήσιν ἀπαιτοῦντες) ἐπειδὴ ὡς ἀλάστορες δαίμονες ἐβῶν ἐκδικήσιν. Πράγματι δὲ κατὰ τὸν μῦθον ἐπιμαρῆθη ὑστερον ὑπὸ τῶν θεῶν ὁ σκληρὸς πατήρ.

975. *ὑπὸ*] μετὰ δοτικῆς. Τοιαῦτα τὰ ὀμηρικὰ ὑπὸ χερσὶ δαμῆναι, ὑπὸ δουρὶ τυπεῖν. — *αἱματηραῖς*] κατὰ πρόληψιν εἴρηται.

977-80. *κατὰ δὲ τακόμνοι*] τῆσις = κατατακόμνοι· δέ. — *μελέαν πάθαν ματρός*] λέγει τὸ ἐκβληθῆναι τὴν μητέρα ὑπὸ τοῦ συζύγου καὶ καθαιρεθῆναι. — *ἀνούμφετος γονή*] ἢ ἀπὸ μητρὸς ἀνομφεῦτου καταγωγῆ. Τὸ ἀνούμφετος = ἐπὶ κακῶν νομφευθεῖσα, δυσνόμφετος, δύσνομος. Ἀρμαῖσι μὲν ἡ λέξις εἰς τὴν μητέρα, ἀλλὰ μετηνέχθη εἰς τὴν γονήν. Τὸ ἀνούμφετος γονή = ἢ ἀπὸ μητρὸς ἀνομφεῦτου καταγωγῆ. Ὁ ποιητὴς μεταβαίνει εἰς τὴν μητέρα ἦν μάλιστα θέλει νὰ παραβάλλῃ πρὸς τὴν Ἀντιγόνην.

981. *σπέρμα*] αἷτ. ἀναφοράς. — *ἀρχαιογόνων* = πρωτογόνων, εὐγενῶν, διότι ἦσαν αὐτόχθονες· διότι ὁ Ἐρεχθεὺς ἦν υἱὸς μὲν τῆς Γῆς ἀνετράχη δ' ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἰλ. Β 547 ἐξ. — *ἄντας* = ἤνησε, = ἐγγὺς ἦν, μετέγεγε. Τοῦ ἀντάω.

983. *ηλέπορα ἄντρα*] τὰ μακρὰ ἢ εὐρὴν πόρον ἔχοντα τ. ἔ. τὰ μεγάληα σπήλαια. Ἐκείντο δὲ ταῦτα ἐν Θράκῃ ἐν τῇ Σαρπηδόνι πέτρᾳ.

985. *ἄμιπτος*] περρωτοὶ ἦσαν ὁ Ζήτης καὶ Κάλαις οἱ ἀδελφοὶ τῆς Κλεοπάτρας· ἀλλὰ καὶ αὕτη καὶ ἄπτερος οὕσα δὲν καθυστερεῖ περὶ τὴν ταχύτητα. — *δοθόποδος πάγου*] = ὑψηλοῦ ὄρους, δηλ. *δοθόπους πάγος* κυρίως εἶναι πέτρα (ὄρος) ὀρθία τοῖς ποσὶν ἐστηριγμένη τ. ἔ. ἀπόκρημος. Λέγει δὲ τὴν Σαρπηδόνα πέτραν (ὄρα 964). Τὸ *δοθόποδος* ὑπὲρ πάγου ἐξαίρει τὴν ταχύτητα, καθ' ὅσον τὰ ἀπότομα εἶναι δυσχερῆ εἰς τὸν δρόμον. Τὸ μὲν ἐν ἄν-

τροῖς δηλεῖ τὸ ἐνδιαίτημα, τὸ δὲ *δοθόποδος* ὑπὲρ πάγου τὸν χάρον ἐν ᾧ πρὸς τέρψιν περιπλανᾷτο.

986. *θεῶν πατρὶ*] ὁ Βορρᾶς ἦν θεός, ὁ δὲ πάπος Ἐρεχθεὺς ἦν υἱὸς Ἡφαίστου καὶ Γῆς· καὶ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἐτιμάτο μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῷ Ἐρεχθειῶ. — *ἐπὶ*] ὄρα 57. — *κἄπ' ἐκεῖνα ἔσχο*] τῆσις = καὶ ἐκεῖνα ἐπέσχο. Ὀδ. X 75 «ἐπὶ δ' αὐτῶ πάντες ἔγωμεν ἄρσοι.» = ἐπέχωμεν αὐτῶ. Τ 71 «δαίμονι τι μοι ὦδ' ἐπέχεις;» — *καὶ ἐκεῖνα*] τῇ τραφίσει ἐπὶ ὄρεων, τῇ ἀμιπτῶ.

987. *μακροῶνες* = πολυγρόνοι, ἄτε ὑπάρχουσαι ἔκκαλαι.

988-1114. Πέμπτον ἐπεισόδιον.

Τὸ ἐπεισόδιον περιέγει τὴν μεταβολὴν τῆς πράξεως, ἣν οἱ ἀρχαῖοι καλοῦσι *προεπέτειαν*. Προεκλήθη αὕτη ὑπὸ τῶν ἀπαισίων προηρήσεων τοῦ Τειρεσίου. Ὑπ' αὐτῶν ὁ Κρέων παραχθῆς σπεύδει εἰς ἐπανόρθωσιν τοῦ διαπαχθέντος κακοῦ. — Ἐκ δεξιῶν τοῖς θεαταῖς εἰσέρχεται ὁ τυφλὸς Τειρεσίας εἰς τὴν σκηνὴν ἀγόμενος ὑπὸ παιδός.

988. *ἀναγίτες*] ὁ Κρέων καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ χοροῦ. ὄρα 940.

989. *ἐξ ἑνός* = δι' ἑνός. Ὅμοιον τὸ ἐκ προηρητοῦ 990.

990. Οἱ τυφλοὶ ταύτην τὴν ὁδὸν ἔρχονται, ἦν ὑφηγεῖται ὁ προηγητής. — *προηγητής* = ἡγεμῶν (1014) ὁδηγός.

991. Ἡ ὀνομαστὶ προσφώνησις σκοπεῖ νὰ δεῖξῃ τίς ἦν ὁ τυφλός, ὅπως ἐν 992 τὸ *τῶ μάντι* (ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ) σκοπῇ νὰ δεῖξῃ τὴν τέχνην τοῦ τυφλοῦ.

993. *οἶκον* = τῇ ἀληθείᾳ οὐκ, ὅμως οὐ. ὄρα 321. — *ἀπεισιότουν* = ἀπεμακρυνόμεν, ἐχωριζόμεν, ἡπέσιθουν. — *φρενός* = γνώμη, μαντείας. — *πάρος γε*] ἐννοεῖ τὴν θυσίαν τοῦ Μεγάρου. ὄρα 995.

994. *τοιγὰρ* (τοὶ γε ἄρα). παρὰ περὶ τοῖς τοιαροῦν = οὕτως ἄρα, διὰ

τοῦτο. — δι' ὁρθῆς] ἐννοεῖται ὁδοῦ. = ὁρθῶς. — ἐναυκλήσεις πόλιν] πρὸς τὰ οἰκονομῶν θαλάμους, νεκτὰρ οἰνογορεῖν, βουθετεῖν τράγον, οἰκοδομεῖν τεῖχος, πυραμίδα, ναὸν κττ.

995. Πειπονθῶς δὴσιμαεῶμα μάρτυρεῖν, δηλονότι τοῦτο, ὅτι πέπονθα ὠφέλιμα. — Κατὰ τὸν Τειρεσίαν ὁ Ἄρης ἦν ὠργισμένος τοῖς Θηβαίοις διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Κάδμου φόνον τοῦ δράκοντος, καὶ εἶδε νὰ ἐξέλκωθῃ διὰ θυσίας ἀπογόνου τῶν Σπαρτῶν. Πρόθυμος τότε ὁ Μεγαρεύς προσήνεγκεν ἑαυτὸν θύμα καὶ οἱ Θηβαῖοι ἐνίκησαν. Καὶ ἐπὶ Πausaniῶν (9, 25, 1,) εἶτι εἰδείκνυον τὸν τάφον αὐτοῦ.

996. αἶ] ὅπως κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ πολέμου. — ἐπὶ ξυροῦ τύχης] παροιμιώδης φράσις, οἷα ἐν Ἰλ. K 173 ἀνὴν γὰρ δὴ πάντεςσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. — Δέγεται περὶ πράγματος ἐν ἐπιπινδύων κρίσει διατελούντος. — Ἐλήθη ἀπὸ τοῦ ξυραφίου ἐπὶ τῆς λεπτοτάτης τοῦ ὁποῦ ἀκμῆς οὐδὲν ἰσορροπεῖ ἀλλ' ἀμέσως βέπει πρὸς τὴν ἑτέραν τῶν πλευρῶν.

997. ὄς] ἢ αἰτιολογικὸν (= γὰρ) ἢ ἐπιφωνηματικόν. — στόμα = λόγον.

999. παλαιὸν θάκον δρυνθοσκόπον] ἔδραν ἢ τόπον ἐνθα ἔκπαλαι οἱ Θηβαῖοι οἰωνοσκόποι καθεζόμενοι ἐσκόπουν τοὺς οἰωνοὺς καὶ ἐκ τῆς πτήσεως καὶ φωνῆς αὐτῶν ἐμαντεύοντο. Τὸ οἰωνοσκοπεῖον τοῦ Τειρεσίου εἰδείκνυετο ἐπὶ τῆς Καδμείας καὶ μετὰ Χριστόν. Paus. 9, 16, 1. — δρυνθοσκόπον] ἀπὸ τοῦ προσώπου μετρήθη εἰς τὸν τόπον.

1000. λιμὴν] καταφυγή, συναγωγή, τόπος εἰς ὃν, ὅπως εἰς τὸν λιμῆνα τὰ πλοῖα, συνάγονται ἢ καταφεύγουσι τὰ πτηνὰ. — ἦν] πολλάκις ἀντὶ ἐνεστώτος τίθεται παρατακτικῶς ἐπὶ διηγήσεως καὶ περιπραγμάτων νῦν ἐπιγινομένων. Ξεν. Ἄν. 2, 4, 32 «τὸ τεῖχος ἀπέχε βασιλῶνος οὐ πολὺ».

1001. ἀγνώτα = ἀγνωστον καὶ ἀσυρίθη.

1002. Ἐπρεπε νὰ εἴπη κλάζοντων κατὰ τὸ δρυνθῶν, ἀλλ' εἶπε κλάζοντας, κατὰ τὸ σημαίνοντον διότι τὸ ἀκούω φθόγγον δρυνθῶν = ἀκούω δρυνθῶν φθεγγόμενους. Ἰλ. B 459 ἀρνίθων ἐθένα· ἀγαλλόμεναι. — P 755 «φαρῶν νέφος κεκληρηγῶτες». — βεβαρβαρωμένω] ἐρμηνευθῆναι μὴ δυναμένω ἀλλ' ἀσαφεῖ ἢ φωνῆ τῶν πτηνῶν ἦν ἀκατάληπτος τῷ μάντει, ὡς ἡ γλῶσσα τῶν ἀλοφύλων τοῖς Ἑλλησιν.

1003. ἐν] 962. — φοναῖς] = φοναῖς. — Ἐπιθετον φονός-ἡ-ὄν ἐκ τῆς ῥίζης φον τοῦ ἀχρήστου φένο, ἐκ τοῦ ὁποῦ ὁ ὁμηρικὸς ἀβρ. ἐπεφνον, πέφνον.

1004. γὰρ] ἐξηγεῖ πῶς αὐτὸς τυφλὸς ὦν ἐνόησε τὸν σπαραγμὸν τῶν ὀρνέων, ὅστις τοῖς ὀφθαλμοῖς μόνους ἦν αἰσθητός. — οὐκ ἄσημος] κατὰ λιτότητα = εὐδέηλος.

1005. ἐμπόρῳ ἐγευόμην] ἀπειρωμένη τῆς διὰ πυρὸς θυσίας. Οὕτω γεύσθαι ἀλλῆς, ἀέθλων.

1006. βομοῖσι] δοτικὴ τόπου. = ἐν βομοῖσι. — παμφλέτοις] οἱ τραγικῶς μεταχειρίζονται τὸ πᾶς ἀπλοῦν ἢ ἐν συνθέσει πρὸς δήλωσιν πολλῆς ποσότητος ἢ μεγάλου βαθμοῦ. 1016. Ἰλ. 105. Αἶ. 476. Φιλ. 1164. = πανταχόθεν φλέγουσι. τ. ἔ. πολλῶν πυρὶ καὶ μεγάλῃ φλογὶ καιομένοις. Καὶ ὅμως τὰ θύματα ἐπιθεθέντα δὲν ἔκαλοντο σημεῖον ὅτι δὲν ἦσαν εὐπρόσδεκτα τοῖς θεοῖς. Διότι ἐν ταῖς πυρομαντείαις οἱ παλαιοὶ ἀπέβλεπον εἰς τὸ σχῆμα τῆς φλογὸς καὶ τὴν λάμψιν· ἂν ἡ φλὸξ ὑψοῦτο καὶ τὸ ἄκρον ἦν λευκὸν καὶ λαμπρόν, τοῦτο ἦτο ἀγαθὸν σημεῖον, κακὸν δέ, ἂν ἀπέληγεν εἰς καπνὸν καὶ μελανίαν.

1007. Ἡφαιστος] 123.

1008. Τὰ δστᾶ τῶν μηρῶν τῶν θυμάτων μετὰ μεγάλου ἢ μικροῦ μέρους τῶν σαρκῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκᾶστου βούλησιν ἦσαν τὰ τοῖς θεοῖς θυόμενα μηρία περιεκαλυμμένα

διπλῇ πιμελῇ. — κηῖω = ἀναβλύω. κηῖς = ἀνάβλυτις. Ἐννοεῖ τὸ ὑγρὸν τῶν μηρῶν καὶ τῆς περὶ αὐτὰ πιμελῆς. τοῦτο διὰ τῆς φλογὸς καταρρέον δὲν ἐφλέγετο.

1009. κάτυφε = καὶ ἔτυρε. τύφω ἔθυνα, τέθυρα. = καπνίζω. — κἀνέπτει] ἀνέριπτε μῦρια ἐκ τοῦ λίπους. — μετάροιοι] (μετὰ αἵρομαι ἄρσις) κατηγορ. = μετωριζόμεναι, ὑπὸ τῆς θερμότητος βέβαια.

1010. Ἡ γολῆ ἦν μέρος τῶν σπλάγγων, τὰ ὅποια ἐτίθεντο ἐπὶ τῶν μηρῶν καιομένων. Ἐν τῇ καλῇ θυσίᾳ ἡ γολῆ ἡρέμα ἀνηλίσκετο, ἀλλὰ δὲν διεσπείρετο διαρρηγνυμένη ὡς ἐνταῦθα. — καταρροεῖς λέγονται οἱ μηροὶ, διότι κατέρρευσεν ἐξ αὐτῶν ἡ πιμελή. οἱ παλαιοὶ δὲ τὸ ἐξ οὗ τι ἔρρεε ἢ τὸ περιρρέον ὑπὸ τινος ἔλεγον καὶ αὐτὸ τοῦτο ῥέον. λ. γ. ῥέον αἵματι γαῖα, ῥεῖ γάλακτι πέδον. Ἐδεῖ μᾶλλον νὰ εἴπη καταρροεῖς τῆς πιμελῆς.

1011. μηροῖ] ἀντὶ τοῦ συνθεστέρου μηρία (1008) καὶ μηρα = μηριαία δστᾶ. — καλυπτῆς = περιεκαλυμμένης, δηλ. περὶ τοὺς μηρούς χειμένης, διότι καλύπτειν τί τινα = ἐπιτιθέναι τί τινα. Ἰλ. P 132. — ἔξικαντο = ἔκειντο ἔξω, ἀπεγυμνοῦντο.

1012. παιδός] τὸν ὁδηγὸν λέγει.

1013. Ἐπεξήγησις τοῦ τοιαῦτα. — φθινοῦντα] κατηγορ. — ἀσημόν] ἀγνώστων. — ὄρα = ἱερά, θυσίαι. — Αἶ ἀπὸ τῆς θυσίας μαντεύεται ἀπώλυτον, διότι ἀπέτυχεν ἡ θυσία. Καὶ αἱ φωναὶ τῶν οἰωνῶν καὶ ἡ θυσία ἦσαν ἀκατάληπτα τῷ μάντει. ἐπὶ τέλους ἐνόησεν, ὅτι ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὴν ἀβημιουργίαν τοῦ Κρέωντος.

1015. ταῦτα = ταύτην τὴν νόσον.

1016. ἰσάρα μὲν ἦν στοργή ἐπὶ γῆς ἐστία, βομῶς δὲ οἰκοδόμημα ὑψηλὸν πρὸς θυσίαν. — παντελεῖς] ἀνῆκει εἰς τὸ βομοὶ καὶ ἔσχαροι. = ἅπαντες. 1163.

1017. Ἡ σύνταξις] πλήρεις (εἰσί) τοῦ γόνου ὑπὸ βορᾶς οἰωνῶν καὶ κυνῶν. = ἔνεκα τῆς βορᾶς τῶν οἰωνῶν καὶ κυνῶν πλήρεις εἰσί τοῦ γόνου δηλ. τῶν μελῶν αὐτοῦ.

1018. Ἡ σύνταξις] τοῦ πεπτῶτος δυσμέρου γόνου Οἰδίπου.

1019. κᾶτα] χρονικὸς προσδιορισμὸς ἕως πρὸς αἰτιολογίαν = διὰ τοῦτο. — θυστάδας] τὰς διὰ θυσῶν γενομένας.

1021. ὄρνις] παρ' ἀπτικοῖς τὸ ἰμακρόν, παρ' Ὀμηρῶ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ πολλάκις τὸ ἰ βραχύ. — εὐσήμους = εὐδέηλους. Πρὸς βεβαρβαρωμένω 1002, ἀσημόν 1013. — ἀπορροιβθεῖ = ἀπηγεῖ, ἀρίστην.

1022. βεβοῶτες] κατὰ πληθ. διότι τὸ ὄρνις εἶναι περιληπτικόν. — ἀνδροφθόρον αἷμα = αἷμα ἀνδρὸς φθαρέντος. Εὐρ. Βακχ. 139 αἷμα τραγοκτόνον. Ὁρ. 833 ματροκτόνον αἷμα.

1025. ἀμάστη] ὑποκ. ἀνή. — ἐπεὶ ἀμάστη] ἄνευ τοῦ ἄν. 710.

1026. ἄνοβλος = δυστυχῆς τὸν νοῦν, ἄθλιος, κακόμοιρος, ὄρα OK800.

1027. ἀκείται] ἐννοεῖται: κανόν. — ἀκίνητος = ἀμετάθετος, ἀμετάπειστος.

1028. Ἡ ἔννοια: ὁ ἐμμένων τῇ ἰδίᾳ κακῇ γνώμῃ ἐλέγχεται ὡν σκαῖος. — αὐθαδία] = αὐθάδεια. ἐκ τοῦ αὐτὸς καὶ ἦδομαι. κυρίως μὲν = αὐταρέσκεια, εἶτα δὲ πάντα τὰ ἐξ αὐτῆς κακὰ, οἴησις, ὑπερηφάνια, ἰσχυρογνωμοσύνη. — σκαῖότης = ἀδειζότης, ἀγροικία, ἀβελτηρία. — σκαῖότητα ὀφλισκάνω] ἑλλειπτικὴ φράσις ἀντὶ τοῦ δίκην ἢ αἰτίαν σκαῖότητος ὀφλισκάνω, τ. ἔ. ἐνοχος τῇ σκαῖότητι καθίσταμαι, τὴν αἰτίαν τῆς σκαῖότητος ἐπιστοπῶμαι. Τοιαῦτα καὶ τὰ κακίαν, δειλίαν, ἀμαθίαν, μωρίαν ὀφλισκάνω.

1029. εἶκε τῷ θανάτῳ] πρὸς τὸν νεκρὸν ὡς πρὸς ἐναντίον ὁ Κρέων μάχεται. τοῦτω ὀφείλει νὰ ὑποχωρήσῃ ἀρίων εἰς αὐτὸν τὴν θέσιν τὴν προσήκουσαν.

1030. *τις ἀλκή* = τις ἀνδρεία, ἐνδειξις ἀνδρείας.

1031. *εὖ σοι φρονήσας*] εὐνοήσας σοι. Ἡ ἐπανάληψις τοῦ εὖ καὶ τοῦ λέγειν δεικνύει, ὅτι ὁ μάντις περὶ τὸ τέλος λίαν ἐντόνως ὁμιλεῖ.

1032. *κέρδος* = κερδαλέα. — *λέγοι*] 666.

1033 ἐξ. *ἴσπερ* = ὡσπερ. — *ἀνδρὸς τοῦδε* = ἐμοῦ.

1035. *μαντικοῖς ὑμῖν* = ὑμῖν τοῖς μάντεσιν, ὑφ' ὑμῶν τῶν μάντεων. — *ἄπρακτος*] ἀτελής, ἀφορολόγητος. πρβλ. τὸ πράττειν ἢ πράττεσθαι τινά τι, οἷον ἀργύριον, χρήματα. *φόρους* = εἰσπράττειν τι παρά τινας. — *τῶν* = ὧν, δηλ. τῶν μάντεων.

1036. *ἐξημπολόημαι* = πέπραμαι. καὶ ἐμπεφόρτισμα = ὡς φορτίον εἰς τὸ πλοῖον ἐμβέβλημαι πρὸς πώλησιν, πεπραγμάτευμαι, ἀντὶ τοῦ προδεδόμαι — *πάλαι*] ὄρα 279.

1037. Τὸ ἀσύνδετον ἔμφρασι παρέρχει τῷ λόγῳ καὶ δηλοῖ τὴν ὀργὴν τοῦ λέγοντος. 768. — Διὰ τῶν Σάρδεων ἔρρεεν ὁ Πακτωλὸς ἀπὸ τοῦ Τιμόλου κατερχόμενος καὶ χρυσοῦ ψήγματα καταφέρων.

1038. *ἤλεκτρον*] ἢ φυσικὸν ἢ ἐκ τέχνης κράμα χρυσοῦ καὶ 1/4 ἀργύρου. — Πολὺς καὶ ἐξ Ἰνδιῶν ἔκπαλαι ἤρχετο χρυσός· οἱ Ἰνδοὶ ἔφερον τῷ Δαρείῳ φόρον 360 τάλαντα ψήγματος χρυσοῦ.

1040. Ὁ Κρέων ἀποκρίνεται εἰς τὰ ἐν 1016 ἐξ. Ἡ ὀργὴ παραφέρει αὐτὸν ὡς ἐν 780 εἰς βλασφημίαν, ἣν εὐθύς πειράται (1044) νὰ ἐπανορθώσῃ.

1042 ἐξ. Ἡ σύνταξις : οὐδ' ὄς μὴ παρήσω ἐγὼ θάπτειν ἐκείνων τρέσας μῆσσμα τοῦτο. — Ἐπὶ ἐντόνου ἀρνήσεως τίθεται οὐ μὴ μετὰ μέλλοντος καὶ συνηθέστερον μετὰ ἀορ. ὑποτακτικῆς.

1046 7. *πολλά* = πάνυ. Φιλ. 254 *πολλά* μοχθηρός. Ἰλ. 2458 *πολλ'* ἀεκαζομένη. — *πρώματα*] σύστοιχον ντικ. : πίπτουσι πτώσιν. — *δταν* λό-

γους... *χάρι*] ὑπαινιγμὸς πρὸς τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Τειρεσίου

1031 ἐξ. Ὁ Κρέων σαρκαστικῶς πρὸς τοῦ Τειρεσίου τὰ εὖ φρονήσας εὖ λέγω ἀντιτάσσει τὰ λόγους ἀσχροῦς· *καλῶς λέγοσι* καὶ πρὸς τὰ εἰ κέρδος λέγοι τὰ τοῦ κέρδους χάριν. — *λόγους*] τὸ περιεχόμενον τῶν λόγων ἐννοεῖ.

1' 48. Ομοιωθεὶς ὁ Τειρεσίας ὁμιλεῖ γενικῶς περὶ τοῦ Κρέοντος ὡς ἀπόντος. — Ἡ ἔννοια : βλέπω ἐκ τοῦ παραδείγματός σου, πόσον οἱ ἄνθρωποι ἐν γένει εἶναι ἀσύνητοι.

1049. Ὁ Κρέων διακόπτει τὸν Τειρεσίαν. — *Λέγει πάγκοινον*, διότι ὁ Τειρεσίας γενικῶς εἶπεν : ἄρ' οἱ δὲν ἀνθρώπων τις.

1050. Συνέχεια τῶν ἐν 1048.

1051. Σκόπτει ὁ Κρέων, διότι τὸ μὴ φροεῖν ἀποδίδει εἰς τὸν Τειρεσίαν. — *μὴ φροεῖν* = ἀφροσύνη, ἀβουλία. — Τὸ πλήρες : τοσοῦτα κράτιστον εὐβουλία ἐστίν, ὅσπερ κτλ.

1053. *τὸν μάντιν*] γενικὸν τὸ ἀρθρον = τοῦτον ὅς ἐστι μάντις.

1054. *λέγεις*] ἐννοεῖται : τὸν μάντιν κακῶς.

1055. *τὸ μαντικὸν γένος*] περίφρασις τοῦ οἱ μάντις. Οἱ μάντις τότε κατεργάζοντο τὴν τέχνην πρὸς χρηματισμόν. Τοῦτο πολλαγού τῶν ἔργων τοῦ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου φαίνεται.

1056. *τὸ ἐκ τυράννων*] = τὸ ἐκ τυράννων καταγόμενον, οἱ τυράννοι. — Οἱ τυράννοι ἐπὶ βλάβῃ τοῦ καλοῦ καὶ δικαίου ἐπιβάλλουσι τὴν ἰδίαν θέλησιν, κέρδος τοῦτο ὑπολαμβάνοντες. ἀλλ' εἶναι κέρδος αἰσχρόν. ὥστε αἰσχροκόρδια ἐνταῦθα εἶναι ἡ αἰσχροὶ νίκη ἢ κατὰ τοῦ καλοῦ καὶ δικαίου.

1057. Σύνταξις : ἄρ' εἴσα λέγων ταχοῦς ὄντας ἂ ἂν λέγῃς ; Τὸ λέγων ἔλαβε δύο αἰτιατικὰς τὸ ταχοῦς ὄντας καὶ τὸ ἂ ἂν λέγῃς, κατὰ τὴν σύνταξιν λέγω τινὰ τί ἢ καλὸν ἢ κακὸν, ὡς ἐνταῦθα. = εἰξεύσεις

ὅτι πρὸς (ἀνθρώπους) ὄντας ταχοῦς (σου) λέγεις ὅσ' ἂν λέγῃς ;

1058. *ἐξ ἐμοῦ*] δι' ἐμοῦ. Ὁρα 995.

1059. *σοφὸς φιλόων*] παρ' ἀμφοτέροις ἐννοεῖται εἶ.

1060. *ὄρσει*] (ὄρουμι) = κινήσεις, ἀναγκάσεις — *τάκλιητα* = τὰ ἄρρητα.

— Τὸ διὰ φρονῶν (ὄρα 639) συναπτέον πρὸς τὸ τάκλιητα, = τὰ διὰ φρονῶν ἀκίνητα = ὅ, τι μέχρι τοῦδε ἐν ταῖς φρεσὶν ἐκεῖτο κρυπτόμενον. — Ἐν 1060-1 τὸ φράζειν καὶ κινεῖν συμπίπτουσι. ὥστε τὸ φράσαι = κινήσαι, καὶ κινεῖ = φράζει.

1061. *μόνον γε μὴ λέγων* = εἰ μόνον δὲν λέγῃς, ἢ ἀρκεῖ βέβαια νὰ μὴ λέγῃς ἵνα κερδίσῃς (ἐξ ἐμοῦ).

1062. *ὄστω*] δηλ. ἐπὶ κέρδεσι λέγειν. — τὸ ὄσν μέρος = ὅσον ἀφορᾷ εἰς σέ, κατὰ τὴν σὴν γνώμην.

Ταῦτα λέγει σαρκαστικῶς· διότι ὁ Τειρεσίας εἰξεύρει, ὅτι ἐκ τῶν ἀποκλυφθησάντων ὁ μὲν Κρέων θὰ λυπηθῇ, αὐτὸς δὲ οὐδὲν παρ' οὐδενὸς θὰ ὀφελήσῃ.

1063. *ὄς ἐμπολήσων*] τὰ γνωστικά συχνὰ λαμβάνουσι δε μετὰ μετοχῆς. Φιλ. 253 «ὡς μὴδὲν εἰδὸτ' ἴσθι με».

1064. Ὁ Τειρεσίας ἐπαναλαμβάνει μετὰ πικρίας καὶ λίαν ἐντόνως τὸ ἴσθι τοῦ Κρέοντος ἰσχυρῶς ἐπισχύσας αὐτό.

1065. *τρόχους*] τροχίας, δρόμους, κύκλους. — *τρόχους ἀμλλητήρας*] ποιητικὴ ἔκφρασις ἀντὶ τοῦ ἡμέρας. *ἀμλλητήρας* δὲ εἶπε, διότι οἱ δρόμοι τοῦ ἡλίου, αἱ ἡμέραι, φαίνονται ὡς ἀμλληόμενοι περὶ τὴν ταχύτητα. Τὸν ἥλιον παρίστανον ἐπιβαίνοντα τεθρίππου. — *τελῶν* = τελῶν. Ἐλαβε μὴ ἐνφ εἶναι εἰδική, διότι ἐξαρτάται ἐκ προστακτικῆς.

1066. *ἐν*] ὄρα 422. — *σπλάγγων* = τέκνων. Ὁῦτω καὶ παρ' ἡμῖν πρβλ. *δυσπλαγγων* 511.

1067. *νέκυν νεκρῶν*] τὸν Αἷμονα ἀντὶ τοῦ Πολυνείκου καὶ τῆς Ἀντιγόνης. πρβλ. 596.

1068. Ὁ Κρέων ἡμαρτε καὶ πρὸς τοὺς ἄνω θεοὺς καὶ πρὸς τοὺς κάτω· διότι καὶ ζῶντα ἔβαλε ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ νεκρὸν ἀφήκεν ἐπὶ τῆς γῆς. Ταῦτα ἀντιτίθενται διὰ τῆς ἀναφορᾶς ἔχει μεν. . . ἔχει δὲ. — *ἀνθ' ὧν τῶν ἄνω* = ἀντὶ τούτων οὐς τῶν ἄνω. Διὰ τοῦ ὧν ἐννοητέον τὴν Ἀντιγόνην, ὡς ἐν 1164 διὰ τοῦ τέκνων τὸν Αἷμονα. — *τῶν ἄνω*] γενικὴ τοῦ βλοῦ. — *κάτω* = ὑπὸ τὴν γῆν. — Τὰ ἐν 1068-1076 εἶναι σκοτεινὰ, ὡς συνήθως οἱ χρησμοί.

1069. Ταῦτα ἀναπτύσσουσι τὰ προηγουμένα. — *ψυχὴν* = ζωὴν, ἀνθρώπων ζῶντα. Ἀντιτίθεται πρὸς τὸ νέκυν 1071. — *ἀτίμως*] ἀνευ τῶν ὀφειλομένων τοῖς ἐνταφιαζομένοις τιμῶν.

1070. Ἡ σύνταξις : ἔχεις δ' ἐνθάδ' αὐ νέκυν ἄμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν, ἀκτέριστον, ἀνόσιον. — *ἄμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν*] ἀμέτοχον, ἔστερημένον τῶν κάτω θεῶν, εἰς οὐς ἀνήκει, τ. ἔ. οὐ δυνάμενον νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κάτω κόσμον, διότι εἶναι ἀκτέριστος καὶ ἀνόσιος. — *κάτωθεν*] ὄρα 411, 521, 55. — *ἐνθάδε*] = ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀντιτίθεται πρὸς τὸ κάτω.

1071. *ἀκτέριστον* (ὄρα 204) ἀνόσιον] ταῦτα ἀναπτύσσουσι τὸ ἄμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν. — *ἀνόσιον*] μὴ τυγόντα τῶν ὀσίων.

1072. *ἄν*] οὐδετέρου γένους. Ἀναφέρεται ὅπως καὶ τὸ τάδε (1073) εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς τελευταίας προτάσεως (1070-1).

1074-5. *τούτων*] ἐννοεῖ τὸ ἄταφον τοῦ Πολυνείκου καὶ τὴν ταφὴν τῆς Ἀντιγόνης. — *λωβητήρες*] θηλυκός, ὅπως ΟΤ. 81 «σωτήρη τύχη». Παράδοξως ἐνταῦθα σημαίνει : ὀλέτειραι, ἐξολοθρευτριαί. Συνήθως = κακοῦργος, ἀνοσιουργός. Ἰλ. Β 275, Λ 385. — *ὄστεροφθόροι*] αἱ ὕστερον τ. ἔ. μετὰ τὴν κακὴν πράξιν βλάπτουσαι ἢ κολλάζουσαι. Αἰσχ. Ἀγαμ. 58 «ὕστερόποινον Ἐρινύν». — *θεῶν* = τῶν ἄνω θεῶν, κατ' ἀντίθεσιν

πρὸς τὸ Ἄιδου.—Αἱ Ἐρινύες ὑπε-
ρετοῦσι πάντας τοὺς θεούς, ὁ δὲ
Κρέων ἤμαρτε πρὸς τοὺς γονί-
ους καὶ πρὸς τοὺς ἄνω θεούς. Ὅθεν
χάριν ἀμφοτέρων θά καταδιώξωσιν
αὐτὸν αἱ Ἐρινύες.

1076. ληφθῆναι] σκοπούμενον ἀ-
ποτέλεσμα τοῦ λοχῶσι.—ἐν τοῖς αὐ-
τοῖς ληφθῆναι κακοῖς] ὥστε παθεῖν
σε τὰ αὐτὰ κακὰ ἥτοι ἴσα, δηλ.
αντιδύναμι σε ἕνα τῶν σῶν σπλάγ-
χων νέκυν νεκρῶν ἀμοιβόν.

1077. Σύνταξιν· καὶ ἄθρησον εἰ
κατηγγυρωμένους λέγω ταῦτα.—κα-
τηγγυρωμένος] ὑπαινίσσεται τὰ ἐν
1034 ἐξ., 1055. καταγγυρῶ=ἀση-
μίνω, ἀργύρω καλύπτω. Ἐνταῦθα
=δεκάζω, γρήματι διασφείρω.

1078-9. Ἡ ἔννοια· ἐν βραγεῖ
θά φανῶσι καὶ ἐγερωθῶσιν ἐν τῷ σῶ
σῶν κωκύματα ἀνδρῶν καὶ γυναι-
κῶν.—φανεῖ = δείξει, θά κάμη ἢ
ἀκουσθῶσι.—ἀνδρῶν γυναικῶν] ἀ-
συνδέτο·—ἀνδρῶν γυναικῶν κωκύ-
ματα] σκοτεινῶς π. λέγει τὰ κωκύ-
ματα τοῦ Αἰμονος (1206) καὶ τῆς
Εὐρυδίκης (1302).

1080. Μετὰ τὰ δυστυχήματα τῆς
οἰκογενείας τοῦ Κρέοντος ἐπάγει τὰ
κακὰ τὰ συμβησόμενα εἰς τὴν πό-
λιν διὰ τὸν Κρέοντα. Διότι κατὰ
τὴν πίστιν τῶν τότε ἑλλὰς ἀποτί-
νει τὰ ἀμαρτήματα τῶν ἀρχόντων
(1015, 1140). Καὶ θέλει μὲν περὶ
τῶν Θεῶν νὰ εἴπῃ ταῦτα, ἀλλ'
ἐξήνεγκε γενικῶς ὑπὸ τύπον ἀξιώ-
ματος, ὅπερ ἔχει μείζονα τὴν δύ-
ναμιν καὶ τὸ κύρος.—ἐχθραῖ] κα-
τηγορ. κροπικῶς προσδοκῶν τὸ συν-
ταράσσονται.—συνταράσσονται] εἰς
ταραχὰς καὶ ἔριδας ἐμφυλοῦς πε-
ριπίπτουσι.

1081. ὅσων σπαράγματα = ὅσων
πόλεων ἐσπαραγμένα μέλη, δηλ.
μέλη νεκρῶν ἰνηκότων εἰς τὰς πό-
λεις, ὡς τὰ τοῦ Πολυνείκου τῶν
Θηβῶν.—καθῆρισαν=καθιέρωσαν, τὰ
περὶ τοὺς θνησκοντας οἷα ἐποίησαν,
ἔθαψαν. Σαρκαστικῶς λέγει, ὅτι τὸ

ἱερὸν τῶν ἀνθρώπων καθῆκον ἐξε-
τέλεσαν οἱ κύνες καὶ οἱ οἰωνοί.

1082. φῆσας] ὄρα 257.

1083. πόλιν]—ἀκρόπολιν. Οἷτως
οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν
ἀπλῶς πόλιν ἔλεγον. Ἐνταῦθα δὲ
ἦσαν τὰ ἀγιώτατα ἱερά.—ἐσιου-
χον=ναοὺς καὶ βωμοὺς ἔχουσιν.

1084-5. Μετὰ πικρίας ὁ Τειρε-
σίας αἰνιττεται διὰ τρίτων τὰ ἐν
1033.—σοῦ] ἐκ τοῦ ἀφήμα τοξέυμα-
τα=ἐτόξευσα.—θυμῶ = μετὰ θυ-
μοῦ, θυμωθεὶς.—καρδίας τοξέυματα] τὴν
καρδίαν πληγρόντα. Γενικῆ
ἀντικειμενική.

1086. βέβαια=ἀσφαλῆ, οὐχὶ ἀ-
στοχοῦντα τοῦ σκοποῦ ἥτοι τῆς ἀ-
ληθείας.—θάλλος] καὶ ἡμεῖς περὶ
τοῦ ὀδονηροῦ μεταχειρίζομεθα τὸ
καλεῖν, τὴν κάρην, τὸν καῦμόν, τὴν
ζέστην.—οὐχ ὑπεκδραμεῖ] διότι τὰ
ἀμαρτήματα τοῦ Κρέοντος εἶναι
πλέον ἀθεράπευτα. αἱ δὲ προφητεῖαι
τοῦ Τειρεσίου ἀμείως ἐκπληρωθή-
σονται.

1090. Τὸ φρενῶν ἀνῆκει εἰς τὸ
νοῦν. OT. 524 «γνώμη φρενῶν».
Τραγ. ἀδεσπ. 240 «θεὸς ἐξαφαιρεῖται
φρενῶν τὸν νοῦν τὸν ἐσθλόν». IL. Σ
419.—ἡ νῦν φέροι] β' ὄρος συγκρ.
εἰς τὸ ἡσυχωτέραν καὶ ἀμείνω. Ἐν-
νοεῖται· αὐτὰ, δηλ. τὴν γλώσσαν
καὶ τὸν νοῦν.—φέροι] ὄρα 464.

1092-3. ἐξ ἔθου λευκῆν ἐκ με-
λαλῆς ἀμφιβάλλομαι τρίχα] τ. ἔ.
ἀπὸ νεότητος μέγρι γήρατος.—ἐπι-
σιήμεσθα ἀμφιβάλλομαι] μετέβαλε
τὸν ἀριθμόν. φηλ. 734. τὸ ἀντιθε-
τον 1194 ἐξ Φιλ. 1218 ἐξ.—ἀμφι-
βάλλομαι] ἀντὶ τοῦ τρέφω, φέρω,
ἔχω. Μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἐνδυ-
μάτων.—περιβάλλομαι.

1094. λαρεῖν] ἀόρ. β' τοῦ λά-
σκω.—φθέγγασθαι. Τὸ ἐπίσταμαι
ἔλαθεν ἀπαρέμφ. 293.

1095. ἔγκοκα καυτῆς] ὅτι οὐδέ-
ποτε ὁ Τειρεσίας ἐψεύσατο. Ὡστε
καὶ νῦν ἀληθῆ λέγει.

1096. εἰκαθεῖν] ἔννοεῖται· ἐμὲ

τῷ μάντι.—ἀντιοῖάντα] ἔννοεῖται·
ἐμὲ αὐτῶν.—τε—δε] πολλάκις ἀντὶ
τοῦ τε ἢ καὶ τίθεται δὲ πρὸς πλεί-
ονα ἐπίτασιν.

1097. ἐν δεινῷ] δεινῶς. Ἀνῆκει
εἰς τὸ παύσαι.—πάρα = πάρεστιν,
εἶναι ἐγγύς, εἶναι ἀμεσῶς συνέπεια.

1101. ἄνες=ἄφες, ἀπόλυσον.—
κίσον τάφον] ἀντὶ τοῦ χῶσον τάφον.
(φηλ. 1204) κρύψον τάφω, θάψον.

1102. καὶ ταῦτα] ὁ καὶ ἐκπληξιν
δηλοῖ.—ἐπαυεῖς] = συμβουλεύεις·
Ἡλ. 1322 «σιγᾶν ἐπήνεσα». OK
664 «θαρεῖν ἐπαυεῖ».

1103. ὅσον...] ὁ χορὸς δὲν ἀπαν-
τῆ εἰς τὸν Κρέοντα ἀλλὰ συνεχίζει
τὸν ἐν 1100-1 λόγον αὐτοῦ.—Ὅ-
πως ἐν τῇ φράσει ἀνύτειν εἰς τι, πρὸς
τι παραλείπεται τὸ ὁδόν, αὐτῶ καὶ
ἐν τῷ συντέμνειν. Ὅπως δ' ἐκεῖνο
παρὰ ποιηταῖς λαμβάνει αἰτιατικὴν
ἀπρόθετον (805) αὐτῶ καὶ τοῦτο.
Ἄστε συντέμνουσι τοὺς κακόφρονας
=συντέμνουσι τὴν ὁδὸν πρὸς τοὺς
κακόφρονας τ. ἔ. συντόμως κατα-
φθάνουσι τοὺς κακόφρονας.

1104. θεῶν βλάβαι] αἱ Ἐρινύες,
—κακόφρονας=κακῶς φρονούντας,
ἀβούλους.—ποδάκεις, ταχέϊαι, ταχέ-
ποδες λέγονται αἱ Ἐρινύς ὑπὸ Σο-
φοκλέους ἐν Αἴ. 843, 837.

1105. Τὸ πλήρες· μόλις μὲν ἐξί-
σταμαι καρδίας, ἐξίσταμαι δὲ (αὐ-
τῆς) τὸ θεῶν.—καρδίας] ἀντὶ τοῦ·
τῆς ἐν τῇ καρδίᾳ σταθερὰς γνώμης.
Λοιπὸν καρδίας ἐξίσταμαι=ἐξέρχο-
μαι τῆς γνώμης, μεταβάλλω τὴν
ἐδραίαν ἀπόφασιν.

1106. τὸ θεῶν] ὥστε νὰ πράττω,
δηλαδὴ ὅτι συμβουλεύεις.—δυσμα-
χητέον] τὸ δυο σημαίνει μάτην, ἀ-
νευ ἐλπίδος ἐπιτυχίας. Τραγ. 492.
«θεοῖσι δυσμαχοῦντες».—ἀνάγκη
οὐχὶ δυσμαχητέον] Σιμων. ἀποσπ.
5, 21 «ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μά-
χονται».

1107. ἐπ' ἄλλοισι τρέπε] τρεῖσις.
=ἐπίτρεπε ἄλλοισιν. Ἐννοεῖται·
δραῖν τάδε.

1108. στείχοιμ' ἄν] =εἶμι. Οὕτω
λέγοιμ' ἄν ἤδη=ἤδη λέξω.

1109. ἀξίνας] ἴνα κόψωσι τὰ ζύλα
τῆς πυρᾶς τοῦ Πολυνείκου.

1110. ἐπόμιον τόπον] τὸν κατα-
φανῆ ἀπὸ τῆς Καδμείας τόπον (πε-
δὸν ἄκρον 1196) ὅπου ἔκειτο ὁ Πο-
λυνείκης.

1112. ἔδησα] παρατακτικῶς ἐξη-
νέχθη, ἐνῶ πρέπει ὑποτακτικῶς·
ὅπως ἔδησα, οὕτω καὶ ἐκλύσομαι.
ὄρα 332.—αὐτὸς ε' ἔδησα καὶ πα-
ρῶν ἐκλύσομαι] ἀντὶ τοῦ αὐτὸς ε'
ἔδησα καὶ αὐτὸς ἐκλύσομαι. Τὸ πα-
ρῶν=αὐτοπροσώπως.—ἔδησα ἐκλύ-
σομαι] μεταφορικῶς καίνται = ἠδί-
κησα καὶ ἐπανορθῶσα τὸ ἀδικημα.
Ἀναφέρονται δὲ εἰς τε τὴν Ἀντι-
γόνην, ἣν ζῶσαν εἶχε δεσμίαν ἐν
τάφῳ, καὶ εἰς τὸν Πολυνείκη, ὃν
κατεκράτει ἐπὶ τῆς γῆ· νεκρὸν κω-
λύων νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν ἄδην.—Ἀσα-
φῆς εἶναι ὁ Κρέων ἐν ταῖς πρὸς τοὺς
ὑπηρέτας ὁδύγαις. Ἡ ἀσάφεια δι-
καιολογεῖται τὸ μὲν διότι σπεύδει
τὸ δὲ διότι ἀκολουθεῖ καὶ αὐτός,
καὶ ἐπομένως ἐπὶ τόπου ἠδύνατο νὰ
δώσῃ πλείους ὁδηγίας. Ἄλλως δὲ
ἔπρεπε τοῦ θαυτοῦ τὸ διαφέρειν νὰ
ἦναι ἐντεταμένον διὰ τῆς ἀγνοίας
τῶν συμβησόμενων.

1113 τοὺς καθεστῶτας νόμους]
τοὺς ἐκπαλαί κειμένους, τὸ φυσικὸν
καὶ θεῖον δίκαιον, τὸ ὅποιον αὐτὸς
παρέβη διὰ τοῦ κηρύγματος.

1114. σάβοντα] λογικῶς τοῦτο
εἶναι τὸ κύριον τὸ δὲ τελεῖν τὸν βίον
δευτερεύον=μέχρι τέλους τοῦ βίου.
—Ὁ Κρέων ἤττηθεὶς ἠμολογεῖ τὴν
ἤτταν ἀναγνωρίζων τὸ θεῖον δίκαιον.
—Ὁ Κρέων ἀπέργεται ἐξ ἀρι-
στερῶν.

1115-1154. Πέμπτον στίσιμον.
Ἀπελθόντος τοῦ Κρέοντος ὁ χο-
ρὸς πλήρης γαρὰς ἐπὶ τῇ ἐλπίδι,
ὅτι πάντα θά ἐπανορθωθῶσι ὀρχού-
μενος ἄδει ἐπικαλούμενος τὸν πολι-
οῦχον τῶν Θεῶν Βάκχον, ἴνα ἐλ-
θῶν σώσῃ τὴν γενέθλιον πόλιν ἀπὸ

τῶν ἐπιχειρημάτων δεινῶν. — Συνηθίζει ὁ Σοφοκλῆς τοιαῦτα εὐθυμα ἄσματα νὰ ἐμβάλλῃ ἀμέσως πρὸ τῆς κατασταφοῦς. Αἴ. 693 ἐξ. ΟΤ. 1086 ἐξ. — Ἐπειδὴ ἐν τῷ διονυσιακῷ θεάτρῳ ἐδιδάσκοντο αἱ τραγωδίαί καὶ ἐκ τῶν διονυσιακῶν ἑορτῶν προῆλθε τὸ δράμα, οἱ δραματικοὶ χαίρουσιν ἐξαιρόντες τὴν δύναμιν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Διονύσου καὶ μάλιστα ἐν τῷ δράματι τῶδε (154, 965), τῷ ἐν Θήβαις τῆ πατρίδι αὐτοῦ τελουμένῳ.

1115. Ἡ συνέχεια τῶν ἐν τῷ ἄσματι λεγομένων εἶναι ἡ ἐξῆς: πολυώνυμοι, ὅς ἀμφέπει, μέδεις δέ... ὦ Βακχεῦ, μολεῖν (ἀντὶ προστακτικῆς) καὶ νῦν, προφάνησι. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ παρατακτικῶς ἐνεβλήθησαν τὰ ἐν 1126—1139. — πολυώνυμοι λέγει τὸν Διόνυσον, διότι ἐλέγγοτο Βάκχος, Ἰακχος, Εὐβιος. Διθύραμβος καὶ ἄλλα πολλά. — Καδμείας = Κάδμου θυγατρὸς. — Καδμείας νόμφας] τῆς Σεμέλης. — ἄγαλμα λέγεται πᾶν ἔφ' ᾧ τὴν ἀγάλματα καὶ χαίρει. ὄθεν = ἰδονή, χαρὰ, κόσμος. Συχνὰ οἱ παῖδες λέγονται ἀγάλματα τῶν γονέων. 703 ἐξ.

1117. ἀμφέπει = περιέπεις, προστατεύεις.

1119. Θέλων ὁ Σοφοκλῆς νὰ ἐξημνήσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Διονύσου ἀρχεται ἀπὸ τῆς μακρᾶν κειμένης Ἰταλίας, καὶ ἔπειτα κατονομάζει τὴν Ἐλευσίνα, τὰς Θήβας, τὸν Παρνασσόν, καὶ τὴν εὐβοϊκὴν Νύσαν τοὺς κατ' ἐξοχὴν τόπους διονυσιακῆς λατρείας. — Ἠκμάζε (κλυτὰν) τότε ἡ Ἰταλία ἢ μεσημβρινή, ἢ Μεγάλη Ἑλλάς, εἰς ἣν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄρτι εἶχον ἀποικίσει τοὺς Θουρίους. Ἀρχαία δ' ἦν ἡ τοῦ Διονύσου ἐνταῦθα λατρεία, ὡς διδάσκει ὁ μῦθος ὁδὲ στρατεῦν ἐπὶ τοὺς Τυρρηνοὺς ὁ Διόνυσος κατέλιπεν ἐν Ἰταλίᾳ τοὺς γηραιούς τῶν Σεληνῶν, οὗτοι δ' ἐστράφησαν εἰς τὴν τῶν ἀμπέλων ἐπιμέλειαν. — μέδεις

= ἄρχεις. Μόνος ὁ Σοφοκλῆς ἐνταῦθα καὶ ἐν ἀποσπ. 341 ἔχει τὴν ἄριστιν τῶν μέδω. Ἀλλαγῶν δὲ μόνῃ ἢ μετοχῇ συχρὸν τὸ Ὀμηρικὸν ἡγήτορας ἢ δὲ μέδοντες.

1120 ἐξ. Ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις μυστηρίοις πρὸς τῆ Διμήτρι καὶ τῆ Κόρη ἐλατρεύετο καὶ ὁ παῖς Ἰακχος· τοῦτον οἱ Ἀθηναῖοι ἐταυτίζον τῷ Διονύσῳ. — κόλοις = πεδίοις. Καὶ ὁ Πίνδαρος λέγει. Νεμέας κόλιος καὶ καὶ κόλοι Πίνας. Οὕτω λέγονται αἱ μεταξὺ λόφων πεδιάδες. Λέγονται δὲ πάγκοινοι = τοῖς πᾶσι κοινοί, διότι πλεῖστοι ξένοι κατὰ τὰς ἑορτάς συνέρρου. Καὶ ὁ Πίνδαρος τὴν Ὀλυμπίαν ἐκάλεσε, πάγκοινον χώραν, καὶ ὁ Ἄδης ἐν Ἠλ. 138 λέγεται πάγκοινοι. — Ἡ Δημήτηρ ἐν τῇ Ἐλευσινίᾳ λατρεῖα μάλιστα ἐκαλεῖτο Δηώ.

1122. Βακχεύς] ἕτερος τύπος τοῦ Βάκχος. — Ἐπειδὴ ἐν Θήβαις ἐγεννήθη ὁ Βάκχος, ὁ δὲ τὰς Βίχχας ἐποίησε, διὰ τοῦτο αἱ Θῆβαι λέγονται μητρόπολις Βακχῶν. Ἐκ Θηβῶν ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἦλθεν εἰς Δελφοὺς, ὅπου ὁμοταγῆς ἐγένετο τῆ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐντεῦθεν ὡς ἐκ κέντρου διεδόθη καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα.

1123. ὕγραν] κοσμητικὸν ἐπίθ. τῶν ὕδατος, θάλασσα, ἅλι, πέλαγος, κύματα, δάκρυ, ὄμβρος. — παρὰ θεῖθρον] στάσις δηλοῖ, ὅπως τὰ κάτωθεν, ἔξωθεν ἀνωθεν = κάτω, ἔξω, ἄνω. 966.

1125, ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος.] παρὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐσπύρησαν οἱ ὀδόντες τοῦ δράκοντος. Ἐπέθη τὸ ὄλον δράκοντος ἀντὶ τοῦ μέρους δηλ. τῶν ὀδόντων αὐτοῦ. Τῷ Κάδμῳ ἐρωτῶντι τὸν ἐν Δελφοῖς θεὸν περὶ ἀνευρέσεως τῆς Εὐρώπης ἐδόθη χρησμὸς περὶ αὐτῆς μὲν νὰ μὴ ἐξετάξῃ ὡς ἀκολουθήσῃ δὲ ὡς ὀδηγὸν βοῦν, καὶ ὅπου αὕτη κεκομηκῶτα καθίσῃ, ἐκεῖ πόλιν νὰ κτίσῃ. Ὅθεν ἀπελθὼν καὶ βοῦν συναντήσας, ἠκολούθησεν αὐ-

τὴν, αὕτη δὲ κατεκλίθη ἐκεῖ, ὅπου ἔκτισε τὰς Θήβας. Θέλων δ' ὁ Κάδμος νὰ θυσιάσῃ τὴν βοῦν τῇ Ἀθηνᾷ, ἐπέμψεν τινὰς, ἵνα λάβωσιν ὕδωρ ἀπὸ τῆς Ἀρείας κρήνης. ἀλλὰ ταύτην ἐφύλαττε δράκων, υἱὸς Ἀρεῖος. ὁ δράκων περιέβηκε τοὺς πλείους τῶν πεμφθέντων. διὸ ὁ Κάδμος ἐφόνευσεν τὸν δράκοντα, τοὺς δὲ ὀδόντας αὐτοῦ κατὰ συμβουλήν τῆς Ἀθηνᾶς ἔσπειρε. ἀλλ' ἀνέθορον ἄνδρες ἔνοπλοι. οὗτοι περιελθόντες εἰς ἔριν ἀπέκτειναν ἀλλήλους, πέντε δὲ μόνον ἐσώθησαν, Ἐχίων, Οὐδαῖος, Χθονίος, Ὑπερήνωρ, Πέλωρ. Ἐκ τούτων κατήγοστο οἱ Θηβαῖοι, οὗς διὰ τοῦτο καὶ Σπαρτοὺς οἱ ποιεῖται ἔλεγον. — Τὸ παρ' ὕγραν, δράκοντος ἀνίχει οὐχὶ εἰς τὸ ναιετῶν ἀλλ' εἰς τὸ Θῆβαν. — τὰς Θήβας τὰς (καί) μένας] παρὰ τὸν Ἰσμηθὸν κτλ.

1126 ἐξ. Γυναῖκες τῆς Φωκίδος, Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς κατὰ πᾶν δευτέρον ἔτος ἐπὶ τοῦ Παρνασσῶ κατὰ τὰς χειμερινὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς ἐν καιρῷ πυκνῆς μετὰ λαμπάδων ἐτέλουν θρησκευτικὰς τελετὰς (= ὄραγια) πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐπιστεύετο δὲ, ὅτι εἰς τὰς τελετὰς ταύτας ἦν παρῶν ὁ Βάκχος μετὰ τῶν Βακχῶν (154). Περὶ τοῦ πυρός καὶ τῆς λάμψεως τῶν λαμπάδων τούτων ὁ λόγος ἐνταῦθα. — σὲ δ' ὄπωπε] ἀπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ λόγου δε ἀμφέπει, μέδεις δὲ γίνεται μετάβασις εἰς ἀνεξάρτητον. Αἴ. 458. — σὲ ὄπωπε = σὲ βλέπει τ. ἔ. σ' ἔχει παρόντα, ἦτοι παρίστασαι εἰς αὐτόν. — ὑπὲρ = ὑπερθεῖν, ὑπεράνω, ἐπί. — ἄλλοπον πέτραν ἦτοι δικόρυφον ὄρος λέγει τὸν Παρνασσόν, διότι πλὴν ἄλλων ἔχει δύο ὑψηλοτάτας κορυφὰς, τὴν Λυκώρειαν καὶ τὴν Ὑάμπειαν, νῦν Γεροντόβραχον. — στέροψ [ἐκ τοῦ στέρ (στεροπή, ἀστραπή, στραπή) καὶ ὀπ (ὄψις, ὄπωπα)] = λαμπρός, ἀπαστρέπτων. — λιγνύς

εἶναι ὁ μέλας καὶ πυκνὸς καπνός, ἡ ἐξ αὐτοῦ αἰθάλη, εἶτα δὲ καὶ αὕτη ἢ φλόξ. Οὕτως ἐνταῦθα δηλοῖ τὴν φλόγα τῶν δάδων τῶν Βακχίδων.

1128. Τῷ Παρνασσῶ ἀνίχει τὸ Κωρύκειον ὄρος. Ἐν αὐτῷ τὸ Κωρύκειον ἄντρον, ὅπερ ἦν ἱερὸν τῶν Κωρυκίων νυμφῶν καὶ ἐνδοιαίτημα αὐτῶν.

1130. Κασταλίας] δηλ. πηγῆς. Ἐν ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν, ἔκειτο ἀνωθεν τῶν Δελφῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσῶ. σήμερον Ἀγ. Ἰωάννης. — ἄμμι] ἐνοεῖται: ὄπωπέ σε.

1131. Πολλὰ ὄρα καὶ πόλεις ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῶν Ἰνδιῶν ἔφερον τὸ ὄνομα Νύσα. ἐν πάσαις ἐλατρεύετο ὁ Διόνυσος. Ἐνταῦθα ὁ λόγος περὶ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Νύσης, ἐν ἣ ἐυθυλογοεῖτο, ὅτι ἡ ἀμπελος καθ' ἑκάστην ἐκαρποφόρει, τὴν πρῶταν φέρουσα βότρυας, τὴν μεσημβριάν ὄμφακας, τὴν δ' ἐσπέραν αἱ σταφυλαὶ ὄριμοι ἐτροφυῶντο.

1132. κισσῆρες = κισσοτρόφοι. — ὄχθα = ὄχθοι, τ. ἔ. λόφοι, ἐξοχαί.

1133. ἀπὶ] ἡ Νύσα ἢ Εὐβοϊκὴ ἦν παραλία.

1134. ἀμβρότων = θεῶν, τοῖς θεοῖς ἀφιερωμένων ἢ ὑπὸ τῶν θεῶν ἐμπνεουμένων.

1135. εὐαζόντων] ἀπὸ τῶν Βακχῶν ἢ λέξις μετηνέγθη ἐπὶ τὰς ὄβδας.

1136. Ὅτε ἐτελοῦντο ἐν ταῖς ἀγυαῖς (πλατείαις ὁδοῖς) τῶν Θηβῶν πομπαὶ Βακχικαί, μετείχεν αὐτῶν καὶ ὁ Διόνυσος προσερχόμενος ἐκ τοῦ Παρνασσῶ ἢ τῆς Νύσης. Χρησμός τις (Δημοσθ. 21, 52) ἐκέλευε τοὺς Ἀθηναίους «εὐρυχόρους κατ' ἀγυαῖς ἰστάναι ὡραῖα Βρομῖα χορόν.»

1137. τὰν = ἦν. Ἀναφέρεται εἰς τὸ Θῆβαν τὸ πεισιγῆμενον ἐν τῷ Θηβαίαις. Τρ. 259 «πόλιν τὴν Εὐρυτεῖαν· τόνδε (τὸν Εὐρυτον) γὰρ μεταίτιον ἐφασκεν εἶναι.» — Ἡ ἐν-

νοια : ὑπὲρ πάσας τὰς πόλεις ἔ-
ξοχα τιμᾶς, ἐκ πασῶν τῶν πόλεων
ὑπερβαλλόντως τιμᾶς.

1139. ματρὶ] τῆ Σεμέλῃ.— κε-
ραυνία = κεραυνοβλήτω, μολοντί
δὲν ἐβλήθη ὑπὸ κεραυνοῦ, ἀλλ' ἐκ
φόβου πρὸς τοὺς κεραυνούς καὶ τὰς
ἀστραπὰς τοῦ Διὸς ἀπέθανεν, ὅτε
οὗτος κατ' ἀπαίτησιν αὐτῆς προσ-
ῆλθεν εἰς αὐτὴν ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ
μεγαλειότητι.

1140. καὶ ἄλλοι] δηλ. ὡς καὶ ἄλ-
λοτε.— ἔχεται = ἵσταται, βέβηκε. Διὰ
τοῦτο συνετάθη μετὰ τῆς ἐπὶ ἀντι-
τῆς συνηθεστέρης ὑπὸ μετὰ γενικῆς
ἢ καὶ ἀπλῆς δοτικῆς, ὅτε = κατέ-
χεται.

1141. πάνδαμος πόλις] ὅρα 7.—
νόσου] τὸ μίasma τῆς πόλεως λέγει
καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀπειλούμενα κακά.

1143. μελεῖν] ἀπαρ. ἀντὶ προσ-
τακτικῆς. Τοῦτο ἐπὶ β' προσώπου,
σπανίως καὶ ἐπὶ γ'. Ἐπὶ μὲν τοῦ
β' προσώπου τὸ ὑποκείμεν. κατ' ὀνο-
μαστικῆν, ἐπὶ δὲ τοῦ γ' κατ' αἰτ.
— καθαροῦ ποδὶ] ἀντὶ τοῦ καθαροῦ
αἰός.

1145. πορθμῶν] τὸν Εὐριπον.

1146. Τελούντες τὰ βακχικά
ὄργια ἐν καιρῷ νυκτὸς ὑπὸ τὸν ἀ-
στερόεντα οὐρανόν, ἐπίστευσαν ἐν τῷ
βακχικῷ ἐνθουσιασμῷ αὐτῶν, ὅτι
καὶ αὐτὰ τὰ ἀστρα ὑπὸ τὴν ἡγε-
μονίαν τοῦ θεοῦ πάλλονται βκχι-
κὸν χορὸν ἄγοντα κατὰ τὰς νυκτε-
ρινὰς τελετάς. — νυκτῶν πάννηχοι
(1151)] ὅρα 152-3.

1148. Ὁ Διόνυσος ὡς προσξάρ-
χων τῶν νυκτερινῶν ἀλαλαγμῶν λέ-
γεται ἐπισκοπος νυκτῶν φθγγμάτων.

1149. παῖ Διὸς γένεθλον] ποιη-
τικὸς πλοῦτος ἐκφράσεως. = ἐκ Διὸς
γενῶς παῖς, διαγενῆς παῖς.

1150. περιπόλοισι = ἀμφιπόλοισι,
ἀκολούθοις

1151. Θυαῖα καὶ Θυιάδες = Βάκ-
χαι.

1154. χορεύουσι = χοροῖς μέλ-
πουσι. Ἰλ. Α 174 «μέλποντες εἰ-

κέργον». — ταμίαν = δεσπότην δηλ.
τοῦ βακχικοῦ θιάσου. — Ἰακχος]
(λαχῆ) ὄνομα τοῦ Διονύσου ἐν χρή-
σει κατὰ τὰς μυστικὰς τοῦ θεοῦ τε-
λετάς.

1155-1353. Ἔξοδος.

Ὁ Ἄγγελος, ἐλθὼν εἰς τὴν σκη-
νὴν ἀριστερόθεν τοῖς θεωμένοις, ἀγ-
γέλλει τὸν θάνατον τῆς Ἀντιγόνης
καὶ τοῦ Αἴμονος. Τούτου ἡ μήτηρ
ἐκ λύπης αυτοκτονεῖ. Ὁ Κρέων ἐ-
πανελθὼν θρηνεῖ. — Εὐθύς ἐν ἀρχῇ
ἡ ἐπίσημος καὶ σεμνὴ προσφώνησις
τοῦ ἀγγέλου προσημαίνει τὸ βῆρος
τοῦ ἀγγέλματος. Οἱ λόγοι αὐτοῦ
μέχρι τοῦ σι. 1171 δὲν σαφηνί-
ζουσι τῷ ἀκροατῇ τὰ πράγματα,
διὸ καὶ τρομακτικότεροι εἶναι διὰ
τὴν ἀβεβαιότητα.

1155. δόμων] ἀνήκει εἰς τὸ Κά-
δμου καὶ Ἀμφίονος, ΟΤ. 417 «μη-
τρὸς τε καὶ τοῦ σοῦ πατρός, — πά-
ροικοι] διότι οἱ Θηβαῖοι κατοικοῦν
πλησίον τῆς ἀκροπόλεως Καδμείας,
ἐν ἣ κατώκει ὁ κτίσας αὐτὴν Κά-
δμος καὶ ὁ Ἀμφίων ὁ ὀχυρώσας τὰς
Θήβας.

1156. Οὐδένα βίον ἀνθρώπου μα-
καρίζω οὐδὲ ψέγω· διότι ἡ τύχη
καὶ τὸν εὐτυχῆ κάμνει δυστυχῆ
καὶ τὸν δυστυχῆ κάμνει εὐτυχῆ
καὶ οὐδεὶς γινώσκει τὸ μέλλον τοῦ
ἀνθρώπου. — Ἀστὴ μὲν εἶναι γενι-
κῶς ἡ ἐννοια, ἀλλ' ἡ σύνταξις καὶ
ἐρμηνεία τοῦ σι. 1156 δυσχερῆς.
— οὐκ ἔσθ' ὅποιον...] οὐκ ἔστι τοι-
οῦτος ἀνθρώπου βίος, ὅποιον... —
σιάντα] ἐφ' ὅσον διαρκεῖ. Ὡστε ἐν-
ταῦθα ἔχονεν σκέψιν ὁμοίαν πρὸς
τὸ μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακά-
ριζε. — βίον] τὴν ἐν τῇ ἀναρροικῇ
προτάσει συνεφώνησε πρὸς τὸ ὀ-
ποιον»

1158. καταρρέπει] μεταβατικόν.
Θεογν. 157. «Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐ-
πιρρέπει ἄλλοτε ἄλλως».

1159. Τὸ μὲν τὸν εὐτυχοῦντα
ἀνήκει εἰς τὸ καταρρέπει, τὸ δὲ τὸν
δυστυχοῦντα εἰς τὸ θρῆοῖ κατὰ

σχῆμα γιαστό. — αἶ] ἀνήκει εἰς
ἀμφοτέρω τὰ βήματα καὶ ἀμφοτέ-
ρας τὰς μετοχές.

1160. μεσοστωμάτων = προωρισμέ-
νων, ὠρισμένων, εἰμαρμένων.

1161. ποτε = πρότερον, κατ' ἀν-
τίθεσιν πρὸς τὸν νῦν χρόνον.

1162. σώσας] ἔλαβε γενικὴν (ἐχ-
θρῶν) ὅπως τὸ ἐλευθεροῦν κττ.

1164. τέκνων] τοῦ Αἴμονος. δι-
ότι ὁ Μεγαρεύς εἶχε θυσιασθῆ τῷ
Ἄρει. Οὗτος ἐν 1068 πληθυντικὸς
περὶ τῆς Ἀντιγόνης μόνης, ὅρα 10.
— Ἐν 1162 — 4 ἐκτίθεται ἡ τε δη-
μοσία καὶ ἡ ἰδιωτικὴ εὐτυχία τοῦ
Κρέοντος, διὰ τὴν ὁποῖαν ἦτο ζη-
λωτὸς κατὰ τὸν ἄγγελον.

1166. Ἡ σύνταξις : ὅτου ἀνδρὸς
ἦδοναι ἀποδρῶσιν, τοῦτον οὐ τίθημι
ζῆν κτλ. — ἀποδρῶσαι] ἀόρ. β'. τοῦ
ἀποδιδράσκω = δραπέτευσαι, τ. ἔ.
καταλίπτω τὸν ἔχοντα. — τίθημι =
νομίζω.

1167. ἔμφυχον νεκρὸν] ὀξύμωρον.
559 «ἡ ἐμὴ ψυχὴ πάλαι τέθηκε.»

1168. πλοῦτις καὶ ζῆ] ἰσοδυνα-
μοῦσι πρὸς παραχωρητικὰς προτά-
σεις.

1169. ζῆ] ἀντὶ τοῦ ζῆθι. — τό-
ρανον] ἐπιθετικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ
τυραννικόν, βασιλικόν. — σχῆμα =
πρόσχημα, ἄξίωμα.

1170. τὸ χαλεπὸν] = ἦδοναι, ὡς
εἶπεν ἐν 1165. — ἄλλα] τὸν πλοῦ-
τον, τὴν τυραννίαν κττ. πλήν τῆς
χαρᾶς. — σκιάς] γενικὴ τοῦ τιμή-
ματος. — σκία κληροῦ] παροιμιώδης
φράσις ἐπὶ εὐτελεστάτων.

1171. Ἐπειδὴ τὸ πλοῦτις καὶ ζῆ
εἶναι μὲν προσώπου β' ἀλλὰ κείν-
ται γενικῶς περὶ πάντων, διὰ τοῦτο
ἐνταῦθα εἶπεν ἀνδρὶ ἀντὶ τοῦ σοῦ.
Ἀνήκει δὲ εἰς τὸ πρῶτον ὡς δο-
τικῆς χαριστικῆς ἀντὶ γενικῆς κτη-
τικῆς τοῦ ἄλλα. Ὅπως τὸ δέχε-
σθαι συντάσσεται δοτικῆς χαριστικῆς
δηλοῦσθαι τὸ πρόσωπον παρ' οὗ τίς
τὸ δέχεται χάριν αὐτοῦ, οὕτω καὶ
τὸ πρῶται. Ἀριστοφ. Ἄχαρ. 812

«πόσου πρῶται σοὶ τὰ χαίριδα ;»
Βατρ. 1229 «ἐγὼ πρῶται τῶδε
(τὴν λήκυθον) ;» = παρὰ σοῦ πρὸς
χάριν σου, παρὰ τοῦδε πρὸς χάριν
αὐτοῦ. — Ὁ ἄγγελος, τοῦ λαοῦ ἀν-
θρωπος, ἄρχεται τοῦ λόγου γνωμο-
λογῶν, ὡς ὁ φύλαξ (223 ἐξ. 388
ἐξ.), ἵνα κάμη ἐπίδειξιν σοφίας,
καὶ καταλήγει δὲ ὡσαύτως, ἀφοῦ
μόλις ὑπηνίξαστο τὰ πράγματα.

1172. αἶ] ὁ χορὸς εἶδε καὶ ἄλλα
λυπηρά, τὴν εἰς θάνατον ἀπαγωγὴν
τῆς Ἀντιγόνης, καὶ τὴν ἔριν Αἴμο-
νος καὶ Κρέοντος. — ἀχθος] κυρίως
= βῆρος, εἶτα δὲ = λύπη, συμφορά.
— βασιλέων] = τοῦ βασιλικοῦ οἴκου.
διότι καὶ οἱ παῖδες τῶν βασιλέων
καλοῦνται βασιλεῖς. — φέρον] = ἀγ-
γέλλων. Καὶ παρ' ἡμῖν οὕτω «τί
μὰς φέρνεις ;»

1173. τεθνήσκω] οἱ βασιλεῖς Αἴ-
μων καὶ Ἀντιγόνη. — θανεῖν] ἀντὶ
τοῦ συνηθεστέρου τοῦ θανεῖν. Γραχ.
1233. Θεοκ. 1, 74 «αἰτιώτατος
ναυμαχῆσαι ἐγένετο.» — Γενικῶς
καὶ ἀόριστως ἀποκρίνεται ὁ ἄγγε-
λος. Τοῦτο ἐξεγείρει τὴν περιεργίαν
καὶ ἀναπτύσσει τὸν διάλογον.

1174. φονεῖται] ὁ χορὸς ἐκ τοῦ
αἵτιοι θανεῖν εἰκάζει φόνον. — Ἐν-
ταῦθα ὑπανοίγεται ἡ μέση τὸν ἀ-
νακτόρων πύλη καὶ φαίνεται τοῖς
θεαταῖς ἡ Εὐρυδίκη μέλλουσα νὰ
ἐξέλθῃ. Ἄλλ' ἀκούσασα τὸν θάνα-
τον τοῦ Αἴμονος λιποθυμεῖ ἂν ἀφοῦ
συνῆλθεν ἐξέρχεται ἐν 1180.

1175. Τὰ αὐτοχειρ, αυτοκτόνος,
αὐτοσφαγῆς κτλ. δηλοῦσι τὸν θνή-
σκοντα ἢ τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ ἢ τῇ
χειρὶ τινος τῶν ἑαυτοῦ πληραιοστά-
των συγγενῶν. Αἶ 841 «αὐτοσφα-
γεῖς πρὸς τῶν φίλων ἐχθρῶν
ὀλοῖατα.» Ξεν. Ἑλλ. 6, 4, 35 «Ἀ-
λέξανδρος ἀποθνήσκει αὐτοχειρία
μὲν ὑπὸ τῶν τῆς γυναίκος ἀδελφῶν,
βουλῇ δὲ ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης.» Διὰ
τὴν ἀσάφειαν τῆς λέξεως ὁ χορὸς
ἔρωτᾷ τὰ ἐπόμενα.

1176. πρὸς] ἀνήκει καὶ εἰς τὸ πατροφῶς. 367.

1177. φωνὸν ἦτοι φωνικὸν λέγει τὸν Κρέοντα ὡς αἴτιον τοῦ θανάτου τῆς Ἀντιγόνης. πρβλ. 1003.

1178. τοῦπος=τὸ ἔπος=τὸ μάντευμα. πρβλ. 1078. ἐξ.—ἦνυσας=ἐξήνεγκας, ἐθέσπισας. ΟΚ. 453.

1179. ᾧδ' ἐχόντων] ἐννοεῖται: τῶνδε, ὁ πολλαῖς παραλείπεται παρὰ πεζοῖς καὶ ποιηταῖς.—ἄλλα] τὴν πρόληψιν ἄλλων δυστυχημάτων καὶ τὴν ἐξιλίωσιν τῶν θεῶν.—βουλεύειν=βουλεύεσθαι ἢ συνθέσσειν.—πάρα=πᾶρεστι=δυνατὸν ἐστί.

1180. Εὐρουδίην] ὁ Ἡσίοδος Ἠνιόχην αὐτὴν καλεῖ.—ὄμοῦ] ἐγγύς.—Ἡ Εὐρουδίη ἔρχεται εἰς τὴν σκηνὴν ἐκ τῆς μέσης πύλης τῶν ἀνακτόρων ὑπὸ δύο ἀμφιπόλων ἀκολουθουμένη (1189), ὅπως αἱ βασίλισσαι ἐνεφανίζοντο ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

1182. παιδός=περὶ παιδός. ΟΚ. 307 «κλύων σοῦ.»—πᾶρα = πᾶρεστι, ἐλήλυθε.

1183. ὧ πάντες ἄστοι] δηλ. οἱ παρόντες.—τῶν λόγων=τῶν ὑμετέρων λόγων, οὓς ἄρτι ἐλέγετε. Τὸ ἄβρον ἔχει κτητικὴν σημασίαν.

1184. Καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν ΟΤ. 20 ὁ ποιητὴς, ἵνα τοὺς Ἀθηναίους περιποιηθῆ, τὴν Παλλὰδα ἀναφέρει ἀντὶ ἄλλου θεοῦ.

1185 Ἐπειδὴ τὸ προσαγορεύω δύναται νὰ λάβῃ δύο αἰτιατικὰς (τὴν Παλλὰδα προσαγορεύω εὐγμάτα) κατὰ τὸ ὁμηρικὸν «Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα», διὰ τοῦτο τὸ προσήγορος ἔλαβε δύο γενικὰς ἀντικειμενικὰς, τὴν Παλλὰδος καὶ τὴν εὐγμάτων.—(Ἐξηγῶν ἀντιστρέφω τὴν σύνταξιν μεταβάλλων τὸ ἰκοίμην εἰς μετοχὴν τὸ δὲ προσήγορος εἰς ῥῆμα.)

1186-7. καὶ συνδέει τὴν περιόδον πρὸς τὰ προηγούμενα.—τυγχάνω τε...καὶ βάλλει] παρατακτικῶς ἐξηγήθησαν, ἐνῶ τὸ τυγχάνω λογικῶς εἶναι ὑποτελής: ὡς τυγχάνω

χαλῶσα, ἐνταῦθα βάλλει με φθόγος.—ἀνασπαστοῦ] κατηγ. κατὰ πρόληψιν.—ᾧστε ἀνασπαστὸν γενέσθαι, ἦτοι ἀνοικτὴν. Αἱ θύραι ἠνοίγοντο ἢ πρὸς τὰ ἔξω ἢ πρὸς τὰ ἔσω, ὅπερ καὶ συνηθέστερον. Ἴνα ἀνασπασθῆ τ. ἔ. ἀνοιχθῆ ἢ θύρα, ἔπρεπε νὰ γαλασθῆ τ. ἔ. ἀποκινηθῆ τὸ κλειθρον δηλ. ὁ μοχλὸς ὁ ἔσθθεν ἐγκαρσίως ἀπὸ τοίχου εἰς τοίχον ἐμβαλλόμενος καὶ συνέχων τὰς δικλίδας θύρας, δύο ἦσαν οἱ μοχλοὶ, εἰς ἐξ ἀοιστερῶν καὶ εἰς ἐκ δεξιῶν. διὰ τοῦτο πληθυντικῶς εἶπε κληθρα.

1191. οὐκ ἄπειρος] λιτότης.

1192-3. παρῶν]=ἐπειδὴ παρῆν, αὐτόπτης μάρτυς ὢν.—ἐρῶ κουδὲν παρήσω.] ἢ αὐτὴ ἔννοια θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς ἐξηγήθη, ὁ συγκότατον.—τῆς ἀληθείας]=τοῦ ἀληθοῦς, τῶν γεγονότων.

1194. μαλθάσοιμ' ἂν = λέγοιμ' ἂν μαλθακὰ ἔπη, παραμυθίωμην ἂν μαλθακοῖς ἔπεισι.—ᾧ] ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐννοουμένον ἔπεισι τοιούτοις. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ νεύονται.

1195. φανοῦμεθα] ἀπὸ ἐνικοῦ μετέθη εἰς πληθυντικόν. ὄρα 734.—δρθὸν (πρᾶγμα) ἢ ἀλήθεια] δὲν πίπτει, μένει σταθερά.

1196 Ἐνταῦθα περιεμένετο γὰρ εἰσάγων ἐπεξήγησιν τῶν ἐν 1192-3, ἀλλ' εἶπεν ἐγὼ δὲ ἀντιθετικῶς πρὸς τὴν προηγουμένην γνώμην. Οὕτω καὶ ἐν 685 κεῖται ἐγὼ δὲ μετὰ καθολικὴν γνώμην.

1197. ἐπ' ἄκρον πεδίου] εἰς τὸ ἄκρον τοῦ πεδίου, τὸ κράσπεδον τοῦ πεδίου, ὑπὲρ τὸ ὅποιον ἡμέσεως ὑψοῦντο οἱ πάγοι, περὶ ὧν ἐν 411.—νηλεὲς] παθητικῶς κεῖται=ἐλέου μὴ τυχόν.

1198. εἶτι] εἰς τὸ εἰκίνο ἀνήκει.

1199. τὸν] ἀντικ. τοῦ λούσαντες.—μὲν] ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ αὐθις (1204.)—ατήσαντες = παρακαλέσαντες, εὐξάμενοι.—ἐνοδία θεός εἶναι ἢ Ἐκάτη. Αὕτη περιπλανᾶται

ἀνὰ τοὺς τάφους καὶ τὰς τριόδους καὶ ἐπονομάζεται Ἐνοδία, Τριοδίτις, Τυμβιδία, ρυκτιπόλος. Ὡς τοιαύτη συγγέεται πρὸς τὴν Περσεφόνην. ὅθεν (Εὐρ. Ἴων. 1048) προσφωνεῖται «εἰνοδία θύγατερ Δάματρος.» Καὶ ἐνταῦθα ἀναφέρεται ὡς θεὰ χθονία καὶ ἡ αὐτὴ τῆ Περσεφόνη.

1200. εὐμενεῖς] ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑποκ. τοῦ κατασχεθεῖν, οὐχί εἰς τὸ δργᾶς=εὐμενεῖς, ἔξουμενισθέντες.—δργᾶς] ὀδύη ὁ Πολυνείκης ἀφέθη ἄταφος.

1201. νεοπλῆτος=νεοστὶ σπασθείς, δι' ἔλλεως ἀποκοπέας.

1202. θαλλοῖς] ἑλαίας κλάδους μετεχειρίζοντο ἐν τῇ καύσει τῶν νεκρῶν.

1203. οἰκίας] σπουδαῖον τοῦτο διότι πάντες εὐχόντο νὰ ταφῶσιν ἐν τῇ γενεθλίῳ γῆ, ἀλλ' οἱ ἔχθροὶ τῆς πατρίδος ἄταφοι ἐξερρίπτοντο τῶν ὀρίων αὐτῆς. Ἐγένετο λοιπὸν δεκτὸς ἐν τοῖς κόλποις τῆς πατροφῆς γῆς, καὶ ἔπαυσε νὰ ἦναι φυγὰς καὶ ἔχθρος αὐτῆς.—χθονός] γενικὴ τῆς ὕλης.

1204-5. Μετὰ τὸ τὸν μὲν (1190) περιεμένον ἐνταῦθα τὴν ἀντίθεσιν τῆς δὲ πρὸς νυμφεῖον κτλ. Ἄλλὰ μὲτεβλήθη εἰς αὐθις=πάλιν, ἔπειτα.—λιθόστρωτον] τὸ λίθοις ἐστρωμένον καὶ οὐχὶ τάπησι καὶ τοῖς τοιούτοις, οἳ ἐστρώννυντο ἐν ταῖς νυμφικαῖς θαλάμοις. Μετὰ τινος οἴκτου λέγεται.—νυμφεῖον] 891.—νυμφεῖον Ἄιδου] 654, 816. Ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται τὸ κόρη. —πρὸς-εἰσεβαίνομεν =ἐβαίνομεν πρὸς τὸ νυμφεῖον, ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς αὐτό.

1207. Τὸν τάφον λέγει νυμφεῖον (1205) καὶ παστάδα=νυμφικὸν θάλαμον.—ἀκτιόστον] διότι ἡ Ἀντιγόνη ἐτάφη ζωσα ἄνω τῶν νεομισμένων νεκρῶν ἐπιμῶν.

1209. τῷ] τούτῳ τ. ἔ. περὶ τὰ ὦτα τούτου.—ἄσημα βοῆς=ἄσημος

βοῆ, ὅπως 1265 «ἐμὼν ἀνολθα βουλεύματων» 1243 «ἐν τῷ ξυμφωρᾷ» Αἴ. 1144. «ἐν κακῷ χειμῶνος.» Εὐρ. Φοιν. 1500 «βοστρυγώδες ἄβρᾶ παρηίδος»=βοστρυγῶδῃ ἄβρᾶν παρηίδα.—περιβαίνει] Ὀδ. Ζ. 122 «ὥστε μὲ κουράων ἀμφήλους θήλυς αὐτῆ.» Ἐλαβε δοτικὴν, ὅπως Ἴλ. Ρ. 80 «Πατοόκλω περιβάς.» Εὐριπ. Ἰκέτ. 609 «τῶδε μοι τὸ θρόσος ἀμφιβαίνει.» Τρ. 298.

1210. Συγὰ τὸ μᾶλλον ἐπιτείνειε συγκριτικόν.

1212. δυστυχεστάτην τῶν παρελθουσῶν] ὄρα 102.

1213. παρελθουσῶν = προτέρων. 102.

1214. σαίνει=θωπεύει, ψαύει, τ. ἔ. μαλακῶς πλήττει τὰ ὦτα Κυρίως λέγεται περὶ κυνῶν.

1215. Ὁ Κρέων ἀκούσας τὸν Αἴμονα ἐβρίγησε προαισθανόμενος, ὅτι θὰ παραστῆ εἰς θέαμα φρικῶδες, καὶ θ' ἀκούσῃ τὰ προαγγελθέντα (1079) κωλύματα. διὸ ἐπιλείπουν αὐτὸν αἱ δυνάμεις καὶ προπέμπει τοὺς θεράποντας.

1216. Οἱ τάφοι, περὶ ὧν ἐνταῦθα ὁ λόγος, ἦσαν μὲν λιθόκτιστοι ἀλλὰ κεκαλυμμένοι χώματι καὶ ὁμοίωζον ἔξωθεν πρὸς γηλόφους διὰ τοῦτο λέγει αὐτὸν χώμα. Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τούτου ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τὸν τάφον χώμα, χωρὶς ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ὕλην. Τῶν τοιούτων τάφων ἡ θύρα ἀπεκλείετο διὰ λίθων. Ὁ Κρέων ἂν ὑποτεύει, ὅτι τοῦ Αἴμονος ἡ εἴσοδος ἐγένετο δι' ἀποσπάσεως λίθου. Ἡ ἀπόσπασις ἐδημιούργησε τὸν ἄρμον, ἦτοι μικρὸν χάσμα. δι' αὐὸ καθίστατο δυνατὴ ἡ εἴσοδος. Ἴσως μάλιστα οἱ ἀποκλείοντες τὴν θύραν λίθοι ἐτάσσοντο οὕτως, ὥστε ὠρτισμένος τις ἐξ αὐτῶν ἀποσπώμενος ἀπετέλει τὸν ἄρμον. —λιθοσπαδῆ] δι' ἀποσπάσεως λίθου γενόμενον.

1217. πρὸς αὐτὸ στόμιον] τοῦτο δὲν εἶναι τι ἔτετοῦρον ἄρμου, ἀλλ'

ἢ ἐπέξηγησιν αὐτοῦ λάβε ἢ ὡδε :
δύντες ἀρμόν τὸν πρὸς αὐτὸ τὸ στό-
μιον.

1218. κλέπτομαι] πρβλ. 681.

1219. ἐκ δεσπότου κελεύσασιν
= τοῖς ἐκ δεσπότου κελεύσασιν.
πρβλ. 95. Ἡ σύνταξις εἶναι ἀθήνης
διὰ διορθοῦται εἰς κελεύσασιν = ἐκ
κελεύσασιν δεσπότου.

1220. μισθοῖφ τυμβεύματι] ἐν-
νοεῖ τὸν μυθὸν καὶ τὸ ἐνδοτάτον
μέρος τοῦ θαλάμου, ἐν ᾧ εἰθιέτο
οἱ νεκροί.

1221. κρεμαστὴν αὐχένος] ὅπως
τὸ κρεμάννυμι μετὰ γενικῆς. Ἀρι-
στοφ. Πλοῦτ. 312.

1222 βρόχος μιτώδης = βρόχος ἐκ
μίτων ἢ βρόχος εὐμίτος τ. ἔ, στε-
ρεός. Ἡ σινδῶν ἦτοί τὸ λινοῦν ὑ-
φασμα, τὸ ὅποιον συστρέψασα ἐποί-
ησε βρόχον, ἐχρησίμευεν εἰς αὐτὴν
ἢ ὡς ζώνην ἢ ὡς κρήδεμνον.

1223. Οἱ θεράποντες ἦλθον εὐ-
θύς μετὰ τὸ Αἴμιον· διὸ εἶδον τὴν
Ἀντιγόνην κρεμαμένην ἔτι (1221),
ἀλλ' ἐν στ. 1236-40 αὕτη κεῖται
ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς μὲν ῥητῶς νὰ
λέγηται πῶς ὁ Αἴμιος κατεβίβασεν
αὐτήν, ἀλλὰ τὰ ἐν στ. 1223 ἀρ-
κετὰ σαφῶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐννοηθῇ,
ὅτι ὁ Αἴμιος ἐνταῦθα κάτωθεν ἐναγ-
καλισθεὶς τὸ μέσον τοῦ σώματος
τῆς Ἀντιγόνης κρεμαμένης κατεβί-
βασεν αὐτήν εἰς τὴν γῆν. — περιπετῆ
= περιπεπωκότα.

1224-5. εὐνή καὶ λέχος πολλάκις
τὴν συζυγίαν σημαίνουσι. Εὐρ.
Ἄνδρ. 907 « ἄλλῃν τιν' εὐνήν ἀντί
σοῦ στέργει πόσις ; » Ἐνταῦθα =
μνηστῆ, νόμφη. — ἢ κάτω = ἢ τε-
θνηκυῖα, ἢ ἐν τῷ Αἴδι ὄσῳ ἤδη.
1226. ὁ δὲ] Κρέων. — σφε] τὸν
Αἴμιον 44.

1229. συμφορᾶς] ἐφαρτᾶται ἐκ
τοῦ τῶ. — ἐν τῷ συμφορᾶ. = ἐν τίνι
συμφορᾷ. Αἴ. 314 « ἐν τῷ πράγμα-
τος. » Ἡλ. 170 « τὴν ἀγγελίαν »
Περὶ τῆς ἐν ὄρα 962. = τί παθῶν,
ἐν τίνι τυφλώσει. — διεφθάρης = ἀ-

πώλου ἦτοι ἀπόλεσας τὰς φρένας.

1232. προσώφω] τοῦ Κρέοντος.

1233. κνώδοντες εἶναι οἱ ἐκατέ-
ρωθεν τοῦ ξίφους κατὰ τὸ τέλος τῆς
λαβῆς καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκμῆς
προέχοντες σιδηροὶ ὀδόντες ἢ ἀγ-
κίστρα. — ἐκ δ' ὀρμωμένου] τμησίς.
= ἐξορμωμένου δέ.

1234. φυγαῖσι = σπουδῆ δραμαίως.
Ἄν τὸ ὀρμωμένου ἦτο ἐγκλισίς,
τὸ φυγαῖσι θὰ ἐξεφέρετο διὰ μετο-
χῆς : ἐπεὶ φεύγων ἐξωρμάτο. — Ὁ
Αἴμιος εἶναι ἔκφρων ἐπὶ τῷ θανάτῳ
τῆς Ἀντιγόνης. Μαινόμενος δὲ καὶ
πτύει τὸν πατέρα καὶ πειράται νὰ
φυνεύσῃ αὐτὸν ἀλλ' εὐθύς συνελ-
θὼν ἐπισπεύδει τὴν αὐτοκτονίαν, ἣν
εἶχε προεῖπει (751).

1235. αὐτῷ χολωθεῖς] συνελθὼν
καθ' ἑαυτοῦ ὠργίσθη διὰ τὸ ἐπι-
χειρηθῆν ἀνόσιον ἔργον. — ὅσπερ
εἶχε] δηλ. ἀνευ ἄλλης παρασκευῆς
καὶ χρόνου τριβῆς. — ἐπενταίεις =
ἐπενταίνας ἑαυτὸν, δηλ. ἀνατείνας
τὴν χεῖρα καθ' ἑαυτοῦ.

1236. ἤρισσε πλευραῖς ἔγχος =
ὄθησε πρὸς τὰς πλευράς (διὰ τῶν
πλευρῶν) τὸ ξίφος, ἐνέπηξε ταῖς
πλευραῖς — μέσσον] μέγρι τοῦ μέ-
σου (ὅστε τὸ ἦμισυ τοῦ ξίφους εἰς =
εχώρησε) τ. ἔ. εἰς μέγα βάθος.
— ἔγχος] παρὰ τοῖς τραγικοῖς ση-
μαίνει πολλάκις τὸ ξίφος. — ὄρθον]
χαλαρὸν, ἄτιον, θνήσκοντα.

1237. Ἡ σύνταξις : ἔτι δ' ἔμ-
φρων προσπίπτουσα παρθένω εἰς
ὕγρον ἀγκῶνα (δηλ. λαβῶν). = προσ-
κολλᾶται τῇ παρθένω λαβῶν αὐ-
τὴν εἰς τὸν αὐτοῦ ὕγρον ἀγκῶνα
τ. ἔ. περιέβαλεν αὐτὴν διὰ τοῦ
χαλαροῦ αὐτοῦ βραχίονος.

1239. παρειαῖ] τῆς Ἀντιγόνης.
Δοτικὴ διευθύνσεως.

1240-1. Ἐν τῷ αὐτῷ στίχῳ ἡ
παραλήγουσα τοῦ νεκροῦ κεῖται καὶ
ὡς μακρὰ καὶ ὡς βραχεῖα. Φιλ. 266
« ἀλλ' ἐν πέτραισι πέτρον » ΟΚ.
883 « ἄρ' οὐχ ὕβρις τὰδ' ; ὕβρις »
— τὰ νυμρικὰ τέλη = τὴν γαιμήλιον

τελετῆν. Δίγει τὸν Αἴμιον νυμφίον
ὡς παρὰ τῇ μνηστῇ κείμενον.

1242. ἀβουλλαν] τὴν τοῦ Κρέοντος
τὴν θανατώσαντα τὴν Ἀντιγόνην
καὶ τὸν Αἴμιον.

1244-5. Ἡ Εὐρυδικὴ διὰ τῆς
μέσης ἦτο βασιλείου πύλης ἐπα-
νέρχεται εἰς τὰνάκτορα οὐδὲν εἰ-
πούσα. διότι εἶχεν ἀποφασίσει αὐ-
τοκτονίαν καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν
ταύτην πᾶς λόγος περιττός. — τοῦτο]
ἀντικ. — τί] κατηγ. — ἐσθλὸν ἢ κα-
κὸν λόγον = οὐδένα λόγον.

1247. ἄχη] συνήθως = λύπη, ἐν-
ταῦθα = συμφορὰν. — Συχνὰ ὁ ἐνε-
στῶς κίλῳ κεῖται ἀντὶ παρακει-
μένου ἢ ἀορίστου.

1248. ἐξαῦσαι (αὐῶ) = ἐκφωνή-
σιν. — Ἄστοπον ἐνομιζέτο τὸ δημο-
σίᾳ θρηνεῖν καὶ μάλιστα τὰς γυ-
ναῖκας. Ἡ Ἠλέκτρα δικαιολογεῖ
τοὺς δημοσίους θρήνους αὐτῆς, ἡ δὲ
μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ ψέγουσιν αὐ-
τὴν ἐπὶ τούτοις. (Ἡλ. 254, 328,
516). Ἐν ΟΤ. 1241 ἡ Ἰσκάστη
θρηνεῖ, ἀφοῦ πρῶτον εἰσῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον. — ἔσω] ἀντὶ τοῦ ἔσθον.
ὄρα 491. Μετὰ τὸ ὑπὸ στήνης πλε-
ονάζει τὸ ἔσω.

1249. Ἡ σύνταξις : προθήσειν
δμψαῖς στένειν πένθος οἰκτεῖον. —
Ἦν ἔθος αἱ γυναῖκες ἐν τῷ οἴκῳ
νὰ μυρολογῶσι. (D. Z 499 X 430
515) μετὰ τῶν θεραπανίδων.

1250. γνώμης ἀπειρος = ἀνόητος.
Καλλίτερον θὰ ἦτο τὸ γνώμης ἄ-
μοιρος. — ἀμαράντειν] λίαν ἀόριστος
λέξις ἐπιτήδης ἐκλεχθεῖσα, ὥστε ὁ
μὲν ἄγγελος νὰ ἐννοῇ τὸ δημοσίᾳ
θρηνεῖν οἱ δὲ θεαταὶ τὴν ἐπικειμέ-
νην αὐτοκτονίαν. = ἀπρεπές, ἄτο-
πὸν τι ποιεῖν.

1251-2. ἐμοὶ δ' οὖν = δύνασαι
ὀρθῶς ταῦτα λέγειν, ἐμοὶ ὁμῶς οὐ-
δὲν ἦτον. — βαρῶ] 767. = ἐπίφο-
βον. — προσεῖναι] ἐννοεῖται : ποῖς
ἄγαν σιγῶσι καὶ βροῖσι. — μάτην =
ματαιῶς, ἀνωφελῶς.

1253. εἰσόμεσθα] μέλλων ἀντὶ

ὑποτακτ. ἀορίστου αὐθυποτάκτου,
δηλ. ἀντὶ τοῦ ἴδωμεν, ἐξετάσωμεν.

1255. Το παραστῆσαι καὶ πα-
ρέχεσθαι σημαίνουσιν οὐχὶ μόνον
πλησίον περᾶν, ἀλλὰ καὶ εἰσέρχε-
σθαι. ΟΤ. 1241 « παρῆλθ' ἔσω. »
Πρβλ. τὸ ἡμέτερον « περάσσε μέσα »
1256. Ὁ ἄγγελος εἰσέρχεται εἰς
τὰνάκτορα.

1257. Εἰσέρχονται εἰς τὴν σκη-
νὴν ἐκ τῶν ὀπισθεν τῆς ἀριστερᾶς
ὡς πρὸς τοὺς θεατὰς περιάκτου οἱ
περὶ τὸν Κρέοντα φέροντες τὸν Αἴ-
μιον. ὁ δὲ Κρέων παρακολουθεῖ ἔ-
χων τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ νεκροῦ
(1258, 1279, 1297). Ὡς σῶμα τοῦ
Αἴμιος ἔφερον ὁμοίωμα νεκροῦ ἐθί-
ναις κεκαλυμμένου. — καὶ μὴν] 155.
— ἐφήμει = πάρεστι.

1258 ἐξ. Ὁ Κρέων ἐν τῷ πτώ-
ματι τοῦ υἱοῦ ἔχει φανερόν ση-
μεῖον, ὅτι αὐτὸς οὗτος ἦμαρτε.

1259 60. εἰ θέμις εἶπειν] μεταί-
ζει τὴν κατὰ τὸ βασιλέως ἐπὶ παι-
δοκτονίᾳ κατηγορίαν. — οὐκ ἄλλο-
τρίας ἄτης] ἀμαρτίας οὐχὶ ἄλλου
τινος, οὐχὶ ὑπ' ἄλλου διαπραχθεί-
σης. Μετὰ τούτῳ περιεμένετο ἀλλ'
οἰκείας ἑαυτοῦ ἄτης. μετεβλήθη ὁ-
μως ὁ λόγος συμφώνως πρὸς τὸ ἔχων
εἰς μετοχὴν ἀλλ' αὐτὸς ἀμαρτωῶν.

1261-2. Ἐπιφώνησι καθ' ἑαυ-
τὴν ἐκφερομένη, οἷα καὶ ἡ ἐν 1265.

— φρενῶν δυσφρόνων] ὀξύμωρον. =
φρενῶν, αἰτίνας κυρίως οὐκ εἰσὶ
φρένας. Τὸ ἐπίθετον ἀναίρει τὸ οὐ-
σιαστικόν. Αἴ. 665 ἄδωρα δῶρα.
ΟΤ. 1214 ἄγματος γάμος. Ἡλ.
1164 μήτηρ ἀμήτωρ. Διαφέρει τὸ
ἐν 1276 πόνοι δόσπονοι διότι τὸ ἐ-
πίθετον δὲν ἀναίρει ἀλλ' ἐπιτείνει
τὸ οὐσιαστικόν. — στερεῶ] ὡμά, ἄ-
χαμπτα· διότι προήλθον ἐκ τῆς ἀ-
μεταπίστου σκληροτραχηλίας τοῦ
Κρέοντος. Ὡστε κυρίως ἡ ἰδιότης
ἀνῆκει οὐχὶ εἰς τὰ ἀμαρτήματα
ἀλλ' εἰς τὰς φρένας, ἐξ ὧν τὰ ἀ-
μαρτήματα. ἐν Αἴ. 926 ὁ Αἴας λέ-
γεται στερεόφρων καὶ ἐν 931 ὡμό-

φρων. — θανατόνεια = θανάτου αίτια.

1263-4. Προσφώνησις άνευ ρήματος. 781. — Προσφωνούνται οι γέροντες του χορού. — Διά του πιαόντας έννοει έαυτόν, διά του θανόντας τόν Αίμονα, όρα 10. — Το έμφυλλους είναι άντικ., αι δέ μετοχαι κατηγορ.

1265. άνοιβα βουλευμάτων] άντι του άνοιβα βουλευματα. όρα 1209.

1266. νέφ ένδ μόρφ] θανάτω καινοπροπεΐ· διότι ήττοκτόνησε και τοϋτο διά τόν πατέρα.

1268. άπελύθης = άπηλλάγησθε του ζήν. Το άπολύεσθαι = θνήσκειν, και το άπόλυσις = θάνατος 1314.

1270. σίμοι] όρα 320. Πάσχει κράσιν ή έκθλιψιν μόνον όταν άκούουή τó ως. — τήν διαν ήδιν = τó δίκαιον μαθεΐν, όπως ο Κρέων λέγει «έχω μαθών.»

1272. έχω μαθών] όρα 22. Έννοείται: διπρ τήν διαν.

1273. έξ τότε καθ' όν χρόνον έποιουν τó κήρυγμα, έξ ου ο θάνατος του παιδός. Έπιαναλαμβάνεται ή λέξις χάριν έμφάσεως. — όρα] ως αναγνωρίζω ήδη εκ των πραγμάτων. — μέγα βάρος = βαρείαν πληγήν, μεγάλην συμφοράν, άτην. — ένέπαισον έμψ κόρη] παίσας έ έβαλε τή έμψ κεφαλή. — Το βάρος είναι έσωτερικόν άντικ., όπως 1307 «άνταϊαν (πληγήν) έπαισεν» OK 544 «έπαισας νόσον». — έχων με] κατέχων με, έχων με όλος έν τή έαυτου έξουσία. πβλ. 930 «ρίπαι τήνδε έχουσι». OT. 726 «έγει με φυγής πλάνημα». — ένέοισεν] έννοείται έμέ. — Το όδδς. όπως και παρ' ήμιν αυτό και τó όρόμος, σημαίνει βουλήν, πράξιν. Όστε ή φράσις = ένεβαλέ με ή παρώρμησεν εις άγρια βουλευματα. Οι άνθρωποι των ήρωϊκών χρόνων τήν αίτίαν των δυσβουλιών αυτών άνήγον εις τούς θεούς.

1275. λακπάτητον] κατηγορ. κατά πρόληψιν περιέχον τó αποτέλεσμα

του άντρέπων = ώστε είναι λακπάτητον. Ίσοϋται προς προδιορισμόν τρόπου: λάξ, λακπατών. Έκ του λάξ και πατω οι Άττικοί έσχημάτισαν λακπατω = τσαλαπατω. — άντρέπων] ή άποκοπή τής προθέσεως δέν είναι συνή παρά Σοφοκλει.

1276. Έν ταΐς έπιφωνήσεσιν έπιτρέπεται ή χασμαδιά. — πόνοι δύσπονοι] όρα 1261. — ω πόνοι βροντών δύσπονοι] ω βάσανοι του άνθρωπίνου βίου. Γενικώς όμιλει περι του πλήρους βασάνων βίου των ανθρώπων.

1278. Ο θεράπων ή έν στ. 1256 εισελθών εις τάνακτρον, ίνα ήδη τιθά έκαμνεν ή βασίλισσα, έξέρχεται. — Η έννοια: αληθώς είσαι κάτοχος και κτήτωρ παντός κακού· διότι άλλα μόν κρατείς, άλλα δ' ύπάρχουσιν έν τώ οικώ. — έχων τε και κεκτημένος] έννοείται: κακά, ό έτέθη έν τέλει μετά πολλής έμφάσεως. Αι δύο μετοχαι τήν πλήρη κτήσιν δηλοϋσι. Πλατ. Θεαιτ. σελ. 143 «ου τοίνυν μοι ταϋτόν φαίνεται τó κεκτησθαι τώ έχειν, όϊον είμάτιον πριάμενος τις και έγκρατής ών μή φορεί, έχειν μόν ουκ άν αυτόν αυτό, κεκτησθαι δέ γε φαίμεν.»

Προς τας δύο δέ μετοχας αντιστοιχεί ο επόμενος μερισμός: άλλα μόν έχεις ήδη, άλλα δέ είναι κτημάσου χωρίς να τó ειζεύρη. Κανονικώς έπρεπε μετά τó τά μόν φέρων να κηται εκ παραλλήλου μετοχή τις: δοικας ήκειν έχων τε και κεκτημένος κακά, τά μόν φέρων τά δέ τάχα διρόμενος. Άλλ' επειδή τó δοικας ήκειν έτέθη έν τώ δευτέρω μέρει τής αντιθέσεως, ανακολούτως ή δευτέρα μετοχή έτράπη εις απαρέμφατον όμοταγή προς τó ήκειν προς ο και συνεδέθη διά του και. [Η έξήγησις πρέπει να μή ήναι ανακόλουθος.]

1281. Διά τής επιτάξεως του ή εξαίρεται τó κάκιστον. Εύρ. Ηλ. 967

«τι δήτα δρώμεν; μητέρ' ή φονεύσομεν;»

1282. παμμήτωρ] επίθετον του γυνή. = ή κατά πάντα μήτηρ, ή όλως μήτηρ, ή και μέχρι του τάφου μήτηρ, ή όποια και έγέννησε τόν Αίμονα και εις τόν τάφον ήκολούθησε. Ένταϋθα μόν είναι τó αντίθετον του μήτηρ άμήτηρ, άλλαχού δέ παμμήτωρ λέγεται ή γή ως τά πάντα γεννώσα.

1283. άρει νεοτόμοισι] ποιητικώς πλεονασμός. πβλ. Αϊ. 898 «άρτιως νεοσφαγής κείται.»

1284. δυσκάθαρτος] διότι δέν ήρξέσθη εις τήν μετάνοιαν του Κρέοντος άλλ' άπήτησε και δύο θυμάματα. — Αιδου λιμήν] διότι πάντας εκ του τρικυμιώδους βίου ως λιμήν γαλήμιος δέχεται, 810.

1288 πβλ. 1030. — βλωλί' άνδρα] δηλ. έμέ. — έπεξεργάσω] επέσφαζας.

1289-92. Η σύνταξις: τίνα νέον σφάγιον γυναικειόν μβρον λέγεις άμφικείσθαι μοι. — σφάγιος] διά σφαγής γενόμενος. — γυναικειός] άντι γενικής γυναικός. Αισχ. Περσ. 8 «νόστω τώ βασιλείω.» ίδίως επί κυρίων όνομάτων γίνεται τοϋτο, λ. χ. παρ' Ομήρω: Τελαμώνιος υίός, Νεστορέη νήδς. Εκτόρεος χιτών. — έπ' όλεθρω] επί τώ θανάτω του Αίμονος. Αϊτιον του σφάγιον. = γυναικός σφαγείσθς επί τώ όλεθρω του Αίμονος. — ο πα] συνήθως παρ' έπιτάξεσιν και σπανιότερον παρ' τραγικώς ο δούλος, ο θεράπων καλείται παϊς. 1012, 1087.

1293. Άνοιγεται ή μέση πύλη των ανακτόρων και διά του εκκυκλήματος εκφέρεται ο νεκρός τής Ευρυδίκης όρα 1257. — δρα] εκ του γυναικειόν (1292) έννοείται: γυναίκα.

1297. έχω μόν] δέν ακολουθεί ομαλώς, προσβλέπω δέ, άλλα μετεβλήθη έν τώ 6' κόλπ ή σύνταξις.

1301. δεύθηκτος = οξείως τεθηγμένος, ήχονημένος. — περι έλφει]

πβλ. Αϊ. 928 «πεπτώτα περι ζίφει.» 11. Ν 441 «ερείκόμενος περι δουρί». Θ 86 «κυλινδόμενος περι χαλκώ.»

1302. λύει] ώστε τά βλέφαρα άπόλεσαν τήν τάσιν αυτών. Άνθος. «όμματ' έλυσε τά Γοργόνος Περσεύς». πβλ. τά ήμνητικά «λύσε γυϊα, γούνατα». — κελαινά] κατηγορ. κατά πρόληψιν: ώστε γενέσθαι κελαινά, τ. έ. ή νύξ του θανάτου εκάλυψεν αυτά. Παρ' Ομήρω «άμφι δέ όσσε κελαινή νύξ εκάλυψε.»

1303. Τήν τύχην του Μεγαρέως (όρα 995) ο άγγελος κατά τήν κοινήν και ουχι κατά τήν τής Ευρυδίκης γνώμην όνομάζει κλειών λάχος.

1304. τοδδε] έννοείται: ουχι κλειών λάχος άλλ' άπλωσ λάχος. — λαοσθιον] έπιερρ.

1305. έφυνήσασα = καταρσασμένη. OT 1275. στοιαυτ' έφυνών] — κακός πράξεις = κακοπραγίας, δυστυχίας, κακώς πράξει, δυστυχήσαι, απολέσθαι. Ο άγγελος είναι άνήλεθς διηγουμένος.

1307. έξ άνέπτην (άνεπτην) φόβω] = τρέμω, φρίττω εκ φόβου. Κατά λέξιν = έπέταξα εκ φόβου. Το ρήμα τοϋτο τίθεται επί ισχυροϋ ψυχικοϋ πάθους χαρμωσόνου ή λυπηροϋ. Αϊ. 693 «περιχαρήσιν άνεπτύμαν» πβλ. τά παρ' ήμιν «πετώ από τή χαρά μου» «πετώ σαν τó ψάρι». Έτέθη άόρ. άντ' ένεστώτος. διότι πολλάκις οι παλαιοι τήν παρούσαν ψυχικήν κατάστασιν εκφράζουσι δι' ασριστου άναφερόμενοι εις τόν χρόνον, καθ' όν συνέθη ή προξενήσασα τήν κατάστασιν ταυτην πράξις. Φιλ. 1314 «ήσθη πατέρα τόν άμδν εύλογούντα σε». πβλ. τó παρ' ήμιν «χάρηκα ποϋ σ' έγνώρισα». — Το τελευταϊον κατά του Κρέοντος κτύπημα κατήγεγεν ή άγγελία, ότι ή άγάπη τής συζύγου έτράπη εις μίσος, και ότι ή τελευταία αυτης εις ζήλις ήν κατάρα κατ' αυτοϋ. — τί ουκ έπαισεν] ισχυρά παρακλήσεις. =

ἀγς παίσατέ με. — ἀνταίαν] ἔννοεῖται πληγὴν. — ἐμπρόσθιον εἰς τὸ στήθος.

1309. ἀμφιόηκτω] ἀμφοτέρωθεν τεθηγμένω.

1311. συγκέκραμαι] = συμμέμγαμαι, συνέζευγαμαι. — δῆη = δυστυχία, ταλαιπωρία. Διὰ τοῦ συγκέκραμαι προσωποποιεῖται ἡ δῆη.

1312 ἐξ. γε] βεβαίω τούς λόγους τοῦ Κρέοντος, ὡσεὶ ἔλεγεν : ὀρθῶς θρηνηῶν λέγεις ταῦτα· καὶ γὰρ πρὸς τῆς θανούσης ἐπεσκήπτου κτλ. — Ἡ σύνταξις : ἐπεσκήπτου πρὸς τῆς θανούσης ὡς ἔχων αἰτίαν τῶνδε κακίων μόνων. — τῶνδε κακίων μόνων = τοῦ ν' ἀποθάνῃ οὗτος (ὁ Αἰμῶν) καὶ ἐκεῖνος (ὁ Μεγαρέυς). — Τὸ ἐπισκήπτω καὶ ἐπισκήπτομαι = κατηγορῶ. Ἐπίστε κείται παθητικῶς, ὡς ἐνταῦθα.

1314. Ὁ Κρέων θέλει νὰ μάθῃ τι πλέον καὶ ἀκριβέστερον τῶν προειρημένων (1282 3. 1301 ἐξ) — καὶ] ἐν ἐπισημείῳ. 726. — ἀπειύσατο] 1268. — ἐν φοναῖς = ἐν φόνοις, ἐν τῷ φόνῳ, τ. ἔ. φονεύουσα ἑαυτήν.

1315 ἐξ. Ὁ ἄγγελος δὲν λέγει τι πλέον τῶν ἐν 1282=3, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνων, ὅτι ὁ Κρέων εἶναι αἴτιος τοῦ τέλους υἱοῦ καὶ μητρός, δευτέραν καιρίαν πληγὴν τῷ Κρέοντι καταφέρει. — ὅπως = ὡς, ἐπεὶ. — δευκώκυτον = ὄξος καὶ μέγλω θρήνου δέμενον.

1317 ἐξ. Ἡ σύνταξις : τὰδε οὔποτε ἀρμόσει ἐξ ἑμᾶς αἰτίας ἐπ' ἄλλον βεσιτῶν. Ἡ ἔννοια : τοῦ φόνου τούτου ἡ αἰτία ἀδύνατον ἐξ ἐμοῦ νὰ μεταβιβάσθῃ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν ἀνθρώπων. — Τὸ ἀρμόσει εἶναι οὐδέτερον. Ὑποκειμ. τὸ τὰδε.

1319. Το καίνο πολλάκις = κτείνω. — ὁ μέλεος] ἑαυτὸν λέγει οὐχὶ τὸν υἱόν, ὡπως Αἰ. 374. — Τρίς ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἐγὼ μετὰ δυνάμεως.

1320. φάμ' = φημί = φημί.

1322. γειε = ἰπάγετε. Ἐπέλιπον τὸν Κρέοντα αἱ δυνάμεις.

1325. τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μη-

δένω = τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον τοῦ μηδενός = ὅστις δὲν ὑπάρχω ἐν βαθμῶ μείζονι ἢ τις ἀνύπαρκτος. εἶμαι λοιπὸν ἐντελεῶς οὐδέν.

1326. κέρδη] 1032. Οὕτω λέγει τὴν ἀπὸ τῆς ὀψέως τῶν νεκρῶν ἀπαγωγὴν τοῦ Κρέοντος. — Ἡ ἔννοια : ἡ ἐντεῦθεν ἀπαγωγὴ σου εἶναι κέρδος διὰ σέ, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ γείνη λόγος περὶ κέρδους.

1327. Ἡ σύνταξις : τὰν ποσὶν κακὰ κράτιστά ἐστι βράχιστα (ὄντα). Προσωπικὴ ἡ σύνταξις ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου : βράχιστα εἶναι τὰ ἐν ποσὶ κακὰ κράτιστόν ἐστι. = εἶναι κάλλιστον τὸ νὰ ἦναι σύντομα τὰ παρόντα κακὰ. Ἐν τῇ νῦν περιπτώσει συντέμνονταί τὰ κακὰ, ἂν ἀποχωρήσῃ ὁ Κρέων ἀπὸ τῆς ὀψέως τῶν πτωμάτων — τὰν = τὰ ἐν. — Ὁ χορὸς θέλει ν' ἀπομακρύνῃ τὸν Κρέοντα πρὸς ἀνακούφισίν του.

1330-33. Ἡ σύνταξις : φανήτω ὁ ὑπάτος ἐμῶν μόνων κάλλιστα (= καλλίστως) ἄγων ἐμοὶ τερμῖαν ἡμέραν.

1334-5. Ἡ ἔννοια : ταῦτα, ἃ εὔγεται, ἀνήκουσιν εἰς τὸ μέλλον· καὶ δὲν εἶναι κατεπείγοντα· σπουδαιότερα εἶναι τὰ παρόντα, περιῶν ὀφείλομεν νὰ φροντισώμεν· διότι περὶ ἐκείνων φροντίζουσιν οἱ θεοί. — τῶν προκειμένων τι = τῶν παρόντων τι = τούτων τι, ἅπερ ὁ παρὼν καιρὸς ἀπαιτεῖ Ἐννοεῖ τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν. — τῶνδε] δηλ. τοῦ θανάτου σου. — ταῦτα τῶνδε] εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀναφέρονται. 64. — (τούτοις) δίοισι χορὴ μέλειν] δηλ. τοῖς θεοῖς. — Ὁ χορὸς τὸ μὲν εὐσχήμως κατακρίνει ὡς ἀνοσίαν τὴν ὑπὸ τοῦ Κρέοντος ἐπικλήσιν τοῦ θανάτου· διὸ δ' καιολογεῖται ὁ Κρέων ἐν 1336. τὸ δὲ ἐπισπεύδει τὴν ταφὴν πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ Κρέοντος.

1336. ταῦτα] τὸν θάνατον. — συγκατηνυξάμην] συγκεφαλαιώσας ἡνυξάμην.

1337. προσεύχου] ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ εἶχ.υ.

1339. Ὁ Κρέων μετὰ τὴν παραινέσιν τοῦ χοροῦ ἐπανέρχεται εἰς τὴν πρώτην (1321) παράκλησιν, ν' παγγίωσιν αὐτὸν τῆς σκηνῆς. — μάταιον] τὸν μῆδεν ὄντα, κατεστραμμένον.

1341. οὐδ' ἔχω] συνέχεια τοῦ ἀναφ. λόγου δε κατέκτανον.

1342. ἐξ. Τὸ ὄραν πρὸς τινα λέγεται κατὰ τὸ βλέπειν εἰς τοὺς θεοὺς (923). = βλέπειν πρὸς τινα, παρ' οὗ τις προσδοκᾷ ὑποστήριξιν. — πᾶ κλιθῶ] στηριχθῶ. Ἀπολέσας τὸ τέκνον καὶ τὴν σύζυγον, οὐδὲν πλέον ἔχω στήριγμα.

1345 ἐξ. λέχαια] = πλάγια καὶ πεπτωκότα. Το ἀντίθετον ὀρθά. — πάντα τὰ ἐν χερσίν] ἔννοεῖ τὸν παῖδα καὶ τὴν γυναῖκα. — τὰ δὲ] ἐπιρρηματικῶς ἄνευ ἡγουμένου τὰ μὲν. — ἐπὶ κρατὶ = ἐν κρατὶ.

1348. Ὁ Κρέων ἀπαγγεῖλας τοὺς τελευταίους λόγους, οἱ ὅποιοι συγκεφαλαιοῦσι πάντα τὰ προηγουμένα, ἀπάγεται ὑπὸ τῶν θεραπόντων. Ἀπερχόμενος δὲ καὶ ὁ χορὸς ἐξαγγέλλει ἐν τοῖς ἐξῆς τὴν θεμελιώδη τοῦ δράματος τούτου ἀρχὴν ἢ ἠθικὴν βᾶσιν. — Ἡ εὐβουλία κατὰ τοὺς παλαιούς ἦν μέρος τῆς εὐδαιμονίας καὶ μάλιστα πολλῶ πρώτων

= πρώτιστον, κυριώτατον.

1349. γε] τοῦλάχιστον ἐνώπιον τοῦ πρὸς θεοὺς ἐγγλήματος πρέπει τις νὰ ὑποχωρῇ. — τὰ εἰς θεοὺς = ὅτι εἰς τοὺς θεοὺς ἀφορᾷ, τοὺς θείους νόμους. — ἀσεπτεῖν = ἀσεβοῦντα ὑπερβαίνειν. — ἀσεπτεῖν, ἀπιστεῖν, ἀνηκουστεῖν ἐκ τῶν ἀσεπτος, ἀπιστος, ἀνήκουστος.

1350 ἐξ. μεγάλοι λόγοι ἐδίδαξαν] κυρίως ἡ τιμωρία τῶν μεγαληγοριῶν διδάσκει, διὰ δὲ τῆς τιμωρίας διδάσκει ἐμμέσως καὶ ἡ μεγαληγορία. — Ὁμαλῶς λοιπὸν θὰ εἶχεν ὁ λόγος ὡδε : αἱ μεγάλαι πληγαί, ἃς οἱ μέγλαυχοι ἀποτινουςιν διὰ τὰς μεγαληγορίας, διδάσκουσιν αὐτοὺς τὸ καλῶς φρονεῖν. — μεγάλοι λόγοι = μεγαλαυχία. Ἐννοοῦνται δὲ συγχρόνως καὶ τὰ σκληρὰ καὶ ὑπερήφανα φρονήματα. — μεγάλας πληγὰς ἀποϊσαντες = μεγάλα δυστυχήματα (ποινὰς) πληρώσαντες τ. ἔ. δια μέγλων δυστυχημάτων τιμωρηθέντες ἐν τῷ προσώπῳ τῶν μεγαλαύχων. — ὑπεραύχων = μεγαλαύχων, ὑπερηφάνων. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ μεγάλου λόγοι. Πρὸς ἐπίτευξιν τῆς παρηγήσεως «μεγάλοι λόγοι μεγάλας πληγὰς» μετετέθη ἡ γενικὴ. — γήρα] ἐνταῦθα κείται μεταφορικῶς = τῷ χρόνῳ, ὀφέ, βραδέως, τέλος. — ἐδίδαξαν] γνωμ. ἀόριστος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ἀντιγόνη. Ὁ κοινὴ καὶ ἀδελφὸς κεφαλὴ Ἰσμήνης (=ὧ προσφιλεστάτη ἀδελφὴ Ἰσμήνη), ἀραγε εἰξεύρεις τί τῶν ἀπὸ τοῦ Οἰδίποδος κακῶν ὑπάρχει, τὸ ὅποιον ὁ Ζεὺς δὲν ἐκτελεῖ εἰς ἡμᾶς, αἱ ὁποῖαι ἀκόμη ζῶμεν; διότι οὐδὲν οὔτε ἀλγεινὸν οὔτε ὅσα ὑπάρχουσιν ἐπιβλαβῆ οὔτε αἰσχρὸν οὔτε ἄτιμον ὑπάρχει, τὸ ὅποιον ἐγὼ δὲν ἔχω ἰδεῖ μεταξὺ τῶν ἰδικῶν σου καὶ τῶν ἰδικῶν μου κακῶν. καὶ τώρα τίνες πάλιν προκήρυξιν λέγουσιν, ὅτι ἀρτίως ὁ ἄρχων ἐκήρυξεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν; εἰξεύρεις τι καὶ ἡκουσας; ἢ σὲ διαφεύγει ὅτι ἐκ τῶν ἐχθρῶν κακὰ ἔρχονται πρὸς τοὺς προσφιλεῖς (ἡμῶν); (10)

Ἰσμήνη. Εἰς ἐμέ μὲν, Ἀντιγόνη, οὐδεμίαν εἰδήσις περὶ τῶν προσφιλῶν οὔτε χαρμύσινος οὔτε λυπηρὰ ἦλθεν, ἀφ' οὔτου δύο (ἡμεῖς) ἐστερήθημεν δύο ἀδελφούς, ἀποθανόντας ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ διὰ τῶν δύο χειρῶν (αὐτῶν). ἀφοῦ δ' ἔφυγεν ὁ στρατὸς τῶν Ἀργείων κατὰ ταύτην τὴν νύκτα, δὲν εἰξεύρω οὐδὲν πλέον, οὔτε ὅτι εἶμαι εὐτυχεστέρα οὔτε ὅτι εἶμαι δυστυχεστέρα.

Ἀντιγόνη. (Τὸ) εἰξευρον καλῶς, καὶ σ' ἐκάλουν ἐκτός τῶν αὐλείων πυλῶν χάριν τούτου, (δηλ.) ἵνα μόνη ἀκούσης.

Ἰσμήνη. Ἀλλὰ τί εἶναι; διότι φαίνεσαι, ὅτι ἀγγελίαν τινὰ ἐν τελευτῇ ἀνακουκῆς. (20)

Ἀντιγόνη. Δὲν ἔχει βέβαια ὁ Κρέων τὸν μὲν ἕνα ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τιμῆσει (διὰ ταφῆς) τὸν δ' ἄλλον στερήσει τῆς τιμῆς τῆς ταφῆς; τὸν Ἐτεοκλέα μὲν, μεταχειρισθείς (αὐτὸν) μετὰ δικαίης, ὡς λέγουσι, δίκης καὶ νόμου, ἔθαψεν, ὥστε νὰ ἦναι τετιμημένος μεταξὺ τῶν κάτω νεκρῶν· τὸν δὲ νεκρὸν τοῦ ἀδόξως ἀποθανόντος Πολυνείκου λέγουσιν, ὅτι ἔχει κηρυχθῆ εἶξω εἰς τοὺς πολίτας, νὰ μὴ καλύψῃ τις διὰ τάφου μηδὲ νὰ μωρολογῆσῃ, ἀλλ' ἄταφον, ἀκλαυτον ν' ἀφίνωσιν γλυκὺν θησαυρὸν εἰς τὰ ὄρεα μετὰ πόθου ἀποβλέποντα (πρὸς αὐτὸν) χάριν βορᾶς. (30) τοιαῦτα λέγουσιν, ὅτι ὁ ἀγαθὸς Κρέων ἔχει κηρύξει διὰ σὲ καὶ δι' ἐμέ, —διότι λέγω καὶ ἐμέ, —καὶ ὅτι ἔρχεται ἐδῶ, ἵνα

προκήρυξῃ ταῦτα σαφῆ εἰς τοὺς μὴ εἰδότας, καὶ ὅτι θεωρεῖ τὸ πρᾶγμα οὐχὶ ὡς μικρὸν, ἀλλ' ὅτι κατὰ τοῦ πρᾶκτοντός τι ἐκ τούτων ἐπίκειται ἐν τῇ πόλει θάνατος διὰ λιθοβολήσεως τοῦ λαοῦ. τοιαῦτα σοῦ εἶναι ταῦτα καὶ θὰ δεῖξῃς ταχέως, ἂν εἶσαι γεννημένη εὐγενὴς ἢ ἀγενὴς ἐξ εὐγενῶν.

Ἰσμήνη. Ἀλλ' ἂν ταῦτα εἶναι ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, τί περισσότερο δύναμαι ἐγώ, ὧ δυστυχῆς, νὰ προσθέσω λύουσα ἢ δένουσα. (40)

Ἀντιγόνη. Σκέπτου, ἂν θὰ συγκοπικῆς καὶ θὰ συνεργασθῆς.

Ἰσμήνη. Ποῖόν τινα κίνδυνον; εἰς ποῖον ἀραγε ἀπόφασιν θὰ ἔλθῃς;

Ἀντιγόνη. (Δηλ.) ἂν θὰ θάψῃς τὸν νεκρὸν μετὰ ταύτης ἐδῶ τῆς (ἐμῆς) χειρός.

Ἰσμήνη. Ἀληθῶς λοιπὸν ἐννοεῖς νὰ θάψῃς αὐτὸν, ἐνῶ εἶναι ἀπηγορευμένον εἰς τὴν πόλιν;

Ἀντιγόνη. Τὸν ἰδικόν μου τοῦλάχιστον καὶ τὸν ἰδικόν σου, ἐὰν σὺ δὲν θέλῃς, ἀδελφὸν (ἐννοῶ νὰ θάπτω). διότι βέβαια δὲν θὰ πιεσθῶ προδοτίς (αὐτοῦ).

Ἰσμήνη. Ὁ δυστυχῆς, ἐνῶ ὁ Κ. ἔχει ἀπαγορεύσει (αὐτό);

Ἀντιγόνη. Ἀλλ' οὐδόλως δικαιοῦται αὐτὸς νὰ μὲ ἀποκλείῃ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μου.

Ἰσμήνη. Ἀλλοίμονον· σκέφθητι, ὧ ἀδελφῆ, ὅτι ὁ πκτήρ ἡμῶν ἐχάθη μισητός καὶ μὲ κακὴν φήμην, (50) ἀφοῦ διὰ τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀμαρτήματα ἐκτύπησε τοὺς δύο ὀφθαλμούς (αὐτοῦ) αὐτὸς διὰ τῆς ἰδίας χειρός· ἔπειτα (ὅτι) ἡ μήτηρ καὶ γυνὴ (αὐτοῦ), διπλοῦν ὄνομα, διὰ πλεκτῆς ἀρχόντης ἀτίμως καταστρέφει τὴν ζωὴν· τρίτον δὲ (ὅτι) οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ αὐτοὶ ἐκυτοῦς (ἀλλήλους) κτείνοντες οἱ ταλαίπωροι ἀμοιβαίον κατ' ἀλλήλων θάνατον διὰ τῶν χειρῶν διέπραξαν· τώρα πάλιν σκέπτου πόσον κάκιστα αἱ μόναι ὑπαιρεϊόμεναι δύο ἡμεῖς θὰ καταστραφῶμεν, ἐὰν παρνόμως παραβῶμεν τὴν ἀπόφασιν τῶν τυράννων ἢ τὴν ἐξουσίαν. (60) Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃς ἐν τῷ νῶ ἀφ' ἑνός μεν, ὅτι ἐγεννήθημεν γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ πολεμήσωσι πρὸς ἄνδρας· ἔπειτα δ' ὅτι ἀρχόμεθα ὑπὸ ἰσχυροτέρων, ὥστε καὶ

ταῦτα ν' ἀκούωμεν καὶ ἀκόμη λυπηρότερα τούτων. ἐγὼ μὲν λοιπὸν παρακκοῦσα τοὺς ὑπὸ τὴν γῆν νά με συγχωρῶσιν, ἀφοῦ βία πράττω ταῦτα, θά ὑπακούσω εἰς τοὺς ἄρχοντας· διότι εἶναι ὅπως ἀνόητον νά πράττη τις ὑπὲρ δύναμιν.

Ἀντιγόνη. Οὔτε ἤθελον προτρέψει, οὔτε, ἂν ἤθελες ἐπιθυμεῖ τώρα πλέον νά ἐνεργῆς, εὐχαρίστως (δι' ἐμέ) ἤθελες ἐνεργεῖ μετ' ἐμοῦ. (70) ἄλλ' εἴξευρε, ὅ,τι σοὶ ἀρέσκει· ἐκεῖνον ὅμως θά θάψω ἐγὼ. ὠραῖον εἶναι δι' ἐμέ ν' ἀποθάνω κάμνουσα τοῦτο· θά κεῖμαι μετ' αὐτοῦ φίλη μετὰ φίλου, ἀφοῦ εὐσεβές ἔργον κακούργως ἐκτελέσω, ἐπειδὴ περισσότερος εἶναι ὁ χρόνος, καθ' ὃν πρέπει νά ἀρέσκω εἰς τοὺς κάτω, παρὰ εἰς τοὺς ἐνταῦθα. διότι ἐκεῖ θά κεῖμαι πάντοτε. σὺ δέ, ἐάν (σοι) φαίνεται καλόν, ἔχε ἀτιμασμένα τὰ παρὰ τοῖς θεοῖς τίμια.

Ἰσμήνη. Ἐγὼ μὲν δὲν ἀτιμάζω, ἀλλ' εἶμαι φύσει ἀνίκανος νά ἐνεργῶ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν πολιτῶν.

Ἀντιγόνη. Σὺ μὲν ταῦτα δύνασαι νά προφασίζῃσαι· ἐγὼ δὲ ἤδη (80) θά ὑπάγω, ἵνα σωρεύουσα χῶμα ἐγαίρω τῷ φιλάτῳ ἀδελφῷ τάφον.

Ἰσμήνη. Ἀλλοίμονον διὰ σέ, τὴν δυστυχῆ, πόσον φοβοῦμαι διὰ σέ.

Ἀντιγόνη. Μὴ φοβῆσαι δι' ἐμέ· τὴν ἰδικὴν σου μοῖραν φροντίζε νά στηρίξῃς.

Ἰσμήνη. Ἀλλὰ τοῦλάχιστον μὴ προαναγγείλῃς εἰς κανένα τὸ ἔργον τοῦτο, ἀλλὰ μυστικὰ κρύπτε, συγχρόνως δ' ἐγὼ ὠσαύτως (θά κρύπτω).

Ἀντιγόνη. Οἴμοι λέγε· πολὺ μισητοτέρα θά (μοι) ἦσαι σιωπῶσα, ἐάν δὲν κηρύξῃς εἰς πάντας ταῦτα.

Ἰσμήνη. Ἐχεις καρδίαν θερμὴν εἰς τὰ ψυχρὰ πράγματα.

Ἀντιγόνη. Ἄλλ' εἴξεύρω, ὅτι ἀρέσκω εἰς ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποῖους μάλιστα πρέπει ν' ἀρέσω.

Ἰσμήνη. Ἐάν βέβαια θά ἔχῃς καὶ τὴν δύναμιν· ἀλλ' ἐπιθυμεῖς ἀδύνατα. (90)

Ἀντιγόνη. Λοιπόν, ὅταν πλέον δὲν εἰμπορῶ βεβαίως θά παραιτηθῶ.

Ἰσμήνη. Ἄλλ' εὐθύς ἐξ ἀρχῆς δὲν πρέπει νά ἐπιδιώκῃ τις τὰδύνατα.

Ἀντιγόνη. Ἐάν εἴπῃς ταῦτα θά μισηθῆς μὲν ὑπ' ἐμοῦ, θά ἦσαι δὲ μισητὴ τῷ θανόντι νεκρῷ· ἀλλ' ἄφινε ἐμέ καὶ τὴν ἐμὴν ἀπερικοπέλιαν νά πάθωμεν τὸ δεινὸν τοῦτο· διότι οὐδὲν θά πάθω τόσον μέγα, ὥστε νά μὴ ἀποθάνω ἐνδόξως.

Ἰσμήνη. Ἄλλ' ἂν σοι φαίνεται καλόν, πήγαине· τοῦτο δὲ εἴξευρε, ὅτι ἀνόητως μὲν ἀπέρχῃσαι, ἀλλ' ὡς εἰλικρινῆς φίλη τῶν φίλων.

ΧΟΡΟΣ

Στροφὴ α')

Ἄκτις ἡλίου, (100) τὴ φῶς τὸ εἰς τὰς ἑπταπύλους Θήβας φανέν ὠρασιότατον τῶν ἀρχαιοτέρων, ἐφάνης τέλος πάντων, ὃ χρυσῆς ἡμέρας ὀφθαλμῆς, ἐλθοῦσα ὑπὲρ τὰ βεῖθρα τῆς Δίρκης, ἀφοῦ ἔκαμες προτροπάδην νά φεύγῃ μετὰ χαλινῶν ταχυτέρου ὃ ἐξ Ἄργους ἐν πανοπλίᾳ ἐλθὼν λεύκασπις ἀνὴρ, τὸν ὁποῖον ἐναντίον τῆς ἡμετέρας γῆς ὁ Πολυεΐκης (110) ἤγαγεν ὀρμηθεὶς ἐξ ἐρίδων ἀμφιβόλων· ἐκεῖνος δὲ εἰς τὴν χώραν (ἡμῶν) ἄνωθεν ἐπέταξεν ὡς ἀετὸς ὀξέως κρώζων, ἐστεγασμένος διὰ χιονολεύκου πτέρυγος, μετὰ πολλῶν ὄπλων καὶ περικεφαλαίων ἵπποκόμων.

Ἀντιστροφὴ α'.

Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα περὶ τὸν ἐπτάπυλον περίβολον ἀφ' ὑπὲρ τὰς οἰκίας ἐστάθη μὲ λόγῃς ἐπιθυμούσας φόνον ἀπῆλθ πρὶν (120) κατὰ τὰς σιαγόνας νά πληρωθῆ τοῦ ἡμετέρου αἵματος καὶ τὸ ἐκ πύκνης πῦρ καταλάβῃ (πίασῃ) τὸν στέφανον τῶν πύργων· διότι τοιοῦτος πάταγος (βρόντος) Ἄρεος ἐγένετο περὶ τὰ νῶτα, ἀκαταγώνιστος ἔφοδος τοῦ ἀντιπύλου δράκοντος· διότι ὁ Ζεὺς τῶν μεγάλων λόγων τὰς καυχῆσεις λίαν μισεῖ, καὶ ἰδὼν αὐτοὺς προσερχομένους μετὰ πολλοῦ βέματος χρυσεῦ, τὴν φοβερὴν τὴν ὄψιν Καπανέα (130) διὰ πυρὸς σφενδονηθέντος ῥίπτει ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῶν ἐπάλλεων, ὅτε ἤδη ὄραμα ἀλαλάζων νά φωνάξῃ νίκην.

Στροφὴ β'.

Ἀντήχησε δὲ προσέτι ἡ γῆ, καὶ ἀποτεφρωθεὶς ἔπεσεν, ὅστις

τότε πῦρ φέρων μετὰ μαινομένης ὄρμης ἐνθουσιῶν ὡς θύελλα ἐφόρμα ἰσοταχῶς πρὸς τὰς πνοὰς ἀνέμων χαλεπωτάτων ἀπέβλινον δὲ ταῦτα μὲν ἄλλως, ἄλλα δὲ προσέτι εἰς τοὺς ἄλλους παρεῖχε πατάσων (αὐτοὺς) ὁ μέγας Ἄρης (140) ὁ γεννησιότατος· ἐπτά δὴλ. λοχαγοὶ ἀφοῦ ἐτάχθησαν ἐναντίον τῶν ἐπτά πυλῶν ἵτοι πρὸς ἴσους ἀφῆκον εἰς τὸν τροπαῖον Δία πάγγαλκα ἀφιερῶματα, ἐκτὸς τῶν ἀθλίων, οἱ ὅποιοι, ἐνῶ ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ τῆς αὐτῆς μητρός, στήσαντες κατ' ἀλλήλων λόγχας ἀμφοτέρως νικητρίως μετέσχον κοινοῦ θανάτου ἀμφοτέροι.

Ἀντιστροφὴ β'.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ μεγάλωνμος Νίκη ἦλθε πρὸς τὰς πολυκαρμάτους Θήβας ἐξίσου χαρεῖσα, λησμονήσατε μὲν ἤδη τοὺς νῦν πολέμους, (150) ἃς ἐπισκερθῶμεν δὲ πάντας τοὺς νεοὺς τῶν θεῶν ἐν χοροῖς πνυχυίοις, ὁ δ' ἐλελίχθων τῶν Θηβῶν Βάκχος ἔστω ἀρχηγός (τῶν χορῶν).

Ἄλλ' ὅμως ἰδοῦ ἤδη ὁ υἱὸς τοῦ Μενοικέως Κρέων, ὁ μετὰ τὰς νέκεις ἐκ τῶν θεῶν συντυχίας νέος βασιλεὺς ταύτης τῆς χώρας, προσέρχεται, τίνα δὲ σκέψιν ἐν ἑαυτῷ ἀνακινῶν, ἀφοῦ τὸ ἐκτάκτως συγκληθὲν συνέδριον τοῦτο τῶν γερόντων προσκήρυξε (160) προσκαλέσας διὰ δημοσίου κηρύγματος;

Κρέων. Ἄνδρες, τὰ πράγματα μὲν βέβαια τῆς πόλεως οἱ θεοί, ἀφοῦ ἐν πολλῷ σάλῳ ἐτάραξαν, ἀνώρθωσαν πάλιν ὑμᾶς δ' ἐγὼ δι' ἀγγέλων χωριστὰ ἀπὸ ὅλων παρήγγειλα νὰ ἔλθητε, ἐπειδὴ εἰξεύρω καλῶς ἀφ' ἐνός μὲν, ὅτι πάντοτε ἐσέεσθε τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν τοῦ Λαίου, δεύτερον πάλιν, ὅτε ὁ Οἰδίπους ἔσῳζε τὴν πόλιν καὶ ἀφοῦ κατεστράφη, ἐμένετε ἀκόμῃ μὲ σταθερὰ φρονήματα πρὸς τοὺς παῖδας ἐκείνων· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐκαίνοι ὑπὸ διπλῆς (θανάτου) μοίρας ἐν μιᾷ (170) ἡμέρᾳ ἀπώλοντο μετὰ ἰδίᾳ χειρὶ μιάσματος, κτυπήσαντες καὶ κτυπηθέντες, ἐγὼ τῶρα πλέον διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀπολωλότας συγγένειν ἔχω πάσαν τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸν θρόνον. εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ καταλάβῃ τις πικρὸς ἀνδρὸς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα καὶ τὴν γνώμην, πρὶν ἂν ἐντριβῇ περὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους, εἰς ἐμέ λ.χ. ὅστις, ἐνῶ διευθύνει ὁλόκληρον πόλιν, δὲν ἐπιλαμβάνεται τῶν ἀρί-

στων βουλευμάτων ἀλλ' ἐκ φόβου τινὸς ἔχει κλεισμένην τὴν γλῶσσαν (180), καὶ τῶρα καὶ ἄλλοτε φαίνεται, ὅτι εἶνέ κἀκιστος· καὶ ὅστις ἀντὶ τῆς ἑαυτοῦ πικριδὸς νομίζει φίλον τινὰ μεγαλείτερον, τοῦτον οὐδενὸς ἄξιον νομίζω· διότι ἐγὼ—καὶ ἔστω μάρτυς ὁ Ζεὺς ὁ τὰ πάντα ἐφορῶν—οὔτε ἤθελον σιωπήσει, ἂν ἤθελον βλέπει ἐρχομένην πρὸς τοὺς πολίτας τὴν βλάβην ἀντὶ τῆς σωτηρίας, οὔτε ποτὲ ἀνδρὰ πολέμιον τῆς (πατρῴας) γῆς ἤθελον κάμει φίλον ἐμαυτοῦ, διότι ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦτο, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ σώζουσα, καὶ ἐὰν πλέωμεν ἐπ' αὐτῆς ὀρθῆς ἀποκτῶμεν τοὺς ἡμετέρους φίλους· (190) διὰ τοιούτων ἐγὼ νόμων τὴν πόλιν ταύτην προσπαθῶ νὰ μεγαλώσω. καὶ τῶρα ἀνάλογα πρὸς ταῦτα ἔχω κηρύξει πρὸς τοὺς πολίτας περὶ τῶν παιδῶν τοῦ Οἰδίοδος· τὸν Ἐτεοκλέα μὲν, ὅστις μαχόμενος ὑπὲρ ταύτης τῆς πόλεως ἀπώλετο, ἀφοῦ κατὰ πάντα ἠρίστευσεν ἐν τῇ μάχῃ, νὰ θάψωσιν καὶ τὰ πάντα νὰ ἀναθήσωσιν, ὅσα ἀκολουθοῦσι τοὺς κάτω ἀρίστους νεκρούς· τὸν ὄμαμον δ' ἀφ' ἐτέρου τούτου, ἐνοῶ τὸν Πολυνείκη, ὅστις ἀπὸ τῆς φυγῆς ἐπανελθὼν ἠθέλησε μὲν τὴν πατρῴαν γῆν καὶ τοὺς πατρῴους θεοὺς διὰ πυρὸς (200) νὰ καύσῃ ἐντελῶς, ἠθέλησε δὲ νὰ γευθῇ ἐμφυλίου αἵματος, τοὺς δ' ἄλλους ν' ἀπάγῃ δούλους, τοῦτον ἔχει κηρυχθῆ εἰς τὴν πόλιν ταύτην μήτε νὰ θάπτῃ μήτε νὰ θρηγήσῃ τις, ἀλλὰ ν' ἀφίνωσιν ἄθραπτον, ὥστε νὰ ἴδωσι τὸ σῶμα καὶ ὑπὸ τῶν ὀρνέων καὶ ὑπὸ τῶν κυνῶν φαγωμένον καὶ ἠτιμασμένον. τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐμὸν φρόνημα καὶ οὐδέποτε ὑπ' ἐμοῦ οἱ κακοὶ θὰ προτιμηθῶσι τῶν δικαίων· ἀλλ' ὅστις ἀγαπᾷ ταύτην τὴν πόλιν νεκρὸς καὶ ζῶν ἐξίσου θὰ τιμᾶται ὑπ' ἐμοῦ. (210)

Χορός. Τὰ αὐτὰ πρὸς σὲ ἀρέσκουσιν (εἰς ἐμέ), ὦ παῖ τοῦ Μενοικέως Κρέων, ὡς πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸν ὑπέρμαχον ταύτης τῆς πόλεως. ἔχεις δὲ τὴν ἐξουσίαν νὰ νομοθετῆς ὁ,τιδήποτε καὶ περὶ τῶν θανόντων καὶ περὶ ἡμῶν τῶν ζώντων.

Κρέων. (Κυττάτε) τῶρα πῶς νὰ ἦσθε φύλακες τῶν διατεταγμένων.

Χορός. Εἰς νεώτερόν τινα νὰ ἀναθήσῃς τὸ βᾶρος τοῦτο.

Κρέων. Ἀλλὰ τοῦ νεκροῦ βέβαια ὑπάρχουσιν ἔτοιμοι φύλακες.

Χορός. Διατί λοιπὸν παραγγέλλεις προσέτι καὶ εἰς ἄλλον τοῦτο;

Κρέων. Νά μή συγχωρήτε τούς ἀπειθούντας εἰς ταῦτα.

Χορός. Δέν ὑπάρχει τις τόσον ἀνόητος, ὅστις ἐπιθυμεῖ ν' ἀποθάγη. (220)

Κρέων. Κεῖ ὄντως ἡ τιμωρία βέβαια εἶναι αὕτη· ἀλλ' ἕνεκα ἐλπίδων πολλάκις τὸ κέρδος κατέστρεψε τούς ἀνθρώπους.

Φύλαξ. "Αναξ, δέν θά εἶπω βέβαια, ὅτι ἕνεκα τῆς ταχύτητος ἤλθον ἀσθμαίνων, ταχέως βαδίσας· διότι πολλάκις ὑπὸ τῶν σκέψεων ἐστάθην γυρίζων ἐμαυτὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς εἰς ἐπιστροφὴν· διότι πολλά μοι ἔλεγεν ἡ ψυχὴ· δυστυχῆ, διατὶ πηγαίνεις, ὅπου, ὅταν ἔλθης, θά τιμωρηθῆς; κακομοίρη, θά μείνης πάλιν; καὶ ἂν μάθη ταῦτα ὁ Κρέων παρ' ἄλλου ἀνδρός, πῶς σὺ τότε δέν θά τιμωρηθῆς; (230) τοιαῦτα ἐν ἐμαυτῷ ἀναστρέφων μόλις καὶ βραδέως ἐποφευόμην, καὶ τοιοῦτοτρόπως βραχέως ὁδὸς γίνεται μακρά. ἐπὶ τέλους ὅμως ὑπερίσχυσε τὸ νὰ ἔλθω ἐδῶ πρὸς σέ· καὶ ἂν θά ἀνακονιώσω τὸ μηδέν, θά (τὸ) εἶπω ὅμως· διότι ἔρχομαι ἔχων τὴν ἐλπίδα, ὅτι δέν ἤθελον πάθει ἄλλο πλὴν τὸ εἰμαρμένον.

Κρέων. Τί δὲ εἶναι, διὰ τὸ ὅποιον ἔχεις ταύτην τὴν ἀθυμίαν;

Φύλαξ. Θέλω νὰ σοὶ εἶπω πρῶτα τὰ ἰδικά μου· δηλ. οὔτε ἔκμα τὸ πρᾶγμα, οὔτε εἶδον τίς ἦτο ὁ ἐργάτης, οὐδὲ δικαίως ἤθελον πέσει εἰς κακὸν τι. (240).

Κρέων. Καλῶς βέβαια ἀποβλέπεις πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ ὡς διὰ φραγμοῦ πέριξ προφυλάττεσαι ἀπὸ τὸ πρᾶγμα· φαίνεσαι δ' ὅτ κακὸν τι θ' ἀναγγείλῃς.

Φύλαξ. Διότι τὰ δεινὰ βέβαια ἐπιβάλλουσι πολλὴν βραδύτητα.

Κρέων. Λοιπὸν δέν θά εἶπης τέλος πάντων καὶ ἔπειτα νὰ κρημνισθῆς;

Φύλαξ. Καὶ λοιπὸν σοὶ λέγω· ἀφοῦ τις ἔθαψε τὸν νεκρὸν ἀρτίως, ἀπῆλθε, καὶ ἀφοῦ ἐπὶ τοῦ σώματος ἐκσπάλισε ξηρὰν κόπην καὶ ἀνέθηκε, ὅσα πρέπει.

Κρέων. Τί λέγεις; τίς ἀνὴρ ἦτο ὁ τολμήσας ταῦτα;

Φύλαξ. Δέν εἰξεύρω· διότι ἐκεῖ οὔτε σκαπάνης ὑπῆρχε που κτύπημα, οὔτε χῶμα διὰ δικέλλης ἐκβεβλημένον· ἀλλ' ἡ ξηρὰ γῆ (250) καὶ χέρπος ἦτο ἀσκαπτος οὐδὲ διὰ τροχῶν ἀμάξης κεχαραγμένῃ, ἀλλ' ὅστις (τὸ) ἔκαμεν ἦτο ἀγνώριστος· καθὼς δ'

ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς ὁ πρῶτος ἡμεροσκόπος, δι' ὅλους ἦτο δυσεξήγητον θαῦμα. διότι ἐκεῖνος μὲν εἶχε γείνει ἀφανῆς οὐχὶ μὲν ἐν τάφῳ, ἀλλὰ λεπτὴ κόνις ὑπῆρχεν ἐπάνω, ὡς ἂν ἤθελε τις ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀμαρτίαν· ἔγνη δὲ οὔτε θηρίου οὔτε τινὸς κυνὸς ἐλθόντος οὐδὲ σπαράξαντος ἐφαίνοντο· λόγοι δὲ μεταξὺ ἡμῶν ἀμοιβαίως κακοὶ ἐβρόντων, φύλαξ ἐλέγχων φύλλα, καὶ θά ἐγένετο (260) ἐπὶ τέλους ξυλοκόπημα, οὐδὲ ὑπῆρχε τις ὁ ὁποῖος νὰ ἐμποδίσῃ· διότι, εἰς τις ἕκαστος ἦτο ὁ διαπράξας, καὶ οὐδεὶς φανερός, ἀλλὰ διέφευγε τὴν διάγνωσιν· ἡμεῖθα δ' ἔτοιμοι καὶ πεπυρκατωμένους σιδήρους νὰ σηκῶμεν διὰ τῶν χειρῶν καὶ διὰ πυρός νὰ διερχώμεθα καὶ θεοὺς νὰ ὀρκίζώμεθα, ὅτι οὔτε ἐπράξαμεν οὔτε εἰξεύρομέν τινα οὔτε ἀποφασίσαντα οὔτε διαπράξαντα τὸ πρᾶγμα. Ἐπὶ τέλους δέ, ἀφοῦ οὐδὲν ὠφελούμεθα ἐρευνῶντες, λέγει τις εἷς, ὁ ὁποῖος ἠνάγκασε πάντας νὰ κλίνωσιν ἐκ φόβου τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἔδαφος· διότι δέν εἶχομεν (270) οὔτε ν' ἀντιλέγωμεν, οὔτε πῶς ἐνεργοῦντες ἠθέλομεν πράξει καλῶς· τὸ περιεχόμενον δὲ τοῦ λόγου ἦτο, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναφέρωμεν εἰς σέ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ οὐχὶ νὰ κρύπτωμεν καὶ ταῦτα ὑπερίσχυον, καὶ ἐμὲ τὸν δυστυχῆ ὁ κλῆρος καταδικάζει τοῦτο τὸ ἀγαθὸν νὰ λάβω· ἔχω δ' ἔλθει ἔκων πρὸς ἄκοντας· περὶ τούτου εἶμαι βέβαιος· διότι οὐδεὶς ἀγαπᾷ ἄγγελον κακῶν εἰδήσεων.

Χορός. "Αναξ, ἐμοῦ βέβαια ὁ διαλογισμὸς πρὸ πολλοῦ συλλογίζεται, μήπως καὶ ἐκ θεοῦ ἔχει σταλῆ τὸ ἔργον τοῦτο.

Κρέων. Παῦσαι πρὶν καὶ μὲ γεμίσης θυμὸν διὰ τῶν λόγων σου, (280) μήπως ἀποδειχθῆς συγχρόως καὶ ἀνόητος καὶ γέρων. διότι δέν λέγεις ἀνεκτὰ λέγων, ὅτι οἱ θεοὶ προνοοῦσι περὶ τοῦ νεκροῦ τούτου, ποῖον ἐκ τῶν δύο; ἐπειδὴ ὑπερτιμῶσιν ὡς εὐεργέτην, ἔθαπτον αὐτόν, ὅστις ἤλθε νὰ καύσῃ τοὺς ἀμφικίονας ναοὺς καὶ τὰ ναυθῆματα καὶ τὴν γῆν ἐκείνων, καὶ νὰ διασκορπίσῃ τοὺς νόμους· ἢ βλέπεις, ὅτι οἱ θεοὶ τιμῶσι τοὺς κακοὺς; δέν εἶναι αὐτό. ἀλλὰ καὶ πρότερον τῶν πολιτῶν τινες μόλις ὑποφέροντες ταῦτα ἐμουρμούριζον κατ' ἐμοῦ, (290) κρυφὰ σεῖοντες τὴν κεφαλὴν, οὐδέ, ὡς ἦτο δίκαιον, εἶχον τὸν τράχηλον ὑπὸ τὸν ζυγόν, ὥστε νὰ σέβωνται ἐμέ. ὑπὸ τούτων ἐδῶ εἰξεύρω πολὺ καλὰ, ὅτι

ἔχουσι παρασυρθῆ οὔτοι διὰ πληρωμῆς ὥστε νὰ κάμωσι ταῦτα. διότι οὐδεμία ἀνεπτύχθη παρὰ τοῖς ἀνθρώποις (τόσον) κακὴ συνήθεια, οἷα ἡ τοῦ ἀργύρου· αὕτη καὶ πόλεις καταστρέφει, αὕτη ἀνθρώπους κάμνει ἀναστάτους ἐκ τῶν οἴκων, αὕτη διδάσκει ἀκριβῶς καὶ διστρέφει τῶν ἀνθρώπων τὰς χρηστάς φρένας, ὥστε πρὸς αἰσχρὰ πράγματα νὰ προσέρχωνται, [ἔδειξεν δὲ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἔχωσι πανουργίας] (300) καὶ πᾶν δυσσεβὲς ἔργον νὰ εἰξεύρωσιν. ὅσοι δὲ πληρονομένοι διαπράττουσι ταῦτα, μὲ τὸν καιρὸν ἐπὶ τέλους κατορθόνουσιν, ὥστε νὰ δώσωσι δίκην. ἀλλ' ἂν βέβαια ὁ Ζεὺς ἀπολαύει ἀκόμη σεβασμοῦ παρ' ἐμοῦ, εἴξευρε τοῦτο καλῶς, σοὶ ὀμιλῶ δὲ μεθ' ὄρου, ἐὰν μὴ ἀνακαλύψαντες τὸν ἐργάτην ταύτης τῆς ταφῆς προσκαγάγητε ἐνώπιόν μου, θάνατος μόνος δὲν θὰ ἴηαι ἀρκετὸς δι' ὑμᾶς, πρὶν ἂν ζῶντες κρεμασμένοι φανερώσητε τὴν ὕβριν ταύτην, ἴνα, εἴξεύροντες πόθεν πρέπει νὰ λαμβάνητε τὸ κέρδος, (310) ἀρπάζητε τοῦ λοιποῦ καὶ μάθητε, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀγκυπᾶτε τὸ ἐκ παντὸς πράγματός κέρδος· διότι εἰμφορεῖς νὰ ἴδῃς, ὅτι οἱ περισσότεροι καταστρέφονται ἐκ τῶν αἰσχροῦν κερδῶν παρὰ σώζονται.

Φύλαξ. Θὰ ἐπιτρέψῃς νὰ εἶπω τι ἢ στραφεῖς ν' ἀπέλθω τοιούτοτρόπως;

Κρέων. Δὲν εἴξεύρεις, ὅτι καὶ τώρα οἱ λόγοι σου μοὶ εἶναι ὀχληροί;

Φύλαξ. Περὶ τὰ ὧτα ἢ ἐν τῇ ψυχῇ λυπεῖσαι;

Κρέων. Διαίει δ' ἐξετάζεις ποῦ εἶναι ἡ λύπη μου;

Φύλαξ. Ὁ ἐργάτης (τῆς ταφῆς) λυπεῖ τὴν ψυχὴν σου, ἐγὼ δὲ (ὁ λέγων) τὰ ὧτα.

Κρέων. Οἴμοι, πόσον πανούργος φαίνεσαι, ὅτι φύσει εἶσαι.

Φύλαξ. Τὸ ἔργον ὅμως τοῦτο τοῦλάχιστον οὐδέποτε ἔκμα.

Κρέων. (Τὸ ἔκαμες) καὶ μάλιστα ἀντὶ χρημάτων προδώσας τὴν ζωὴν (σου).

Φύλαξ. Θεῦ· ἀλήθεια εἶναι φοβερὸν καὶ ψευδῆ νὰ κρίνῃ, ὅστις τοῦλάχιστον κρίνει (ἀποφασίζει).

Κρέων. Εὐφυολόγει τώρα μὲ τὴν κρίσιν· ἀλλ' ἂν δὲν μοι δείξητε τοὺς πράττοντας ταῦτα, θὰ δικηρύξητε, ὅτι τὰ κακὰ κέρδη προξενουσι βλάβας.

Φύλαξ. Ἄλλ' εἶθε μὲν πρὸ παντὸς νὰ εὐρεθῆ· ἂν δὲ βέβαια συλληφθῆ καὶ ἂν μὴ, διότι ἡ τύχη θ' ἀποφασίσῃ τοῦτο, οὐδαμῶς θὰ ἴδῃς σὺ ἐμὲ ἐδῶ ἐπανελθόντα· διότι καὶ τώρα παρ' ἐλπίδα καὶ ἐναντίον τῆς πεποιθήσεώς μου (330) σωθεῖς ὀφείλω εἰς τοὺς θεοὺς πολλὴν χάριν.

ΧΟΡΟΣ

Στροφὴ α'

Πολλὰ εἶναι τὰ δεινὰ, ἀλλ' οὐδὲν ὑπάρχει δεινότερον τοῦ ἀνθρώπου· οὗτος καὶ τὸ πολὺν πέλαγος διαβαίνει ἐν καιρῷ χειμερίου νότου, περῶν ὑπὸ τὰ περικλύζοντα κύματα, καὶ τὴν ὑπερτάτην τῶν θεῶν, τὴν Γῆν, τὴν αἰωνίαν τὴν ἀκαταπόνητον καταπονεῖ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ, περιαγομένων τῶν ἀρότρων ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, (340) ἀροτριῶν διὰ τῆς ἵππικῆς γενεᾶς.

Ἀντιστροφὴ α'

Καὶ τὴν φυλὴν τῶν κουφονόων πτινῶν, καὶ τῶν ἀγρίων θηρίων τὰ ἔθνη καὶ τὰς θαλασσίους φυλάς διὰ σχοινίων εἰς δίκτυα κεκλωσμένων περιβαλὼν ἀπάγει ὁ πολυμήχανος ἄνθρωπος· γίνεται δὲ κύριος διὰ τεχνασμάτων τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐλιζομένων ὄρεσιβίων θηρίων, (δηλ.) καὶ τὸν λάσιον αὐχένα ἔχοντα (350) ἵππον δαμάζει πρὸς ἴδιον ὄφελος διὰ ζυγοῦ ἀμφιτραχήλου καὶ τὸν ὄρεσιβιον ἀκαταπόνητον ταῦρον.

Στροφὴ β'

Καὶ ἐνκρῆρον φωνὴν καὶ σκέψιν ταχεῖαν ὡς ἄνεμος καὶ ῥοπὰς πρὸς μόρφωσιν πολιτειῶν ἐδίδαξεν ἑαυτόν, καὶ ν' ἀποφεύγῃ τὰ ὑκαίθρια βέλη τῶν δυσχερῆ τὸν καταυλισμὸν καθιστώντων παγετῶν καὶ τὰ βέλη τῶν κακῶν ὄμβρων, ὁ πικρὸς ἀμύχανος πρὸς οὐδὲν τῶν μελλόντων ἔρχεται· (360) τοῦ θανάτου μόνου τρόπον ὑπεκφυγῆς δὲν θὰ παράσχῃ εἰς ἑαυτόν. τρόπους ὅμως ἀποφυγῆς τῶν δυσιάτων νόσων ἔχει ἐπινοήσει.

Ἀντιστροφὴ β'

Ἐχων τὴν περὶ τὰς τέχνας ἐφευρετικότητά λίαν σοφὴν ὑπὲρ ἐλπίδα, ἄλλοτε μὲν πρὸς τὸ κακὸν ἄλλοτε δὲ πρὸς τὸ ἀγαθὸν

ἔρχεται· ἐὰν τιμᾶ τοὺς νόμους τῆς χώρας καὶ τὴν δι' ὄρκου (ἐν ὀνόματι) τῶν θεῶν (γενομένου) κεκυρωμένην δικαιοσύνην ὑψώνει τὴν πόλιν· (370) ταπεινώνει τὴν πόλιν πᾶς μετὰ τοῦ ὁποίου συν-
υπάρχει τὸ κακὸν ἕνεκα τολμῆς. εἶθε μήτε σύνοικος γὰρ μοι ἦναι
μήτε τῶν αὐτῶν (πολιτικῶν) φρονημάτων, ὅστις πράττει ταῦτα.

Ὡς πρὸς τὸ δαιμόνιον τοῦτο θαῦμα ν' ἀμφιβάλλω; πῶς, ἐνῶ
(τὸ) εἰξεύρω, ν' ἀρνηθῶ, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἡ παῖς Ἀντιγόνη; ὃ
δυστυχῆς καὶ δυστυχοῦς πατὴρ Οἰδίποδος, (380) τί ἄρα γε
συμβαίνει; δὲν σὲ φέρουσι βέβαια ὡς ἀπειθοῦσαν πρὸς τοὺς νό-
μους τοῦ βασιλέως καὶ συλλαβόντες ἐν ἀνοήτῳ πράξει;

Φύλαξ. Ἐκείνη ἡ ὁποία ἔχει κάμει τὸ ἔργον εἶναι αὕτη ἐδῶ·
ταύτην συνελάβομεν θάπτουσαν· ἀλλὰ ποῦ εἶναι ὁ Κρέων;

Χορός. Ἴδου ἐκ τοῦ οἴκου ἐπιστρέψας εἰς μέσον ἔρχεται.

Κρέων. Τί δὲ εἶναι; καταλλήλως πρὸς ποῖον πρᾶγμα ἐξῆλθον;

Φύλαξ. Ἄναξ, οἱ ἄνθρωποι οὐδὲν δύνανται ν' ἀρνῶνται δι'
ὄρκου (ὅτι δὲν θὰ κάμωσι)· διότι ἡ δευτέρα ἰδέα διαψεύδει τὴν
ἀπόφασιν. ἀφοῦ ἐγὼ ἐνόμιζον, ὅτι δυσκόλως θὰ ἔλθω ποτὲ ἐδῶ
(390) διὰ τὰς ἰδικὰς σου ἀπειλάς, ὑπὸ τῶν ὁποίων τότε ὡς ὑπὸ
χειμῶνος ἐστενοχωρήθην· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐκτὸς ἐλπίδος καὶ παρ'
ἐλπίδα χαρὰ οὐδόλως ὁμοιάζει κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς ἄλλην ἡδο-
νήν, ἐπανῆλθον, ἂν καὶ δι' ὄρκων εἶχον ἀρνηθῆ, (ὅτι θὰ ἐπα-
νέλθω), ὁδηγῶν τὴν κόρην ταύτην, ἡ ὁποία εὐρέθη θάπτουσα.
κλῆρος τώρα δὲν ἐπάλλετο, ἀλλ' εἶναι τὸ εὖρημα τοῦτο ἰδικόν
μου, οὐχὶ ἄλλου. καὶ τώρα, ἄναξ, ταύτην ἀφοῦ λάβης αὐτὸς,
καὶ ἀνάγκη καὶ ἐξέλεγε, ὅπως θέλεις· ἐγὼ δὲ εἶναι δίκαιον
ἐλεύθερος ν' ἀπαλλαχθῶ τῶν κακῶν τούτων. (400)

Κρέων. Ἄγεις δὲ ταύτην πῶς ποῦ συλλαβῶν;

Φύλαξ. Αὕτη ἔθαπτε τὸν ἄνδρα· εἰξεύρεις πάντα.

Κρέων. Ἀλήθεια ἀκριβῶς καὶ ἐννοεῖς καὶ λέγεις, ὅσα λέγεις;

Φύλαξ. (Ἐννοῶ καὶ λέγω ἀκριβῶς) διότι εἶδον ταύτην θά-
πτυσαν τὸν νεκρὸν, τὸν ὁποῖον σὺ ἀπηγόρευσας. ἄρα γε φανερὰ
καὶ σαφῆ λέγω;

Κρέων. Καὶ πῶς εἶδες αὐτὴν καὶ ἐπ' αὐτοφῶρῳ συνελήφθη;

Φύλαξ. Τὸ πρᾶγμα ἦτο τοιοῦτον· καθὼς δηλ. ἐπανῆλθομεν

μετὰ τὰς δεινὰς ἐκείνας ἀπειλάς σου, ἀφοῦ ἐσαρώσαμεν πᾶσαν
κόνην, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε τὸν νεκρὸν, καὶ ἀφοῦ εὖμορφα ἐγυμνώσα-
θεν τὸ σῶμα, (410) ἐκαθήμεθα ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν λόφων κατὰ
τὸν ἄνεμον, ἀποφεύγοντες μὴ εὖρη (ἡμᾶς) ἢ ἀπ' αὐτοῦ ὄσμη,
ἐγρηγοροῦντες, κινουῦντες ἀλλήλους μὲ ὑβριστικὰ ὀνειδίη, ἂν τις
ἤθελεν ἀμελήσει τοῦ κόπου τούτου. ταῦτα συνέβαινον τοσοῦτον
χρόνον, μέχρις οὔ ἐν μέσῳ τοῦ αἰθέρος ἐστάθη ὁ λαμπρὸς τοῦ ἡ-
λίου κύκλος καὶ ὁ κύκλων ἔκκισε· καὶ τότε ἐξείφνης τυφῶν ση-
κώσας ἀπὸ τῆς γῆς στρόβιλον, λύπην ἐξ οὐρανοῦ (σταλεῖσαν),
γεμίζει τὴν πεδιάδα, ἀποκόπτων πᾶσαν κορυφὴν τῶν δένδρων
τῆς πεδιάδος, συγχρόνως δ' ἐγέμισεν ὁ μέγας (420) αἰθήρ·
κλείσκατες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπεμένομεν τὴν θείαν νόσον· καὶ
ἀφοῦ τοῦτο μετὰ μακρὸν χρόνον ἔληξεν, βλέπομεν τὴν κόρην, καὶ
ἐκπέμτει θηρνώδη ὀξεῖαν φωνὴν ὠργισμένου πτηνοῦ, καθὼς ὅταν
ἴδῃ ὄρκαρὴν ἀπὸ νεοσσούς τὴν κοίτην τῆς κενῆς φωλεᾶς. τοιου-
τοτρόπως δὲ καὶ αὕτη, καθὼς εἶδε γυμνὸν τὸν νεκρὸν, ἐξέπεμψε
γοεροῦς θρήνους καὶ κακὰς κατάρτας κατηράτο κατὰ τῶν διαπρα-
ξάντων τὸ ἔργον· καὶ εὐθύς μὲ τὰς χεῖρας φέρει ξηρὰν κόνην, καὶ
ἐκ τῆς εὐκροτῆτος χαλκῆς προχοῖδος, σηκώσασα αὐτήν, (430)
περιρραίνει τὸν νεκρὸν τριπλᾶς σπονδάς, καὶ ἡμεῖς ἰδόντες ὀρμῶ-
μεν, συλλαμβάνομεν δ' εὐθύς αὐτήν, χωρὶς καθόλου γὰρ ἦναι ἐκ-
πεπληγμένη. καὶ κατηγοροῦμεν (αὐτήν) καὶ διὰ τὰς πρὶν καὶ
διὰ τὰς νῦν πράξεις· οὐδὲν δὲ ἠροεῖτο, τὸ ὅπῃον συγχρόνως ἡ-
χαρίσται ἐμὲ τοῦλάχιστον καὶ συγχρόνως ἐλύπει· διότι εἶναι μὲν
ἡδίστον τὸ ν' ἀποφύγη τις αὐτὸς ἐκ τῶν κακῶν, ἀλλὰ λυπηρὸν
τὸ νὰ ἄγη τοὺς φίλους εἰς κακόν. ἀλλ' εἰς ἐμὲ εἶναι φυσικὸν
πάντα ταῦτα νὰ θεωρήσω κατώτερα τῆς ἰδικῆς μου σωτηρίας.

Κρέων. Σὲ ἤδη, σὲ (ἔρωτῶ) τὴν νεύουσαν εἰς τὸ ἔδαφος τὴν
κεφαλήν, ὁμολογεῖς ἢ ἀρνεῖσαι, ὅτι δὲν ἔπραξας ταῦτα;

Ἀντιγόνη. Καὶ ὁμολογῶ, ὅτι ἔπραξα, καὶ δὲν ἀρνοῦμαι, ὅτι
δὲν (ἔπραξα).

Κρέων. Σὺ μὲν εἰμφορεῖς νὰ ὑπάγης, ὅπου θέλεις ἄνευ τῆς
βαρεῖας κατηγορίας ἐλεύθερος· σὺ δὲ εἰπέ μοι οὐχὶ διὰ μακρῶν
ἀλλὰ συντόμως, εἰξευρες τὰ κηρυχθέντα, γὰρ μὴ πρᾶττη τις
ταῦτα;

Ἀντιγόνη. Εἰζεύρον πῶς δὲ δὲν ἔμελλον (νὰ εἰξεύρω;) ἦσαν βέβαια γνωστά.

Κρέων. Καὶ λοιπὸν ἐτόλμας νὰ παραβιάσῃς τοὺς νόμους τούτους.

Ἀντιγόνη, Διότι καθόλου δὲν ἦτο ὁ Ζεὺς ἐκεῖνος ἕστις μοι ἐκήρυξε ταῦτα (450) οὐδὲ ἡ σύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη τοιούτους μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὤρισε νόμους· οὐδὲ ἐπίστευον, ὅτι τὰ ἰδικὰ σου κηρύγματα ἔχουσι τοσαύτην δύναμιν, ὥστε θνητὸς ὢν νὰ εἰμφορῆς νὰ παραβιάσῃς τῶν θεῶν τὰ ἀγραπτα νόμιμα καὶ ἀσφαλῆ· διότι δὲν ζῶσι ταῦτα σήμερον καὶ χθές, ἀλλ' ἀείποτε, καὶ οὐδεὶς εἰξεύρει ἀπὸ πότε ἐφάνησαν. διὰ τὴν παράβασιν τούτων ἐγὼ δὲν εἶχον σκοπὸν, οὐδενὸς ἀνδρὸς τὸ φρόνημα φοβηθεῖσα, νὰ τιμωρηθῶ ἐνώπιον τῶν θεῶν· διότι καλῶς εἰξευρον ὅτι θ' ἀποθάνω.— πῶς ὄχι;—(460) καὶ ἂν σὺ δὲν ἤθελες προκηρύξει· ἂν δὲ θ' ἀποθάνω προῶρες, κέρδος πάλιν ἐγὼ (αὐτὸ) λέγω· διότι ἕστις ἐν πολλοῖς κακοῖς ζῆ, ὅπως ἐγὼ, πῶς οὗτος, ἐὰν ἀποθάνῃ, δὲν ὠφελεῖται; κατὰ ταῦτα οὐδεμία λύπη εἶναι δι' ἐμὲ τὸ νὰ τύχω ταύτης τῆς μοίρας, ἀλλ' ἂν τὸν (υἱὸν) τῆς ἐμῆς μητρὸς, ὅτε ἀπέθανεν, ἤθελον ἀνεχθῆ ἄθραπτον νεκρὸν, δι' ἐκεῖνα θὰ ἐλυπούμην· διὰ ταῦτα δὲ δὲν λυποῦμαι. ἂν δὲ εἰς σὲ φαίνομαι τώρα, ὅτι τυγχάνω νὰ ἐνεργῶ μωρὰ, σχεδὸν ὑπὸ μωροῦ ὡς μωρὰ καταδικάζομαι. (470)

Χορός. Ὁ χαρακτήρ τῆς κόρης φαίνεται, ὅτι εἶναι σκληρὸς ἐκ σκληροῦ πατρὸς, δὲν εἰξεύρει δὲ νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὰς δυστυχίας.

Κρέων. Ἄλλ' εἰξευρε, ὅτι τὰ λίαν ἄκαμπτα φρονήματα καταδαμάζονται πρὸ πάντων, καὶ τὸν σκληρότατον σίδηρον (χάλυβα), ὀπτηθέντα διὰ τοῦ πυρὸς μέχρις ἀποσκληρύνσεως, εἰμφορεῖς νὰ ἰδῆς πλειστάκις θραυσθέντα καὶ διαρραγέντα· εἰξεύρω δ' ὅτι διὰ μικροῦ χαλινοῦ οἱ θυμοειδεῖς ἵπποι δαμάζονται· διότι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃ μεγάλα φρονήματα ἕστις εἶναι δοῦλος τῶν ἄλλων. αὕτη δὲ ὑβριστικῶς μὲν νὰ φέρηται τότε εἰξευρε πολὺ καλὰ, (480) παραβαίνουσα τοὺς προκειμένους νόμους· ἀφοῦ δὲ ἔκαμε τὴν πρᾶξιν, δευτέρω ὕβρις εἶναι τοῦτο, νὰ καυχᾶται

διὰ ταῦτα καὶ νὰ γελᾷ, διότι ἔχει κάμει (αὐτό). ἀληθῶς τώρα ἐγὼ δὲν θὰ ἦμαι ἀνὴρ ἀλλ' αὕτη ἀνὴρ, ἂν ἡ νίκη αὕτη θὰ μείνῃ εἰς αὐτὴν ἀνευ τιμωρίας. ἀλλ' εἴτε τῆς ἀδελφῆς θυγάτηρ τυγχάνει εἴτε συγγενεστέρας ἐκ τοῦ ὅλου οἰκογενειακοῦ ἡμῶν Διός, αὕτη καὶ ἡ ἀδελφή δὲν θ' ἀποφύγῃσι θάνατον κάκιστον· διότι καὶ ἐκεῖνη βέβαια ἐξίσου κατηγορῶ διὰ τὴν ταφὴν ταύτην, ὅτι ἐμηχανεύθησαν (αὐτήν). (490) καὶ καλεῖτε αὐτήν· διότι ἀρτίως εἶδον ἐντὸς αὐτῆν μαινομένην καὶ οὐχὶ κυρίαν τῶν φρενῶν. συνηθίζει δ' ἡ ψυχὴ τῶν οὐδὲν καλὸν ἐν κρυπτῷ μηχανουμένων, νὰ πίνεται ἐκ τῶν προτέρων δόλιος κακοποιός. μισῶ ὅμως βέβαια καὶ ὅταν τις συλληφθεὶς ἐν κακῇ πράξει ἔπειτα θέλῃ νὰ παραστήσῃ τοῦτο καλόν.

Ἀντιγόνη. Θέλεις τι μεγαλείτερον παρὰ ἀφοῦ μὲ πάρος νὰ με φονεύσῃς;

Κρέων. Ἐγὼ μὲν οὐδέν. Ἐχων τοῦτο, ἔχω πάντα.

Ἀντιγόνη. Διὰ τί λοιπὸν βραδύνεις; διότι οὐδὲν μέρος τῶν ἰδικῶν σου λόγων ἀρέσκει εἰς ἐμὲ, καὶ εἴθε νὰ μὴ ἀρέσῃ ποτέ. (500) οὕτω δὲ καὶ εἰς σὲ οἱ ἰδικοί μου λόγοι φύσει ἀπαρέσκουσι. καὶ ὅμως πῶς ἤθελον λάβει καλλιτέραν δόξαν παρὰ θάπτουσα τὸν αὐτάδελφον; ὑπὸ τούτων πάντων θὰ ἐλέγετο, ὅτι τοῦτο ἀρέσκει (εἰς αὐτούς), ἂν δὲν ἤθελον ἐγκλείει τὴν γλῶσσαν ὁ φόβος. ἀλλ' ἡ βασιλεῖα καὶ ὡς πρὸς ἄλλα πολλὰ εἶναι εὐτυχῆς, καὶ ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ λέγῃ καὶ νὰ κάμῃ ὅσα θέλει.

Κρέων. Σὺ μόνη ἐκ τούτων τῶν Καδμείων φρονεῖς τοῦτο.

Ἀντιγόνη. Φρονοῦσι καὶ οὔτοι, ἀλλὰ πρὸς χάριν σου συστέλλουσι τὸ στόμα.

Κρέων. Σὺ δὲ δὲν αἰσχύνεσαι, ἂν ἀντιθέτως πρὸς τούτους σκεπτομένη ἐκφράζῃσαι; (510)

Ἀντιγόνη. (Οὐχί)· διότι καθόλου δὲν εἶναι αἰσχρὸν νὰ τιμῶ τοὺς ἀδελφούς.

Κρέων. Δὲν ἦτο λοιπὸν ἀδελφός καὶ ὁ ἐναντίον (αὐτοῦ) ἀποθανών;

Ἀντιγόνη. Ἀδελφός καὶ ἐκ μιᾶς μητρὸς καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς.

Κρέων. Πῶς λοιπὸν τιμᾶς τὸν Πολυνεΐκη μὲ τιμὴν ἀσεβῆ ὡς πρὸς ἐκείνον ;

Ἀντιγόνη. Δὲν θὰ ἐπιβεβαιώσῃ ταῦτα ὁ νέκρως.

Κρέων. (Θὰ ἐπιβεβαιώσῃ), ἀφ' οὗ βέβαια τιμᾶς αὐτὸν ἐξίσου πρὸς τὸν δυσσεβῆ.

Ἀντιγόνη. Διότι δὲν ἀπέθανε δούλος ἀλλ' ἀδελφός.

Κρέων. Καταστρέφων ὅμως ταύτην τὴν χώραν, ὁ δ' ἄλλος ἀντισταθεὶς ὑπὲρ αὐπῆς.

Ἀντιγόνη. Ὅμως ὁ Ἄιδης τοῦλάχιστον ποθεῖ τοὺς νόμους ἴσους.

Κρέων. Ἄλλ' ὁ χρηστός δὲν ποθεῖ νὰ λάχῃ νόμους ἴσους πρὸς τὸν κακὸν (520).

Ἀντιγόνη. Τίς εἰξέυρει, ἂν ταῦτα εἶναι κάτω εὐσεβῆ ;

Κρέων. Οὐδέποτε βέβαια ὁ ἐχθρὸς εἶναι φίλος, οὐδ' ὅταν ἀποθάνῃ.

Ἀντιγόνη. Ἐκ φύσεως ἔχω πλασθῆ ὄχι νὰ συμμισῶ ἀλλὰ νὰ συναγαπῶ.

Κρέων. Κάτω λοιπὸν ἐλθοῦσα ἀγάπα ἐκείνους, ἂν πρέπει ν' ἀγαπᾶς· ἐνόσω δ' ἐγὼ ζῶ δὲν θὰ κυριαρχήσῃ γυνή.

Χορός. Ἄλλ' ἰδοὺ πρὸ τῶν πυλῶν ἐκεῖ ἡ Ἰσμήνη χύνουσα κάτω δάκρυα ἀδελφικῆς ἀγάπης· νεφέλη δὲ (κατηφείας) ὑπὲρ τὰς ὄφρυς (ἐπικαθημένη) ἀσχημίζει τὸ αἰματόχροον πρόσωπον, καταβρέχουσα τὴν ὀρείαν παρειάν. (530)

Κρέων. Σὺ δέ, ἡ ὁποία ἐν τῷ οἴκῳ ὡς ἔχιδνα τρυπωμένη λαθραίως μ' ἐξέπινες, καὶ δὲν ἐννόουν, ὅτι ἔτρεφον δύο ἀδελφούς καὶ ἐπαναστάτιδας τοῦ θρόνου (μου), ἔλα εἰπέ μοι τώρα, θὰ ὁμολογήσῃς, ὅτι καὶ σὺ μετέσχες τῆς ταφῆς ταύτης ἢ ἐνόρκως θ' ἀρνηθῆς, ὅτι δὲν εἰξέυρεις ;

Ἰσμήνη. Ἐχω κάμει τὸ ἔργον, ἂν αὕτη ἐδῶ ὁμολογεῖ, καὶ συμμετέχω τῆς κατηγορίας καὶ ἀναλαμβάνω αὐτήν.

Ἀντιγόνη. Ἀλλὰ τὸ δίκαιον δὲν θὰ σοι ἐπιτρέψῃ τοῦτο βέβαια, ἐπειδὴ οὐτ' ἠθέλησας, οὐτ' ἐγὼ σ' ἔκαμα κοινωνόν.

Ἰσμήνη. Ἄλλ' ἐν τῇ δυστυχίᾳ σου δὲν ἐντρέπομαι (540) διότι κάμνω ἑμαυτὴν σύντροφον τοῦ πάθους.

Ἀντιγόνη. Ὁ Ἄιδης καὶ οἱ κάτω εἰξεύρουσι μαζί (μου) τίνων εἶναι τὸ ἔργον· φίλην δὲ ἀγαπῶσαν μὲ λόγια ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ.

Ἰσμήνη. Μή, ἀδελφή, μ' ἐμποδίσῃς πρὸς ἐντροπήν μου ν' ἀποθάνω μετὰ σοῦ καὶ νὰ ἐκτελέσω τὸ πρὸς τὸν θανόντα εὐσεβές καθήκον.

Ἀντιγόνη. Μὴ ἀποθάνῃς σὺ μετ' ἐμοῦ, καὶ μὴ κάμνης ἰδικά σου, ὅσα δὲν ἠγγίσας· θ' ἀρκέσω ἀποθνήσκουσα ἐγὼ.

Ἰσμ. Καὶ ποία ζωὴ εἶναι προσφιλῆς εἰς ἐμέ ἐστερημένην σοῦ ;

Ἀντιγ. Τὸν Κρέοντα ἐρώτα· διότι σὺ περὶ τούτου φροντίζεις.

Ἰσμήνη. Διὰ τί με λυπεῖς οὕτω χωρὶς νὰ ὠφελησῶ τίποτε ;

Ἀντιγόνη. (Σὲ λυπῶ) λυπούμενη βέβαια, διότι σὲ καταγελῶ.

Ἰσμήνη. Τί λοιπὸν τώρα τοῦλάχιστον ἐγὼ δύναμαι ἀκόμη νὰ σ' ὠφελήσω ;

Ἀντιγόνη. Σῶσον σεαυτήν, δὲν φθονῶ ν' ἀποφύγῃς.

Ἰσμήνη. Οἴμοι ἢ δυστυχίης, καὶ νὰ μὴ τύχω τῆς ἰδικῆς σου τύχης ;

Ἀντιγ. Διότι σὺ μὲν προετίμησας νὰ ζῆς, ἐγὼ δὲ ν' ἀποθάνω.

Ἰσμήνη. Ἄλλ' οὐχὶ χωρὶς νὰ εἶπω τοὺς λόγους μου.

Ἀντιγόνη. Ἄλλ' ἐγὼ ἐνόμιζον, ὅτι δὲν ἐσκέπτεσα καλῶς ταῦτα λέγουσα.

Ἰσμήνη. Καὶ ὅμως ἐξίσου ἠμάρτομεν.

Ἀντιγόνη. Θάρρει· σὺ μὲν ζῆς, ἢ δ' ἐμὴ ψυχὴ πρὸ πολλοῦ ἔχει ἀποθάνει, ὥστε (νὰ δύναμαι) νὰ ὑπηρετῶ τοὺς θανόντας.

Κρέων. Δυσχυρίζομαι, ὅτι ἐκ τῶν κορῶν τούτων ἡ μὲν ἀρτίως ἔχει δειχθῆ ἀνόητος, ἢ δ' ἄλλη εὐθύς ἀφ' ὅτου ἐγεννήθη.

Ἰσμήνη. Διότι, ὦ ἀναξ, οὐδὲ ὁ ἔμφυτος νοῦς μένει εἰς τοὺς δυστυχοῦντας ἀλλὰ φεύγει.

Κρέων. Ἀπὸ σὲ βέβαια, ὅτε ἀπεφάσισας νὰ πράττῃς κακὰ μετὰ κακῶν.

Ἀντιγόνη. Διότι πῶς δύναμαι νὰ ζήσω μόνη ἄνευ ταύτης ;

Κρέων. Ἀλλὰ μὴ λέγε βέβαια «αὕτη» διότι δὲν ὑπάρχει πλέον.

Ἰσμήνη. Ἀλλὰ θὰ φονεύσῃς τὴν νύμφην τοῦ τέκνου σου ;

Κρέων. Διότι καὶ ἄλλων ἀγροὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ὀργωθῶσι.

Ἰσμήνη. Οὐχὶ ὅπως μεταξὺ ἐκείνου καὶ ταύτης ἦσαν ἡρμοσμένα. (570)

Κρέων. Κακῶς γυναῖκας διὰ τοὺς υἱοὺς ἐγὼ ἀποστρέφομαι.

Ἰσμήνη. Ὁ φίλτατε Αἴμον, πῶς σέ ἀτιμάζει ὁ πατήρ.

Κρέων. Πολὺ βέβαια μ' ἐνοχλεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ νύμφη σου.

Χορός. Ἀληθῶς θὰ στερήσης ταύτης τὸν υἱόν σου ;

Κρέων. Ὁ Ἄιδης θὰ διαλύσῃ τὸ συνοικέσιον τοῦτο.

Χορός. Ἐχεις ἀποφασίσει, ὡς φαίνεται, ν' ἀποθάνῃ αὕτη.

Κρέων. Καὶ σὺ βέβαια, καὶ μὴ με χρονοτριβεῖτε, ἀλλὰ σεῖς ὑπηρέτῃ φέρετε αὐτὰς ἐντός· ἀπὸ τοῦδε δὲ πρέπει νὰ καθείρξετε τὰς γυναῖκας ταύτας, καὶ νὰ μὴ ἀφίητε μόνας· διότι φεύγουσι βέβαια καὶ οἱ θρασεῖς, ὅταν (580) ἤδη βλέπωσι τὸν θάνατον πλησίον τῆς ζωῆς (αὐτῶν).

Στροφή α'.

Χορός. Εὐδαίμονες, ὅσων ὁ βίος δὲν ἔχει δοκιμάσει κακά· διότι ὅσων ταραχθῇ ὁ οἶκος θεόθεν, οὐδεμίᾳ συμφορᾷ λείπει προσερχομένη ἐπὶ πολλὰς γενεὰς (αὐτῶν). ὁμοίως ὅπως τὸ κύμα, ὅταν ἕνεκα τῶν σφοδρῶν τοῦ θρακικοῦ πόντου ἀνέμων ἐπιδράμῃ τὸ ὑποθαλάσσιον σκότος, κυλῖει ἐκ τοῦ πυθμένος τὴν μαύρην (590) καὶ κακῶς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ταραττομένην ἄμμον, μετὰ στόνου δὲ βούζουσιν αἱ ἀντιπληττόμεναι ἀχταί.

Ἀντιστροφή α'.

Τὰς συμφορὰς τοῦ οἴκου τοῦ Λαβδάκου βλέπω ἀρχαίας, αἱ ὅποια ὀρητικῶς ἀκολουθοῦσι τὰς συμφορὰς τῶν τεθνεώτων, καὶ καὶ δὲν ἀπαλλάττει τὴν μίαν γενεάν ἢ ἄλλη γενεά, ἀλλ' ἐκ τῶν θεῶν τις καταβάλλει (αὐτὰς) καὶ δὲν ἀπολύει (ἀπὸ τὰς συμφορὰς)· διότι τώρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Οἰδίποδος ὑπὲρ τὴν ἐσχάτην ρίζαν αὐτοῦ ἐξηπλοῦτο ἐλπίς· (600) κατακόπτει πάλιν αὐτὴν ἡ φονικὴ τῶν χθονίων θεῶν μάχαιρα, καὶ ἡ ἔλλειψις φρονήσεως καὶ ἡ φρενοβλάβεια.

Στροφή β'.

Τὴν σὴν δύναμιν, ὦ Ζεῦ, τίς ἀνθρωπίνῃ ἀλαζονείᾳ ἤθελε συκράτησιν, τὴν ὁποίαν οὔτε ὁ ὕπνος ποτέ κυριεύει· ὁ πάντα κυρι-

εύων, οὔτε ὁ ἀκαταπονήτως τρέχων χρόνος; ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον ὡς δυνάστης κατέχεις τὸν ἀκτινοβόλον λάμποντα Ὀλυμπόν· (610) καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ὅπως ἐν τῷ παρελθόντι, θὰ ἐπικρατῇ ὁ νόμος οὗτος : οὐδὲν τέλειον ἐργεταὶ εἰς τὸν βίον τῶν θνητῶν ἀνευ δυστυχίας.

Ἀντιστροφή β'.

Διότι ἡ πολυπλόκητος βέβαια ἐλπίς εἰς πολλοὺς μὲν ἐκ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὠφέλεια, εἰς πολλοὺς δὲ ἀπάτη κούφων ἐπιθυμιῶν προσέρχεται δὲ εἰς τὸν ἀδαῆ πρὶν καύσῃ τις τὸν πόδα εἰς θερμὸν πῦρ· διότι σοφῶς ἔχει λεχθῆ ὑπό τινος τὸ περίφημον λόγιον, (620) ὅτι τὸ κακὸν φαίνεται ποτε, ὅτι εἶναι ἀγαθόν, εἰς ἐκεῖνον, οὔτινος τὰς φρένας ὁ θεὸς ἄγει εἰς δυστυχίαν. τότε δὲ ἐλάχιστον χρόνον διάγει ἐκτὸς δυστυχίας.

Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ Αἴμον, νεώτατον γέννημα ἐκ τῶν τέκνων σου· ἀρὰ γε ἔχει ἔλθει λυπούμενος διὰ τὴν τύχην τῆς μελλονύμφου μνηστῆς Ἀντιγ., σφόδρα πονῶν διὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ γάμου ;

Κρέων. Ταχέως θὰ μάθωμεν (αὐτὸ) ἀκριβέστερον μάντεως· υἱέ μου, μὴ τυχὸν ἔχεις ἔλθει ὠργισμένος κατὰ τοῦ πατρός, ἐπειδὴ ἤκουσας τὴν περὶ μελλονύμφου τελεσίδικον ἀπόφασιν ; ἢ διὰ σέ μὲν ἡμεῖς εἴμεθα προσφιλεῖς, ὅπως ἂν κάμνωμεν ;

Αἴμων. Πάτερ, εἶμαι δικός σου, καὶ σὺ διευθύνεις τὰς σκέψεις μου, ἔχων χρηστὰς (τοιαύτας), τὰς ὁποίας ἐγὼ θ' ἀκολουθῶ· διότι δι' ἐμέ οὐδεὶς γάμος θὰ ἦναι ἀξίως σπουδαιότερος, ὥστε νὰ ἔχω (αὐτόν), ἢ σὺ καλῶς ὀδηγῶν.

Κρέων. Τοιοῦτοτρόπως βέβαια, υἱέ μου, πρέπει νὰ σκέπτησαι, κατὰ πάντα νὰ ἴστασαι ὀπισθεν τῆς πατρικῆς γνώμης. (640) διότι χάριν τούτου εὐχονταὶ οἱ ἄνδρες γεννήσαντες νὰ ἔχωσιν ἐν τῷ οἴκῳ ὑπήκοα τέκνα, ἵνα καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀντεκδικῶνται κακοποιοῦντες καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν, ὅπως ὁ πατήρ· ὅστις δὲ γενῶν ἀνωφέλητα τέκνα, τί ἄλλο δύνασαι νὰ εἴπῃς, ὅτι οὗτος ἐγέννησε παρὰ πόνους δι' ἑαυτόν, διὰ δὲ τοὺς ἐχθροὺς πολλὴν ὕλην γέλωτος ; μὴ λοιπὸν ποτέ, υἱέ μου, ἕνεκα ἠδονῆς χάριν γυναικὸς ἀποβάλλῃς τὰς φρένας, πεποιθὼς, ὅτι ἀηδὲς ἀγκάλιασμα εἶναι τοῦτο, (650) γυνὴ κακὴ σύζυγος ἐν τῷ οἴκῳ· διότι τίς

πληγὴ μεγαλειτέρα δύναται νὰ γείνη ἢ φίλος κακός ; ἀλλ' ἀφοῦ σιγαθῆς ὡς ἐχθράν, ἄρες ἢ κόρη αὕτη νὰ ὑπαιθρευθῆτιν ἐν τῷ Ἄιδῃ. διότι ἀφοῦ συνέλαβον ἐγὼ αὐτὴν μόνην ἐκ πάντων τῶν πολιτῶν φανερώς ἀπειθήσασαν, ψεύστην τοῦλάχιστον δὲν θὰ ἐπιδείξω ἐμαυτὸν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ θὰ φονεύσω (αὐτήν). ὡς πρὸς ταῦτα ὡς ἐπικαλῆται τὸν προστάτην τῆς συγγενείας Δία· διότι ἂν τοὺς φύσει συγγενεῖς ἀναθρέψω ἀπειθεῖς, λίαν ἀπειθεῖς θὰ ἔχω τοὺς ἐκτός τῆς συγγενείας· (660) διότι ὅστις μεταξὺ τῶν συγγενῶν εἶνε χρηστός ἀνὴρ, θὰ φανῆ, ὅτι καὶ ἐν τῇ πόλει εἶναι δίκαιος· ἀλλ' ἂν τις ἐξ ἀλαζονείας ἢ τοὺς νόμους παραβιάζει ἢ ἐννοεῖ νὰ διατάσῃ τοὺς ἄρχοντας, δὲν εἶναι δυνατὸν οὗτος νὰ ἐπαινεθῆ ὑπ' ἐμοῦ. ἀλλ' ὄντινα ἤθελεν ὀρίσει ἢ πόλις, τοῦτον πρέπει νὰ ἀκούῃ τις καὶ εἰς μικρὰ καὶ δίκαια καὶ εἰς τὰ ἐναντία. καὶ ἤθελον ἔχει πεποιθήσιν, ὅτι οὗτος ὁ ἀνὴρ θὰ ἤθελε καλῶς μὲν νὰ ἄρχῃ καλῶς δὲ νὰ ἄρχηται, καὶ ἐν τῇ τρικυμίᾳ τῆς μάχης τεταγμένος (670) ἤθελε μένει ὡς πιστὸς καὶ γενναῖος παραστάτης. οὐδὲν δὲ κακὸν εἶναι μεγαλειότερον τῆς ἀναρχίας, αὕτη καταστρέφει πόλεις, αὕτη κάμνει ἀναστάτους τοὺς οἴκους, αὕτη προκαλεῖ τροπὰς τῶν συμμάχων πολεμιστῶν. τῶν δὲ πειθαρχούντων σώζει τὰ πολλὰ σώματα ἢ πειθαρχία. κατὰ ταῦτα πρέπει νὰ ὑποστηρίξῃ τις τὰ νομοθετούμενα, καὶ οὐδαμῶς νὰ νικᾷται ὑπὸ γυναικός· διότι εἶναι καλλίτερον, ἂν εἶναι ἀνάγκη, νὰ πέσωμεν ἐκ τῆς ἀρχῆς ὑπὸ ἀνδρός καὶ δὲν ἠθέλωμεν λέγεσθαι κατώτεροι γυναικῶν (680).

Χορός. Εἰς ἡμᾶς μὲν, ἂν μὴ ὑπὸ τῆς ἡλικίας ἔχομεν στερηθῆ τὰς φρένας, φαίνεσαι, ὅτι συνετῶς λέγεις, περὶ ὧν λέγεις.

Ἄλμων. Πάτερ, οἱ θεοὶ ἐμβάλλουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους φρένας, κτῆμα ὑπέρτατον πάντων τῶν ὑπαρχόντων κτημάτων. ἐγὼ δὲ οὔτε θὰ ἠδυνάμην μῆτε εἶθε νὰ εἰξεύρω νὰ λέγω, ὅτι σὺ δὲν λέγεις ὀρθῶς ταῦτα. δυνατὸν ὅμως καὶ εἰς ἄλλον νὰ ἐπέλθῃ ἀγαθὴ τις σκέψις. φύσει δὲ βέβαια εἶμαι τοιοῦτος, ὥστε πάντα πρὸ σοῦ ἐξετάζων νὰ μανθάνω, ὅσα λέγει τις ἢ ἐνεργεῖ ἢ ἔχει νὰ φέγῃ. διότι ὁ ἰδικός σου ὀφθαλμὸς εἶναι φοβερός διὰ κοινὸν ἀνθρώπων (690) λέγοντα τοιαῦτα, εἰς τὰ ὅποια σὺ δὲν θὰ εὔρης

εὐχάριστον ἀκούων. ἐγὼ ὅμως δύναμαι ν' ἀκούω λάθρα ταῦτα. δηλ. πόσον ὀδύρεται ἢ πόλις τὴν κόρην ταύτην, ὅτι ἀθωοτάτη πασῶν τῶν γυναικῶν ἀποθνήσκει κακίστα ἕνεκα ἔργου εὐκλεεστάτου, διότι αὕτη τὸν ἀυτάδελφον αὐτῆς φονευθέντα δὲν ἀφῆκε μῆτε ὑπὸ ὁμοφάγων κυνῶν ἄταφος νὰ χαθῆ μῆτε ὑπὸ τινος ὀρέου· δὲν εἶνε αὕτη ἀξία νὰ τύχῃ χρυσῆς τιμῆς ; τοιοῦτος κρύφιος λόγος λαθραίως διατρέχει (τὴν πόλιν). (700) δι' ἐμέ δέ, πάτερ, οὐδὲν κτῆμα ὑπάρχει τιμιώτερον τῆς σῆς εὐτυχίας. διότι διὰ τὰ τέκνα τί κόσμημα ὑπάρχει μεγαλειότερον τῆς εὐδοξίας πατρὸς εὐτυχοῦντος, ἢ τί ἐκ μέρους τῶν παιδῶν διὰ τὸν πατέρα ; μὴ λοιπὸν ἔχῃς ἐν ἑαυτῷ ἕνα μόνον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι (δηλ.) ὅτι εἶναι ὀρθὸν ὅ,τι σὺ λέγεις καὶ οὐδὲν ἄλλο. διότι ὅστις νομίζει, ὅτι ἢ αὐτὸς μόνος ὀρθῶς σκέπτεται ἢ ἔχει γλῶσσαν, τὴν ὁποῖαν δὲν ἔχει ἄλλος, ἢ ψυχὴν, οὗτοι ἀνοιχθέντες ἐφάνησαν κενοί. ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος, καὶ ἂν τις ᾔῃ σοφός, τὸ νὰ μανθάνῃ (710) πολλὰ οὐδόλως εἶναι ἐντροπὴ καὶ τὸ νὰ μὴ ἀντιτείνῃ πολὺ. βλέπεις, ὅτι παρὰ τὰ χειμερινὰ βεῖθρα, ὅσα ἐκ τῶν δένδρων ὑποχωροῦσι, σώζουσι τοὺς κλώνας αὐτῶν· τὰ δὲ ἀνθιστάμενα σύρριζα καταστρέφονται. ὡσαύτως δὲ ὅστις, ἐγκρατῶς ἀφοῦ τεῖνῃ τὸν πόδα τοῦ πλοίου, δὲν ὑποχωρεῖ καθόλου, ἀνκτρέφῃς μὲ ἀνεστραμμένα ζυγὰ τοῦ λοιποῦ πλέει. ἀλλ' ὑποχωρεῖ ἀπὸ τὸν θυμὸν καὶ μεταβλήθητι. διότι, ἂν ὑπάρχει καὶ ἀπ' ἐμοῦ τοῦ νεωτέρου (ὀρθῆ) τις γνώμη, λέγω, ὅτι ὑπερέχει πολὺ (720) τὸ νὰ ᾔῃ ὁ ἀνθρώπος ἐκ φύσεως κατὰ πάντα πλήρης ἐπιστήμης· ἂν δὲ τῇ ἀληθείᾳ (δὲν εἶναι), διότι τοῦτο συνηθίζει νὰ μὴ λαμβάνῃ ταύτην τὴν κλίσιν, καλὸν εἶναι καὶ τοὺς ὀρθῶς λέγοντας ν' ἀκούῃ τις.

Χορός. Ἄναξ, καὶ σὺ εἶναι πρέπει ν' ἀκούσης (παρὰ τούτου), ἂν λέγει τι ἐπίκαιρον, καὶ σὺ πάλιν παρὰ τούτου· διότι καὶ οἱ δύο καλῶς ἔχετε ὁμιλήσει.

Κρέων. Καὶ θὰ διδασθῶμεν λοιπὸν ὀρθῶς νὰ σκεπτόμεθα οἱ τόσον πρεσβῦται ὑπ' ἀνδρός τόσον νέου τὴν ἡλικίαν ;

Ἄλμων. Μηδὲν ἄδικον (διδάχθητι)· ἂν δ' ἐγὼ εἶμαι νέος, πρέπει ν' ἀποβλέπῃς οὐχὶ πρὸς τὴν ἡλικίαν ἀλλὰ πρὸς τὰ ἔργα.

Κρέων. (Καλόν) λοιπόν ἔργον εἶναι νὰ τιμᾷ τις τοὺς ἀπει-
θοῦντας ; (730).

Αἷμων. Οὐδὲ ἤθελον προτρέψει νὰ τιμᾷ τις τοὺς κακοὺς.

Κρέων. Δὲν ἔχει λοιπόν συλληφθῆ αὕτη ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐν
τοιαύτῃ κακίᾳ ;

Αἷμων. Δὲν παραδέχεται (αὐτὸ) τῶν Θεῶν τούτων ὁ συμπο-
λίτης λαός.

Κρέων. Ἡ πόλις λοιπόν θὰ εἴπῃ εἰς ἐμέ, τίνα πρέπει νὰ
διατάττω ;

Αἷμων. Βλέπεις, ὅτι εἶπες τοῦτο ὡς λίαν νέος ;

Κρέων. Κατὰ τὴν γνώμην βέβαια ἄλλου ἢ κατὰ τὴν ἰδικὴν
μου πρέπει νὰ διοικῶ ταύτην τὴν χώραν ;

Αἷμων. (Καὶ κατὰ τὴν τῆς πύλευς) διότι δὲν εἶναι πόλις, ἂν
τις ἦναι κτῆμα ἑνὸς ἀνδρός.

Κρέων. Δὲν θεωρεῖται ἡ πόλις κτῆμα τοῦ ἀρχοντος ;

Αἷμων. Ὁραὶα σὺ ἤθελες ἀρχει μόνος ἐρήμης χώρας.

Κρέων. Οὗτος, ὡς φαίνεται, ὑπερασπίζεται τὴν γυναῖκα (740).

Αἷμων. Ἄν βέβαια εἶσαι σὺ γυνή· διότι περὶ σοῦ φροντίζω.

Κρέων. Ὁ παγκάκιστε, δικαζόμενος πρὸς τὸν πατέρα ;

Αἷμων. Διότι βλέπω, ὅτι οὐχὶ δίκαια ἀμαρτάνεις.

Κρέων. Ἀμαρτάνω λοιπόν τιμῶν τὴν ἐμὴν ἐξουσίαν ;

Αἷμων. (Ἀμαρτάνεις) διότι δὲν τιμᾷς (τὴν ἐξουσίαν σου,) ἀφοῦ πατεῖς τὰς τιμὰς τῶν θεῶν.

Κρέων. Ὁ χαρακτήρ μιὰρὲ καὶ ἠττημένε ὑπὸ γυναικός.

Αἷμων. Δὲν ἤθελες βέβαια συλλάβει ἐμὲ ἠττημένον ὑπὸ τῶν
κίσχυρῶν πραγμάτων.

Κρέων. Ὅλος σου λοιπόν οὗτος ὁ λόγος ἦτο ὑπὲρ ἐκείνης.

Αἷμων. Καὶ ὑπὲρ σοῦ βέβαια καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ὑπὲρ τῶν
χθονίων θεῶν.

Κρέων. Οὐδαμῶς εἶναι δυνατὸν νὰ νυμφευθῆς ταύτην ἔτι
ζῶσαν. (750)

Αἷμων. Αὕτη λοιπόν θ' ἀποθάνῃ καὶ ἀποθανούσα θὰ φονεύσῃ
τινά.

Κρέων. Ἀλήθεια καὶ ἐπαπειλῶν προβαίνεις τόσον θρασύς ;

Αἷμων. Ἀλλὰ τίς ἀπειλὴ εἶναι τὸ νὰ λέγῃ τις πρὸς κενὸς
γνώμας ;

Κρέων. Κλαίων θὰ (με) συνείσῃς, ἐνῶ σὺ αὐτὸς εἶσαι κενὸς
φρενῶν.

Αἷμων. Ἄν δὲν ἦσο πατήρ, θὰ ἔλεγον, ὅτι δὲν σωφρονεῖς.

Κρέων. Ἀφοῦ εἶσαι γυναικὸς δούλος, μὴ με προσκαγορεύῃς
φιλικῶς.

Αἷμων. Θέλεις νὰ λέγῃς τι καὶ λέγων νὰ μὴ ἀκούῃς τίποτε.

Κρέων. Ἀλήθεια ; ἀλλὰ μὰ τὸν οὐρανὸν τοῦτον, εἴξευρε ὅτι,
οὐχὶ χαίρων μετὰ τοὺς ψόγους θὰ ὑβρίσῃς ἐμέ. Φέρε τὸ μῖσος, ἵνα
πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀμέσως (760) ἀποθνήσκῃ πλησίον τοῦ νυμ-
φίου παρόντος.

Αἷμων. Οὐχὶ βέβαια πλησίον ἐμοῦ τοῦλάχιστον οὔτε αὕτη
θ' ἀποθάνῃ—μὴ ἐλπίσῃς τοῦτο ποτε—καὶ σὺ οὐδαμῶς θὰ ἴδῃς
τὴν ἐμὴν κεφαλὴν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν βλέπων, ἵνα μαίνῃσαι παρὰ
τοῖς ἀνεχομένοις ἐκ τῶν φίλων.

Χορός. Ἄναξ, ὁ ἀνὴρ ἀπῆλθε ταχύς ἐκ τοῦ θυμοῦ. ὁ νοῦς δὲ
τόσον νέου ἀνδρός, ὅταν λυπηθῆ, εἶναι ἐπιφοβός.

Κρέων. Ἀπελθὼν ἄς ἐνεργῆ καὶ ἄς ἔχῃ φρονήματα ὑψηλότερα
τῶν ἀνθρωπίνων· τὰς κόρας ὅμως βέβαια ταύτας δὲν θ' ἀπαλ-
λάξῃ τοῦ θανάτου.

Χορός. Καὶ ἐννοεῖς λοιπόν ἀφοτέρως αὐτὰς νὰ φονεύσῃς ;

Κρέων. Οὐχὶ τὴν μὴ μετασχοῦσαν· ἀλήθεια βέβαια καλῶς
λέγεις. (770)

Χορός. Καὶ μὲ ποῖον δὲ εἶδος θανάτου ἐννοεῖς νὰ φονεύσῃς
αὐτήν ;

Κρέων. Ἄγων (αὐτήν) ὅπου ἂν ἦναι ἔρημος ἀπὸ ἀνθρώπου
δρόμος, θὰ κρύψω ζῶσκαν ἐν σπηλαίῳ βραχύδει, ἀφοῦ παραθέσω
τόσον μέρος τροφῆς, ὅσον μόνον εἶναι ἐξαγνισμός, ἵνα ἡ πόλις
πᾶσα ἀποφύγῃ τὸ μίσημα. καὶ ἐκεῖ ἐπικαλουμένη τὸν Ἄϊδην,
τὸν ὁποῖον μόνον ἐκ τῶν θεῶν τιμᾷ, θὰ ἐπιτύχῃ ἴσως νὰ μὴ ἀπο-
θάνῃ, ἢ θὰ ἐννοήσῃ βέβαια ἀλλὰ τότε, ὅτι μάταιος κόπος εἶναι
νὰ τιμᾷ τις τὰ ἐν Ἄϊδι. (780)

Στροφή

Χορός. Ἐρωεῖ ἀνίκητε εἰς τὴν μάχην. Ἐρωεῖ, ὁ ὅποιος ὑπό-

δουλοῖς καθ' ἑσων ἂν ἐπιτεθῆς, ὁ ὁποῖος διανυκτερεύεις ἐν μαλακαῖς παρελαῖς νεάνιδος· συχνάζεις δὲ ἀνὰ τὸν πόντον καὶ ἐν ταῖς ἀγροτικαῖς κατοικίαις, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ σ' ἀποφύγῃ οὔτε ἐκ τῶν ἀθανάτων οὔτε ἐκ τῶν ἐφημέρων ἀνθρώπων· ὅστις δ' ἔχει (σε), μαίνεται. (790).

Ἀνιστροφή.

Σὺ καὶ δικαίων φρένας παρασύρουσα καθιστᾶς ἀδίκους πρὸς καταστροφήν, σὺ καὶ ταύτην τὴν φιλονικίαν τῶν συγγενῶν ἀνδρῶν ἔχεις ἐξεργάσει· φανερῶς δὲ νικᾷ ὁ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τῆς εὐλέκτου νύμφης πόθος, συμπάρεδρος τῶν μεγάλων θεσμῶν ἐν τῇ ἀρχῇ· διότι ἐν (αὐτοῖς) παίζει ἡ ἀνίκητος θεὰ Ἀφροδίτη. (800)

Τώρα δὲ πλέον καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἐξέρχομαι τῶν νομίμων βλέπων ταῦτα, δὲν δύναμαι δὲ πλέον νὰ κρατῶ τὰς πηγὰς τῶν δακρύων, ἀφοῦ βλέπω τὴν Ἀντιγόνην ταύτην ἐδῶ ἐρχομένην εἰς τὸν θάλαμον τὸν κοιμίζοντα πάντας.

Στροφή α'.

Ἀντιγόνη. Ἰδέτε ἐμέ, ὦ πολῖται τῆς πατρίδος γῆς, πορευομένην τὴν τελευταίαν ὁδόν, διὰ τελευταίαν δὲ φορὰν βλέπουσαν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. καὶ οὐδέποτε πάλιν· ἀλλ' ὁ πάντας (810) κοιμίζων Ἄιδης ζῶσάν με φέρει εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Ἀχέροντος, χωρὶς οὔτε ὑμεναίων νὰ τύχω, οὔτε τις ἀκόμη ὕμνος ἐπιθυμῶνός με ὑμνησεν ἀλλὰ τὸν Ἀχέροντα θά νυμφευθῶ.

Χορός. Λαιπὸν ἔνδοξος καὶ ἐπαινουμένη ἀπέρχεσαι εἰς τὴν κρύπτῃν ταύτην τῶν νεκρῶν, χωρὶς οὔτε ὑπὸ φθοροποιῶν νόσων νὰ κτυπηθῆς οὔτε διὰ ζήφους νὰ τιμωρηθῆς· (820) ἀλλ' ἐξ οἰκειᾶς βουλήσεως θὰ καταβῆς εἰς τὸν Ἄιδην ζῶσα μόνη βέβαια ἐκ τῶν θνητῶν.

Ἀνιστροφή α'.

Ἀντιγόνη. Ἦκουσα δὲ, ὅτι οἰκτρότατα ἀπώλετο ἡ ἐκ Φρυγίας ξένη ἡ κόρη τοῦ Ταντάλου παρὰ τὴν κορυφὴν τοῦ Σιπύλου, τὴν ὁποίαν ὡς κισσὸς στερεὰ προσκεκολλημένος περιβαλοῦσα κατέβαλε βλάστησις τοῦ βράχου· καὶ οὐδαμῶς ἀφίνουσιν αὐτὴν τηκομένην αἰ βροχαὶ καὶ ἡ χιών, καθὼς λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι, (830) ἀλλὰ καταβρέχει τὸν λαιμὸν ὑπὸ τοὺς αἰωνίως κλαίοντας ὀφθαλμούς· ὁμοιότατα πρὸς ταύτην θεὸς τις μὲ κατακοιμίζει.

Χορός. Ἄλλὰ θεὰ βέβαια καὶ θεογενῆς (ἦτο ἐκείνη), ἡμεῖς δὲ θνητοὶ καὶ θνητογενεῖς, καὶ ὅμως εἶναι τι μέγα διὰ θανούσαν νὰ διαφημισθῆ, ὅτι ἔτυχε μοῖρας τῆς αὐτῆς πρὸς τοὺς ἰσοθέους [ζῶσα καὶ ἔπειτα θανούσα].

Στροφή β'.

Ἀντιγόνη. Οἴμοι, γελῶμαι· διατὶ δι' ὄνομα τῶν πατρῶων θεῶν μὲ ὑβρίζεις οὐχὶ θανούσαν ἀλλὰ ζῶσαν; (840) ὦ πόλις, ὦ εὐγενεῖς ἄνδρες τῆς πόλεως· ἰὼ κρῆναι τῆς Δίρκης καὶ ἄλλος τῆς Εὐαρμάτου Θήβης, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπικαλοῦμαι ὑμᾶς μάχουρας, πῶς ὑπὸ φίλων ἄκλαυστος καὶ μὲ ποίους νόμους ἐρχομαι πρὸς τὴν δίκην τύμβου κεχωσμένην εἰρκτὴν τοῦ καινοτρόπου τάφου· ἰὼ ἡ δυστυχῆς, οὔτε μεταξὺ τῶν βροτῶν κατοικοῦσα οὔτε μεταξὺ τῶν νεκρῶν, (850) οὐχὶ μεταξὺ τῶν ζώντων, οὐχὶ μεταξὺ τῶν θανόντων.

Χορός. Προχωρήσασα εἰς τὸ ἔσχατον τοῦ θράσους, ἰσχυρῶς προσέκρουσας, ὦ τέκνον, εἰς τὸν ὑψηλὸν θρόνον τῆς Δίκης· πληρόνεις δὲ πατροπαράδοτόν τινα δυστυχίαν.

Ἀνιστροφή β'.

Ἀντιγόνη. Ἀνέμνησας ἀλγειωτάτας δι' ἐμὲ μερίμνας, τὴν πολυθύλλητον κακὴν μοῖραν τοῦ πατρὸς καὶ πάσης (860) τῆς ἡμετέρας τύχης τῆς λαχούσης εἰς τοὺς ἐνδόξους Λαβδακίδας· ἰὼ ἐκ τῶν γάμων τῆς μητρὸς δυστυχήματα καὶ δυστυχοῦς μητρὸς συγκοιμήματα μετὰ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς τοῦ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντος, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγὼ ποτε ἡ δυστυχῆς ἐγεννήθην· πρὸς τοὺς ὁποίους ἐπικατάρατος, ἄγαμος ἐδῶ ἐγὼ μετοικῶ· ἰὼ ἀδελφεῖ τυχῶν ἀτυχοῦς γάμου (870) ἀποθανὼν μ' ἐφόνευσας ζῶσαν ἔτι.

Χορός. Τὸ εὐσεβῶς ἐνεργεῖν εἶναι τις εὐσέβεια· ἡ ἐξουσία ὅμως τοῦ φροντίζοντος περὶ τῆς ἐξουσίας οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται νὰ παραβιῆται. σὲ δὲ αὐτόβουλος τρόπος κατέστρεψεν.

Ἐπιδόξ.

Ἀντιγόνη. Ἀκλαυτος, ἀφιλος, ἀνυμεναῖος ἡ δυστυχῆς ἀπάγομαι εἰς τὴν ἔτοιμον ταύτην ὁδόν. δὲν μοι ἐπιτρέπεται πλέον τῇ δυστυχεῖ νὰ βλέπω τὸν ὀφθαλμὸν τοῦτον τῆς ἱερᾶς λαμπάδος

(τοῦ ἡλίου) (880), τὴν δ' ἀκλαυτον τύχην μου οὐδεὶς φίλος στενάζει.

Κρέων. Ἄρά γε εἰξεύρετε, ὅτι, ἂν τὸ λέγειν θρήνουσ προ τοῦ θανάτου ἤθελεν ὠφελεῖ, οὐδεὶς ἤθελε πύσει νὰ λέγη; ἀπαγάγετε ὡς τάχιστα, καὶ διὰ τοῦ κατεστεγασμένου τύμβου ἀφοῦ περιβάλλητε, ὅπως ἔχω εἰπεῖ ἐγώ, ἀφετε μόνην ἔρημον, εἴτε θέλει ν' ἀποθάνη, εἴτ' ἐν τοιαύτῃ στέγῃ ζῶσα νὰ ἦναι θαμμένη. διότι ἡμεῖς εἴμεθα ἀγνοῖ ὡς πρὸς τὴν κόρην ταύτην τῆς ἀνω δὲ βέβαια συνοικίαις θὰ στερηθῆ. (890)

Ἀντιγόνη. ὦ τάφε, ὦ νυμφικὴ θάλαμα, ὦ ὑπόγειον οἴκημα ἀειφύλακτον, ὅπου (πορευομένη) πορεύομαι πρὸς τοὺς ἰδικούς μου, τῶν ὁποίων θανόντων ἀριθμὸν πλείστον μεταξὺ τῶν νεκρῶν ἔχει δεχθῆ ἡ Περσεφόνη τῶν ὁποίων ἐγὼ τελευταία καὶ με οἰκτρότατον θάνατον κατέρχομαι, πρὶν νὰ μοὶ ἔλθῃ εἰς τέλος ὁ εἰμαρμένος χρόνος τῆς ζωῆς. ὅταν ἔλθω ὅμως, σφόδρα ἐλπίζω, ὅτι θὰ ἔλθω ἀγαπητὴ μὲν εἰς τὸν πατέρα, ἀγαπητὴ δὲ εἰς σέ, μητέρα, ἀγαπητὴ δὲ εἰς σέ, ὦ ἀδελφέ· διότι ὑμᾶς ἀποθανόντας ἐγὼ ἰδίᾳ χειρὶ (900) ἔλουσα καὶ ἐστόλισα καὶ ἐπιταφίους σπονδὰς ἔδωκα τῶρα δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν σῶμα κηδεύουσα τοιοῦτον μισθὸν λαμβάνω καὶ ὅμως δικαίως σ' ἐτίμησα κατὰ τὴν κρίσιν τῶν φρονύμων διότι οὐδέποτε, οὔτε ἂν τέκνα, τῶν ὁποίων ἤθελον εἶναι μήτηρ, οὔτε ἂν ὁ σύζυγος ἀποθανῶν μοι ἐτήκετο, παρὰ τὴν θέλησιν τῶν πολιτῶν ἤθελον ἀναλάβει τὸν ἀγῶνα τοῦτον. πρὸς χάριν τίνος δὲ ἀρχῆς λέγω ταῦτα; σύζυγος μὲν θὰ μοὶ ἐγίνετο ἄλλος παρὰ τὸν ἀποθανόντα καὶ τέκνον ἀπ' ἄλλου συζύγου, ἂν ἔχονον τοῦτο· (910) ἀφοῦ ὅμως ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ εἶναι κεκρυμμένοι ἐν τῇ Αἰδῇ, δὲν ὑπάρχει τις, ὅστις ἤθελε γεννήσει ποτὲ ἀδελφούς. κατὰ τοιαύτην ὅμως ἀρχὴν ἀφοῦ ἐξαίρετως σ' ἐτίμησα ἐγώ, ἐφάνην εἰς τὸν Κρέοντα, ὅτι ἀμαρτάνω (πράττουσα) ταῦτα καὶ δεινὰ τολμῶ, ὦ ἀδελφέ, καὶ τῶρα με ἀπάγει διὰ τὸν Ἀχέροντα, ἀφοῦ μ' ἔλαβεν οὕτως, ἄγαμον, ἀνυμένειον, χωρὶς νὰ μετάσχω οὔτε γάμου οὔτε ἀνατροφῆς παιδῶν· ἀλλ' οὕτως ἔρημος ἐκ μέρους τῶν φίλων ἢ δυστυχῆς ζῶσα ἔρχομαι εἰς τοὺς ἐσκαμμένους τάφους τῶν ἀποθανόντων, (920) διότι παρέβην τινὰ νό-

μον τῶν θεῶν; τίς ἀνάγκη ν' ἀποβλέπω ἔτι ἢ δυστυχῆς πρὸς τοὺς θεούς, τίνα τῶν συμμάχων νὰ ἐπικαλῶμαι; διότι ἐπιτελοῦσα ἔργον εὐσεβείας δυσσεβείας κατηγορίαν ἀπέκτησα. ἀλλ' ἂν μὲν βέβαια ταῦτα παρὰ τοῖς θεοῖς εἶναι κακά, ἀφοῦ πάθωμεν ἠθέλομεν συναισθανθῆ, ὅτι ἡμάρτομεν· ἂν δὲ οὗτοι ἀμαρτάνουσιν, εἴθε νὰ μὴ πάθωσι κακὰ περισσότερα, ἢ ὅσα καὶ κάμνουσιν εἰς ἐμὲ ἀδίως.

Χορός. Ἀκόμη αἱ αὐταὶ θεελλώδεις ὄρμαι ψυχῆς κατέχουσι ταύτην βέβαια. (930)

Κρέων. Διὰ τοῦτο βέβαια θὰ συμβῶσι κλαύματα εἰς τοὺς ἀπύχοντας αὐτὴν ἕνεκα τῆς βραδύτητος.

Χορός. Οἴμοι, ὁ λόγος οὗτος ἦλθεν ὁμοιότατος πρὸς θάνατον.

Κρέων. Καθόλου δὲν σε προτρέπω παρηγορῶν νὰ ἐλπίζης, ὅτι ταῦτα δὲν κατακυροῦνται (ἐκτελοῦνται) τοιοῦτρόπως.

Ἀντιγόνη. ὦ πατρώα πόλις τῆς Θεβαϊκῆς γῆς καὶ ἀρχαῖοι πατῶρι θεοί, ἀπάγομαι ἤδη ἀνευ ἀναβολῆς. ἰδέτε, ὦ ἡγεμόνες τῶν Θεβῶν, (940) τὴν μόνην ἐκ τῶν βασιλοπαίδων ὑπόλοιπον, ὅποια ὑπὸ ποίων ἀνδρῶν πάσχω, ἐπειδὴ ἐτίμησα τὸ τῆς εὐσεβείας ἔργον.

Στροφή α'.

Χορός. Καὶ τῆς Δανάης τὸ σῶμα ὑπέμεινε ν' ἀνταλλάξῃ τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ (πρὸς τὸ σκότος τὸ) ἐν χαλκοδέτῳ οἰκήματι· κεκλεισμένη δ' ἐν θαλάμῳ τυμβοειδεῖ κατεδαμάσθη· καὶ ὅμως καὶ εὐγενῆς ἦτο, ὦ τέκνον, καὶ ἐφύλαττεν ἐν ἑαυτῇ τὸ χρυσόρρυτον σπέρμα τοῦ Διός. (950) ἀλλ' ἡ δύναμις τῆς μοίρας εἶναι δεινῆ τις. οὔτε πλοῦτος οὔτε ἀνδρεία, οὔχι πύργος, οὔχι μαῦρα πλοῖα ὑπὸ τῆς θαλάσσης πληττόμενα δύνανται ν' ἀποφύγωσιν αὐτήν.

Ἀντιστροφή α'

Κατεδαμάσθη δὲ ὁ ὀξυθύμος υἱὸς τοῦ Δρύαντος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἠδωνῶν, διὰ τοὺς χλευαστικούς τρόπους, ἐν πετρώδει δεσμοτηρίῳ ὑπὸ τοῦ Διονύσου ἐγκαθειργμένος. τοιοῦτοτρόπως ἡ δεινὴ καὶ ἀνθηρὰ δύναμις τῆς μακίας βαθμὸν διαρρέει. ἐκεῖνος κατενόησεν, ὅτι μαινόμενος (960) ἠγγίξε τὸν θεὸν διὰ χλευαστικῶν λόγων. διεσκόρπιζε μὲν δηλ. τὰς ἔνθους γυναῖκας καὶ τὸ εὖιον πῦρ, ἠρέθειζε δὲ τὰς φιλαύλους Μούσας.

Στροφή β'.

Παρά δὲ τὰ κυανὰ κύματα τῆς διπλῆς θαλάσσης κείνται αἱ Βοσπόριαι ἀκταὶ καὶ ὁ ἄξενος Σαλμυδησσός, ὅπου ὁ πάροικος Ἄρης (970) εἶδεν, ὅτι ὑπὸ τῆς ἀγρίας συζύγου κατάρατον ἔλλος ἐκτυφλωτικὸν ἔγεινεν εἰς τῶν δύο Φινειδῶν τοὺς ἐκδίκησιν ἀπαιτοῦντας ὀφθαλμούς, οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὰς αἰμοφύρτους χεῖρας καὶ τὰς αἰχμὰς τῶν κερκίδων ἐξωρῦχθησαν.

Ἀντιστροφή β'.

Κατατηγόμενοι δὲ αἱ δυστυχεῖς τὸ ἀτυχὲς τῆς μητρὸς πάθος ἔκλαιον ἔχοντες καταγωγὴν ἀπὸ μητρὸς κακονυμφεῦτου· (980) αὕτη ὅμως κατὰ τὸ γένος μὲν ἦν συγγενὴς τῶν πρωτογόνων Ἐρεχθιδῶν, ἐν μεγάλοις δὲ σπηλαίοις μεταξὺ τῶν θελλῶν τοῦ πατρὸς ἀνετράφη ὑπὲρ τὸ ἀπόκημον ὄρος ἢ ὡς ἵππος ταχεῖα κόρη τοῦ Βορρά, τῶν θεῶν τέκνον· ἀλλὰ καὶ ἐναντίον ἐκείνης ἐπέσκηψαν, ὧ τέκνον, αἱ πολυχρόνιοι Μοῖραι.

Τειρεσίας. Τῶν Θεῶν ἀνακτες, ἤλθομεν κοινὴν πορείαν δύο δι' ἐνὸς βλέποντες· διότι οὕτως οἱ τυφλοὶ πορεύονται δι' ὄδηγόν σου. (990)

Κρέων. Τί νέον δ' εἶναι, ὦ γέρον Τειρεσία;

Τειρεσίας. Ἐγὼ θὰ εἶπω, καὶ σὺ πείσθητι εἰς τὸν μάντιν.

Κρέων. Τῆ ἀληθείᾳ πρότερον τοῦλάχιστον δὲν ἐχωριζόμεν ἀπὸ τῆς γνώμης σου.

Τειρεσίας. Διὰ τοῦτο βέβαια ὀρθῶς ἐκυβέρεας ταύτην τὴν πόλιν.

Κρέων. Ἐπειδὴ ἔχω ὠφελῆθῃ, δύναμαι νὰ τὸ λέγω.

Τειρεσίας. Εἰζέυρε, ὅτι πάλιν τῶρα πικτεῖς ἐπὶ ξυραφίου τύχης.

Κρέων. Ἀλλὰ τί συμβαίνει; πόσον ἐγὼ τρομάζω τὸ στόμα σου.

Τειρεσίας. Θὰ ἐννοήσης, ὅταν ἀκούσης τὰ σημεῖα τῆς τέχνης μου. καθήμενος δηλ. εἰς τὴν παλαιὰν οἰνοσκοπὸν ἐδραν, ὅπου μοὶ ἦτο παντὸς ὀρνέου τόπος συναθροίσεως, (1000) ἀκούω ἀγνωστον φωνὴν ὀρνέων, τὰ ὅποια ἐκρωζον μετὰ κακῆς καὶ ἀσαφοῦς μανίας· καὶ ἐνόησα ὅτι ἐσπάραττον ἄλληλα διὰ τῶν φονικῶν ὀνύ-

χων. διότι ὁ κτύπος τῶν πτερύγων δὲν ἦτο ἀσαφής. εὐθύς δὲ φοβηθεὶς ἀπεπειρώμην τῆς διὰ πυρὸς θυσίας ἐπὶ βωμῶν παμφλέκτων· ἀλλ' ἐκ τῶν θυμάτων δὲν ἔλαμπε πῦρ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τέφρας ἢ ὑγρὰ ἐκ τῶν μηρίων ἀνάβλυσις ἔλυονε καὶ ἐκάπνιζε καὶ ἀνέριπτε (μόρια), καὶ αἱ χολαὶ μετεωριζόμεναι διεσπείροντο, καὶ (1010) οἱ μηροὶ ἔκειντο ἔξω τῆς περικαλυπτούσης πιμελῆς, ἀφοῦ κατέρρευσε. τοιαῦτα παρὰ τοῦ παιδὸς τούτου ἐμάνθανον, ὅτι ἐχάνοντο αἱ μαντεῖαι τῶν ἀσήμεων θυσιῶν· διότι οὗτος εἶναι ὀδηγὸς ἐμοῦ, τῶν ἄλλων δ' ἐγώ, καὶ πύτην τὴν νόσον νοσεῖ ἢ πόλις ἕνεκα τῆς ἰδικῆς σου γνώμης. διότι πάντες οἱ βωμοὶ καὶ ἐσχαρὰι ἡμῶν ἕνεκα τῆς βορᾶς τῶν οἰωνῶν καὶ τῶν κυνῶν εἶναι πλήρεις (τῶν μελῶν) τοῦ τεθνεῶτος δυστυχοῦς τέκνου τοῦ Οἰδίποδος. καὶ διὰ τοῦτο δὲν δέχονται πλέον παρ' ἡμῶν οἱ θεοὶ τὰς διὰ θυσιῶν προσευχὰς οὐδὲ φλόγα μηρίων, (1020) οὐδὲ τὰ ὄρνεα ἐκπέμπουσιν σφαεῖς φωνάς, ἐπειδὴ ἔχουσι φάγει λίπος αἵματος ἀνθρώπου τεθνεῶτος. ταῦτα λοιπόν, τέκνον, σκέφθητι. διότι τὸ ἁμαρτάνειν εἶναι κοινὸν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους· ἀφοῦ δ' ἁμαρτή τις, ἐκεῖνος δὲν εἶναι πλέον ἄβουλος οὐδὲ δυστυχής, ὅστις, ἀφοῦ πέσῃ εἰς κακόν, θεραπεύει αὐτό, καὶ δὲν εἶναι ἀμετάπειστος· ἢ ἰσχυρογνωμοσύνη βέβαια καθίσταται ἔνοχος ἀφροσύνης. ἀλλ' ὑποχώρει εἰς τὸν θανάοντα καὶ μὴ πλήττης νεκρόν· τίς ἀνδρεία νὰ φονεύῃς πάλιν τὸν θανάοντα; (1030) εἰς εὐνοίας πρὸς σὲ ὀρθῶς συμβουλεύω· τερπνότερον δὲ εἶναι νὰ μανθάνῃ τις παρὰ συμβουλευόντος ὀρθῶς, ἢν ὠφέλιμα ἤθελε λέγει.

Κρέων. Ὁ γέρον, πάντες, ὅπως οἱ τοξόται κατὰ τοῦ σκοποῦ τοξεύετε κατὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἐδῶ, καὶ οὐδὲ ὑπὸ τῶν μάντεων ὑμῶν εἶμαι ἀφορολόγητος, ὑπὸ τοῦ γένους τῶν ὁποίων πρὸ πολλοῦ ἔχω πωληθῆ καὶ προδοθῆ. κερδαίνετε, ἐμπορεύεσθε τὸ ἀπὸ τῶν Σέρδεων ἤλεκτρον, ἂν θέλετε, καὶ τὸν ἰνδικὸν χρυσόν· ἐκεῖνον ὅμως δὲν θὰ θάψητε. οὐδ' ἂν θέλουσιν οἱ ἀετοὶ τοῦ Διὸς ἀρπάζοντες αὐτὸν νὰ φέρωσιν ὡς βορὰν εἰς τοὺς θρόνους τοῦ Διός, (1040) οὐδ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θ' ἀφήσω ἐγὼ νὰ θάπτωσιν ἐκεῖνον φοβηθεὶς τὸ μίσγμα τοῦτο· διότι εἰζέυρα καλλῶς, ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ μιαινῇ τοὺς θεοὺς.

πίπτουσι δ', ὡ γέρον Τειρεσία, καὶ οἱ δεινότατοι τῶν ἀνθρώπων αἰσχρὰν πτώσιν, ὅταν αἰσχρὰ πράγματα λέγωσι δι' ὠραίων λόγων χάριν τοῦ κέρδους.

Τειρεσίας. Φεῦ· ἄρα γε εἰξεύρει τις ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἄρα γε σκέπτεται—

Κρέων. Τί πράγμα; ποῖον εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον λέγεις γενικῶς;

Τειρεσίας. Πόσον ἄριστον τῶν κτημάτων εἶναι ἡ εὐβουλία; (1050).

Κρέων. Ὅσον ἀκριβῶς, ὡς νομίζω, ἡ ἀβουλία εἶναι μεγίστη βλάβη.

Τειρεσίας. Ταύτης ὅμως τῆς νόσου εἶσαι σὺ πλήρης.

Κρέων. Δὲν θέλω ν' ἀνθυβρίσω τὸν μάντιν.

Τειρεσίας. Καὶ ὅμως ὑβρίζεις, ἀφοῦ λέγεις, ὅτι ψευδῶς προφητεύω.

Κρέων. Διότι ὅλον τὸ γένος τῶν μάντεων εἶναι φυλάργυρον.

Τειρεσίας. Τὸ δὲ τῶν βασιλέων ἀγαπᾶ τὴν αἰσχρὰν νίκην.

Κρέων. Ἄρα εἰξεύρεις, ὅτι, ὅσ' ἂν λέγῃς, λέγεις πρὸς ἀνθρώπους ὄντας ἄρχοντας σου;

Τειρεσίας. Εἰξεύρω· διότι δι' ἐμοῦ ἔχεις σώσει ταύτην τὴν πόλιν.

Κρέων. Εἶσαι σὺ σοφὸς μάντις, ἀλλ' ἀγαπᾶς τὸ ἄδικον.

Τειρεσίας. Θὰ μὲ ἀναγκάσῃς τὰ ἐν ταῖς φρεσὶν κρυπτόμενα νὰ εἶπω. (1060)

Κρέων. Λέγε, ἐὰν βέβαια δὲν λέγεις διὰ κέρδος.

Τειρεσίας. Ἀληθῶς ἤδη καὶ νομίζομαι ὑπὸ σοῦ, ὅτι λέγω χάριν κέρδους;

Κρέων. Εἰξευρε, ὅτι δὲν θὰ ἐμπορευθῆς τὸ φρόνημά μου.

Τειρεσίας. Ἄλλ' εἰξευρε βέβαια καλὰ, ὅτι δὲν θὰ διανύσῃς ἀκόμη πολλοὺς ἀμιλλωμένους δρόμους τοῦ ἡλίου, μετὰ τοὺς ὁποίους ἕνα ἐκ τῶν σῶν σπλάχνων αὐτὸς νεκρὸν θὰ δώσῃς ὡς ἀντάλλαγμα ἀντὶ τῶν νεκρῶν, τοὺς ὁποίους ἐκ τῶν ἄνω (τ. ἔ. ἐκ τῶν ζώντων) ἔχεις μὲν βάλει κάτω καὶ ζῶντα ἄνθρωπον ἀτίμως κατώκισας ἐν τάφῳ, ἔχεις δ' ἀφ' ἑτέρου ἐνταῦθα (1070)

νεκρὸν ἐστερημένον τῶν κάτω θεῶν, δηλ. ἀταφον καὶ ἀνευ τῶν ὀσίων. ἐπὶ τῶν ὁποίων οὔτε σὺ ἔχεις δικαίωμα οὔτε οἱ ἄνω θεοί, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ ὑφίστανται ταύτην τὴν βίαν. διὰ ταῦτα αἱ ὑστερον κολάζουσαι ἐξολοθρευτρίαι Ἐρινύες τοῦ Ἄιδου καὶ τῶν (ἄνω) θεῶν σ' ἐνεδρεύουσιν, ὥστε νὰ συλληφθῆς ἐν τοῖς αὐτοῖς τούτοις κακοῖς. καὶ κύτταξε ἂν ἀσημωμένος λέγω ταῦτα· δηλ. πάροδος οὐχὶ μακροῦ χρόνου θὰ φέρῃ εἰς φῶς ἐν τῷ οἴκῳ σου θρήνους ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. ἐχθρικῶς δὲ συνταράσσονται πᾶσαι αἱ πόλεις, (1080) ὅσων σπαράγματα ἡ κύνες καθιέρωσαν ἡ θηρία ἡ πτερωτόν τι ὄρνεον, φέρον ἀνόσιον ὄσμῃν εἰς ἀκρόπολιν ἔχουσαν ναοὺς καὶ βωμοὺς. τοιαῦτα, ἐπειδὴ μὲ λυπεῖς, ὡς τοξότης, μετὰ θυμοῦ ἔρριψα κατὰ σοῦ τοξεύματα καρδιακὰ ἀσφαλῆ, τῶν ὁποίων τὴν κυστικότητα σὺ δὲν θὰ διαφύγῃς· σὺ δέ, ὦ παῖ, ὀδήγησον ἐμέ εἰς τὸν οἶκον, ἵνα οὗτος τὸν θυμὸν ἐκχύσῃ εἰς νεωτέρους καὶ μάθη νὰ ἔχῃ τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν καὶ τὸν νοῦν τῶν φρενῶν καλλίτερον παρ' ὅσον τώρα ἔχει. (1090)

Χορός. Ὁ ἀνὴρ, ἀναξ, ἀπῆλθε δεινὰ προφητεύσας. εἰξεύρομεν δέ, ἀφ' ὅτου ἐγὼ φέρω τὰς λευκὰς ταύτας τρίχας ἀπὸ μαύρας, ὅτι ποτὲ ἕως τώρα αὐτὸς δὲν εἶπε ψεῦδος εἰς τὴν πόλιν.

Κρέων. Τὸ εἰξεύρω καὶ ἐγὼ καὶ ταράσσεται ὁ νοῦς μου· διότι καὶ νὰ ὑποχωρήσω εἶναι δεινόν, ἐὰν δ' ἀντιστῶ εἶναι κίνδυνος δεινῶς διὰ συμφορᾶς νὰ πληξῶ τὴν ψυχὴν μου.

Χορός. Υἱὲ τοῦ Μενοικέως Κρέων, χρειάζεται εὐβουλία.

Κρέων. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμνω; λέγε· ἐγὼ δὲ θὰ ὑπακούσω.

Χορός. Ἀφοῦ ὑπάγῃς, ἀπάλλαξον μὲν τὴν κόρην ἐκ τῆς σπηλαιώδους στέγης, (1100) κατασκευάσον δὲ τάφον διὰ τὸν ἐκτεθειμένον.

Κρέων. Καὶ ταῦτα συμβουλευεῖς καὶ θεωρεῖς ὑποχώρησιν;

Χορός. Ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα, βασιλεῦ· διότι αἱ ταχεῖαι τῶν θεῶν Βλάβαι συντόμως καταφθάνουσι τοὺς κακόφρονας.

Κρέων. Οἴμοι· μόλις μὲν ἀλλὰ μεταβάλλω ἀπόφασιν ὥστε νὰ πράττω, διότι πρὸς τὴν ἀνάγκην δὲν πρέπει ματαίως τις νὰ μάχεται.

Χορός. Πράττε λοιπόν ταῦτα, ἀφοῦ ὑπάγῃς, καὶ μὴ ἀναθέτῃς εἰς ἄλλους.

Κρέων. Οὕτως, ὅπως εἶμαι, θὰ ὑπάγω· σπεύδετε σπεύδετε, θεράποντες, καὶ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες λαβόντες εἰς τὰς χεῖρας ἀξίνας σπεύδετε εἰς τὸν καταφανῆ τόπον. (1110) ἐγὼ δέ, ἀφοῦ ἡ γνώμη οὕτω μετεβλήθη, ὅπως ἔδρασα αὐτός, οὕτω καὶ αὐτοπροσώπως θ' ἀπολύσω. διότι φοβοῦμαι, μήπως εἶναι ἄριστον νὰ τελευτᾷ τις τὸν βίον σώζων τοὺς ὑπάρχοντας νόμους.

Στροφή α'.

Χορός. Πολυώνυμε, κόσμημα τῆς Καδμείας νύμφης καὶ τοῦ βαρέως βροντῶντος Διὸς γόνε, ὅστις προστατεύεις τὴν περίφημον Ἰταλίαν, ἄρχεις δὲ ἐντὸς τῶν παγχοίνων τῆς Ἐλευσινίας (1120) Δῆμητρος πεδιάδων, ὃ Βάκχε, κατοικῶν τῶν Βακχῶν τὴν μητρόπολιν τὰς Θήβας τὰς παρὰ τὰ ὕγρα ῥεῖθρα τοῦ Ἰσμηνοῦ καὶ παρὰ τὸν τόπον τῆς σποράς (τῶν ὀδόντων) τοῦ δράκοντος.

Ἀντιστροφή α'.

Βλέπει δὲ σὲ ἐπὶ τοῦ δικορῦφου ἔρους ἡ ἀπαστράπτουσα φλόξ, ὅπου αἱ Κορύκισι νύμφησι, αἱ Βακχίδες, βαδίζουσι, καὶ ἡ πηγὴ τῆς Κασταλίας (σὲ βλέπει), (1130) καὶ τὰ κισσοτρόφα ὕψη τῶν ὀρέων τῆς Νύσης καὶ ἡ πράσινος πολυστάφυλος ἀκτὴ πέμπει σε ἐν ἀλαλάγμῳ θείων ἁσμάτων, ὅταν ἐπισκέπτησαι τὰς ἀγυῖας τῶν Θηβῶν.

Στροφή β'.

Τὰς ὁποίας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὑπέρτατα τιμᾷς μετὰ τῆς κεραυνοπλήκτου μητρὸς· καὶ τώρα, ἐπειδὴ βαίνει ἐπὶ σφοδρὰς (1140) νόσου ὅλη ἡ πόλις, ἔλθε καθαρτῆς ὑπὲρ τὰς κλιτύας τοῦ Παρνασοῦ ἢ τὸν Θουρβῶδη πορθμόν.

Ἀντιστροφή β'.

Ἴω ὀδηγέ τῶν πῦρ πνεόντων ἄστρον, ἔφορε τῶν νυκτερινῶν ἁσμάτων, τέκνον τοῦ Διὸς, ἐμφανίσθητι, ὃ ἀναξ, μετὰ τῶν ἰδικῶν σου ἀμφιπόλων (1150) τῶν Μαινάδων, αἱ ὁποῖαι μαινόμεναι παννύχιοι ἐν χοροῖς σὲ πανηγυρίζουσι, τὸν δεσπότην Ἰακχον.

Ἄγγελος. Γείτονες τῶν οἰκῶν τοῦ Κάδμου καὶ τοῦ Ἀμφίονος,

δὲν ὑπάρχει (τοιαύτη) ἀνθρώπου κατάστασις βίου, ὁποῖαν ἐγὼ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ, οὔτε ἤθελον ἐπαινέσει οὔτε ἤθελον ψεῖξει ποτέ· διότι ἡ τύχη σηκώνει καὶ ἡ τύχη καταρρίπτει τὸν εὐτυχοῦντα καὶ τὸν δυστυχοῦντα ἐκάστοτε, καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει μάντις τῶν προωρισμένων τοῖς ἀνθρώποις. (1160) ὁ Κρέων λ. χ. ἤτό ποτε κατ' ἐμὲ ἀξιωμακάριστος, διότι ἔσωσε μὲν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν τὴν Καδμείαν ταύτην γῆν καὶ ἔλαβε πᾶσαν τὴν μοναρχίαν τῆς χώρας, ἤμαζε δ' ἀφ' ἐτέρου ὡς γεννήσας εὐγενῆ τέκνα· καὶ τώρα ἔχουσι χαθῆ πάντα· διότι οὗτινος ἀνδρὸς αἱ ἡδοναὶ δραπετεύουσι, δὲν βάλλω ἐγὼ τοῦτον ὅτι ζῆ, ἀλλὰ νομίζω ἔμψυχον νεκρόν. διότι ἔχε μέγαν πλοῦτον, ἂν θέλεις, ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ζῆθι ἔχων βασιλικὸν ἀξίωμα· ἐὰν ὅμως ἀπὸ τούτων λείπει ἡ χαρὰ, τᾶλλα ἐγὼ ἀντὶ σκιάς καπνοῦ (1170) ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἡδονὴν δὲν ἤθελον ἀγοράσει παρ' ἀνδρὸς τινος.

Χορός. Τίς δὲ πάλιν εἶναι ἡ συμφορὰ αὕτη τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, τὴν ὁποῖαν ἤλθε ἀγγέλλων;

Ἄγγελος. Ἐχουσιν ἀποθάνει· οἱ δὲ ζῶντες εἶναι αἵτιοι τοῦ θανάτου.

Χορός. Καὶ τίς εἶναι ὁ φονεὺς, τίς δ' ὁ φονευμένος; λέγε.

Ἄγγελος. Ὁ Αἴμων ἔχει ἀποθάνει· αὐτόχειρ δὲ φονεύεται.

Χορός. Ποῖον ἐκ τῶν δύο ὑπὸ τῆς πατροφᾶς ἢ ὑπὸ τῆς ἰδίας χειρὸς;

Ἄγγελος. Αὐτὸς ὑφ' ἐαυτοῦ, μανίας κατὰ τοῦ φονικοῦ πατρὸς.

Χορός. Ὡ μάντι, ἀληθῶς πόσον ὀρθὴν ἐξήνεγκας τὴν μαντεῖαν.

Ἄγγελος. Ἀφοῦ ταῦτα ἔχουσιν οὕτω, δύνασαι νὰ σκέπτεσαι περὶ τῶν ἄλλων.

Χορός. Ἄλλ' ἰδοὺ βλέπω πλησίον τὴν δυστυχῆ Εὐρυδίκην. (1180) τὴν σύζυγον τοῦ Κρέοντος. ἐκ δὲ τοῦ οἴκου ἔχει ἔλθει, ἢ ἐπειδὴ ἤκουσε περὶ τοῦ υἱοῦ ἢ τυχαίως.

Ἐβρουδίη. Ὡ πάντες ὑμεῖς οἱ πολῖται, ἤκουσα τὴν ὀμιλίαν ἐξερομένην, ἵνα, ἀφοῦ ἔλθω, ἀποτείνω εὐχὰς (εὐχῆθῶ) πρὸς τὴν Παλλάδα θεάν. καὶ καθὼς κατὰ τύχην ἀπεικύνουν τὸν μοχλὸν τῆς

πύλης, ὥστε ν' ἀνοίξῃ, μ' ἐκτύπησε διὰ τῶν ὤτων ὁ περὶ οἰκείου κκοῦ λόγος· φοβηθεῖσα δὲ πίπτω ὑπτία ἐπὶ τῶν ὑπηρετριῶν καὶ λιποθυμῶ. ἀλλ' ὅστισδήποτε ἦτο ὁ λόγος, εἶπατε πάλιν· (1190) διότι θ' ἀκούσω (αὐτόν) ὡς οὔσα οὐχὶ ἀπειρος δυστυχιῶν.

Ἄγγελος. Ἐγώ, ἀγαπητὴ δέσποινα, καὶ θὰ εἶπω, ἐπειδὴ ἤμην παρῶν, καὶ οὐδὲν λόγον τῆς ἀληθείας θὰ παραλίπω. διότι πρὸς τίνα σκοπὸν ἤθελον σὲ παρηγορεῖ διὰ μαλακῶν λόγων, τοὺς ὁποῖους θὰ φανῶμεν ὕστερον, ὅτι λέγομεν ψευδῶς; ὀρθὸν πρᾶγμα εἶναι πάντοτε ἡ ἀλήθεια. ἐγὼ δ' ὡς ὀπαδὸς ἠκολούθησα τὸν σύζυγόν σου εἰς τὸ ἄκρον τῆς παιδείας, ὅπου ἔκειτο ἀμόμη τὸ ἀνελέητον κυνοσπάρακτον σῶμα τοῦ Πολυνεΐκου· καὶ τοῦτον μὲν, ἀφοῦ παρεκαλέσκαμεν τὴν ἐνοδίαν θεὰν καὶ τὸν Πλούτωνα ἐξευμενισθέντες νὰ περιστείλωσι τὸν θυμὸν των, (1200) ἀφοῦ ἐλούσαμεν ἀγνὸν λουτρόν, ἐν κλάδοις ἐλαίας νεωστὶ ἀποκοπεῖσιν, ὅ,τι βέβαια εἶχεν ὑπολειφθῆ, κατεκαίομεν, καὶ ἀφοῦ ὑψηλὸν τύμβον ἐκ χώματος τῆς πετρῶς γῆς σωρεύσαντες ἠγειράμεν, ἔπειτα πρὸς τὸν λιθόστρωτον τῆς κόρης κοῖλον νυμφικὸν θάλαμον Ἄιδου ἐβαίνομεν, ἵνα εἰσέλθωμεν. μακρόθεν δ' ἀκούει τις φωνὴν ὀξέων θρήνων περὶ τὸν ἀκίθρευτον νυμφικὸν θάλαμον, καὶ ἐλθὼν ἀναγγέλλει εἰς τὸν δεσπότην Κρέοντα· περὶ τὰ ὧτα δὲ τούτου ἐρχομένου πλησιέστερον περιήχησεν ἀθλία ἄσημος βοή, ἐκραγεῖς δ' εἰς θρήνους (1210) ἐκπέμπει θρηνώδη λόγον· ὦ δυστυχῆς ἐγώ, ἄρα γε εἶμαι μάντις; ἄρα γε ἐρχομαι δυστυχεστάτην πορείαν τῶν προτέρων πορειῶν; ἡ φωνὴ τοῦ υἱοῦ μὲ θωπεύει· ἀλλὰ, ὦ θεράποντες, ταχέως πηγαίνετε πλησιέστερον, καὶ ἀφοῦ παραστάντες εἰς τὸν τάφον εἰσδύσητε εἰς τὸν δι' ἀποσπάσεως λίθου γενόμενον ἄρμον τὸν κατ' αὐτὸ τὸ στόμιον κυττάξατε, ἂν ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ Αἴμιονος ἢ ἐξέπατῶμαι ὑπὸ τῶν θεῶν. ταῦτα παρετηροῦμεν διαταχθέντες ὑπὸ τοῦ ἀθύμου δεσπότη· ἐν δὲ τῇ μυθῷ τοῦ τύμβου (1220) ἐκείνην μὲν εἶδομεν κρεμαστὴν ἐκ τοῦ ἀχένος, δεδεμένην διὰ βροχίου μιτώδους ἐκ συνδόνος, τοῦτον δὲ περὶ τὸ μέσον αὐτῆς περιπετῶς προσκεκολλημένον, θρηνοῦντα τὸν θάνατον τῆς ἐν τῷ Ἄιδῳ νύμφης καὶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς καὶ τὸν δυστυχή γάμον. ἐκείνος δὲ καθὼς εἶδεν αὐτόν, θλιβεράν αἰμωγὴν, ἐκβάλλων εἰσέρ-

χεται πρὸς αὐτόν καὶ θρηνωδῶς καλεῖ· ὦ δυστυχῆ, ὅποιον ἔργον ἔχεις κάμει! πῶς ἐσκέφθης; τί παθὼν ἀπόλεσας τὰς φρένας; ἔξελθε, τέκνον, ὡς ἐκέτης σὲ παρακαλῶ. (1230) τοῦτον δὲ προσβλέψας ὁ παῖς μὲ ὀφθαλμοὺς ἀγρίους, πτύσας εἰς τὸ πρόσωπον καὶ οὐδὲν ἀντειπὼν, ἔλκει τὰ διπλᾶ τοῦ ξίφους ἀγκιστρα· ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχε τὸν πατέρα ἐξορμῶντα ὁρμακίως. ἔπειτα ὁ κακόμοιρος ὀργισθεὶς καθ' ἑαυτοῦ, ὅπως ἠύρισκετο, ἀνατείνας τὴν χεῖρα καθ' ἑαυτοῦ ὤθησεν εἰς τὰς πλευράς τὸ ξίφος μέχρι τοῦ μέσου, καὶ ἔμφρων ἀκόμη προσκολλᾶται εἰς τὴν παρθένον (λαβὼν αὐτὴν) εἰς τὸν χαλαρὸν βραχίονα (αὐτοῦ)· καὶ πνευστιῶν ἐκβάλλει ὀρμητικὸν ῥεῦμα αἱματηρῶν σταγόνων εἰς τὴν λευκὴν παρεῖαν. κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρὸν, τὴν γαμήλιον (1240) τελετὴν ὁ δυστυχῆς λαχὼν εἰς τοῦ Ἄιδου τοῦλάχιστον τὸν οἶκον, δείξας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων πόσον μέγιστον κακὸν εἶναι εἰς τὸν ἀνθρώπον ἡ ἀβουλία.

Χορός. Τί ἤθελες εἰκάσει, ὅτι εἶναι τοῦτο; ἡ γυνὴ ἀπῆλθε, χωρὶς νὰ εἶπῃ καλὸν ἢ κακὸν λόγον.

Ἄγγελος. Καὶ ἐγὼ ἔχω ἀπορήσει· ἀλλὰ βόσκομαι μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι, ἀκούσασα τὴν συμφορὰν τοῦ τέκνου, δὲν θὰ ἐκφωνήσῃ θρήνους εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐντὸς ὑπὸ τὴν στέγην θὰ προβάλλῃ εἰς τὰς θεραπαινίδας νὰ μυρολογῶσι τὸ οἰκιακὸν πένθος. διότι δὲν εἶναι ἀσύνητος ὥστε ν' ἀμαρτάνῃ. (1250).

Χορός. Δὲν εἰξεύρω· εἰς ἐμὲ ὅμως βέβαια καὶ ἡ πολλὴ σιωπὴ ἐπικίνδυνον φαίνεται, ὅτι εἶναι, καὶ ἡ ἀνωφελὲς πολλὴ βοή.

Ἄγγελος. Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν, μήπως τι καὶ κεκρυμμένον μυστικὰ ἐν τῇ θυμωμένῃ καρδίᾳ καλύπτει, εἰσερχόμενοι εἰς τὸν οἶκον. διότι καλῶς βέβαια λέγεις· καὶ ἐκ τῆς πολλῆς δηλ. σιωπῆς εἶναι ἴσως κίνδυνος.

Χορός. Ἄλλ' ἰδοὺ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔχει ἔλθει κρατῶν φανερόν σημεῖον, ἂν ἐπιτρέπεται νὰ εἶπω, οὐχὶ ξένης ἀμαρτίας ἀλλ' ἰδίου ἐκτυτοῦ ἀμαρτήματος. (1260).

Στροφή α'.

Κρέων. Ἰὼ ἀφρόνων φρενῶν ἀκαμπτα θανατηφόρα ἀμαρτήματα· ὦ σεις βλέποντες συγγενεῖς φονεύσαντας καὶ φονευθέντας. οἴμοι διὰ τὰ ἀτυχῆ βουλευμὰτά μου. Ἰὼ τέκνον, νέος διὰ νέου

εἶδους θανάτου, αἰαὶ αἰαὶ ἀπέθανες, ἀπηλλάγης, διὰ τὰς ἰδικὰς μου καὶ ὄχι διὰ ἰδικὰς σου δυσβολίας.

Χορός. Οἴμοι, πόσον ἀργὰ φαίνεσαι, ὅτι ἔμαθες τὸ δίκαιον. (1270).

Κρέων. Οἴμοι, ἔχω μάθει ὁ δυστυχῆς θεὸς δὲ τις τότε, ὡς φαίνεται, τότε κατέχων με βαρὺ κτύπημα ἐκτύπησεν ἐν τῇ ἐμῇ κεφαλῇ, ἐνέβλεπε δὲ εἰς ἀγρίας βουλὰς, οἴμοι, ἀνατρέπων διὰ τῶν ποδῶν τὴν ἡδονὴν τοῦ βίου. φεῦ φεῦ, ὦ βάσανα τῶν ἀνθρώπων κακὰ.

Ἄγγελος. ὦ δέσποτα, πῶς φαίνεσαι, ὅτι ἔχεις ἔλθει ἔχων καὶ κεκτημένος κακὰ, διότι ἄλλα μὲν ἔχεις ἐν ταῖς χερσὶν ἐδῶ, ἄλλα δ' ἐν τῷ οἴκῳ ταχέως θά ἴδης. (1280).

Κρέων. Τί δ' εἶναι; πάλιν; ἀλήθεια ἀκόμη χειρότερον τῶν κακῶν;

Ἄγγελος. Ἡ σύζυγός σου ἢ κατὰ πάντα μήτηρ τοῦ νεκροῦ τούτου ἢ δυστυχῆς ἔχει ἀρτίως ἀποθάνει διὰ ἰσοτόμων πληγμάτων.

Ἄντιστροφὴ α'.

Κρέων. Ἰὼ ἰὼ δυσεξιλέωτος λιμὴν τοῦ "Αἰδοῦ, διὰ τὸ λοιπὸν διὰ τὴν με καταστρέφεις; ὦ σὺ ὅστις λύπας διὰ τῆς κακῆς ἀγγελίας μοὶ ἐπροξένησας, τίνα λόγον λέγεις; αἰαὶ ἄνδρα τεθνεῶτα ἐφόνευσας πάλιν. τί λέγεις, θεράπων; τίς νέος αἰαὶ (1290) διὰ σφαγῆς γενόμενος τῆς γυναικὸς θάνατος ἔνεκα τοῦ ὀλέθρου τοῦ υἱοῦ λέγεις ὅτι μ' ἔχει περιβάλει;

Ἄγγελος. Εἰμπορεῖς νὰ ἴδης (τὴν γυναῖκα); διότι δὲν εἶναι πλέον ἐν τῷ μυχῷ (τοῦ οἴκου).

Κρέων. Οἴμοι, ἄλλο ἐδῶ κακὸν δεύτερον βλέπω ὁ δυστυχῆς. τίς ἄρα, τίς ἀκόμη τύχη μὲ περιμένει; ἔχω μὲν εἰς τὰς χεῖρας τὸ τέκνον ἀρτίως (νεκρὸν), ὁ δυστυχῆς, ἐκεῖ δὲ ἀπέναντι βλέπω (ἄλλον) νεκρὸν. φεῦ φεῦ ἀθλία μήτηρ, φεῦ τέκνον. (1300)

Ἄγγελος. Αὕτη διὰ ξίφους ὀξέως ἠκονημένου παρὰ τὸν βωμόν παρέλυσεν τὰ βλέφαρα ἐπισκοτισθέντα, ἀφοῦ ἐθρήνησε μὲν τὴν ἐνδοξον τύχην τοῦ πρότερον θανόντος Μεγαρέως καὶ ἔπειτα (τὴν

τύχην) τούτου, τελευταῖον δὲ κατηράσθη δυστυχίᾳ κατὰ σοῦ τοῦ παιδοκτόνου.

Στροφή β'.

Κρέων. Αἰαὶ αἰαὶ πετῶ ἀπὸ φόβου. διὰ τὴν δὲν μὲ κτυπᾷ τις διὰ ξίφους διστόμου κατάστηθα; δυστυχῆς ἐγώ, φεῦ φεῦ, (1310) ἔχω δὲ συμμιχθῆ με δυστυχῇ ἀθλιότητα.

Ἄγγελος. Ὅντως κατηγορεῖσο ὑπὸ τῆς θανούσης ταύτης ὡς κῆτιος τοῦ θανάτου τούτου καὶ ἐκείνου.

Κρέων. Καὶ τίνην τρόπον ἀπηλλάγη τοῦ ζῆνι φονευομένη;

Ἄγγελος. Ἰδίᾳ χειρὶ ὑπὸ τὸ ἦπαρ κτυπήσασα ἑαυτήν, καθὼς ἤκουσε τὸ ὀξυθρήνητον πάθος τοῦ υἱοῦ.

Κρέων. Οἴμοι οὐδέποτε ταῦτα ἀπὸ τῆς ἰδικῆς μου ἐνοχῆς θὰ προσαρμωσθῶσιν εἰς ἄλλον ἐκ τῶν θνητῶν. διότι ἐγώ, ἐγώ σ' ἐφόνευσσα, ὦ δυστυχῆς, ἐγώ, ἀληθῶς λέγω. ἰὼ θεράπωντες, (1320) ἀπάγετέ με ἐκ τοῦ μέσου, ὡς τάχιστα ἀπάγετέ με, ὅστις δὲν εἶμαι περισσώτερον παρὰ τὸ μηδέν.

Χορός. Καλὰ παραινεῖς, ἂν ὑπάρχει τι καλὸν ἐν τοῖς κακοῖς. διότι τὰ παρόντα κακὰ εἶναι ἄριστα, ὅταν ἦναι συντομώτατα.

Ἄντιστροφὴ β'.

Κρέων. Ἄς ἔλθῃ, ἄς ἔλθῃ, ἄς φανῇ ὁ ἔσχατος τῶν ὑπ' ἐμοῦ (1330) προκαληθέντων θανάτων ἄγων πρὸς ἐμὲ κάλλιστα τὴν τελευταίαν ἡμέραν. ἄς ἔλθῃ, ἄς ἔλθῃ, ἵνα μὴ ἴδω πλέον ἄλλην ἡμέραν.

Χορός. Ταῦτα εἶναι μέλλοντα. τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος καιροῦ ἀπαιτουμένων πρέπει νὰ πράττης τι. διότι περὶ τούτων φροντίζουσιν, ὅσοι πρέπει νὰ φροντίζωσι.

Κρέων. Ἄλλ' ὅσα ἐπιθυμῶ, ταῦτα συγκεφαλαιώσας ἠύχθηθην.

Χορός. Μὴ λοιπὸν εὐχῆσαι μηδέν. διότι ἀπὸ τῆς πεπρωμένης συμφορᾶς ἀδύνατον ν' ἀπαλλαγῶσιν οἱ θνητοί.

Κρέων. Δύνασθε ν' ἀπαγάγητε ἐκ τοῦ μέσου ἄνδρα καταστραμμένον, ὁ ὁποῖος καὶ σέ, ὦ τέκνον, ἄκων ἐφόνευσσα, (1340) καὶ σέ πάλιν ἐδῶ, οἴμοι ὁ δυστυχῆς, καὶ δὲν εἰζεύρω πρὸς ποῖον ἐκ τῶν δύο ν' ἀποβλέψω, εἰς τίνα νὰ στηριχθῶ. διότι πάντα τὰ

ἐν ταῖς χερσὶν ἔχουσι πέσει· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀφόρητος μοῖρα εἰ-
σεπήδησεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου.

Χορός. Πολὺ πρῶτον μέρος τῆς εὐδαιμονίας εἶναι ἡ φρόνησις·
πρέπει δὲ νὰ μὴ ἀσεβῇ τις ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς τοῦλάχιστον· δι-
ότι αἱ μεγαλαυχίαι τῶν μεγαλύχων, ἀφοῦ ὑποστῶσι μεγάλα
δυστυχήματα, μετὸν χρόνον διδάσκουσι τὴν φρόνησιν.

ΤΕΛΟΣ

